รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

(Self - Assessment Report : SAR)

ปีการศึกษา 2564

โรงเรียน หาดใหญ่วิทยาคาร

รหัสโรงเรียน 1190100144

2/3 หมู่ที่ 1 ถนน ทุ่งควนจีน ตำบล/แขวง ควนลัง เขต/อำเภอ หาดใหญ่ จังหวัด สงขลา 90110

โทรศัพท์ 074-240-222 โทรสาร 074-240-134

สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา
(Self - Assessment Report : SAR)
ปีการศึกษา 2564

ส่วนที่ 1 : บทสรุปของผู้บริหาร

บทสรุปผู้บริหาร

โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ตั้งอยู่เลขที่ 2/3 หมู่ 1 ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110 เป็นสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญาและจิตวิญญาณ โดยสรุปภาพรวมของรายงานการประเมินตนเอง ด้านคุณภาพเด็ก/นักเรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านการจัดประสบการณ์/กาจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านปัจจัยพื้นฐาน สะท้อนผลภาพรวมดังนี้

โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารได้ดำเนินการประเมินคุณภาพและนำเอาผลการประเมินคุณภาพมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานตามพันธกิจให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง สำ หรับการประเมินผลและการรายงานผลการดำเนินงาน ปีการศึกษา 2564 ของสถานศึกษาในภาพรวมมีอยู่ 2 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับปฐมวัย 2) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

- ระดับปฐมวัย ผลการประเมินระดับการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2564 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 14 ประเด็นย่อย คิดเป็นร้อยละ 100 และมีผลคะแนนอยู่ในระดับ 00 คะแนน และเมื่อพิจารณาในรายมาตรฐานและประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องแล้ว พบว่า **มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก ผลการประเมินคุณภาพรวมทั้ง 4 ประเด็นย่อยอยู่ในระดับยอดเยี่ยม มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ผลการประเมินคุณภาพรวมทั้ง 3 ประเด็นย่อยอยู่ในระดับยอดเยี่ยม และมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ผลการประเมินคุณภาพรวมทั้ง 4 ประเด็นย่อยอยู่ในระดับยอดเยี่ยม**

จากผลการประเมินพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับยอดเยี่ยม บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดทุกประการ โดยสิ่งที่โรงเรียนจะนำพัฒนาต่อยอดในแต่ละมาตรฐานให้รักษาระดับที่ดีขึ้นตามลำดับต่อไป

- ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินมาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน พบว่า ผลการประเมินคุณภาพอยู่ระดับดีเลิส คิดเป็นร้อยละ 84 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพอยู่ระดับยอดเยี่ยมทุกรายการ มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ คิดเป็นร้อยละ 83.87 มาตรฐานที่ 4 เอกลักษณ์และอัตลักษณ์สถานศึกษา พบว่า ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ คิดเป็นร้อยละ 83.5 และเมื่อพิจารณาในรายมาตรฐานและประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องแล้ว พบว่า

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ผลการประเมินที่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย ผลการประเมินที่อยู่ในระดับดีเลิศ ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย ผลการประเมินที่อยู่ในระดับดี ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย ผลการประเมินที่อยู่ในระดับ ปานกลาง มี 2 ประเด็น

แนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้น โรงเรียนจะนำผลที่ได้ร่วมวิเคราะห์และออกแบบกับครูและบุคลากรของโรงเรียนเพื่อให้ผลการประเมินสูงขึ้นตามลำดับต่อไป

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ผลการประเมินที่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ทั้ง 6 ประเด็นหลัก

แต่เมื่อพิจารณาตามสภาพจริง พบว่า ด้วยประสบการณ์ของผู้บริหารที่ยังน้อย จึงกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารรุ่นใหม่ผ่านกิจกรรม โครงการ เพื่อเสริมสร้างภาวะและทักษาการบริหารแก่ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง โดยกำหนดกรอบในการพัฒนาปี 2565 เพื่อพัฒนาบุคลากรในระดับต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการประเมินที่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ประกอบด้วย 1 ประเด็นย่อย ผลการประเมินที่อยู่ในระดับดีเลิศ ประกอบด้วย 4 ประเด็นย่อย ผลการประเมินที่อยู่ในระดับ ดี ประกอบด้วย 1 ประเด็นย่อย

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้กำหนดตัวชี้วัด กำหนดรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ส่งผลทำให้ครูสามารถจัดประสบการณ์ต่างๆ ที่เน้นการสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้เรียน เช่น โครงการอบรมครูประจำสัปดาห์ เวทีการทุกสัปดาห์เพื่อสะท้อนและออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มสาระ

มาตรฐานที่ 4 เอกลักษณ์และอัตลักษณ์สถานศึกษา ผลการประเมินอยู่ในระดับยอดเยี่ยม 1 ประเด็นย่อย ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเลิศ ประกอบด้วย 2 ประเด็น ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ 1 ประเด็นย่อย

ภาพรวมพบว่า เอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของโรงเรียนที่สำคัญและเป็นหัวใจในการพัฒนานักเรียน คือ ระบบตัรบียะฮ์ (การดูแลนักเรียนวิถีอิสลาม) ส่งผลทำให้หลายๆ โรงเรียนขอเข้าศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง โอกาสในการพัฒนาต่อยอดของโรงเรียนคือ การใช้มูร็อบบีย์โมเดล หมายถึง กำหนดให้ครู 1 คน ดูแลนักเรียน 10-12 คน และประสานผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีส่งผลให้การดูแล ติดตามช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปด้วยคุณภาพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียน (School Name) : หาดใหญ่วิทยาคาร

ประเภทโรงเรียน (School Type) : ในระบบ (สามัญปกติ)

รหัสโรงเรียน : 1190100144

ที่อยู่ (Address) : 2/3

อาคาร (Bldg) : -

หมู่ที่ (Village No.) : 1

ตรอก (Alley) : -

ซอย (Lane) : ทุ่งควนจีน 1

ถนน (Street) : ทุ่งควนจีน

ตำบล/แขวง (Sub-district) : ควนลัง

เขต/อำเภอ (District) : หาดใหญ่

จังหวัด (Province) : สงขลา

รหัสไปรษณีย์ (Post Code) : 90110

โทรศัพท์ (Tel.) : 074-240-222

โทรสาร (Fax.) : 074-240-134

อีเมล (E-mail) : info@hwks.ac.th

เว็บไซต์ (Website) : https://www.hwks.ac.th

ไลน์ (Line) : @hwksinfo

เฟซบุ๊ก (Facebook) : https://www.facebook.com/HWKs.ISsquare/

ระดับที่เปิดสอน

ปกติ (สามัญศึกษา) : เตรียมอนุบาล, ก่อนประถมศึกษา, ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 การนำเสนอผลการประเมินตนเอง

<u>ระดับปฐมวัย</u>

1. มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา	ระดับคุณภาพ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก	ยอดเยี่ยม
1. มีพัฒนาด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนองได้	ยอดเยี่ยม
2. มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้	ยอดเยี่ยม
3. มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	ยอดเยี่ยม
4. มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้	ยอดเยี่ยม
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	ยอดเยี่ยม
1. มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้งสี่ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	ยอดเยี่ยม
2. จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน	ยอดเยี่ยม
3. ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์	ยอดเยี่ยม
4. จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ	ยอดเยี่ยม
5. ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์	ยอดเยี่ยม
6. มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	ยอดเยี่ยม
มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	ดีเลิศ
1. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลเต็มศักยภาพ	ยอดเยี่ยม
2. สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข	ยอดเยี่ยม
3. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย	ยอดเยี่ยม
4. ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก	ยอดเยี่ยม
-	กำลังพัฒนา
สรุปผลการประเมินระดับปฐมวัย	ยอดเยี่ยม

2. หลักฐานสนับสนุนผลการประเมินตนเองตามระดับคุณภาพ

โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารได้ดำเนินการประเมินคุณภาพและนำเอาผลการประเมินคุณภาพมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานตามพันธกิจให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง สำ หรับการประเมินผลและการรายงานผลการดำเนินงาน ปีการศึกษา 2564 ของสถานศึกษาในภาพรวมมีอยู่ 2 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับปฐมวัย 2) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ระดับการศึกษาปฐมวัย

ผลการประเมินระดับการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 14 ประเด็นย่อย คิดเป็นร้อยละ 100 และมีผลคะแนนอยู่ในระดับ 5.00 คะแนน และเมื่อพิจารณาในรายมาตรฐานและประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องแล้ว พบว่า

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก ประกอบด้วยประเด็นย่อย 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การมีพัฒนาด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนองได้ ระดับคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 100 2) การมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้ คิดเป็นร้อยละ 100 3) ระดับคุณภาพมีพัฒนาการด้าน

สังคม ช่วยเหลือตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม คิดเป็นร้อยละ 100 และ 4) มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้ คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการประเมินคุณภาพรวมทั้ง 4 ประเด็นย่อยอยู่ในระดับยอดเยี่ยม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วยประเด็นย่อย 6 ประเด็น ได้แก่ 1) มีหลักสูตรคลอบคลุมพัฒนาการทั้งสี่ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น คิดเป็น 5.00 คะแนน 2) การจัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน คิดเป็น 5.00 คะแนน 3) การส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ คิดเป็น 5.00 คะแนน 4) การจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ คิดเป็น 5.00 คะแนน

ผลการประเมินคุณภาพรวมทั้ง 3 ประเด็นย่อยอยู่ในระดับยอดเยี่ยม

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วยประเด็นย่อย 4 ประเด็น ได้แก่ 1) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลเต็มศักยภาพ คิดเป็นร้อยละ 100 2) สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับคุณภาพ3) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย คิดเป็นร้อยละ 100 4) ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการประเมินคุณภาพรวมทั้ง 4 ประเด็นย่อยอยู่ในระดับยอดเยี่ยม

3. โรงเรียนมีแผนจะพัฒนาตนเองต่อไปอย่างไรให้ได้มาตรฐานที่ดีขึ้นกว่าเดิม 1 ระดับ

ในแต่มาตรฐานที่มีผลการประเมินคุณภาพภาพรวมพบว่าอยู่ในเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ ทุกประการ แต่สำหรับประเด็นที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเลิศ ระดับดี พอใช้ ทางโรงเรียนก็จะพัฒนาให้ดีขึ้นในปี 2565 ต่อไป ทั้งนี้ กระบวนการหรือขั้นตอนยังอยู่ในรูปแบบเดียวกันกับปีการศึกษา 2564 กล่าวคือ ด้วยสถานการณ์โควิดที่ผ่านมา ทำให้การจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งในส่วนของการพัฒนาครู บุคลากร และนักเรียน มีข้อจำกัดเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะนักเรียนต้องเรียนแบบออนไลน์ และงบประมาณที่ค่อนข้างแหว่งมาก ในปีการศึกษา 2564 ดังนั้น กิจกรรมที่เคยออกแบบไว้ ทางโรงเรียนก็นำมาวิเคราะห์ และปรับปรุงใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2565 โดยเน้นให้ทุกภารกิจหรือทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม ตั้งแต่การวิเคราะห์ ออกแบบกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการพิจารณากิจกรรมโครงการ เป็นต้น การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี เป็นต้น รวมไปถึงการกำหนดค่าเป้าหมาย และรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน การกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน เชื่อมั่นว่า ผลการประเมินตนเองในปีการศึกษา 2565 จะดีขึ้นตามลำดับ

4. นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี (Innovation/Best Practice)

5. ความโดดเด่นของสถานศึกษา

- โรงเรียนต้นแบบบูรณาการอิสลาม/การพัฒนาครูด้านจิตวิญญาณ

6. โรงเรียนดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่
- พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากประสบการณ์จริงหรือจากสถานการณ์จำลองผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนจัดการเรียนการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นเพื่อเปิดโลกทัศน์มุมมองร่วมกันของผู้เรียนและครูให้มากขึ้น
- พัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตและสร้างอาชีพ อาทิ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สุขภาวะและทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ
- พัฒนาครูให้มีทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผลเป็นขั้นตอน
- ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด
- พัฒนาครูทุกระดับให้มีทักษะ ความรู้ที่จำเป็น เพื่อทำหน้าที่วิทยากรมืออาชีพ (Train The Trainer) และขยายผลการพัฒนาผ่านศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center: HCEC)
- ให้ผู้เรียน ครู ผู้บริหารทางการศึกษามีแผนพัฒนารายบุคคลผ่านแผนพัฒนารายบุคคลสู่ความเป็นเลิศ (Excellence Individual Development Plan :EIDP)

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา	ระดับคุณภาพ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	ดีเลิศ
ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	
1. มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	ดีเลิศ
2. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา	ดี
3. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	ดี
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ดีเลิศ
5. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	ดีเลิศ
6. มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	ดีเลิศ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	
7. การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	ยอดเยี่ยม
8. ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	ยอดเยี่ยม
9. การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	ยอดเยี่ยม
10. สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม	ดีเลิศ
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	ยอดเยี่ยม
1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	ยอดเยี่ยม
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	ยอดเยี่ยม
3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	ยอดเยี่ยม
4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	ยอดเยี่ยม
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	ยอดเยี่ยม
6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	ยอดเยี่ยม
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ดีเลิศ
1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	ดีเลิศ
2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ดีเลิศ
3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	ดีเลิศ
4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	ดีเลิศ
5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	ดีเลิศ
การพัฒนาครูและบุคลากรสู่การเป็นมูร็อบบีย์ที่มีคุณภาพ	ยอดเยี่ยม
สรุปผลการประเมินระดับขั้นพื้นฐาน	ดีเลิศ

2. หลักฐานสนับสนุนผลการประเมินตนเองตามระดับคุณภาพ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 มีจำนวน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน พบว่า ผลการประเมินคุณภาพอยู่ระดับดีเลิศ คิดเป็นร้อยละ 83.84 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพอยู่ระดับยอดเยี่ยมทุกรายการ มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ คิดเป็นร้อยละ 83.87 มาตรฐานที่ 4 เอกลักษณ์และอัตลักษณ์สถานศึกษา พบว่า ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ คิดเป็นร้อยละ 83.5 และเมื่อพิจารณาในรายมาตรฐานและประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องแล้ว พบว่า

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วยประเด็นย่อย 10 ประเด็น ได้แก่

1.1) ผลการประเมินที่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย ดังนี้

1.1.1) ประเด็นย่อยที่ 7 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

1.1.2) ประเด็นย่อยที่ 8 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

1.1.3) ประเด็นย่อยที่ 9 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

1.2) ผลการประเมินที่อยู่ในระดับดีเลิศ ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย ดังนี้

1.2.1) ประเด็นย่อยที่ 5 การมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.2.2) ประเด็นย่อยที่ 6 การมีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2.10) ประเด็นย่อยที่ 10 สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

1.3) ผลการประเมินที่อยู่ในระดับดี ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย ดังนี้

1.3.1) ประเด็นย่อยที่ 1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

1.3.2) ประเด็นย่อยที่ 4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

1.4) ผลการประเมินที่อยู่ในระดับ ปานกลาง มี 2 ประเด็น ดังนี้

1.4.1) ประเด็นย่อยที่ 2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ไขปัญหา

1.4.2) ประเด็นย่อยที่ 3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วยประเด็นย่อย 6 ประเด็น ได้แก่

2.1) ผลการประเมินที่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ประกอบด้วย 6 ประเด็นหลัก ดังนี้

2.1.1) มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ประกอบด้วยประเด็นพิจารณา คือ

2.1.1.1) ประเด็นย่อยที่ 1.1 กำหนดเป้าหมายที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ นโยบายของรัฐบาลและต้นสังกัด

3.3.1.2) ประเด็นย่อยที่ 1.2 กำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับเป้าหมาย แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและต้นสังกัด

3.3.1.3) ประเด็นย่อยที่ 1.3 กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3.3.1.4) ประเด็นย่อยที่ 1.4 นำเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

3.3.1.5) ประเด็นย่อยที่ 1.5 นำเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนเผยแพร่ต่อสาธารณชน

2.1.2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วยประเด็นพิจารณา คือ

2.1.2.1) มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ

2.1.2.2) มีการนำแผนไปปฏิบัติ ติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

2.2.1.3) มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบการนิเทศ

2.2.1.4) สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

2.2.1.5) สถานศึกษาให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

2.1.3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยประเด็นการพิจารณา คือ

2.1.3.1) บริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.3.2) บริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

2.1.3.3) บริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านเชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง

2.1.3.4) กำหนดหลักสูตรสถานศึกษาครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.1.3.5) สถานศึกษามีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.1.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ คือ

2.1.4.1) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.1.4.2) จัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1.4.3) นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1.4.4) มีการตรวจสอบ ทบทวน การปฏิบัติงานของครู บุคลากร ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1.4.5) ถอดบทเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือวิธีการที่เป็นแบบอย่างที่ดีที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.1.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ คือ

2.1.5.1) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และคำนึงถึงความปลอดภัย

2.1.5.2) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และคำนึงถึงความปลอดภัย

2.1.5.3) จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม

2.1.5.4) จัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

2.1.5.5) จัดให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากการจัดสภาพแวดล้อมตามศักยภาพของผู้เรียน

2.1.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ คือ

2.1.6.1) ได้ศึกษาความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

2.1.6.2) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

2.1.6.3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

2.1.6.4) ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริการจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

2.1.6.5) ติดตามผลการใช้บริการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริการจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยประเด็นย่อย 6 ประเด็น ได้แก่

3.1) ผลการประเมินที่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ประกอบด้วย 1 ประเด็นย่อย ดังนี้

3.1.1) การพัฒนาครูและบุคลากรสู่การเป็นมูร็อบบีย์ที่มีคุณภาพ

3.2) ผลการประเมินที่อยู่ในระดับดีเลิศ ประกอบด้วย 4 ประเด็นย่อย ดังนี้

3.2.1) ประเด็นย่อยที่ 1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2.2) ประเด็นย่อยที่ 2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.2.3) ประเด็นย่อยที่ 3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.2.4) ประเด็นย่อยที่ 5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนผลกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

3.3) ผลการประเมินที่อยู่ในระดับ ดี ประกอบด้วย 1 ประเด็นย่อย ดังนี้

3.3.1) ประเด็นย่อยที่ 4 การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

มาตรฐานที่ 4 เอกลักษณ์และอัตลักษณ์สถานศึกษา ประกอบด้วยประเด็นย่อย 13 ประเด็น ได้แก่

4.1) ผลการประเมินอยู่ในระดับยอดเยี่ยม 1 ประเด็นย่อย ได้แก่

4.1.1) การมุ่งพัฒนานักเรียนมีอิสลามเป็นวิถีชีวิต

4.2) ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเลิศ ประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่

4.2.1) การมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีภาวะผู้นำ และ

4.2.2) การมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านอัลกุรอ่าน

4.3) ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ 1 ประเด็นย่อย ได้แก่

4.3.1) การมุ่งพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอิสลามอย่างเป็นรูปธรรม

3. โรงเรียนมีแผนจะพัฒนาตนเองต่อไปอย่างไรให้ได้มาตรฐานที่ดีขึ้นกว่าเดิม 1 ระดับ

ในแต่มาตรฐานที่มีผลการประเมินคุณภาพภาพรวมพบว่าอยู่ในเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ ทุกประการ แต่สำหรับประเด็นที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเลิศ ระดับดี พอใช้ ทางโรงเรียนก็จะพัฒนาให้ดีขึ้นในปี 2565 ต่อไป ทั้งนี้ กระบวนการหรือขั้นตอนยังอยู่ในรูปแบบเดียวกันกับปีการศึกษา 2564 กล่าวคือ ด้วยสถานการณ์โควิดที่ผ่านมา ทำให้การจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งในส่วนของการพัฒนาครู บุคลากร และนักเรียน มีข้อจำกัดเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะนักเรียนต้องเรียนแบบออนไลน์ และงบประมาณที่ค่อนข้างแหว่งมาก ในปีการศึกษา 2564 ดังนั้น กิจกรรมที่เคยออกแบบไว้ ทางโรงเรียนก็นำมาวิเคราะห์ และปรับปรุงใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2565 โดยเน้นให้ทุกภารกิจหรือทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม ตั้งแต่การวิเคราะห์ ออกแบบกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการพิจารณากิจกรรมโครงการ เป็นต้น การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี เป็นต้น รวมไปถึงการกำหนดค่าเป้าหมาย และรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน การกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน เชื่อมั่นว่า ผลการประเมินตนเองในปีการศึกษา 2565 จะดีขึ้นตามลำดับ

4. นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี (Innovation/Best Practice)

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : รูปแบบการสอน Open approach

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : ระบบการศึกษาอิสลาม (ตัรบียะห์นักเรียน)

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : ระบบ I-school

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : การสอนแบบบูรณาการอิสลาม

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : กิจกรรมกีฬาเสริมทักษะ

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : กิจกรรม Sport day

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : กิจกรรมบานบุรีผลัดใบ

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : ระบบการศึกษาอิสลาม (ตัรบียะห์ครู)

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : PLC กลุ่มสาระการเรียนรู้

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี : ระบบ i-school pay

  มาตรฐานด้าน : มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

5. ความโดดเด่นของสถานศึกษา

- โรงเรียนต้นแบบบูรณาการอิสลาม/การพัฒนาครูด้านจิตวิญญาณ

6. โรงเรียนได้ดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่

- พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากประสบการณ์จริงหรือจากสถานการณ์จำลองผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนจัดการเรียนการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นเพื่อเปิดโลกทัศน์มุมมองร่วมกันของผู้เรียนและครูให้มากขึ้น

- พัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตและสร้างอาชีพ อาทิ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สุขภาวะและทัศนคติที่ดีต่อการดูแล

สุขภาพ

- พัฒนาครูให้มีทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผลเป็นขั้นตอน

- ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด

- พัฒนาครูทุกระดับให้มีทักษะ ความรู้ที่จำเป็น เพื่อทำหน้าที่วิทยากรมืออาชีพ (Train The Trainer) และขยายผลการพัฒนาผ่านศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center: HCEC)

- ให้ผู้เรียน ครู ผู้บริหารทางการศึกษามีแผนพัฒนารายบุคคลผ่านแผนพัฒนารายบุคคลสู่ความเป็นเลิศ (Excellence Individual Development Plan :EIDP)

ลงชื่อ.....

(.....นายยูซุฟ แขกพงศ์.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

ฉบับร่าง

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลพื้นฐาน

1. โรงเรียน (School Name) : หาดใหญ่วิทยาคาร (-)

รหัสโรงเรียน : 1190100144

ที่อยู่ (Address) : 2/3

อาคาร (Bldg) : -

หมู่ที่ (Village No.) : 1

ตรอก (Alley) : -

ซอย (Lane) : ทุ่งควนจีน 1

ถนน (Street) : ทุ่งควนจีน

ตำบล/แขวง (Sub-district) : ควนลัง

เขต/อำเภอ (District) : หาดใหญ่

จังหวัด (Province) : สงขลา

รหัสไปรษณีย์ (Post Code) : 90110

โทรศัพท์ (Tel.) : 074-240-222

โทรสาร (Fax.) : 074-240-134

อีเมล (E-mail) : info@hwks.ac.th

เว็บไซต์ (Website) : https://www.hwks.ac.th

ไลน์ (Line) : @hwksinfo

เฟซบุ๊ก (Facebook) : https://www.facebook.com/HWKs.ISsquare/

2. ระดับที่เปิดสอน

ปกติ (สามัญศึกษา): : เตรียมอนุบาล, ก่อนประถมศึกษา, ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย

ฉบับร่าง

3. ข้อมูลพื้นฐานแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ปรัชญา

การจัดการศึกษาที่เป็นระบบและมีคุณภาพตามแนวทางการศึกษาอิสลาม(ตัรบียะตุลอิสลามียะฮ) ย่อมผลิตคนดี (ศอลิห และมุสลิห) มีปัญญา รอบรู้ และมีผู้นำ [1]

[1] Falsafah "Pengurusan pendidikan yang bersistem dan bermutu mengikut pendidikan Islam dapat menghasilkan insan yang berbakti , berilmu, sempurna sebagai pemimpin"

Philosophy " Toward Systematic and Standard Education through Tarbiyat al-Islamiyah in order to produce Salih and Muslih personality who will be an Intelligent and Knowledgeable Leader. "

วิสัยทัศน์

โรงเรียนประจำต้นแบบ มุ่งพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศ พร้อมเป็นประชาชาติมัชฌิมา ด้วยการจัดการอย่างมืออาชีพ โดยมีภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนา

พันธกิจ

1. พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ นำองค์กรสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการ TQM : Total Quality Management ให้บรรลุผลลัพธ์และการเป็นที่ยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง
2. สนับสนุนระบบ ICT ที่สอดคล้องกับอิสลาม จัดบรรยากาศและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อรองรับการเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
3. จัดโอกาสในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า โรงเรียนภาคีเครือข่าย ตลอดจนองค์กรทั้งในและต่างประเทศ เพื่อร่วมพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ
4. ยึดมั่นในปรัชญาการจัดการศึกษาอิสลาม (ตัรบียะตุลอิสลามี ยะฮฺ) พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นโรงเรียนนำร่องด้านวิทยาศาสตร์วิถีอิสลาม รวมทั้งมุ่งพัฒนาแผนการเรียนใหม่ที่หลากหลาย สอดคล้องความสนใจและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ได้อย่างต่อเนื่อง
5. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ มีศักยภาพเป็นมูร็อบบีย์ที่มีคุณภาพ และมีสวัสดิการที่มั่นคง
6. มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรและทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้และนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาตรฐาน มุ่งปลูกฝังนักเรียนให้มีคุณสมบัติมุสลิมที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นพลเมืองและพลโลกที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าหมาย

1. ร้อยละ 85.89 โรงเรียนมีการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการนำองค์กรสู่ประสิทธิผล
2. ร้อยละ 83.75 โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และแผนการเรียนใหม่
3. ร้อยละ 86 โรงเรียนมีการพัฒนาครูและบุคลากรสู่การเป็นมูร็อบบีย์ที่มีคุณภาพ
4. ร้อยละ 82.5 โรงเรียนมีการพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้มาตรฐาน
5. ร้อยละ 88.75 โรงเรียนมีการส่งเสริมคุณสมบัติมุสลิมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการนำองค์กรสู่ประสิทธิผล

1.1 สนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีที่เหมาะสม จัดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการปฏิบัติอย่างมีความสุข

1.2 ดูแลอาคาร สถานที่ แหล่งเรียนรู้ ให้น่าอยู่น่าเรียน ดูแลความปลอดภัยในสถานศึกษา เครื่องเล่นสนาม และจุดเสี่ยง เพื่อสร้างความมั่นใจให้เด็กและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

1.3 ให้ความร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการวางแผนพัฒนา ตลอดจนการดำเนินการต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจและผลลัพธ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.4 ให้ความร่วมมือกับฝ่ายบริหารในการตรวจสอบ การประกันคุณภาพภายในระดับปฐมวัย ใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่องค์กรที่ได้มาตรฐาน

1.5 ให้ความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศที่เกิดจากการปฏิบัติงานให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

1.6 ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง เครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ก้าวหน้า เข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และแผนการเรียนใหม่

2.1 พัฒนาเนื้อหาหลักสูตรปฐมวัยให้สอดคล้องการศึกษาชาติ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและวิถีอิสลาม

2.2 พัฒนารูปแบบการนิเทศการสอน เพื่อกำกับ ติดตาม ให้มีการจัดประสบการณ์อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีข้อมูลย้อนกลับให้ผู้รับการนิเทศนำไปใช้ประโยชน์สู่การอบรมพัฒนา

2.3 พัฒนากระบวนการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสม มีรูปแบบที่หลากหลาย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับการเรียนเปลี่ยนการจัดประสบการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรสู่การเป็นมูร็อบบีย์ที่มีคุณภาพ

3.1 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ ควบคู่กับการดูแลให้มีอัตรากำลังครูได้อย่างเหมาะสม

3.2 ส่งเสริมให้ครูเป็นบุคคลที่มีจรรยาบรรณ และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มตามศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้มาตรฐาน

4.1 ส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย มีทักษะพื้นฐาน รู้เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง บุคคล สถานที่และสิ่งต่างๆ รอบตัว สนใจใฝ่รู้และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองสมวัย

4.2 ส่งเสริมเด็กให้มีทักษะทางภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ รู้จักสื่อสารได้สมวัย

4.3 ส่งเสริมเด็กให้มีทักษะการคิด รู้จักการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน มีทักษะการแก้ปัญหาและมีความรู้เรื่องมิติสัมพันธ์ การกะประมาณและรู้จำนวนได้สมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมคุณสมบัติมุสลิมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

5.1 ส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย มีน้ำหนัก ส่วนสูง สมรรถภาพทางร่างกายและสมรรถภาพทางกลไก มีสุขนิสัยที่ดีและรู้จักหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บได้สมวัย

5.2 ส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจสมวัย รู้จักอดทนรอคอย ชื่นชมและสนใจในการเรียนรู้ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว

5.3 ส่งเสริมให้เด็กชื่นชม รู้จักดูแล รักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้สมวัย

5.4 ส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย มีคุณธรรม และเป็นมุสลิมที่ดี สามารถปฏิบัติตนอย่างมีวินัยและความรับผิดชอบ ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้สมวัย

5.5 ส่งเสริมเด็กให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีจิตอาสา รู้รักษ์วัฒนธรรมและความเป็นไทยได้สมวัย

<u>เอกลักษณ์</u>

โรงเรียนศาสตร์วิถีอิสลาม

ตัวบ่งชี้

1. โรงเรียนนำหลักการอิสลามมาใช้ในการบริหารจัดการ
2. โรงเรียนจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้บูรณาการอิสลาม
3. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบูรณาการอิสลาม
4. โรงเรียนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมบูรณาการอิสลาม
5. โรงเรียนมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนตามปรัชญาการจัดการศึกษาอิสลาม (ตัรบียะตุลอิสลามียะฮ)

<u>อัตลักษณ์</u>

มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเป็นประชาชาติมัชฌิมา(ประชาชาติสายกลาง) คือ

1. นักเรียนมีอิสลามเป็นวิถีชีวิต
2. นักเรียนมีภาวะผู้นำ
3. นักเรียนมีศักยภาพในการจัดกิจกรรมได้
4. นักเรียนมีทักษะชีวิต
5. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอัลกุรอ่าน

ฉบับร่าง

4. จำนวนนักเรียน

ระดับที่เปิดสอน	การจัดการเรียนการสอน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนผู้เรียนปกติ		จำนวนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ		รวมจำนวนผู้เรียน
			ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ระดับก่อนประถมการศึกษา							
เตรียมอนุบาล	ห้องเรียนปกติ	-	-	-	-	-	-
อนุบาลปีที่ 1	ห้องเรียนปกติ	1	12	16	0	0	28
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
อนุบาลปีที่ 2	ห้องเรียนปกติ	1	10	12	0	0	22
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
อนุบาลปีที่ 3	ห้องเรียนปกติ	1	9	13	0	0	22
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
รวม	ห้องเรียนปกติ 3 ห้องเรียน EP -		31	41	0	0	72
ระดับประถมศึกษา							
ประถมศึกษาปีที่ 1	ห้องเรียนปกติ	1	5	6	-	-	11
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 2	ห้องเรียนปกติ	-	-	-	-	-	-
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 3	ห้องเรียนปกติ	-	-	-	-	-	-
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 4	ห้องเรียนปกติ	-	-	-	-	-	-
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 5	ห้องเรียนปกติ	-	-	-	-	-	-
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
ประถมศึกษาปีที่ 6	ห้องเรียนปกติ	-	-	-	-	-	-
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
รวม	ห้องเรียนปกติ 1 ห้องเรียน EP -		5	6	-	-	11
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น							
มัธยมศึกษาปีที่ 1	ห้องเรียนปกติ	4	66	34	-	-	100
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 2	ห้องเรียนปกติ	4	58	35	-	-	93
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-

ระดับที่เปิดสอน	การจัดการเรียนการสอน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนผู้เรียนปกติ		จำนวนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ		รวมจำนวนผู้เรียน
			ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
มัธยมศึกษาปีที่ 3	ห้องเรียนปกติ	5	56	29	-	-	85
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
รวม	ห้องเรียนปกติ 13 ห้องเรียน EP -		180	98	-	-	278
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย							
มัธยมศึกษาปีที่ 4	ห้องเรียนปกติ	4	57	46	-	-	103
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 5	ห้องเรียนปกติ	4	60	40	-	-	100
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 6	ห้องเรียนปกติ	3	34	36	-	-	70
	ห้องเรียน EP	-	-	-	-	-	-
รวม	ห้องเรียนปกติ 11 ห้องเรียน EP -		151	122	-	-	273
รวมทั้งสิ้น	ห้องเรียนปกติ 28 ห้องเรียน EP -		367	267	0	0	634

5. จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา

5.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

- นาย วิชิต อุศมา

ตำแหน่ง : ผู้รับใบอนุญาต (ผู้รับใบอนุญาต)

ระดับการศึกษา : ปริญญาตรี

- นาย อนัส แสงอารี

ตำแหน่ง : ผู้จัดการ (Thai School Manager)

ระดับการศึกษา : ปริญญาตรี

- นาย ยูซุฟ แขกพงศ์

ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการโรงเรียน (Thai School Director)

ระดับการศึกษา : ปริญญาโท

- นาย วิทยา พยายาม

ตำแหน่ง : รองผู้อำนวยการโรงเรียน (Deputy Thai Director)

ระดับการศึกษา : ปริญญาโท

- นาย อับดุลเลาะ เซ็ง

ตำแหน่ง : อื่น ๆ (อื่น ๆ)

ระดับการศึกษา : ปริญญาตรี

5.2 จำนวนครู และบุคลากรทางการศึกษา (เฉพาะที่บรรจุเท่านั้น)

5.2.1 สรุปจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกวุฒิการศึกษาและประเภท/ตำแหน่ง

ประเภท/ตำแหน่ง	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา					รวม
	ต่ำกว่า ป.ตรี	ป.ตรี	ป.บัณฑิต	ป.โท	ป.เอก	
ผู้สอนเตรียมอนุบาล						
1. ครูไทย	-	-	-	-	-	-
2. ครูชาวต่างชาติ	-	-	-	-	-	-
ผู้สอนการศึกษาปฐมวัย						
1. ครูไทย	-	-	3	-	-	3
2. ครูชาวต่างชาติ	-	-	-	-	-	-
ผู้สอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
ระดับประถมศึกษา						
1. ครูไทย	-	3	5	-	-	8
2. ครูชาวต่างชาติ	-	-	-	-	-	-
ระดับมัธยมศึกษา						
1. ครูไทย	-	3	20	-	-	23
2. ครูชาวต่างชาติ	-	-	-	-	-	-

ประเภท/ตำแหน่ง	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา					รวม
	ต่ำกว่า ป.ตรี	ป.ตรี	ป.บัณฑิต	ป.โท	ป.เอก	
รวม	-	6	28	-	-	34
บุคลากรทางการศึกษา						
- งานทะเบียนวัดผล	-	1	0	-	-	1
- งานแนะแนวทั่วไป	-	1	0	-	-	1
- บรรณารักษ์	-	1	0	-	-	1
- บริหารงานทั่วไป	-	1	0	-	-	1
- เทคโนโลยีการศึกษา	-	1	0	-	-	1
บุคลากรอื่นๆ	13	21	5	5	-	44
รวม	13	26	5	5	-	49
รวมทั้งสิ้น	13	32	33	5	-	83

สรุปอัตราส่วน

สรุปอัตราส่วน	จำนวนห้อง	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู	จำนวนผู้เรียนต่อครู	จำนวนผู้เรียนต่อห้อง
ผู้สอนเตรียมอนุบาล	-	-	-	-	-
ผู้สอนการศึกษาปฐมวัย	3	72	3	24:1	24:1
ผู้สอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
ระดับประถมศึกษา	1	11	8	2:1	11:1
ระดับมัธยมศึกษา	24	551	23	24:1	23:1

5.2.2 จำนวนครูจำแนกตามระดับและกลุ่มสาระการเรียนรู้

ระดับ/กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนครูผู้สอน						รวม
	ปฐมวัย		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		
	ตรงเอก	ไม่ตรงเอก	ตรงเอก	ไม่ตรงเอก	ตรงเอก	ไม่ตรงเอก	
ปฐมวัย	1	3	-	-	-	-	4
ภาษาไทย	-	-	1	-	2	-	3
คณิตศาสตร์	-	-	-	-	4	-	4
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	3	-	8	-	11
สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม	-	-	-	-	8	-	8
สุขศึกษาและพลศึกษา	-	-	2	-	2	-	4
ศิลปะ	-	-	-	-	1	-	1
การงานอาชีพ	-	-	-	-	-	-	-
ภาษาต่างประเทศ	-	-	3	-	9	-	12
รวม	1	3	9	-	34	-	47

5.2.3 ตารางสรุปจำนวนครูที่สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวนครูผู้สอน		รวม
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	
กิจกรรมนักเรียน			
- ลูกเสือ	-	-	-
- เนตรนารี	-	-	-
- ยุวกาชาด	-	-	-
- ผู้บำเพ็ญประโยชน์	-	-	-
- รักษาดินแดน (ร.ด.)	-	-	-
- กิจกรรมชุมนุม ชมรม	-	-	-
กิจกรรมแนะแนว	-	-	-
กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์	-	-	-
รวม	-	-	-

5.2.4 สรุปจำนวนครูและบุคลากรทางการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้บำเพ็ญประโยชน์

ลูกเสือ/เนตรนารี /ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์	จำนวนผู้บังคับบัญชา	จำนวนวุฒิทางลูกเสือ		สถานะการจัดตั้งกองลูกเสือ
		มีวุฒิ	ไม่มีวุฒิ	
ลูกเสือ เนตรนารี สำรอง	-	-	-	-
ลูกเสือ เนตรนารี สามัญ	-	-	-	-
ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่	-	-	-	-
ลูกเสือ เนตรนารี วิสามัญ	-	-	-	-
ยุวกาชาด	-	-	-	-
ผู้บำเพ็ญประโยชน์	-	-	-	-
รวม	-	-	-	

5.2.5 สรุปจำนวนครูที่ทำหน้าที่คัดกรอง และนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (กรณีโรงเรียนมีนักเรียนพิเศษเรียนร่วม)

จำนวนครูที่ทำหน้าที่คัดกรอง		จำนวนนักเรียนพิเศษ		
ครูที่ได้รับการขึ้นทะเบียน เป็นผู้คัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ	ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ	ทั้งหมด	ขึ้นทะเบียน	ไม่ขึ้นทะเบียน
-	-	-	-	-

5.2.6 สรุปจำนวนครูที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรม

หน่วยงานที่เข้ารับการอบรม	จำนวนครูที่เข้ารับ การอบรม	ปีที่อบรม
-	-	-

ส่วนที่ 3 : ผลการดำเนินงาน

1. ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

1.1 ระดับปฐมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการนำองค์กรสู่ประสิทธิผล

โครงการ

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ค่าเป้าหมาย

83.00 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 83

ผลสำเร็จ

87.90 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 87.90

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก - มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ - มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และแผนการเรียนใหม่

โครงการ

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ค่าเป้าหมาย

83.00 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 83.00

ผลสำเร็จ

87.75 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 87.75

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก - มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ - มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนาครูและบุคลากรสู่การเป็นมูร็อบบีย์ที่มีคุณภาพ

โครงการ

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ค่าเป้าหมาย

83.00 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 83.00

ผลสำเร็จ

89.50 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 89.50

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ - มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่ - พัฒนาครูให้มีทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผลเป็นขั้นตอน

<u>ยุทธศาสตร์ที่ 4</u>

การพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้มาตรฐาน

โครงการ

1. 1. โครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ค่าเป้าหมาย

83.00 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 83

ผลสำเร็จ

87.75 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 87.75

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก - มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ - มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่

2. โครงการส่งเสริมสุขภาพ

ค่าเป้าหมาย

87.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านสุขภาพอนามัยเป็นไปตามวัยร้อยละ 87

ผลสำเร็จ

89.51 : เด็กมีพัฒนาการด้านสุขภาพอนามัยเป็นไปตามวัยร้อยละ 89.51

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- พัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตและสร้างอาชีพ อาทิ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สุขภาวะและทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

3. โครงการพัฒนาอารมณ์และจิตใจ

ค่าเป้าหมาย

82.00 : พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 82

ผลสำเร็จ

82.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 82

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด

4. โครงการพัฒนาการด้านสังคม

ค่าเป้าหมาย

79.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 79

ผลสำเร็จ

91.50 : เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 91.5

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด

5. โครงการหนูน้อยเจ้าปัญญา

ค่าเป้าหมาย

78.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 78

ผลสำเร็จ

81.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 81

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก - มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่ - ส่งเสริมให้ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมกับภาษาไทยเป็นสื่อจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ที่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

<u>ยุทธศาสตร์ที่ 5</u>

การส่งเสริมคุณสมบัติมุสลิมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

โครงการ

1. โครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ค่าเป้าหมาย

83.00 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 83

ผลสำเร็จ

87.75 : หลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพครอบคุมเนื้อสาระท้องถิ่นระดับปฐมวัยร้อยละ 87.75

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก - มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ - มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่

2. โครงการส่งเสริมสุขภาพ

ค่าเป้าหมาย

87.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านสุขภาพอนามัยเป็นไปตามวัยร้อยละ 87

ผลสำเร็จ

89.51 : เด็กมีพัฒนาการด้านสุขภาพอนามัยเป็นไปตามวัยร้อยละ 89.51

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- พัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตและสร้างอาชีพ อาทิ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สุขภาวะและทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

3. โครงการพัฒนาอารมณ์และจิตใจ

ค่าเป้าหมาย

82.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 82

ผลสำเร็จ

82.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 82

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด

4. โครงการหนูน้อยเจ้าปัญญา

ค่าเป้าหมาย

78.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 78

ผลสำเร็จ

81.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 81

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก - มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ส่งเสริมให้ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมกับภาษาไทยเป็นสื่อจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ที่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. โครงการพัฒนาการด้านสังคม

ค่าเป้าหมาย

79.00 : เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 79

ผลสำเร็จ

91.50 : เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมที่เหมาะสมกับวัยร้อยละ 91.5

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด

1.2 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

<u>ยุทธศาสตร์ที่ 1</u>

การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และแผนการเรียนใหม่

โครงการ

1. โครงการ กิจกรรมบูรณาการการเรียนกลุ่มวิชาเพิ่มเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และการนำไปใช้

ค่าเป้าหมาย

80.00 : นักเรียนสามารถนำความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ มาใช้ในออกแบบและสร้างสรรคผลงาน

ผลสำเร็จ

80.00 : นักเรียนสามารถนำความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ มาใช้ในออกแบบและสร้างสรรคผลงาน

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- จัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ รวมทั้งแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ - ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่ - พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากประสบการณ์จริงหรือจากสถานการณ์จำลองผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนจัดการเรียนการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นเพื่อเปิดโลกทัศน์มุมมองร่วมกันของผู้เรียนและครูให้มากขึ้น - พัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตและสร้างอาชีพ อาทิ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สุขภาวะและทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

ฉบับร่าง

2. โครงการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ค่าเป้าหมาย

80.00 : สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และแผนการเรียนใหม่ สู่การพัฒนาชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ผลสำเร็จ

65.00 : สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และแผนการเรียนใหม่ สู่การพัฒนาชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ - มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- จัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ รวมทั้งแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ - ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและเตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่ - พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากประสบการณ์จริงหรือจากสถานการณ์จำลองผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนจัดการเรียนการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นเพื่อเปิดโลกทัศน์มุมมองร่วมกันของผู้เรียนและครูให้มากขึ้น - พัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตและสร้างอาชีพ อาทิ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สุขภาวะและทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

<u>ยุทธศาสตร์ที่ 2</u>

การพัฒนาศักยภาพนักเรียนสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ได้มาตรฐาน

โครงการ

1. โครงการโครงการพัฒนาคุณภาพแผนการเรียนพิเศษเพื่อสู่ความเป็นเลิศ

ค่าเป้าหมาย

80.00 : นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นและมีพัฒนาการด้านทักษะตามศักยภาพของตนเอง

ผลสำเร็จ

81.50 : นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นและมีพัฒนาการด้านทักษะตามศักยภาพของตนเอง

มาตรฐานการศึกษา	- มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สช.	- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
สอดคล้องกับตัวชี้วัดกระทรวงศึกษาธิการ	- พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากประสบการณ์จริงหรือจากสถานการณ์จำลองผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนจัดการเรียนการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นเพื่อเปิดโลกทัศน์มุมมองร่วมกันของผู้เรียนและครูให้มากขึ้น - ส่งเสริมให้ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมกับภาษาไทยเป็นสื่อจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ที่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ส่งเสริมการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้สามารถเป็นอาชีพและสร้างรายได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2.1 ระดับปฐมวัย

ผลการพัฒนาเด็ก

ผลพัฒนาการด้าน	จำนวนเด็กทั้งหมด	ร้อยละของเด็กตามระดับคุณภาพ					
		ดี		พอใช้		ปรับปรุง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านร่างกาย	72	67	93.06	5	6.94	-	-
2. ด้านอารมณ์-จิตใจ	72	66	91.67	6	8.33	-	-
3. ด้านสังคม	72	66	91.67	6	8.33	-	-
4. ด้านสติปัญญา	72	68	94.44	4	5.56	-	-

2.2 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET

<u>เปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6</u>

จำนวนนักเรียนทั้งหมด : 12

วิชา	จำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศปี 2564	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET			ผลต่างคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	แปลผลพัฒนาการเทียบกับร้อยละ 3
			2562	2563	2564			
คณิตศาสตร์	7	36.83	-	0.00	31.27	+31.27	-	-
วิทยาศาสตร์	7	34.31	-	0.00	35.00	+35.00	-	-
ภาษาไทย	7	50.38	-	0.00	48.43	+48.43	-	-
ภาษาอังกฤษ	7	39.22	-	0.00	41.01	+41.01	-	-

โรงเรียนไม่สอบวัดผล หรือสอบไม่ครบ

นักเรียน ป.6 ได้เข้าร่วมการสอบ O-NET ในปี 2564 เป็นปีแรก

<u>เปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</u>

จำนวนนักเรียนทั้งหมด : 85

วิชา	จำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศปี 2564	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET			ผลต่างคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	แปลผลพัฒนาการเทียบกับร้อยละ 3
			2562	2563	2564			
คณิตศาสตร์	26	24.47	27.49	27.43	29.44	+2.01	7.33	มีพัฒนาการ
วิทยาศาสตร์	26	31.45	30.28	30.28	33.70	+3.42	11.29	มีพัฒนาการ
ภาษาไทย	26	51.19	58.11	58.11	57.65	-0.46	-0.79	ไม่มีพัฒนาการ

วิชา	จำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศปี 2564	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET			ผลต่างคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	แปลผลพัฒนาการเทียบกับร้อยละ 3
			2562	2563	2564			
ภาษาอังกฤษ	26	31.11	32.11	32.11	35.70	+3.59	11.18	มีพัฒนาการ

โรงเรียนไม่สอบวัดผล หรือสอบไม่ครบ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ได้เข้ารับการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของปีการศึกษา 2563 ปีการศึกษา 2564 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด 85 คน มีนักเรียนสมัครใจเข้าสอบ 26 คน

<u>เปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6</u>

จำนวนนักเรียนทั้งหมด : 70

วิชา	จำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศปี 2564	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET			ผลต่างคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	แปลผลพัฒนาการเทียบกับร้อยละ 3
			2562	2563	2564			
คณิตศาสตร์	3	21.28	22.00	22.00	25.83	+3.83	17.41	มีพัฒนาการ
วิทยาศาสตร์	3	28.65	29.21	29.21	30.27	+1.06	3.63	มีพัฒนาการ
ภาษาไทย	3	46.40	40.20	40.20	55.13	+14.93	37.14	มีพัฒนาการ
ภาษาอังกฤษ	3	25.56	29.18	29.18	28.83	-0.35	-1.20	ไม่มีพัฒนาการ
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	3	36.87	33.81	33.81	36.17	+2.36	6.98	มีพัฒนาการ

โรงเรียนไม่สอบวัดผล หรือสอบไม่ครบ

ปีการศึกษา 2564 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 70 คน มีนักเรียนสมัครใจเข้าสอบ 3 คน

2.2.2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไป

<u>ระดับประถมศึกษา</u>

กลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา	ระดับผลการเรียน																	
	ป.1			ป.2			ป.3			ป.4			ป.5			ป.6		
	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ
ภาษาไทย	36	32	88.89	25	23	92.00	23	20	86.96	23	22	95.65	17	15	88.24	12	9	75.00
คณิตศาสตร์	36	57	158.33	25	45	180.00	23	42	182.61	23	20	86.96	17	14	82.35	12	9	75.00
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	36	64	177.78	25	45	180.00	23	43	186.96	23	39	169.57	17	31	182.35	12	19	158.33
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	36	101	280.56	25	68	272.00	23	65	282.61	23	60	260.87	17	46	270.59	12	28	233.33
ประวัติศาสตร์	36	34	94.44	25	22	88.00	23	21	91.30	23	19	82.61	17	15	88.24	12	9	75.00
สุขศึกษาและพลศึกษา	36	34	94.44	25	23	92.00	23	21	91.30	23	22	95.65	17	16	94.12	12	9	75.00
ศิลปะ	36	34	94.44	25	23	92.00	23	22	95.65	23	22	95.65	17	16	94.12	12	10	83.33
การงานอาชีพ	36	34	94.44	25	23	92.00	23	22	95.65	23	22	95.65	17	16	94.12	12	10	83.33
ภาษาต่างประเทศ	36	87	241.67	25	69	276.00	23	64	278.26	23	40	173.91	17	21	123.53	12	18	150.00

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เทอม 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา	ระดับผลการเรียน								
	ม.1			ม.2			ม.3		
	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ
ภาษาไทย	99	56	56.57	93	70	75.27	85	68	80.00
คณิตศาสตร์	99	62	62.63	93	59	63.44	85	45	52.94
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	99	60	60.61	93	48	51.61	85	50	58.82
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	99	47	47.47	93	57	61.29	85	83	97.65
ประวัติศาสตร์	99	44	44.44	93	50	53.76	85	57	67.06
สุขศึกษาและพลศึกษา	99	70	70.71	93	52	55.91	85	57	67.06
ศิลปะ	99	88	88.89	93	77	82.80	85	66	77.65
การงานอาชีพ	99	62	62.63	93	60	64.52	85	54	63.53
ภาษาต่างประเทศ	99	72	72.73	93	55	59.14	85	53	62.35

เทอม 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา	ระดับผลการเรียน								
	ม.1			ม.2			ม.3		
	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ
ภาษาไทย	99	54	54.55	92	67	72.83	85	67	78.82
คณิตศาสตร์	99	56	56.57	92	55	59.78	85	44	51.76
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	99	58	58.59	92	52	56.52	85	53	62.35
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	99	64	64.65	92	54	58.70	85	74	87.06
ประวัติศาสตร์	99	51	51.52	92	33	35.87	85	45	52.94
สุขศึกษาและพลศึกษา	99	73	73.74	92	61	66.30	85	72	84.71
ศิลปะ	99	89	89.90	92	74	80.43	85	70	82.35
การงานอาชีพ	99	62	62.63	92	56	60.87	85	59	69.41
ภาษาต่างประเทศ	99	58	58.59	92	48	52.17	85	55	64.71

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เทอม 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา	ระดับผลการเรียน								
	ม.4			ม.5			ม.6		
	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ
ภาษาไทย	104	87	83.65	100	91	91.00	70	67	95.71
คณิตศาสตร์	104	62	59.62	100	65	65.00	70	57	81.43
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	104	70	67.31	100	61	61.00	70	49	70.00
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	104	100	96.15	100	99	99.00	70	46	65.71
ประวัติศาสตร์	104	77	74.04	100	59	59.00	70	53	75.71
สุขศึกษาและพลศึกษา	104	87	83.65	100	82	82.00	70	64	91.43
ศิลปะ	104	95	91.35	100	88	88.00	70	66	94.29
การงานอาชีพ	104	87	83.65	100	77	77.00	70	61	87.14
ภาษาต่างประเทศ	104	76	73.08	100	73	73.00	70	53	75.71

เทอม 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา	ระดับผลการเรียน								
	ม.4			ม.5			ม.6		
	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	นักเรียนผลเรียน 3 ขึ้นไป	ร้อยละ
ภาษาไทย	102	90	88.24	98	84	85.71	70	53	75.71
คณิตศาสตร์	102	52	50.98	98	71	72.45	70	43	61.43
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	102	64	62.75	98	73	74.49	70	60	85.71
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	102	84	82.35	98	65	66.33	70	63	90.00
ประวัติศาสตร์	102	79	77.45	98	68	69.39	70	42	60.00
สุขศึกษาและพลศึกษา	102	75	73.53	98	75	76.53	70	62	88.57
ศิลปะ	102	76	74.51	98	68	69.39	70	49	70.00
การงานอาชีพ	102	66	64.71	98	76	77.55	70	55	78.57
ภาษาต่างประเทศ	102	71	69.61	98	63	64.29	70	46	65.71

2.2.3 ผลการประเมินการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT)

<u>เปรียบเทียบผลการทดสอบสมรรถนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3</u>

จำนวนนักเรียนทั้งหมด : 23

สมรรถนะ	จำนวนนักเรียนเข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศปี 2564	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบสมรรถนะ			ผลต่างคะแนนเฉลี่ย (ปี 64 - 63)	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	แปลผลพัฒนาการเทียบกับร้อยละ 3
			2562	2563	2564			
ด้านภาษา (Literacy) / ด้านภาษาไทย (Thai Language)	-	56.14	-	-	-	-	-	-
ด้านคำนวณ (Numeracy) / ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics)	-	49.44	-	-	-	-	-	-
ด้านเหตุผล (reasoning)	-	-	-	-	-	-	-	-

โรงเรียนไม่สอบวัดผล หรือสอบไม่ครบ

เนื่องจากเป็นช่วงการเรียนออนไลน์จึงไม่ได้มีการจัดสอบ NT สำหรับนักเรียนในระดับชั้น ป.3

2.2.4 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT)

<u>เปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1</u>

จำนวนนักเรียนทั้งหมด : 36

ความสามารถด้านการอ่าน	จำนวนนักเรียนเข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศปี 2564	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบสมรรถนะ			ผลต่างคะแนนเฉลี่ย (ปี 64 - 63)	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	แปลผลพัฒนาการเทียบกับร้อยละ 3
			2562	2563	2564			
อ่านรู้เรื่อง	-	72.79	-	53.36	-	-53.36	-	-
อ่านออกเสียง	-	69.95	-	68.27	-	-68.27	-	-

โรงเรียนไม่สอบวัดผล หรือสอบไม่ครบ

เนื่องจากเป็นช่วงการเรียนออนไลน์จึงไม่ได้มีการจัดสอบ RT สำหรับนักเรียนในระดับชั้น ป.1

2.2.5 ผลการประเมินทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

<u>เปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ของนักเรียนระดับตอนต้น</u>

จำนวนนักเรียนทั้งหมด : 12

วิชา	จำนวนนักเรียนเข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศปี 2564	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบสมรรถนะ			ผลต่างคะแนนเฉลี่ย (ปี 64 - 63)	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	แปลผลพัฒนาการเทียบกับร้อยละ 3
			2562	2563	2564			
อัลกุรอานฯ	-	37.25	-	-	-	-	-	-
อัลหะดีษ	-	32.62	-	-	-	-	-	-
อัลอะกีดะห์	-	35.26	-	-	-	-	-	-
อัลฟิกฮ	-	35.87	-	-	-	-	-	-
อัตตารีค	-	43.50	-	-	-	-	-	-
อัลอัคลาก	-	58.68	-	-	-	-	-	-
มลายู	-	39.74	-	-	-	-	-	-
อาหรับ	-	30.92	-	-	-	-	-	-

โรงเรียนไม่สอบวัดผล หรือสอบไม่ครบ

ปีการศึกษา 2564 นักเรียนไม่ได้เข้ารับการทดสอบระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ของนักเรียนระดับตอนต้น

<u>เปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ของนักเรียนระดับตอนกลาง</u>

จำนวนนักเรียนทั้งหมด : 85

วิชา	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนเข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศปี 2564	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบสมรรถนะ			ผลต่างคะแนนเฉลี่ย (ปี 64 - 63)	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	แปลผลพัฒนาการเทียบกับร้อยละ 3
				2562	2563	2564			
อัลกุรอานฯ	85.00	-	37.61	40.76	40.76	-	-40.76	-	-
อัลหะดีษ	85.00	-	35.42	41.43	41.43	-	-41.43	-	-
อัลอะกีดะห์	85.00	-	50.87	63.20	63.20	-	-63.20	-	-
อัลฟิกฮ	85.00	-	36.17	41.54	41.54	-	-41.54	-	-
อัตตารีค	85.00	-	42.56	41.17	41.17	-	-41.17	-	-
อัลอัคลาก	85.00	-	42.09	63.12	63.12	-	-63.12	-	-
มลายู	85.00	-	40.92	27.15	27.15	-	-27.15	-	-
อาหรับ	85.00	-	27.92	31.81	31.81	-	-31.81	-	-

โรงเรียนไม่สอบวัดผล หรือสอบไม่ครบ

ปีการศึกษา 2564 นักเรียนไม่ได้เข้ารับการทดสอบระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ของนักเรียนระดับตอนกลาง

เปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ของนักเรียนระดับตอนปลาย

จำนวนนักเรียนทั้งหมด : 70

วิชา	จำนวนนักเรียนเข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศปี 2564	คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบสมรรถนะ			ผลต่างคะแนนเฉลี่ย (ปี 64 - 63)	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ปี 64 เทียบปี 63	แปลผลพัฒนาการเทียบกับร้อยละ 3
			2562	2563	2564			
อัลกุรอานฯ	-	35.34	37.23	37.23	-	-37.23	-	-
อัลหะดีษ	-	33.98	44.72	44.72	-	-44.72	-	-
อัลอะกีดะห์	-	35.93	40.94	40.94	-	-40.94	-	-
อัลฟิกฮ	-	37.89	30.73	30.73	-	-30.73	-	-
อัตตารีค	-	31.27	42.36	42.36	-	-42.36	-	-
อัลอัคลาก	-	49.29	65.11	65.11	-	-65.11	-	-
มลายู	-	37.04	22.91	22.91	-	-22.91	-	-
อาหรับ	-	21.97	24.49	24.49	-	-24.49	-	-

โรงเรียนไม่สอบวัดผล หรือสอบไม่ครบ

ปีการศึกษา 2564 นักเรียนไม่ได้เข้ารับการทดสอบระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ของนักเรียนระดับตอนปลาย

2.2.6 ผลการทดสอบความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

ค่าประเมินมาตรฐานภาษาอังกฤษ จากหน่วยงานทดสอบภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

ระดับประถมศึกษา

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนเข้าสอบ	ระดับผลการทดสอบความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (Common European Framework of Reference for Languages : CEFR)							ผ่านการทดสอบอื่น ๆ (TOEIC, IEFL, TOEFL เปรียบเทียบตารางมาตรฐาน)
			Pre A1	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
ป.1	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ป.2	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ป.3	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ป.4	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ป.5	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ป.6	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ระดับมัธยมศึกษา

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนนักเรียนเข้าสอบ	ระดับผลการทดสอบความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (Common European Framework of Reference for Languages : CEFR)							ผ่านการทดสอบอื่น ๆ (TOEIC, IEFL, TOEFL เปรียบเทียบตารางมาตรฐาน)
			Pre A1	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
ม.1	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ม.2	93	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ม.3	85	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ม.4	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ม.5	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ม.6	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3. นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี (Innovation/Best Practice)

ชื่อ นวัตกรรม/แบบอย่างที่ดี	ระดับการศึกษา	มาตรฐานด้าน
รูปแบบการสอน Open approach	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
ระบบการศึกษาอิสลาม (ตัรบียะห์นักเรียน)	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
ระบบ I-school	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
การสอนแบบบูรณาการอิสลาม	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
กิจกรรมกีฬาเสริมทักษะ	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
กิจกรรม Sport day	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
กิจกรรมบานบุรีผลัดใบ	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน
ระบบการศึกษาอิสลาม (ตัรบียะห์ครู)	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
PLC กลุ่มสาระการเรียนรู้	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ระบบ i-school pay	ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

4. รางวัลที่สถานศึกษาได้รับ

ชื่อรางวัล	ประเภทรางวัล	ระดับ	หน่วยงานที่มอบรางวัล	ปีที่ได้รับรางวัล
โรงเรียนต้นแบบการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ 2563	สถานศึกษา	เขตพื้นที่/จังหวัด	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา	2563
โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารเป็นสถาบันที่สนับสนุนส่งเสริมให้เยาชนทำจิตอาสา เนื่องในวาระวันจิตอาสาแห่งชาติ ปี 2563	สถานศึกษา	เขตพื้นที่/จังหวัด	อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน	2563
รางวัลโรงเรียนดีเด่นที่นักเรียนมีผลคะแนนในระดับก้าวหน้าสูงสุด โครงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามมาตรฐานสากล	สถานศึกษา	เขตพื้นที่/จังหวัด	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา และบริษัท เออาร์ไอที จำกัด	2563
เข้าร่วมโรงเรียนเครือข่ายการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	สถานศึกษา	ภาค/ประเทศ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	2563
สถาบันการศึกษาที่สนับสนุนให้เยาวชนทำจิตอาสา	สถานศึกษา	ภาค/ประเทศ	Youth for Next step และ Youth Plus Thailand ร่วมกับ กรมกิจการเด็กและเยาวชน	2563
เข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19	สถานศึกษา	เขตพื้นที่/จังหวัด	โรงพยาบาลหาดใหญ่	2563

ชื่อรางวัล	ประเภทรางวัล	ระดับ	หน่วยงานที่มอบรางวัล	ปีที่ได้รับรางวัล
promotes Is an Educational Institution that promotes the improvement of student academic achievements as part of the 2020	สถานศึกษา	ภาค/ประเทศ	SEAMEO STEM-ED	2563
ได้เข้าร่วมและผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ Human Research Participant Course	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	2564
เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	2564
ได้ผ่านการอบรมหลักสูตร ปรับระบบประกันคุณภาพภายในให้นักเป็นไปตามมาตรฐานหน่วยงานต้นสังกัด	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	บริษัทแพลนแทรนนิ่ง แอนด์ คอนซัลแทนท์ จำกัด	2564
เป็นวิทยากรการอบรมหลักสูตรพัฒนาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและอิสลามศึกษาแบบบูรณาการตามบริบทพื้นที่ของสถานศึกษาจังหวัดชายแดนใต้	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	2564
เข้าร่วมอบรมหลักสูตรสร้างสรรค์สื่อการสอนสำหรับครูประถมจากกระดาษง่ายๆแต่ประยุกต์ได้หลากหลายวิชา	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	มูลนิธิอุดมพรสมศักดิ์ (เชี่ยงใช่) ศักดิ์พรทรัพย์	2563
เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการออกเสียงภาษาอังกฤษสำหรับครู	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	มูลนิธิอุดมพรสมศักดิ์ (เชี่ยงใช่) ศักดิ์พรทรัพย์	2563
เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษแบบผิดๆในยุคสื่อออนไลน์	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	มูลนิธิอุดมพรสมศักดิ์ (เชี่ยงใช่) ศักดิ์พรทรัพย์	2563
ได้เข้าร่วมกิจกรรมเปิดชั้นเรียน (Open Class) ในการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยนวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) และวิธีการแบบเปิด (Open Approach)	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	โรงเรียนอุดมศาสน์วิทยา	2563
เป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง วิธีการเรียนการสอนแบบ Lesson study และ Open Approach	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	โรงเรียนบ้านป่าแก่	2563
นำเสนอบทความวิชาการ วิจัย หัวข้อเรื่อง ในงานประชุมวิชาการ EDU SANDBOX	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี	2564
นำเสนอหัวข้อวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติด้านอิสลามศึกษาและมุสลิมศึกษา ครั้งที่ 5 ประจำปี 2564 “อิสลามศึกษาและมุสลิมศึกษาในศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในยุค New Normal”	ผู้บริหาร	เขตพื้นที่/จังหวัด	คณะวิทยาการอิสลาม มอ.ปัตตานี	2563
ผ่านการอบรม สัมมนา หลักสูตรผู้ตัดสินกีฬาปันจักสีลัต Refreshing Course	ครู	ภาค/ประเทศ	สมาคมกีฬาปันจักสีลัตแห่งประเทศไทย	2564
ครูผู้สนับสนุนให้เยาวชนทำจิตอาสา Youth Volunteer Awards	ครู	ภาค/ประเทศ	Youth for Next Step และ Youth Plus Thailand	2563
รางวัลชมเชยและทุนการศึกษา 500 บาท โครงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามมารตรฐานสากล MS Power Point 2016	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา และบริษัท เออาร์ไอที จำกัด	2563

ชื่อรางวัล	ประเภทรางวัล	ระดับ	หน่วยงานที่มอบรางวัล	ปีที่ได้รับรางวัล
รางวัลชมเชยและทุนการศึกษา 500 บาท โครงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามมารตรฐานสากล MS Word 2016	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา และบริษัท เออาร์ไอที จำกัด	2563
เข้าร่วมกิจกรรมการอบรม และทักษะด้านไอที โครงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามมารตรฐานสากล MS Word 2016	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา และบริษัท เออาร์ไอที จำกัด	2563
เข้าร่วมกิจกรรมการอบรม และทักษะด้านไอที โครงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามมารตรฐานสากล Adobe Photoshop	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา และบริษัท เออาร์ไอที จำกัด	2563
รองชนะเลิศอันดับ 2 แข่งขันทักษะการพูดทางวิทยาศาสตร์	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2564
ชนะเลิศแข่งขันนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์จากมูลฝอยสู่โรงเรียนสีเขียว	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2564
ชนะเลิศแข่งขันทักษะการพูดทางเรื่องนวัตกรรมกับการเกษตร	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2564
ชนะเลิศประกวดวาดภาพลายเส้นทางพฤกษาศาสตร์	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2564
รองชนะเลิศอันดับ 1 แข่งขันการพูดไอเดียแก้ปัญหาพลังงาน	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2564
รองชนะเลิศอันดับ 1 ประกวดผลิตสื่อการสอนด้านฟิสิกส์จากวัสดุเหลือใช้	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	2564
รองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวดการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตผลเกษตรท้องถิ่น ในยุควิถีใหม่	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	สำนักวิชาอุตสาหกรรมและการเกษตร	2564
รองชนะเลิศอันดับ 1 ประกวดคลิปสั้น “เครือข่ายสื่อคุณธรรม นำสันติสุขเพื่อสันติภาพ อย่างยั่งยืน”	นักเรียน	เขตพื้นที่/จังหวัด	กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ร่วมกับ สำนักวัฒนธรรม จ.อุดรธานี ศูนย์คุณธรรมและองค์กรภาคีเครือข่าย	2564
เหรียญทองและรางวัล ISYA SPECIAL PRIZ การแข่งขัน โครงงานวิทยาศาสตร์นานาชาติ GloCoLis ประเทศอินโดนีเซียE	นักเรียน	นานาชาติ	GloCoLis ประเทศอินโดนีเซีย	2564
ผ่านการคัดเลือก TSTP รุ่นที่ 25 ภายใต้ชื่อโครงการ : การยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา Perositca ในโรคราน้ำค้าง ในพืชตระกูลกะหล่ำจากการสกัดจากพืชที่มีทองแดงเป็นองค์ประกอบ สวทช.	นักเรียน	ภาค/ประเทศ	กระทรวงวิทย์ (สวทช.)	2564

5. ดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ (ปรับตามนโยบายแต่ละปี)

<u>ประเด็นตัวชี้วัด</u>

- ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่
- พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากประสบการณ์จริงหรือจากสถานการณ์จำลองผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนจัดการเรียนการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นเพื่อเปิดโลกทัศน์มุมมองร่วมกันของผู้เรียนและครูให้มากขึ้น

- พัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้และทักษะชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตและสร้างอาชีพ อาทิ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สุขภาวะและทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

- พัฒนาครูให้มีทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผลเป็นขั้นตอน

- ปลูกฝังผู้เรียนให้มีหลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้มีความพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยกระบวนการลูกเสือ และยุวกาชาด

- พัฒนาครูทุกระดับให้มีทักษะ ความรู้ที่จำเป็น เพื่อทำหน้าที่วิทยากรมืออาชีพ (Train The Trainer) และขยายผลการพัฒนาผ่านศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center: HCEC)

- ให้ผู้เรียน ครู ผู้บริหารทางการศึกษามีแผนพัฒนารายบุคคลผ่านแผนพัฒนารายบุคคลสู่ความเป็นเลิศ (Excellence Individual Development Plan :EIDP)

ฉบับร่าง

6. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบของ สมศ. ที่ผ่านมา

การประเมินรอบที่ 3

ระดับ	ระดับผลการประเมิน	
	ระดับคุณภาพ	ผลการรับรอง
ระดับปฐมวัย	ดี	รับรอง
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ดี	รับรอง

การประเมินรอบที่ 4

ระดับ	ระดับผลการประเมิน				
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5
ระดับปฐมวัย	-	-	-	-	-
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	-	-	-	-	-

7. หน่วยงานภายนอกที่โรงเรียนเข้าร่วมเป็นสมาชิก

- สมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา
- ชมรมหาดบางรัด
- สมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
- สมาคมเครือข?ายโรงเรียนคุณภาพอัสสลาม
- KRS MUSLEH (ประเทศมาเลเซีย)
- JSIT Indonesia (ประเทศอินโดนีเซีย)
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ฉบับร่าง

ส่วนที่ 4 : การประเมินตนเอง (Self - Assessment)

1. ผลการประเมินรายมาตรฐาน

ระดับปฐมวัย

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

จำนวนเด็กทั้งหมด : 72

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		เป้าหมาย/ร้อยละ	จำนวนเด็กที่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (คน)	ผลการประเมิน (ร้อยละ)	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ				
1. มีพัฒนาด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนองได้			89.00	72	100.00	ยอดเยี่ยม
1.1 ร้อยละของเด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน	√	-		72		
1.2 ร้อยละของเด็กเคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี	√	-		72		
1.3 ร้อยละของเด็กดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนและปฏิบัติจนเป็นนิสัย	√	-		72		
1.4 ร้อยละของเด็กปฏิบัติตนตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสภาวะ ที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระวังภัยจากบุคคล สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย	√	-		72		
2. มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้			84.00	72	100.00	ยอดเยี่ยม
2.1 ร้อยละของเด็กร่าเริงแจ่มใส แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้เหมาะสม	√	-		72		
2.2 ร้อยละของเด็กรู้จักยับยั้งชั่งใจ อดทนในการรอคอย	√	-		72		
2.3 ร้อยละของเด็กยอมรับและพอใจในความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น	√	-		72		
2.4 ร้อยละของเด็กมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี	√	-		72		
2.5 ร้อยละของเด็กมีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก	√	-		72		
2.6 ร้อยละของเด็กช่วยเหลือแบ่งปัน	√	-		72		
2.7 ร้อยละของเด็กเคารพสิทธิ รู้หน้าที่รับผิดชอบ อดทนอดกลั้น	√	-		72		
2.8 ร้อยละของเด็กซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม ตามที่สถานศึกษากำหนด	√	-		72		
2.9 ร้อยละของเด็กมีความสุขกับศิลปะดนตรี และการเคลื่อนไหว	√	-		72		
3. มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม			81.00	72	100.00	ยอดเยี่ยม
3.1 ร้อยละของเด็กช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวินัย ในตนเอง	√	-		72		

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		เป้าหมาย/ร้อยละ	จำนวนเด็กที่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (คน)	ผลการประเมิน (ร้อยละ)	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ				
3.2 ร้อยละของเด็กประหยัดและพอเพียง	√	-		72		
3.3 ร้อยละของเด็กมีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในและนอกห้องเรียน	√	-		72		
3.4 ร้อยละของเด็กมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การยิ้ม ทักทาย และมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ ฯลฯ	√	-		72		
3.5 ร้อยละของเด็กยอมรับหรือเคารพ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ความคิด พฤติกรรม พื้นฐานครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น	√	-		72		
3.6 ร้อยละของเด็กเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขข้อขัดแย้งโดยปราศจาก การใช้ความรุนแรง	√	-		72		
4. มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้			80.00	72	100.00	ยอดเยี่ยม
4.1 ร้อยละของเด็กสนทนาโต้ตอบและ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	√	-		72		
4.2 ร้อยละของเด็กตั้งคำถามในสิ่งที่ ตนเองสนใจหรือสงสัย และพยายามค้นหาคำตอบ	√	-		72		
4.3 ร้อยละของเด็กอ่านนิทานและเล่าเรื่อง ที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย	√	-		72		
4.4 ร้อยละของเด็กมีความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้	√	-		72		
4.5 ร้อยละของเด็กสร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและจินตนาการ เช่น งานศิลปะ การเคลื่อนไหวท่าทาง การเล่นอิสระ ฯลฯ	√	-		72		
4.6 ร้อยละของเด็กใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก กล้องดิจิตอล ฯลฯ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้	√	-		72		
สรุปผลการประเมิน					100.00	ยอดเยี่ยม

จุดเน้นและกระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

กระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 1

1.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหลักสูตร

- กิจกรรมวางแผนพัฒนาการจัดประสบการณ์
- กิจกรรมติดตามและประเมินพัฒนาการเด็ก

2.ดำเนินงานตามโครงการหนูน้อยเจ้าปัญญา

- กิจกรรมนักสื่อสารน้อย

- กิจกรรมวิทยาศาสตร์น้อย
- กิจกรรมรักคณิตศาสตร์

3.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาอารมณ์และจิตใจ

- กิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพ
- กิจกรรมรักษ์สิ่งแวดล้อม

4.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการด้านสังคม

- กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

5.ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมสุขภาพ

- กิจกรรมส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย
- กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและอนามัยเด็ก
- กิจกรรมสร้างความปลอดภัย

6.กระบวนการเรียนรู้แบบ Project Approah

7.กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning

ประมวลผลภาพ

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็กปีการศึกษา 2564 ระดับปฐมวัย

ฉบับร่าง

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป้าหมาย 5 ข้อ

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		ผลสำเร็จ	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ		
1. มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้งสี่ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น			5.00	ยอดเยี่ยม
1.1 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	√	-		
1.2 ออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เตรียมความพร้อมและไม่เร่งรัดวิชาการ	√	-		
1.3 ออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น และการลงมือปฏิบัติ (Active learning)	√	-		
1.4 ออกแบบการจัดประสบการณ์ที่ตอบสนองความต้องการและความแตกต่างของเด็กปกติและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น	√	-		
1.5 มีการประเมิน ตรวจสอบ และปรับปรุง / พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	√	-		
2. จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน			5.00	ยอดเยี่ยม
2.1 จัดครูครบชั้นเรียน	√	-		
2.2 จัดครูให้มีความเหมาะสมกับภารกิจการจัดประสบการณ์	√	-		
2.3 จัดครูไม่จบการศึกษาปฐมวัยแต่ผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัย	√	-		
2.4 จัดครูจบการศึกษาปฐมวัย	√	-		
2.5 จัดครูจบการศึกษาปฐมวัยและผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัย	√	-		
3. ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์			5.00	ยอดเยี่ยม
3.1 มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา	√	-		
3.2 ส่งเสริมครูให้มีทักษะในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก	√	-		
3.3 ส่งเสริมครูใช้ประสบการณ์สำคัญในการออกแบบการจัดกิจกรรม จัดกิจกรรม สังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล	√	-		
3.4 ส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและครอบครัว	√	-		
3.5 ส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	√	-		
4. จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ			5.00	ยอดเยี่ยม
4.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัย	√	-		
4.2 จัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัย	√	-		
4.3 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นรายบุคคลและกลุ่ม เล่นแบบร่วมมือร่วมใจ	√	-		

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		ผลสำเร็จ	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ		
4.4 จัดให้มีมุมประสบการณ์หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้ ที่ปลอดภัยและเพียงพอ เช่น ของเล่น หนังสือนิทาน สื่อจากธรรมชาติ สื่อสำหรับเด็กมุดลอด ปีนป่าย สื่อเทคโนโลยีการสืบเสาะหาความรู้	√	-		
4.5 จัดห้องประกอบที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก	√	-		
5. ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์			5.00	ยอดเยี่ยม
5.1 อำนวยความสะดวกและให้บริการสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้	√	-		
5.2 พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตและใช้สื่อในการจัดประสบการณ์	√	-		
5.3 มีการนิเทศติดตามการใช้สื่อในการจัดประสบการณ์	√	-		
5.4 มีการนำผลการนิเทศติดตามการใช้สื่อมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา	√	-		
5.5 ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่การพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเพื่อการจัดประสบการณ์	√	-		
6. มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม			5.00	ยอดเยี่ยม
6.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา	√	-		
6.2 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดรับกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและดำเนินการตามแผน	√	-		
6.3 มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	√	-		
6.4 มีการติดตามผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี และรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด	√	-		
6.5 นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	√	-		
สรุปผลการประเมิน			5.00	ยอดเยี่ยม

จุดเน้นและกระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

กระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 2

1.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหลักสูตร

2.ดำเนินงานตามแผนงาน การคัดสรรค์ครูที่มีคุณสมบัติด้านปฐมวัย ด้วยกระบวนการสอบคัดเลือก

3.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาสมรรถณะครูและบุคลากรเพื่อเป็นครูต้นแบบสู่ศตวรรษที่ 21

4.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5.ดำเนินงานตามโครงการเครือข่ายความร่วมมือการจัดการศึกษา

6.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศ

7.ดำเนินงานตามโครงการประกันคุณภาพภายใน

ประมวลผลภาพ

กระบวนการพัฒนาคุณภาพของมาตรฐานที่ 2 ระดับการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2564

ฉบับร่าง

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

จำนวนครูทั้งหมด : 3

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		เป้าหมาย/ร้อยละ	จำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (คน)	ผลการประเมิน (ร้อยละ)	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ				
1. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลเต็มศักยภาพ			90.00	3	100.00	ยอดเยี่ยม
1.1 มีการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล	√	-		3		
1.2 จัดทำแผนและใช้แผนการจัดประสบการณ์จากการวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา	√	-		3		
1.3 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดย ไม่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว	√	-		3		
2. สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข			90.00	3	100.00	ยอดเยี่ยม
2.1 จัดประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม	√	-		3		
2.2 ให้เด็กมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระ ตามความต้องการความสนใจ ความสามารถ ตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล หลากหลายรูปแบบจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	√	-		3		
2.3 เด็กได้เลือกเล่น เรียนรู้ลงมือ กระทำ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	√	-		3		
3. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย			90.00	3	100.00	ยอดเยี่ยม
3.1 จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนได้สะอาด ปลอดภัย และอากาศถ่ายเทสะดวก	√	-		3		
3.2 จัดให้มีพื้นที่แสดงผลงานเด็ก พื้นที่สำหรับมุมประสบการณ์และการจัดกิจกรรม	√	-		3		
3.3 จัดให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น ป้ายนิเทศ การดูแลต้นไม้ เป็นต้น	√	-		3		
3.4 ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับช่วงอายุ ระยะความสนใจ และวิถีการเรียนรู้ของเด็ก เช่น กล้องดิจิตอล คอมพิวเตอร์ สำหรับการเรียนรู้ กลุ่มย่อย สื่อของเล่นที่กระตุ้นให้คิดและหาคำตอบ เป็นต้น	√	-		3		
4. ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก			90.00	3	100.00	ยอดเยี่ยม
4.1 ประเมินพัฒนาการเด็กจากกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย	√	-		3		

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		เป้าหมาย/ร้อยละ	จำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (คน)	ผลการประเมิน (ร้อยละ)	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ				
4.2 วิเคราะห์ผลการประเมินพัฒนาการเด็กโดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	√	-		3		
4.3 นำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	√	-		3		
4.4 นำผลการประเมินแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	√	-		3		
-			-	-NaN	-	กำลังพัฒนา
สรุปผลการประเมิน					80.00	ดีเลิศ

จุดเน้นและกระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

กระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 3

1.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหลักสูตร

- กิจกรรมวางแผนพัฒนาการจัดประสบการณ์
- กิจกรรมติดตามและประเมินพัฒนาการเด็ก

2.ดำเนินงานตามโครงการหนูน้อยเจ้าปัญญา

- กิจกรรมนักสื่อสารน้อย
- กิจกรรมวิทยาศาสตร์น้อย
- กิจกรรมรักคณิตศาสตร์

3.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาอารมณ์และจิตใจ

- กิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพ
- กิจกรรมรักษ์สิ่งแวดล้อม

4.ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการด้านสังคม

- กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา

5.ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมสุขภาพ

- กิจกรรมส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย
- กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและอนามัยเด็ก
- กิจกรรมสร้างความปลอดภัย

ฉบับร่าง

ประมวลผลภาพ

กระบวนการพัฒนาคุณภาพของมาตรฐานที่ 3 ระดับการศึกษาปฐมวัยปีการศึกษา 2564

ฉบับร่าง

<u>ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน</u>

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

จำนวนเด็กทั้งหมด : 687

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		เป้าหมาย/ร้อยละ	จำนวนเด็กที่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (คน)	ผลการประเมิน (ร้อยละ)	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ				
ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน						
1. มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ			82.00	545	79.33	ดีเลิศ
1.1 ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะในการอ่านในแต่ละระดับชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	√	-		563		
1.2 ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะในการเขียนในแต่ละระดับชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	√	-		561		
1.3 ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสารในแต่ละระดับชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	√	-		584		
1.4 ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะในการคิดคำนวณในแต่ละดับชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	√	-		472		
2. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา			70.00	494	71.91	ดี
2.1 ร้อยละของผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ใคร่ครวญไตร่ตรองอย่างรอบคอบโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ	√	-		453		
2.2 ร้อยละของผู้เรียนมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	√	-		501		
2.3 ร้อยละของผู้เรียนมีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล	√	-		527		
3. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม			70.00	482	70.16	ดี
3.1 ร้อยละของผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งตัวเองและการทำงานเป็นทีม	√	-		527		
3.2 ร้อยละของผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงงาน ชิ้นงาน ผลผลิต	√	-		436		
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร			70.00	528	76.86	ดีเลิศ
4.1 ร้อยละของผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	√	-		543		
4.2 ร้อยละของผู้เรียนมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม	√	-		512		
5. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา			75.00	612	89.08	ดีเลิศ

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		เป้าหมาย/ร้อยละ	จำนวนเด็กที่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (คน)	ผลการประเมิน (ร้อยละ)	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ				
5.1 ร้อยละของผู้เรียนบรรลุการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา	√	-		612		
6. มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ			90.00	574	83.55	ดีเลิศ
6.1 ร้อยละของผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีในการศึกษาต่อ	√	-		578		
6.2 ร้อยละของผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีในการจัดการ การทำงานหรืองานอาชีพ	√	-		570		
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน						
7. การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด			75.00	626	91.12	ยอดเยี่ยม
7.1 ร้อยละของผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา	√	-		617		
7.2 ร้อยละของผู้เรียนมีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม	√	-		635		
8. ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย			100.00	661	96.22	ยอดเยี่ยม
8.1 ร้อยละของผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย	√	-		687		
8.2 ร้อยละของผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทยรวมทั้งภูมิปัญญาไทย	√	-		635		
9. การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย			75.00	625	90.98	ยอดเยี่ยม
9.1 ร้อยละของผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี	√	-		625		
10. สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม			93.00	613	89.23	ดีเลิศ
10.1 ร้อยละของผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย	√	-		580		
10.2 ร้อยละของผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น	√	-		645		
สรุปผลการประเมิน					83.84	ดีเลิศ

จุดเน้นและกระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

ระดับชั้นประถมศึกษา มีดำเนินงานการประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	ข้อมูลการประเมิน
1.มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และวิชาคณิตศาสตร์
2.มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์
3.มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาการคำนวณ และวิชาวิทยาศาสตร์
4.มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาการคำนวณ
5.มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกรายวิชา โดยที่นักเรียนทุกคนสอบผ่าน ไม่มีติด 0 ร และ มส.
6.มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	ประเมินจากผลการจัดกิจกรรม HWK Market

ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีดำเนินงานการประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	ข้อมูลการประเมิน
1. มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ม.1-6 และคณิตศาสตร์พื้นฐานและคณิตศาสตร์เพิ่มเติม ม.1-6
2. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา ม.1-6
3. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โครงงาน และสะเต็มศึกษา ม.1-6
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาการคำนวณและวิชาเทคโนโลยี ม.1-4
5. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกวิชา ม.1-6 ที่นักเรียนสอบผ่าน โดยที่ไม่ติด 0 ร และ มส.
6. มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการของกิจกรรมแนะแนว

กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีดังนี้

1. **วิเคราะห์บทบาท** หน้าที่ ความรับผิดชอบของครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. **วิเคราะห์สภาพปัญหาและสาเหตุของการจัดการเรียนการสอนในชั้น**เรียน เช่น การ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. **กำหนดทิศทาง ภารกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์** กิจกรรมการดำเนินงานตัวชี้วัด ความสำเร็จตามสภาพปัญหาและสาเหตุของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
4. **จัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน** โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

4.1 ชื่อโครงการ/กิจกรรม

4.2 สนองกลยุทธ์/สนองมาตรฐาน

4.3 ตัวบ่งชี้

4.4 เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

4.5 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

4.6 แผนการดำเนินงาน/กิจกรรม

4.7 ระยะเวลา

4.8 งบประมาณ

4.9 การประเมินผล

4.10 ผู้รับผิดชอบ

ด้านคุณลักษณะที่อันพึงประสงค์ของผู้เรียน

สถานศึกษาพัฒนาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยการกำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติโดยได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรม ได้แก่โครงการส่งเสริมนักเรียนให้เป็นบุคคล ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงการส่งเสริมนักเรียนมีอิสลามเป็นวิถีชีวิตในรูปแบบออนไลน์และออนไซต์ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมรู้รักกตัญญู กิจกรรม Inspiration The Message of change กิจกรรมนักเรียนจิตอาสา กิจกรรมถือศีลอดประจำเดือน กิจกรรมบริจาคประจำสัปดาห์ กิจกรรมรณรงค์อัคลาก (คุณธรรม จริยธรรม) ตามแบบอย่างของท่านรอซูล (ศาสนทูต) กิจกรรมส่งเสริมทักษะการอ่านอัลกุรอาน เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวข้างต้นเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีอิสลามเป็นวิถีชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตอาสา กล่อมเกลาผู้เรียนให้มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น กตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ ปลูกฝังเรื่องจรรยามารยาทและการเป็นแบบอย่างที่ดี

สถานศึกษาจัดทำโครงการส่งเสริมศักยภาพและความสามารถตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โครงการพัฒนาให้นักเรียนเป็นประชาชาติมัชฌิมา (ประชาติสายกลาง) โครงการค่ายพัฒนาศักยภาพนักเรียนในรูปแบบออนไลน์และออนไซต์ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมกลุ่มศึกษาอิสลาม กิจกรรมกียามและอบรมประจำเดือน กิจกรรมสัมมนาสัมพันธ์กับสภานักเรียนโรงเรียนสามัญและเอกชนศาสนาอิสลาม กิจกรรมค่ายจิตอาสา ฯลฯ สถานศึกษาได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน ฝึกภาวะความเป็นผู้นำ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เห็นคุณค่าในนตัวเองพัฒนาความสามารถและศักยภาพในการจัดกิจกรรมได้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทยมุสลิม ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ฉบับร่าง

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป้าหมาย 5 ข้อ

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		ผลสำเร็จ	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ		
1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน			5.00	ยอดเยี่ยม
1.1 กำหนดเป้าหมายที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ นโยบายของรัฐบาลและต้นสังกัด	√	-		
1.2 กำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับเป้าหมาย แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและต้นสังกัด	√	-		
1.3 กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม	√	-		
1.4 นำเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียน	√	-		
1.5 นำเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนเผยแพร่ต่อสาธารณชน	√	-		
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา			5.00	ยอดเยี่ยม
2.1 มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ	√	-		
2.2 มีการนำแผนไปปฏิบัติ ติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	√	-		
2.3 มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบการนิเทศภายใน	√	-		
2.4 สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา	√	-		
2.5 สถานศึกษาให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา	√	-		
3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย			5.00	ยอดเยี่ยม
3.1 บริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	√	-		
3.2 บริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น	√	-		
3.3 บริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านเชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง	√	-		
3.4 กำหนดหลักสูตรสถานศึกษาครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มเป้าหมาย	√	-		
3.5 สถานศึกษามีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม	√	-		
4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ			5.00	ยอดเยี่ยม
4.1 ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	√	-		
4.2 จัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	√	-		
4.3 นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน	√	-		
4.4 มีการตรวจสอบ ทบทวน การปฏิบัติงานของครู บุคลากร ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	√	-		

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		ผลสำเร็จ	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ		
4.5 ถอดบทเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือวิธีการที่เป็นแบบอย่างที่ดีที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	√	-		
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ			5.00	ยอดเยี่ยม
5.1 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และคำนึงถึงความปลอดภัย	√	-		
5.2 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และคำนึงถึงความปลอดภัย	√	-		
5.3 จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม	√	-		
5.4 จัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย	√	-		
5.5 จัดให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากการจัดสภาพแวดล้อมตามศักยภาพของผู้เรียน	√	-		
6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้			5.00	ยอดเยี่ยม
6.1 ได้ศึกษาความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา	√	-		
6.2 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา	√	-		
6.3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา	√	-		
6.4 ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริการจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา	√	-		
6.5 ติดตามผลการใช้บริการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริการจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา	√	-		
สรุปผลการประเมิน			5.00	ยอดเยี่ยม

จุดเน้นและกระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

จุดเน้นและกระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐาน

1. โรงเรียนมีความมุ่งมั่นพัฒนาสถานศึกษาสู่ยุคไอทีทั้งในกระบวนการสื่อสาร การจัดการเรียนการสอน และวิถีชีวิตโดยปกติ ที่มุ่งเน้นเรื่องของการนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน พัฒนางาน
2. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามศักยภาพนักเรียน
3. การมีแผนพัฒนาครูและบุคลากรของโรงเรียนเพื่อพัฒนาแต่ละคนตามจุดเน้น โดยใช้ผลประเมินปีที่ผ่านมาเป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาประเด็นการพัฒนาครูแต่ละคน

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จำนวนครูทั้งหมด : 31

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		เป้าหมาย/ร้อยละ	จำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (คน)	ผลการประเมิน (ร้อยละ)	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ				
1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้			76.50	26	83.87	ดีเลิศ
1.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง	√	-		27		
1.2 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง	√	-		27		
1.3 มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็น และต้องการความช่วยเหลือพิเศษ	√	-		22		
1.4 ฝึกทักษะให้ผู้เรียนได้แสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้และนำเสนอผลงาน	√	-		26		
1.5 สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	√	-		27		
2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้			74.00	26	83.87	ดีเลิศ
2.1 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้	√	-		27		
2.2 ใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้	√	-		25		
2.3 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย	√	-		26		
3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก			74.00	26	83.87	ดีเลิศ
3.1 ผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก	√	-		26		
3.2 ผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข	√	-		26		
4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน			69.00	24	77.42	ดีเลิศ
4.1 มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	√	-		24		
4.2 มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้	√	-		25		
4.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	√	-		22		
4.4 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้	√	-		24		
5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้			85.00	25	80.65	ดีเลิศ

ประเด็นพิจารณา	การปฏิบัติงาน		เป้าหมาย/ร้อยละ	จำนวนครูที่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (คน)	ผลการประเมิน (ร้อยละ)	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ				
5.1 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้	√	-		25		
5.2 นำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	√	-		25		
การพัฒนาครูและบุคลากรสู่การเป็นมูร็อบบีย์ที่มีคุณภาพ			88.00	29	93.55	ยอดเยี่ยม
ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ ควบคู่กับการดูแลให้มีอัตรากำลังครูได้อย่างเหมาะสม	√	-		29		
สรุปผลการประเมิน					83.87	ดีเลิศ

จุดเน้นและกระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่ 3

โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ดำเนินการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับ ปรัชญาและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดีเลิศ โดยส่งเสริมครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ Active Learning ด้วยเทคนิควิธีที่หลากหลาย เพื่อพัฒนากระบวนการคิด ปฏิบัติจริง การจัดค่ายวิชาการสู่น้อง การลงพื้นที่ช่วยเหลือชุมชนเพื่อเรียนรู้ทักษะชีวิตจริง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบตารางเรียนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านชมรมตามความถนัดของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางวิถีชีวิตประจำวันโดยความร่วมมือระหว่างรายวิชาสุขศึกษา การงานอาชีพ และหอพักในการดำเนินการสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกายในชีวิตประจำวันและการช่วยกันรักษาความสะอาดในหอพัก และสอนแบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยี ให้เท่าทันกับยุคปัจจุบันและตรงตามความต้องการของผู้เรียน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือและวิธีการที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และ การวิจัยในชั้นเรียน

ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายตามบริบทของนักเรียนและโรงเรียนทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อมัลติมิเดีย เอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และจัดกิจกรรมการรู้โดยใช้บริบทของสภาพโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและบริเวณ อำเภอ หาดใหญ่

ส่งเสริมให้ครูประจำชั้น ครูหอพัก และครูผู้สอนทุกคน รู้จักนักเรียนเป็นรายคน และ บริหารชั้นเรียนด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline) มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และโรงเรียน โดยการเสริมแรง มอบรางวัล ยกย่อง ชมเชย มีการสร้างวินัยในการเรียนเชิงบวกด้วย หมั่นให้กำลังใจนักเรียน เมื่อนักเรียนทำดี ต้องกล่าวชื่นชม ต้องชมทุกครั้ง โดยพยายามให้การชม เกิดขึ้นบ่อยกว่า การตักเตือน เลือกถ่ายทอดความรัก มากกว่าการใช้ความรุนแรงใช้การสื่อสารโดยตรงกับนักเรียน สบตาเด็กและสื่อสารทันทีที่เด็กแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ครูไม่แสดงอารมณ์โกรธ หรือควบคุมอารมณ์ให้มีอารมณ์น้อยที่สุด ไม่ตำหนิ เยาะเย้ย ถากถาง ประชดประชัน เปรียบเทียบ ควบคุมอารมณ์ของตนให้เสมอต้นเสมอปลาย มั่นคง แสดงออกทั้งร่างกายและคำพูด ให้อย่างไม่มีเงื่อนไข สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อสร้างการจูงใจผู้เรียนให้รักการเรียนรู้และเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยผ่านกระบวนการตัรบียะห์ครูในแต่ละสัปดาห์บรรจุลงในตารางสอน เป็นการเสริมสร้างจิตวิญญาณการเป็นครูในแบบมุสลิมตามยุทธศาสตร์ของโรงเรียน และส่งเสริมครูให้มีการเรียนรู้แบบอย่างที่ดีของการดำรงชีวิตตามแบบฉบับมุสลิม และการเรียนรู้กุรอาน และครูทุกคนสามารถเป็นที่ปรึกษาต่อผู้เรียนได้

ครูตรวจสอบและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบโดยใช้โปรแกรม I-school ในการจัดเก็บข้อมูลและรายงานผลเพื่อจัดสรรข้อมูลให้ง่ายต่อผู้เรียนและผู้ปกครองในการร่วมออกแบบติดตามผลการเรียนของนักเรียน การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีการตรวจคุณภาพของข้อสอบ ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย ด้วยการสังเกต สอบถาม การประเมินผลงาน ชิ้นงาน ประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม มีการติดตามนักเรียนเป็นรายคน เพื่อวิเคราะห์และช่วยเหลือด้านการเรียนและด้านอารมณ์ของผู้เรียน และนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

มีการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการดำเนินงานของครูผู้สอนทุกคนการมอบรางวัลครูผู้สอนทุกคนผ่านการวิเคราะห์จุดเด่นของครูผู้สอนทุกคนในการมอบรางวัล

ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC การนิเทศชั้นเรียน และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคน โดยจัดตาราง PLC ทั้ง ในระดับงานวิชาการ และตาราง PLC ของกลุ่มสาระการเรียนรู้

ฉบับร่าง

2. สรุปผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ระดับปฐมวัย

มาตรฐานการศึกษา	ระดับคุณภาพ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก	ยอดเยี่ยม
1. มีพัฒนาด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนองได้	ยอดเยี่ยม
2. มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้	ยอดเยี่ยม
3. มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	ยอดเยี่ยม
4. มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้	ยอดเยี่ยม
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	ยอดเยี่ยม
1. มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้งสี่ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	ยอดเยี่ยม
2. จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน	ยอดเยี่ยม
3. ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์	ยอดเยี่ยม
4. จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ	ยอดเยี่ยม
5. ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์	ยอดเยี่ยม
6. มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	ยอดเยี่ยม
มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	ดีเลิศ
1. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลเต็มศักยภาพ	ยอดเยี่ยม
2. สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข	ยอดเยี่ยม
3. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย	ยอดเยี่ยม
4. ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก	ยอดเยี่ยม
-	กำลังพัฒนา
สรุปผลการประเมินระดับปฐมวัย	ยอดเยี่ยม

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษา	ระดับคุณภาพ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	ดีเลิศ
ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	
1. มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	ดีเลิศ
2. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา	ดี
3. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	ดี
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ดีเลิศ
5. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	ดีเลิศ
6. มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	ดีเลิศ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	
7. การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	ยอดเยี่ยม
8. ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	ยอดเยี่ยม
9. การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	ยอดเยี่ยม
10. สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม	ดีเลิศ
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	ยอดเยี่ยม
1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	ยอดเยี่ยม
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	ยอดเยี่ยม
3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	ยอดเยี่ยม
4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	ยอดเยี่ยม
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	ยอดเยี่ยม
6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	ยอดเยี่ยม
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ดีเลิศ
1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	ดีเลิศ
2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ดีเลิศ
3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	ดีเลิศ
4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	ดีเลิศ
5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	ดีเลิศ
การพัฒนาครูและบุคลากรสู่การเป็นมูร็อบบีย์ที่มีคุณภาพ	ยอดเยี่ยม
สรุปผลการประเมินระดับขั้นพื้นฐาน	ดีเลิศ

3. จุดเด่น

<u>ระดับปฐมวัย</u>

คุณภาพของเด็ก

คุณภาพของผู้เรียนภาพรวมอยู่ในระดับที่ดี โรงเรียนใช้รูปแบบการเรียนที่ผสมผสาน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามช่องทางที่ตัวเองถนัดและสนใจ ผลการประเมินภาพรวมถึงแม้การเรียนรู้ของนักเรียนจะลดลงบ้างเมื่อเทียบกับช่วงสถานการณ์ปกติ แต่จุดเด่นที่พบคือ การเข้าถึงสื่อ การจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียน มีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ทำให้คิดว่าอนาคต โอกาสการเรียนรู้ของนักเรียนจะมากขึ้นตามลำดับเช่นกัน

กระบวนการบริหารและการจัดการ

เน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่การออกแบบงาน การกำหนดรายละเอียดงาน เครื่องมือ การวัดและประเมินผล และการสะท้อนผลการทำงาน ร่วมกัน

การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2565 ทางโรงเรียนดำเนินการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบ ผสมผสาน Hybrid เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้ สถานศึกษาคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ การเปิดช่องทางการเรียนของนักเรียนตามใจสมัคร กล่าวคือ จะมาเรียนที่โรงเรียนแบบ On-site หรือ Online หรือ On-Hand ทางโรงเรียนก็อำนวยความสะดวกให้ทุกรูปแบบอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

<u>ระดับขั้นพื้นฐาน</u>

คุณภาพของผู้เรียน

คุณภาพของผู้เรียนภาพรวมอยู่ในระดับที่ดี โรงเรียนใช้รูปแบบการเรียนที่ผสมผสาน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามช่องทางที่ตัวเองถนัดและสนใจ ผลการประเมินภาพรวมถึงแม้การเรียนรู้ของนักเรียนจะลดลงบ้างเมื่อเทียบกับช่วงสถานการณ์ปกติ แต่จุดเด่นที่พบคือ การเข้าถึงสื่อ การจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียน มีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ทำให้คิดว่าอนาคต โอกาสการเรียนรู้ของนักเรียนจะมากขึ้นตามลำดับเช่นกัน

กระบวนการบริหารและการจัดการ

เน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่การออกแบบงาน การกำหนดรายละเอียดงาน เครื่องมือ การวัดและประเมินผล และการสะท้อนผลการทำงาน ร่วมกัน

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2565 ทางโรงเรียนดำเนินการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบ ผสมผสาน Hybrid เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้ สถานศึกษาคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ การเปิดช่องทางการเรียนของนักเรียนตามใจสมัคร กล่าวคือ จะมาเรียนที่โรงเรียนแบบ On-site หรือ Online หรือ On-Hand ทางโรงเรียนก็อำนวยความสะดวกให้ทุกรูปแบบอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

4. จุดควรพัฒนา

<u>ระดับปฐมวัย</u>

คุณภาพของเด็ก

ปฐมวัยหรือช่วงขวบปีแรกๆ ของชีวิต เป็นช่วงเวลาของการพัฒนาที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเด็ก โดยเป็นช่วงวัยที่เด็กจะมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางสมอง การใช้ภาษา ทักษะทางสังคม ทางอารมณ์ และการเคลื่อนไหว เป็นช่วงวัยของการสร้างรากฐานสำหรับการเติบโตและการเรียนรู้ต่อไปในชีวิต ดังนั้น การพัฒนาและการลงทุนในเด็กปฐมวัย จึงเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้นๆ ของทุกครอบครัวและประเทศชาติ เพราะเป็นโอกาสทองครั้งเดียวในชีวิตเด็ก

กระบวนการบริหารและการจัดการ

องค์กรที่มีศักยภาพคือองค์กรที่เติบโตขึ้นเรื่อยๆ และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ องค์กรที่อยู่รอดในโลกแห่งความเป็นจริงได้นั้นก็คือองค์กรที่ต้องมีการปรับตัวตลอดจนพัฒนาให้ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคด้วยนั่นเอง ดังนั้นเป้าหมายหนึ่งของทุกองค์กรก็คือการมุ่ง “พัฒนาองค์กร (Organization Development : OD)” เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา แล้วผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้านั้นไม่ใช่เฉพาะแค่ในส่วนของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบุคลากรทุกฝ่ายที่รักในการพัฒนาศักยภาพตัวเองให้ดียิ่งขึ้นด้วยนั่นเอง ดังนั้นปัจจัยที่ต้องพัฒนาที่จำเป็น ได้แก่ 1.โครงสร้างพื้นฐานขององค์กรในรูปแบบต่างๆ (Infrastructure) : โครงสร้างพื้นฐานขององค์กรนั้นรวมตั้งแต่อุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นไปจนถึงเทคโนโลยีตลอดจนข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่ต้องพร้อมและช่วยส่งเสริมให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ศักยภาพด้านทรัพยากรบุคคลจะพร้อมแค่ไหน 2. .กระบวนการทำงานที่เป็นระบบระเบียบ (Process & System) : ระบบการทำงานที่มีมาตรฐาน ชัดเจน มีระบบระเบียบ มีขั้นตอนที่เหมาะสม มีการประเมินผล รวมถึงมีการแก้ไขจุดบกพร่องได้อย่างทันท่วงที ระบบการทำงานที่ดีนั้นจะทำให้องค์กรพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3.ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) : ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญอันดับต้นๆ ของทุกองค์กร การที่องค์กรมีพนักงานที่มีศักยภาพในการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและองค์กร ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร รวมถึงมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน จะช่วยส่งเสริมให้องค์กรพัฒนาได้ก้าวไกลและมั่งคง 4.เป้าหมายและนโยบาย (Goal & Policy) : สิ่งสำคัญที่สุดก็คือองค์กรต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ตลอดจนมีทิศทางเดินไปสู่จุดหมายให้เห็น เมื่อมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วย่อมต้องมีนโยบายธุรกิจตลอดจนนโยบายองค์กรที่ออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

สถานศึกษาต้องมีแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งรวมไปถึงการผลักดันเชิงนโยบายในด้านโภชนาการ การเลี้ยงดูบุตร คุณภาพในการให้บริการและทักษะของครูและบุคลากรที่เป็นสิ่งแวดล้อมเด็ก โดยอาศัยข้อมูลจากผลสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย เพื่อให้แน่ใจว่าจะเกิดความเท่าเทียม และจะมีการติดตามตัวชี้วัดที่สำคัญเพื่อเฝ้าติดตามการเข้าถึงบริการของเด็กในกลุ่มด้อยโอกาส

<u>ระดับขั้นพื้นฐาน</u>

คุณภาพของผู้เรียน

1. ปรับทัศนคติให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านทุกที่ทุกเวลา และสื่อรอบๆ ตัว ต้องส่งเสริมให้เป็นนิสัยรักการอ่าน 2. ผู้เรียนยังขาดการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ยังต้องเร่งพัฒนาด้านการนำเสนอ การอภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสมเหตุสมผล และควรส่งเสริม พัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 3. ผู้เรียนบางส่วนขาดความรับผิดชอบต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ขาดความกระตือรือร้น มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ควรจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมความรับผิดชอบและกิจกรรมที่ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กระบวนการบริหารและการจัดการ

องค์กรที่มีศักยภาพคือองค์กรที่เติบโตขึ้นเรื่อยๆ และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ องค์กรที่อยู่รอดในโลกแห่งความเป็นจริงได้นั้นก็คือองค์กรที่ต้องมีการปรับตัวตลอดจนพัฒนาให้ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคด้วยนั่นเอง ดังนั้นเป้าหมายหนึ่งของทุกองค์กรก็คือการมุ่ง "พัฒนาองค์กร (Organization Development : OD)" เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา แล้วผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้านั้นไม่ใช่เฉพาะแค่ในส่วนของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบุคลากรทุกฝ่ายที่รักในการพัฒนาศักยภาพตัวเองให้ดียิ่งขึ้นด้วยนั่นเอง ดังนั้นปัจจัยที่ต้องพัฒนาที่จำเป็น ได้แก่ 1.โครงสร้างพื้นฐานขององค์กรในรูปแบบต่างๆ (Infrastructure) : โครงสร้างพื้นฐานขององค์กรนั้นรวมตั้งแต่อุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นไปจนถึงเทคโนโลยีตลอดจนข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่ต้องพร้อมและช่วยส่งเสริมให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ศักยภาพด้านทรัพยากรบุคคลจะพร้อมแค่ไหน 2. .กระบวนการทำงานที่เป็นระบบระเบียบ (Process & System) : ระบบการทำงานที่มีมาตรฐาน ชัดเจน มีระบบระเบียบ มีขั้นตอนที่เหมาะสม มีการประเมินผล รวมถึงมีการแก้ไขจุดบกพร่องได้อย่างทันท่วงที ระบบการทำงานที่ดีนั้นจะทำให้องค์กรพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3.ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) : ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญอันดับต้นๆ ของทุกองค์กร การที่องค์กรมีพนักงานที่มีศักยภาพในการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและองค์กร ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร รวมถึงมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน จะช่วยส่งเสริมให้องค์กรพัฒนาได้ก้าวไกลและมั่งคง 4.เป้าหมายและนโยบาย (Goal & Policy) : สิ่งสำคัญที่สุดก็คือองค์กรต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ตลอดจนมีทิศทางเดินไปสู่จุดหมายให้เห็น เมื่อมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วย่อมต้องมีนโยบายธุรกิจตลอดจนนโยบายองค์กรที่ออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โจทย์ที่สำคัญเพื่อมุ่งไปสู่จุดที่ควรพัฒนา คือ ความท้าท้ายในการสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ให้มากกว่าที่เป็นขณะนี้ ประเด็นต่อมาเรื่องการนำสื่อออนไลน์มาประยุกต์ให้ผู้เรียนได้ใช้ในทางสร้างสรรค์มากขึ้นได้อย่างไร การกระตุ้น สนับสนุนคือให้นำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาปรับใช้กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนได้อย่างไร รวมถึงการบูรณาการอิสลามในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น

5. แนวทางการพัฒนา

เป็นไปตามผลสะท้อน และการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีที่โรงเรียนกำหนดไว้แล้ว ในปีการศึกษา 2565

6. ความต้องการช่วยเหลือ

-

7. ความโดดเด่นของสถานศึกษา(ถ้ามี)

- โรงเรียนต้นแบบบูรณาการอิสลาม/การพัฒนาครูด้านจิตวิญญาณ

ระดับการศึกษา : ปฐมวัย, ขั้นพื้นฐาน

ได้รับการยอมรับเป็นต้นแบบระดับ : ท้องถิ่น/ภูมิภาค (C1)

กระบวนการพัฒนาความโดดเด่นของสถานศึกษา

ความโดดเด่นของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

1.โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร เป็นโรงเรียนสามัญบูรณาการอิสลาม เป็นหลักสูตรที่บูรณาการหลักการหรือวิถีอิสลามไปใน 3 รูปแบบ ได้แก่ การบูรณาการวิถีอิสลามในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การบูรณาการวิถีหรือหลักการอิสลามภายใต้บรรยากาศขณะนักเรียนอยู่โรงเรียน และ การบูรณาการวิถีอิสลามกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของครูประจำวิชา

2. การนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิถีอิสลาม หรือการตัรบียะฮ์มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนานักเรียนเป็นคนดีและพร้อมเชิญชวนผู้อื่นสู่ความดี ภายใต้แนวคิดสังคมพหุวัฒนธรรม

3. การบริหารจัดการของโรงเรียนใช้ระบบคุณธรรมเป็นฐานในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

4. ครูผู้สอนมีความชำนาญในการนำสื่อ เทคโลยีสมัยใหม่ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5. โรงเรียนนำระบบบริหารผ่านการนำเทคโลยีมาใช้ร้อยละ 80 ของกิจกรรมหลักๆ ที่นักเรียนต้องใช้ในโรงเรียน เช่น ระบบสแกนการจ่ายเงินทั้งหมดผ่านระบบ I-School เป็นต้น

6. โรงเรียนอยู่ภายใต้การกับกับติดตามจากสถาบันการเงิน คือ สหกรณ์อิสลามอัศศิดดีกจำกัด

7. ร้อยละ 80 ของผู้ปกครองที่เป็นข้าราชการส่งผลให้การพัฒนานักเรียนด้านวิชาการและอื่นๆ สามารถขับเคลื่อนได้คล่องและเร็วขึ้น

8. การนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรแบบ 360 องศา

9. มีที่ปรึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยและผู้มีประสบการณ์ทางธุรกิจ และอื่นๆ ที่หลากหลายส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และบูรณาการศาสตร์อื่นๆ เช่น การเงิน การลงทุน เป็นต้นมาปรับใช้กับการบริหารสถานศึกษา

10. เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครูและบุคลากรในการสะท้อนผลการดำเนินงานของโรงเรียนต่อเนื่อง โดยแนวคิด สร้างพื้นที่ให้ปลอดภัยเพื่อทุกคนได้แสดงศักยภาพเต็มความสามารถ

ฉบับร่าง

รายงานรวบรวมโดย (Prepared by)

นายยูซุฟ แขกพงศ์ ผู้อำนวยการ

นางสาวฮุสนา เหลาะเหม เจ้าหน้าที่

ฉบับร่าง

ภาคผนวก

ฉบับร่าง

ประกาศโรงเรียน เรื่อง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียนระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(กำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา)

ประกาศโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

เรื่อง กำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๔ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต นโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ประกาศคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร และปรับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนชุมชนให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินคุณภาพภายในและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๔ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารมีคุณภาพและมาตรฐานจึงกำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๔

(นายยุโสบ แขกพงศ์)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

การกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๔
เรื่อง กำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับปฐมวัย

.....

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก	**๘๒.๒๕**	**ว่าที่ รต.หญิงมีนา กุลนิล**
ประเด็น ๑.๑ มีการพัฒนาด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้	**ร้อยละ ๘๕**	**นางสาวนูรอัยนี สายสลำ** **นางสาวหะนีฟะฮ์ หวังโสะ**
ประเด็นย่อย ๑.๑.๑ ร้อยละ ของเด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน		
ประเด็นย่อย ๑.๑.๒ ร้อยละ ของเด็กมีการเคลื่อนไหวร่างการคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี		
ประเด็นย่อย ๑.๑.๓ ร้อยละ ของเด็กดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัวและปฏิบัติจนเป็นนิสัย		
ประเด็นย่อย ๑.๑.๔ ร้อยละ ของเด็กปฏิบัติตนตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระวังภัยจากบุคคล สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย		
๑.๒ มีการพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้	**ร้อยละ ๘๒**	**นางสาวหะนีฟะฮ์ หวังโสะ**
ประเด็นย่อย ๑.๒.๑ ร้อยละ ของเด็กร่าเริ่งแจ่มใส แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสม		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๒ ร้อยละ ของเด็กรู้จักยับยั้งชั่งใจ อดทนในการรอคอย		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๓ ร้อยละ ของเด็กยอมรับและพอใจในความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๔ ร้อยละ ของเด็กมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๕ ร้อยละ ของเด็กมีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๖ ร้อยละ ของเด็กช่วยเหลือแบ่งปัน		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๗ ร้อยละ ของเด็กเคารพสิทธิ รู้หน้าที่รับผิดชอบ อดทนอดกลั้น		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๘ ร้อยละ ของเด็กซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม ตามที่สถานศึกษากำหนด		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๙ ร้อยละ ของเด็กมีความสุขกับศิลปะดินตรี และเคลื่อนไหว		
๑.๓ มีการพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	**ร้อยละ ๘๒**	**นางสาวอัสหมะ หล้าหาบ**

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นย่อย ๑.๓.๑ ร้อยละ ของเด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวินัยในตนเอง		
ประเด็นย่อย ๑.๓.๒ ร้อยละ ของเด็กประหยัดและพอเพียง		
ประเด็นย่อย ๑.๓.๓ ร้อยละ ของเด็กมีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในและนอกห้องเรียน		
ประเด็นย่อย ๑.๓.๔ ร้อยละ ของเด็กมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่นการไหว้ การยิ้ม การทักทาย และมีความสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ ฯลฯ		
ประเด็นย่อย ๑.๓.๕ ร้อยละ ของเด็กยอมรับหรือเคารพ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ความคิด พฤติกรรม พื้นฐานครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น		
ประเด็นย่อย ๑.๓.๖ ร้อยละ ของเด็กเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขข้อขัดแย้งโดยปราศากการใช้ความรุนแรง		
๑.๔ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้	**ร้อยละ ๘๐**	**ว่าที่ รต.หญิงมีนา กุลนิล**
ประเด็นย่อย ๑.๔.๑ ร้อยละ ของเด็กสนทนาโต้ตอบและเล่าเร่องให้ผู้อื่นเข้าใจ		
ประเด็นย่อย ๑.๔.๒ ร้อยละ ของเด็กตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสงสัย และพยายามค้นหาคำตอบ		
ประเด็นย่อย ๑.๔.๓ ร้อยละ ของเด็กอ่านนิทานและเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย		
ประเด็นย่อย ๑.๔.๔ ร้อยละ ของเด็กมีความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและสามารถตัดสินในเรื่องง่ายๆ ได้		
ประเด็นย่อย ๑.๔.๕ ร้อยละ ของเด็กสร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและจินตนาการ เช่น งานศิลปะ การเคลื่อนไหวท่าทาง การเล่นอิสระ ฯลฯ		
ประเด็นย่อย ๑.๔.๖ ร้อยละ ของเด็กใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก กล้องดิจิตอล ฯลฯ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้		
ประเด็นย่อย ๑.๔.๗ ร้อยละ ของเด็กที่มีพื้นฐานด้านมิติสัมพันธ์และการกะประมาณได้เหมาะสมตามวัย		
มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและจัดการ	**๘๗.๕๐**	**นายวิทยา พยายาม**
๒.๑. มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	**ร้อยละ ๘๗**	**นายยู่โสบ แขกพงศ์** **นายวิทยา พยายาม** **นางสาวอารีรัะ บินล๊ะ**
ประเด็นย่อย ๒.๑.๑ มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย		

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นย่อย ๒.๑.๒ ออกแบบจัดประสบการณ์ที่เตรียมความพร้อมและไม่เร่งรัดวิชาการ		
ประเด็นย่อย ๒.๑.๓ ออกแบบจัดประสบการณ์ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น และการลงมือปฏิบัติ (Active learning)		
ประเด็นย่อย ๒.๑.๔ ออกแบบการจัดประสบการณ์ที่ตอบสนองความต้องการและความแตกต่างของเด็กปกติและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น		
ประเด็นย่อย ๒.๑.๕ มีการประเมิน ตรวจสอบและปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง		
๒.๒. จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน	**ร้อยละ ๘๘**	**ว่าที่ รต.หญิงมีนา กุลนิล**
ประเด็นย่อย ๒.๒.๑ จัดครูครบชั้นเรียน		
ประเด็นย่อย ๒.๒.๒ จัดครูให้มีความเหมาะสมกับภารกิจการจัดประสบการณ์		
ประเด็นย่อย ๒.๒.๓ จัดครูไม่จบการศึกษาปฐมวัยแต่ผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัย		
ประเด็นย่อย ๒.๒.๔ จัดครูจบการศึกษาปฐมวัย		
ประเด็นย่อย ๒.๒.๕ จัดครูจบการศึกษาปฐมวัยและผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัย		
๒.๓. ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์	**ร้อยละ ๘๗**	**นางสาวอารีรัะ บินล๊ะ**
ประเด็นย่อย ๒.๓.๑ มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา		
ประเด็นย่อย ๒.๓.๒ ส่งเสริมครูให้มีทักษะในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก		
ประเด็นย่อย ๒.๓.๓ ส่งเสริมครูใช้ประสบการณ์สำคัญในการออกแบบการจัดกิจกรรม จัดกิจกรรม สังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล		
ประเด็นย่อย ๒.๓.๔ ส่งเสริมให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและครอบครัว		
ประเด็นย่อย ๒.๓.๕ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)		
๒.๔. จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและเพียงพอ	**ร้อยละ ๘๙**	**ว่าที่ รต.หญิงมีนา กุลนิล**
ประเด็นย่อย ๒.๔.๑ จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัย		
ประเด็นย่อย ๒.๔.๒ จัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัย		
ประเด็นย่อย ๒.๔.๓ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นรายบุคคลและ		

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
กลุ่ม เล่นแบบร่วมมือร่วมใจ		
ประเด็นย่อย ๒.๔.๔ จัดให้มีมุมประสบการณ์หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้ ที่ปลอดภัยและเพียงพอ เช่น ของเล่น หนังสือนิทาน สื่อจากธรรมชาติ สื่อสำหรับเด็กมุดลอด ปีนป่าย สื่อเทคโนโลยีการสืบเสาะหาความรู้		
ประเด็นย่อย ๒.๔.๕ จัดห้องประกอบที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก		
๒.๕. ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์	**ร้อยละ ๘๙**	**นางสาวนูรรอ หามะ**
ประเด็นย่อย ๒.๕.๑ อำนวยความสะดวกและให้บริการสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้		
ประเด็นย่อย ๒.๕.๒ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตและใช้สื่อในการจัดประสบการณ์		
ประเด็นย่อย ๒.๕.๓ มีการนิเทศติดตามการใช้สื่อในการจัดประสบการณ์		
ประเด็นย่อย ๒.๕.๔ มีการนำผลการนิเทศติดตามการใช้สื่อมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา		
ประเด็นย่อย ๒.๕.๕ ส่งเสริม สนับสนุนการเผยแพร่การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดประสบการณ์		
๒.๖. มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	**ร้อยละ ๘๙**	**นายวิทยา พยายาม**
ประเด็นย่อย ๒.๖.๑ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา		
ประเด็นย่อย ๒.๖.๒ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดรับกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและดำเนินการตามแผน		
ประเด็นย่อย ๒.๖.๓ มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา		
ประเด็นย่อย ๒.๖.๔ มีการติดตามผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานผล การประเมินตนเองประจำปี และรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด		
ประเด็นย่อย ๒.๖.๕ นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม		
มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	**๙๐**	**นางสาวอารีรัะ บินลัะ**
๓.๑. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ	**ร้อยละ ๘๗**	**ว่าที่ รต.หญิงมีนา กุลนิล** **นางสาวอัสหมะ หล้าหาบ**
ประเด็นย่อย ๓.๑.๑ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล		

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นย่อย ๓.๑.๒ จัดทำแผนและใช้แผนการจัดประสบการณ์จากการวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา		
ประเด็นย่อย ๓.๑.๓ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยไม่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว		
๓.๒. สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข	**ร้อยละ ๙๑**	**นางสาวอารีรัะ บินลัะ** **นางสาวอัสหมะ หล้าหาบ**
ประเด็นย่อย ๓.๒.๑ จัดประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม		
ประเด็นย่อย ๓.๒.๒ ให้เด็กมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระ ตามความต้องการความสนใจ ความสามารถ ตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล หลากหลายรูปแบบจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย		
ประเด็นย่อย ๓.๒.๓ เด็กได้เลือกเล่น เรียนรู้ลงมือ กระทำ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง		
๓.๓. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย	**ร้อยละ ๙๑**	**ว่าที่ รต.หญิงมีนา กุลนิล**
ประเด็นย่อย ๓.๓.๑ จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนได้สะอาด ปลอดภัย และอากาศถ่ายเทสะดวก		
ประเด็นย่อย ๓.๓.๒ จัดให้มีพื้นที่แสดงผลงานเด็ก พื้นที่สำหรับมุมประสบการณ์และการจัดกิจกรรม		
ประเด็นย่อย ๓.๓.๓ จัดให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น ป้ายนิเทศ การดูแลต้นไม้ เป็นต้น		
ประเด็นย่อย ๓.๓.๔ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับช่วงอายุ ระยะความสนใจ และวิถีการเรียนรู้ของเด็ก เช่น กล้องดิจิตอล คอมพิวเตอร์ สำหรับการเรียนรู้กลุ่มย่อย สื่อของเล่นที่กระตุ้นให้คิดและหาคำตอบ เป็นต้น		
๓.๔. ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก	**ร้อยละ ๙๑**	**ว่าที่ รต.หญิงมีนา กุลนิล**
ประเด็นย่อย ๓.๔.๑ ประเมินพัฒนาการเด็กจากกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย		
ประเด็นย่อย ๓.๔.๒ วิเคราะห์ผลการประเมินพัฒนาการเด็กโดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม		
ประเด็นย่อย ๓.๔.๓ นำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง		
ประเด็นย่อย ๓.๔.๔ นำผลการประเมินแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ		

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
สรุปผลการประเมินในภาพรวมของสถานศึกษา	**๘๖.๕๘**	

การกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๔
เรื่อง กำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน	**๘๓.๒๙**	**นายมูฮัมหมัดฉุครี หมาดเต๊ะ** **นางสาวอัสมา หลับด้วง**
ประเด็น ๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	**ร้อยละ ๘๐.๘๓**	**นางสาวอุสนา ปานาวา** **นางสาวนุสเร๊าะ บิลเอียด**
ประเด็นย่อย ๑.๑.๑ มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	**ร้อยละ ๘๓**	นางสาวซูฟียะห์ อาแว นางสาวนูรพิตรี ศรีแก้ว นางสาวปิ่นทิพย์ นิลรัตน์
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๑.๑ ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะในการอ่านในแต่ละระดับชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๑.๒ ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะในการเขียนในแต่ละระดับชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๑.๓ ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสารในแต่ละระดับชั้นตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด		
ประเด็นย่อย ๑.๑.๒ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา	**ร้อยละ ๗๕**	นางสาวอุสนา ปานาวา นางสาวพัตตู อาแวกาจิ
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๒.๑ ร้อยละของผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ใคร่ครวญ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๒.๒ ร้อยละของผู้เรียน**มีความสามารถใน**การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๒.๓ ร้อยละของผู้เรียนมี**ความสามารถใน**การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล		
ประเด็นย่อย ๑.๑.๓ มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	**ร้อยละ ๗๘**	นางสาวฟัรฮานะฮ์ สาเอียด นางสาวซุกรียะห์ เด็นมานิ๊
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๓.๑ ร้อยละของผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้**ของ**ทั้งตัวเองและ**จาก**การทำงานเป็นทีม		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๓.๒ ร้อยละของผู้เรียน**ที่**สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงงาน ชิ้นงาน ผลผลิต**รูปแบบอื่น ๆ**		
ประเด็นย่อย ๑.๑.๔ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	**ร้อยละ ๗๕**	นายอิกรอม เจะหะ นางสาวซุกรียะห์ เด็นมานิ๊
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๔.๑ ร้อยละของผู้เรียนมีความสามารถในการ**นำ**เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม		

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นย่อย ๑.๑.๕ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	ร้อยละ **๘๒**	**นางสาวอัสมา หลับด้วง** **นางสาวนุสเร๊าะ บิลเอียด**
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๕.๑ ร้อยละของผู้เรียนบรรลุ**ผล**การเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๕.๒ ร้อยละของผู้เรียนมีความก้าวหน้าใน**ผล**การเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิม		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๕.๓ ร้อยละของผู้เรียนมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผลการทดสอบอื่น ๆ		
ประเด็นย่อย ๑.๑.๖ มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	**ร้อยละ ๙๒**	นางสาวทัตชญา อัตตนันทกร นางสาวพาฎีละห์ หามะ
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๖.๑ ร้อยละของผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีในการศึกษาต่อ		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๖.๒ ร้อยละของผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีในการจัดการ การทำงานหรืองานอาชีพ		
ประเด็น ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	**๘๕.๗๕**	**นางสาวทัตชญา อัตตนันทกร** **นางสาวพาฎีละห์ หามะ**
ประเด็นย่อย ๑.๒.๑ การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	**ร้อยละ ๗๕**	นางสาวทัตชญา อัตตนันทกร นางสาวพาฎีละห์ หามะ
ประเด็นสนับสนุน ๑.๒.๑.๑ ร้อยละของผู้เรียนมีพฤติกรรมและค่านิยม**เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด** และเคารพในกฎกติกา		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๒ ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	**ร้อยละ ๑๐๐**	นางสาวทัตชญา อัตตนันทกร นางสาวพาฎีละห์ หามะ
ประเด็นสนับสนุน ๑.๒.๒.๑ ร้อยละของผู้เรียนมี**ความภูมิใจในท้องถิ่นโดยการมี**ส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทยรวมทั้งภูมิปัญญาไทย		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๓ การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	**ร้อยละ ๗๕**	นายอิกรอม เจะหะ นางสาวพาฎีละห์ หามะ
ประเด็นสนับสนุน ๑.๒.๓.๑ ร้อยละของผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านเพศ**ตามที่อิสลามยอมรับ** วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๒.๓.๒ ร้อยละของผู้เรียนที่เป็นพลเมืองดีของชาติ		
ประเด็นย่อย ๑.๒.๔ สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม	**ร้อยละ ๙๓**	นายอุลฟี มามะ นางสาวกามารีย๊ะ สามะ
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๔.๑ ร้อยละของผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย		
ประเด็นสนับสนุน ๑.๑.๔.๒ ร้อยละของผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น		
มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและจัดการ	**๘๔.๕๐**	**นายยู่โสบ แขกพงศ์**
ประเด็น ๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	**ร้อยละ ๘๐**	**นายยู่โสบ แขกพงศ์**
ประเด็นย่อย ๒.๑.๑ กำหนดเป้าหมายที่สอดคล้องกับบริบทของ		

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
สถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ นโยบายของรัฐบาลและต้นสังกัด		
ประเด็นย่อย ๒.๑.๒ กำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สอดคล้อง เชื่อมโยงกับเป้าหมาย แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและต้นสังกัด		
ประเด็นย่อย ๒.๑.๓ กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม		
ประเด็นย่อย ๒.๑.๔ นำเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียน		
ประเด็นย่อย ๒.๑.๕ นำเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนเผยแพร่ ต่อสาธารณชน		
ประเด็น ๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	**ร้อยละ ๘๗**	นายยู่โสบ แขกพงศ์
ประเด็นย่อย ๒.๒.๑ มีการวางแผนกำหนด**เป้าหมายของแต่ละงานที่ส่งผลต่อการ**พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ		
ประเด็นย่อย ๒.๒.๒ มีการนำแผนไปปฏิบัติ ติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง		
ประเด็นย่อย ๒.๒.๓ มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบการนิเทศภายใน		
ประเด็นย่อย ๒.๒.๔ สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา		
ประเด็นย่อย ๒.๒.๕ สถานศึกษาให้บุคลากรและผู้ทีเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา		
ประเด็นย่อย ๒.๒.๖ มีคู่มือระบบปฏิบัติงานทุกๆ งานของสถานศึกษาเพื่อความเข้าใจขั้นตอนของการทำงานตลอดตั้งแต่เริ่มต้นและสิ้นสุดในแต่ละงาน		
ประเด็น ๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	**ร้อยละ ๘๖**	นายยู่โสบ แขกพงศ์ นางสาวซุกรียะห์ เด็นมาน๊ะ
ประเด็นย่อย ๒.๓.๑ บริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตร**สถานศึกษา**ตามความต้องการของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น		
ประเด็นย่อย ๒.๓.๒ บริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านเชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง		
ประเด็นย่อย ๒.๓.๓ กำหนดหลักสูตรสถานศึกษาครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มเป้าหมาย		
ประเด็นย่อย ๒.๓.๔ สถานศึกษามีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม		
ประเด็น ๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	**ร้อยละ ๘๕**	นายยู่โสบ แขกพงศ์ นายวิทยา พยายาม
ประเด็นย่อย ๒.๔.๑ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพและ**ให้เป็นบุคคลกรที่มีบุคลิกภาพ ความรู้ สมรรถนะและคุณสมบัติต่าง ๆ เฉพาะตามสถานศึกษากำหนด**		

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นย่อย ๒.๔.๒ จัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC, lesson study, CoPs, KM) **ที่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพในการยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนและยกระดับงานสนับสนุนต่าง ๆ ของสถานศึกษา**		
ประเด็นย่อย ๒.๔.๓ มีการตรวจสอบ ทบทวน การปฏิบัติงานของครู บุคลากร ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน**อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (การประชุมติดตาม กิจกรรมสะท้อนผลการทำงาน)**		
ประเด็นย่อย ๒.๔.๔ ถอดบทเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมหรือวิธีการที่เป็นแบบอย่างที่ดีที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน		
ประเด็น ๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	**ร้อยละ ๘๗**	นายยู่โสบ แขกพงศ์ นายวิทยา พยายาม นายมูฮัมหมัดคอลีล บินอะฮ์หมัด นายสุริยพงศ์ สังขาว
ประเด็นย่อย ๒.๕.๑ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ<u>ภายใน</u>ห้องเรียน **คำนึงถึงความปลอดภัย ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสะอาดน่าอยู่และมีเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้**		
ประเด็นย่อย ๒.๕.๒ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ<u>ภายนอก</u>ห้องเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และคำนึงถึงความปลอดภัย		
ประเด็นย่อย ๒.๕.๓ จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม		
ประเด็นย่อย ๒.๕.๔ จัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย		
ประเด็นย่อย ๒.๕.๕ จัดให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากการจัดสภาพแวดล้อมตามศักยภาพของผู้เรียน		
ประเด็น ๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	**ร้อยละ ๘๗**	นายยู่โสบ แขกพงศ์ นายวิทยา พยายาม นายมูฮัมหมัดคอลีล บินอะฮ์หมัด
ประเด็นย่อย ๒.๖.๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้**และการดูแลนักเรียน**ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา **(ติดตั้งระบบแสกนบัตรสำหรับการติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน)**		
ประเด็นย่อย ๒.๖.๒ ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริการจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา **(ระบบอินเตอร์เน็ตไร้สาย Software ที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ การจัดการชั้นเรียนและการเรียนรู้)**		
ประเด็นย่อย ๒.๖.๓ ติดตามผลการใช้บริการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริการจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา		
ประเด็นย่อย ๒.๖.๔ จัดให้มีการจัดเก็บข้อมูลที่ใช้สำหรับการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนในรูป*<u>ข้อมูลสารสนเทศทางสถิติ</u>*		
มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	**๗๖.๒๕**	นางสาวซุกรียะห์ เด็นมานิ นางสาวฮัซวานี คอแด๊ะ
ประเด็น ๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้		

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นย่อย ๓.๑.๑ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง **ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนของแต่ละกลุ่มสาระ**		
ประเด็นย่อย ๓.๑.๒ มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง		
ประเด็นย่อย ๓.๑.๓ มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็น และต้องการความช่วยเหลือพิเศษ		
ประเด็นย่อย ๓.๑.๔ ฝึกทักษะให้ผู้เรียนได้แสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ และนำเสนอผลงาน		
ประเด็นย่อย ๓.๑.๕ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้		
ประเด็น ๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	**ร้อยละ ๗๔**	นายมูฮัมหมัดฉุครี หมาดเต๊ะ นายอับดุลเราะหมาน แวหะยี นายอิกรอม เจะหะ
ประเด็นย่อย ๓.๒.๑ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ **ด้วย Platform ต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดหาหรืออื่น ๆ ที่เหมาะสม**		
ประเด็นย่อย ๓.๒.๒ ใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้		
ประเด็นย่อย ๓.๒.๓ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย		
ประเด็น ๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	**ร้อยละ ๗๔**	นางสาวซุกรียะห์ เด็นมานิ๊ นางสาวอัสมา หลับด้วง นายมานัส ดำคำ
ประเด็นย่อย ๓.๓.๑ ผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก		
ประเด็นย่อย ๓.๓.๒ ผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข		
ประเด็น ๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	**ร้อยละ ๖๙**	นายมูฮัมหมัดฉุครี หมาดเต๊ะ นางสาวซุกรียะห์ เด็นมานิ๊ นางสาวอัสมา หลับด้วง
ประเด็นย่อย ๓.๔.๑ มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ**ที่เป็นสม่ำเสมอและต่อเนื่องผ่านกระบวนการที่สถานศึกษากำหนด เช่น CoPs, KM, PLC, LS เป็นต้น**		
ประเด็นย่อย ๓.๔.๒ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้		
ประเด็นย่อย ๓.๔.๓ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล		
ประเด็นย่อย ๓.๔.๔ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้		
ประเด็นย่อย ๓.๔.๕ มีการติดตามรูปแบบและเป้าหมายของผลการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระที่ต่อเนื่องด้วยกระบวนการที่สถานศึกษากำหนด		
ประเด็น ๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	**ร้อยละ ๘๕**	**นางสาวซุกรียะห์ เด็นมานิ๊** **นางสาวอุสนา ปานาวา**

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นย่อย ๓.๕.๑ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้		
ประเด็นย่อย ๓.๕.๒ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำข้อมูลป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง		
มาตรฐานที่ ๔ เอกลักษณ์และอัตลักษณ์สถานศึกษา	**๘๓.๕**	**นางสาวพาฎีละห์ หามะ**
๔.๑ มุ่งพัฒนานักเรียนมีอิสลามเป็นวิถีชีวิต	**ร้อยละ ๙๒**	นางสาวพาฎีละห์ หามะ นางสาวกรกนก พฤกษารัตน์ นางสาวมิลกิ๊ส หวันยีเตะ นางสาวอลีนา ปาโหด
ประเด็นย่อย ๔.๑.๑ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำความรู้อิสลามเป็นแนวทางไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันของตนเอง		
ประเด็นย่อย ๔.๑.๒ ออกแบบกิจกรรมที่เน้นการติดตาม ฝึกฝนนักเรียนเป็นรายบุคคลผ่านกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน		
ประเด็นย่อย ๔.๑.๓ มีกิจกรรมที่พัฒนาจิตวิญญาณ (อีหม่าน) ที่เข้มแข็งต่อหลักศรัทธาที่ถูกต้อง		
ประเด็นย่อย ๔.๑.๔ จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติตามองค์ประกอบ (รูกุ่น) อิสลามอย่างสมบูรณ์และเพิ่มพูนหลักปฏิบัติ (อีบาดะฮ์) ที่เป็นการปฏิบัติส่งเสริมให้กระทำ (ซุนนะฮ์)		
ประเด็นย่อย ๔.๑.๕ พัฒนา ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามมารยาท (อัคลาค) ตามแบบฉบับของท่านนบีจนเกิดความเคยชินจนเกิดบุคลิกภาพที่ดีทั้งต่อตนเอง ครอบครัว เครือญาติ เพื่อนบ้าน การทำดีต่อพี่น้องมุสลิมและพี่น้องต่างศาสนิก รวมถึงมารยาทต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว		
ประเด็นย่อย ๔.๑.๖ กระบวนการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพแบบองค์รวม ด้าน สติปัญญา จิตวิญญาณ ร่างกาย อารมณ์ และสังคมอย่างสมดุล		
ประเด็นย่อย ๔.๑.๗ พัฒนาด้านจิตวิญญาณและวิทยปัญญาของนักเรียนเพื่อชี้นำทางชีวิตตามวิถีแห่งอัลกุรอ่านและอัซซุนนะฮ์		
ประเด็นย่อย ๔.๑.๘ มีกิจกรรมการพบปะเพื่อเสริมเนื้อหา สาระแก่ผู้เข้าร่วมด้วยความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะ และเพิ่มพูนความรู้		
๔.๒ มุ่งพัฒนานักเรียนมีภาวะผู้นำ	**ร้อยละ ๘๕**	นางสาวพาฎีละห์ หามะ นายอาหมัด หลีอรัญ นางสาวพารีฮาน บินสะแหละหมัน
ประเด็นย่อย ๔.๒.๑ จัดกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาด้านวิชาการ ด้านร่างกายผ่านการจำลองแบบฝึกหัดด้ายกายภาพ ระเบียบวินัยและการเชื่อฟัง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมรู้จักการเตรียมตัวและสร้างความพร้อมสู่การทำงานเพื่อสังคม		
๔.๓ มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านอัลกุรอาน	**ร้อยละ ๘๕**	นายมานัส ดำคำ นายมะลิกี หมิแหละหมัน นางสาวมิลกิ๊ส หวันยีเตะ นางสาวอลีนา ปาโหด
ประเด็นย่อย ๔.๓.๑ นักเรียนอ่านกุรอ่านและสามารถถอดบทเรียนจากอัลกุรอ่านได้		
ประเด็นย่อย ๔.๓.๒ นักเรียนมีความสามารถในการท่องจำอัลกุรอ่านเพื่อใช้ในการประกอบศาสนกิจต่างๆ		
ประเด็น ๔.๔ มุ่งพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอิสลามอย่างเป็นรูปธรรม	**ร้อยละ ๗๒**	นายมานัส ดำคำ นายมูฮัมหมัดฉุครี หมาดเต๊ะ นางสาวพาฎีละห์ หามะ
ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๑ มีการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอิสลามอย่างต่อเนื่อง		

มาตรฐาน / ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน/ ประเด็นการพิจารณา	ผู้รับผิดชอบ
ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๒ มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอิสลามในทุกวิชาและชั้นเรียน		นางสาวมิลกิ๊ส หวันยีเตะ นางสาวอลีนา ปาโหด
สรุปผลการประเมินในภาพรวมของสถานศึกษา	**๘๑.๘๘**	

การกำหนดค่าเป้าหมาย

๑. ศึกษาข้อมูลเดิม ผลการประเมินต่าง ๆ ที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลฐานในการกำหนดค่าเป้าหมาย

๒. การกำหนดค่าเป้าหมาย แต่ละมาตรฐาน ควรกำหนดเป็น ระดับคุณภาพ ๕ ระดับ เพื่อให้สอดคล้องกับการประเมิน ดังนี้

ระดับ ยอดเยี่ยม	หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐
ระดับ ดีเลิศ	หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ ร้อยละ ๗๐ - ๗๙
ระดับ ดี	หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ ร้อยละ ๖๐ - ๖๙
ระดับ ปานกลาง	หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ ร้อยละ ๕๐ - ๕๙
ระดับ กำลังพัฒนา	หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

๓. การกำหนดค่าเป้าหมาย ในแต่ละประเด็นพิจารณา จะกำหนดเป็น ระดับคุณภาพ หรือ เป็นร้อยละ ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

รายงานการประชุมหรือการให้ความเห็นชอบ SAR ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

(ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน 2564)

ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

การให้ความเห็นชอบเอกสาร
รายงานประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา(SAR)ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียน หาดใหญ่วิทยาคาร ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2565 ได้พิจารณารายงานประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

เห็นชอบให้ดำเนินการ ตามรายงานประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564

ลงชื่อ.....
นายวิชิต อุศมาน
ประธานคณะกรรมการบริหารโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำ SAR

(คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำ sar 64)

คำสั่งโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

ที่ 32/2564

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา สำหรับจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีการประเมินภายในและจัดทำรายงานเป็นประจำทุกปี และเปิดเผยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนได้รับทราบ ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ซึ่งเป็นการสื่อสารให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานจัดการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้การประเมินคุณภาพภายการศึกษา สำหรับจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) และรองรับการประเมินภายนอกเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โรงเรียนจึงแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่อำนวยความสะดวก นิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) และการจัดทำข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินภายนอก

2. คณะกรรมการจัดทำข้อมูลเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาด้วยตนเองและจัดทำข้อมูลตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เก็บรวบรวม ข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลและเตรียมเอกสารหลักฐานอ้างอิงเพื่อแสดงต่อคณะกรรมการประเมินภายนอก

โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1.นายวิชิต	อุศมา	ตำแหน่ง	ที่ปรึกษา
2.นายอนัส	แสงอารี	ตำแหน่ง	ที่ปรึกษา
3.นายยู่โสบ	แขกพงศ์	ตำแหน่ง	ประธานคณะทำงาน
4.นายอับดลเลาะ	เซ็ง	ตำแหน่ง	รองประธานคณะทำงาน
5.นายวิทยา	พยายาม	ตำแหน่ง	คณะทำงาน
6.นายมูฮัมหมัดคอลีล	บินอะฮ์หมัด	ตำแหน่ง	คณะทำงาน
7.นายมูฮัมหมัดฉุครี	หมาดเต๊ะ	ตำแหน่ง	คณะทำงาน
8.นางสาวพัตตู	อาแวกาจิ	ตำแหน่ง	คณะทำงาน
9.นางสายซุกรียะห์	เด็นมานิ๊	ตำแหน่ง	คณะทำงาน
10.นางสาวอัสมา	หลับด้วง	ตำแหน่ง	คณะทำงาน
11.นางสาวอารีรัะ	บินลัะ	ตำแหน่ง	คณะทำงาน

12.นางสาวอัสหมะ	หล้าหาบ	ตำแหน่ง	คณะทำงาน
13.นางสาวพาฎีละห์	หามะ	ตำแหน่ง	คณะทำงาน
14.นางสาวนุสเร๊าะ	บิลเอียด	ตำแหน่ง	คณะทำงาน
16.นางสาววัลญา	หมัดหมาน	ตำแหน่ง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
17.นางสาวฮุสนา	เหลาะเหม	ตำแหน่ง	คณะทำงานและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 29 เดือนเมษายน พ.ศ.2565

(นายวิชิต อุศมาน)
ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

แผนผังอาคารสถานที่

(แผนผังอาคารสถานที่โรงเรียน)

แผนผังอาคารสถานที่โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

แผนผังอาคารสถานที่

(แผนผังห้องเรียน)

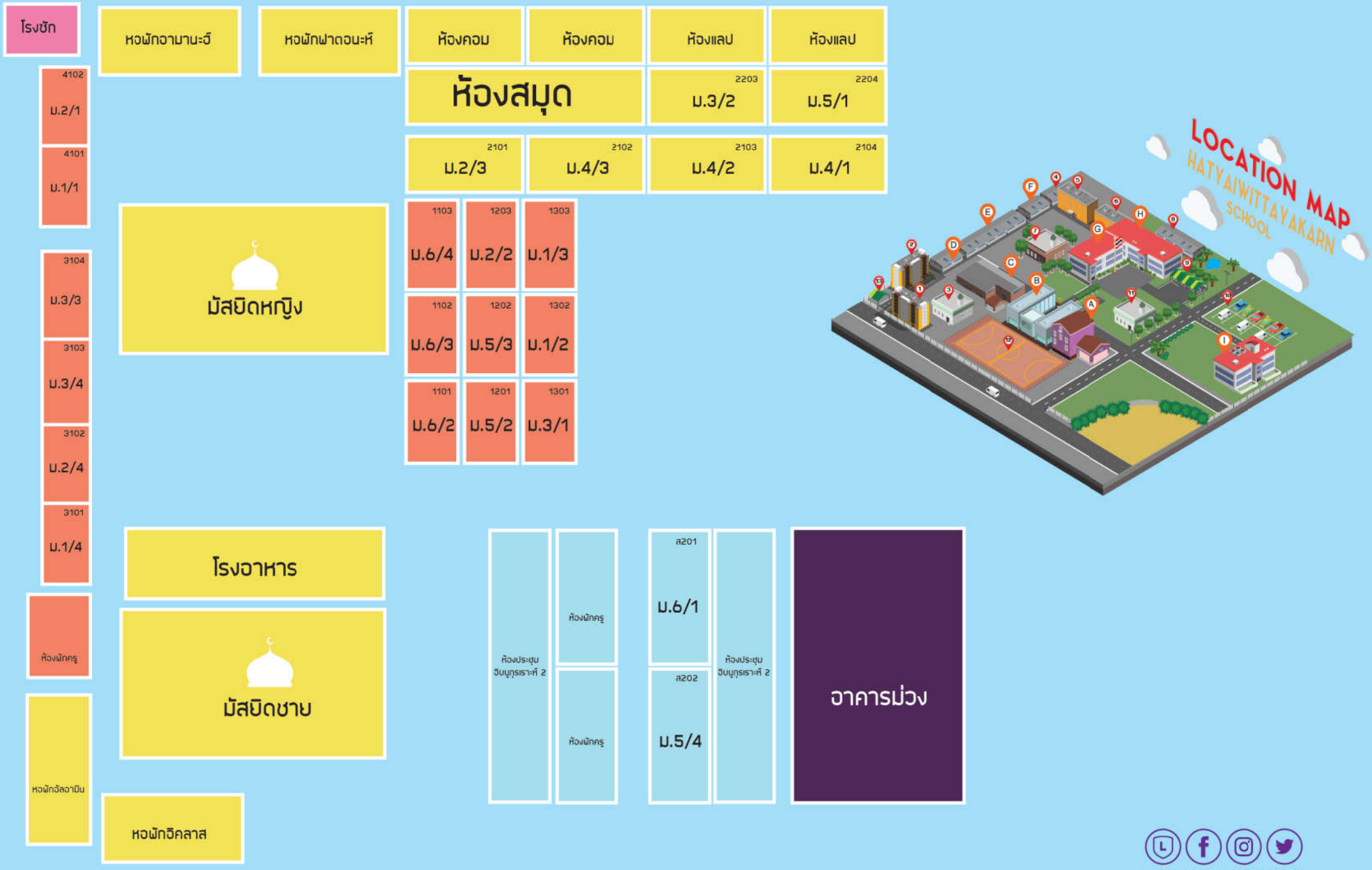
โรงซัก
หอพักอามานะฮ์
หอพักฟาตอนะห์
ห้องคอม
ห้องคอม
ห้องแลป
ห้องแลป
ห้องสมุด
2203 ม.3/2
2204 ม.5/1
2101 ม.2/3
2102 ม.4/3
2103 ม.4/2
2104 ม.4/1
4102 ม.2/1
4101 ม.1/1
มัสยิดหญิง
1103 ม.6/4
1203 ม.2/2
1303 ม.1/3
1102 ม.6/3
1202 ม.5/3
1302 ม.1/2
1101 ม.6/2
1201 ม.5/2
1301 ม.3/1
3104 ม.3/3
3103 ม.3/4
3102 ม.2/4
3101 ม.1/4
โรงอาหาร
ห้องพักครู
มัสยิดชาย
หอพักอัลอามีน
หอพักวิคลาส
ห้องประชุม วิบนุกรเราะห์ 2
ห้องพักครู
ห้องพักครู
ส201 ม.6/1
ส202 ม.5/4
ห้องประชุม วิบนุกรเราะห์ 2
อาคารม่วง
LOCATION MAP
HATYAIWITTAYAKARN SCHOOL
HATYAIWITTAYAKARN SC

โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียน

(โครงสร้างบริหาร 64 ฉบับแก้ไข ส่ง sar 64)

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (โรงเรียนในเครือสหกรณ์อิสลามอัศศิดดีก จำกัด) ปีการศึกษา 2564

คณะกรรมการบริหารโรงเรียน

ผู้รับใบอนุญาต — **คณะกรรมกาบริหารโรงเรียน**

สมาคมศิษย์เก่าและเครือข่ายผู้ปกครอง

ผู้จัดการ

รองผู้อำนวยการ — **ผู้อำนวยการ** — **รองผู้จัดการ**

กลุ่มภารกิจปฐมวัย

1. งานหลักสูตรและการสอน
2. งานทะเบียนและวัดผล
3. งานประกันคุณภาพ
4. งานส่งเสริมสุขภาพและอนามัย
5. งานกีฬาและสันทนาการ
6. งานเครือข่ายผู้ปกครอง
7. งานสื่อและเทคโนโลยี
8. งานครูที่ปรึกษา
9. งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มภารกิจประถมศึกษา

1. งานหลักสูตรและการสอน
2. งานยกระดับผลสัมฤทธิ์
3. งานโปรแกรมพิเศษ SEP
5. งานทะเบียนและวัดผล
6. งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
7. งานส่งเสริมคุณธรรม ฯ
8. งานกีฬาและสันทนาการ
9. งานระบบดูแลช่วยเหลือฯ
10. งานเครือข่ายผู้ปกครอง
11. งานทะเบียนและวัดผล
12. งานอนามัยและส่งเสริมฯ
13. งานอาคารสถานที่
14. งานครูที่ปรึกษา
15. งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มภารกิจวิชาการ (วช.)

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การบริหารจัดการหลักสูตร
3. งานทะเบียนและวัดผล
4. งานโปรแกรมพิเศษ
5. งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
8. การนิเทศงานวิชาการ
9. งานแนะแนว
10. งานห้องสมุด
11. งานพัฒนากลุ่มสาระฯ
12. งานครูที่ปรึกษา
13. งานโภชนาการและอาหารและงานอนามัยโรงเรียน
14. อื่นๆที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มภารกิจกิจการนักเรียน (กจ.)

1. ศูนย์อัลกุรอ่าน กีรออาตีและวิถี
2. งานตัรบียะฮ์นักเรียน/บุคลากร
3. งานระบบดูแลและช่วยเหลือ
4. งานองค์การบริหารนักเรียน
5. งานเครือข่ายผู้ปกครอง
6. งานเครือข่ายศิษย์เก่า
7. งานส่งเสริมวินัยนักเรียน
8. สำนักบริหารงานหอพัก
   8.1 งานส่งเสริมวิถีอิสลาม
   8.2 งานติดตามนักเรียนตามตารางกิจวัตรประจำวัน
   8.3 งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
9. อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มภารกิจอำนวยการ (อน.)

1. งานติดตาม ประเมินการปฏิบัติงานบุคลากร
2. งานสวัสดิการบุคลากร
3. งานวิจัยและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร
4. งานวางแผนกำลังคน/บรรจุ
5. งานแผนกิจกรรมและโครงการ/งานประกัน ฯ
6. งานส่งเสริมวินัย/วัฒนธรรมองค์กร/องค์กรสัมพันธ์
7. งานทะเบียนประวัติและฐานข้อมูล
8. งานธุรการ งานกลั่นกรองหนังสือราชการ และงานเตรียมเอกสารอื่นๆ จัดพิมพ์ สำเนา
9. งานประสานงานบุคคล และหน่วยงานต่างๆ ในองค์กรและภายนอก
10. งานติดตามผลการดำเนินการตามคำสั่ง
11. งานจัดวาระนัดหมายสำหรับผู้บริหาร
12. งานจัดทำอนุมัติเดินทางไปปฏิบัติงาน กิจกรรม ครู นักเรียนของโรงเรียนทั้งในและต่างประเทศ
13. งานรับรองแขก/งานองค์กรสัมพันธ์/PR
14. งานระบบข้อมูลต่างๆ /ตราสารจัดตั้ง งานประกันอุบัติเหตุ
15. แม่บ้าน (พนักงานทำความสะอาด)
16. อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มภารกิจงานคลังและทรัพย์สิน

1. งานงบประมาณและบัญชี
2. งานพัฒนางานคลัง
3. งานตรวจสอบ
4. งานการเงิน
5. งานเงินนอกงบประมาณ
6. หน่วยธุรกิจ
7. พัสดุ
8. งานอาคารสถานที่และสาธารณูปโภค
9. งานซ่อมบำรุง
10. งานภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม
11. งานโสตฯ
12. งานพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ
13. งานนักการ
14. งานยานพาหนะ
15. งานควบคุมดูแลครุภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลง โยกย้าย โอน แทงชำรุด
16. งานดูแลอุปกรณ์สำนักงานต่างๆ
17. อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

หัวหน้าสายชั้น/ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา/เจ้าหน้าที่และบุคลากร/นักเรียน

โครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน ของโรงเรียน

(โครงสร้าหลักสูตรระดับประถมศึกษา)

โครงสร้างหลักสูตรชั้นปีโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ แผนการเรียน SEP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๑๑๐๑	ภาษาไทย ๑	๒๐๐
ค๑๑๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๑	๒๐๐
ว๑๑๑๐๑	วิทยาศาสตร์ ๑	๘๐
ส๑๑๑๐๑	สังคมศึกษา ๑	๔๐
ส๑๑๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๑	๔๐
พ๑๑๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๑	๒๐
ศ๑๑๑๐๑	ศิลปะ ๑	๒๐
ง๑๑๑๐๑	การงานอาชีพ ๑	๔๐
อ๑๑๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๑	๒๐๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๘๐)**
ค๑๑๒๐๑	คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ๑	๔๐
ว๑๑๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๑	๘๐
ส๑๑๒๐๑	วิถีชีวิต ๑	๔๐
ส๑๑๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๑	๔๐
อ๑๑๒๐๑	กิจกรรมทักษะภาษา ๑	๔๐
ร๑๑๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๑*	๔๐
จ๑๑๒๐๑	ภาษาจีน ๑*	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๑๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๑๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๑๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๑๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ แผนการเรียน ISPP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๑๑๐๑	ภาษาไทย ๑	๒๐๐
ค๑๑๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๑	๒๐๐
ว๑๑๑๐๑	วิทยาศาสตร์ ๑	๘๐
ส๑๑๑๐๑	สังคมศึกษา ๑	๔๐
ส๑๑๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๑	๔๐
พ๑๑๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๑	๒๐
ศ๑๑๑๐๑	ศิลปะ ๑	๒๐
ง๑๑๑๐๑	การงานอาชีพ ๑	๔๐
อ๑๑๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๑	๒๐๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๐๐)**
ว๑๑๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๑	๘๐
ส๑๑๒๐๑	วิถีชีวิต ๑	๔๐
ส๑๑๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๑	๔๐
ร๑๑๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๑*	๔๐
จ๑๑๒๐๑	ภาษาจีน ๑*	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๑๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๑๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๑๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๑๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

*นักเรียนมุสลิมจะต้องเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับเป็น และสำหรับนักเรียนต่างศาสนิกให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาจีน

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร (ต่อ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ แผนการเรียน SEP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๒๑๐๑	ภาษาไทย ๒	๒๐๐
ค๑๒๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๒	๒๐๐
ว๑๒๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒	๘๐
ส๑๒๑๐๑	สังคมศึกษา ๒	๔๐
ส๑๒๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๒	๔๐
พ๑๒๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๒	๒๐
ศ๑๒๑๐๑	ศิลปะ ๒	๒๐
ง๑๒๑๐๑	การงานอาชีพ ๒	๔๐
อ๑๒๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๒	๒๐๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๘๐)**
ค๑๒๒๐๑	คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ๒	๔๐
ว๑๒๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๒	๘๐
ส๑๒๒๐๑	วิถีชีวิต ๒	๔๐
ส๑๒๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๒	๔๐
อ๑๒๒๐๑	กิจกรรมทักษะภาษา ๒	๔๐
ร๑๒๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๒*	๔๐
จ๑๒๒๐๑	ภาษาจีน ๒*	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๒๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๒๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๒๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๒๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ แผนการเรียน ISPP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๑๑๐๑	ภาษาไทย ๑	๒๐๐
ค๑๑๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๑	๒๐๐
ว๑๑๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๑	๘๐
ส๑๑๑๐๑	สังคมศึกษา ๑	๔๐
ส๑๑๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๑	๔๐
พ๑๑๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๑	๒๐
ศ๑๑๑๐๑	ศิลปะ ๑	๒๐
ง๑๑๑๐๑	การงานอาชีพ ๑	๔๐
อ๑๑๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๑	๒๐๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๐๐)**
ว๑๒๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๒	๘๐
ส๑๒๒๐๑	วิถีชีวิต ๒	๔๐
ส๑๒๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๒	๔๐
ร๑๒๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๒*	๔๐
จ๑๒๒๐๑	ภาษาจีน ๒*	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๒๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๒๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๒๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๒๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

*นักเรียนมุสลิมจะต้องเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับเป็น และสำหรับนักเรียนต่างศาสนิกให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาจีน

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร (ต่อ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ แผนการเรียน SEP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๓๑๐๑	ภาษาไทย ๓	๒๐๐
ค๑๓๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๓	๒๐๐
ว๑๓๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๓	๘๐
ส๑๓๑๐๑	สังคมศึกษา ๓	๔๐
ส๑๓๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๓	๔๐
พ๑๓๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๓	๒๐
ศ๑๓๑๐๑	ศิลปะ ๓	๒๐
ง๑๓๑๐๑	การงานอาชีพ ๓	๔๐
อ๑๓๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๓	๒๐๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๘๐)**
ค๑๓๒๐๑	คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ๓	๔๐
ว๑๓๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๓	๘๐
ส๑๓๒๐๑	วิถีชีวิต ๓	๘๐
ส๑๓๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๓	๔๐
อ๑๓๒๐๑	กิจกรรมทักษะภาษา ๓	๔๐
ร๑๓๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๓*	๔๐
จ๑๓๒๐๑	ภาษาจีน ๓*	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๓๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๓๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๓๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๓๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ แผนการเรียน ISPP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๓๑๐๑	ภาษาไทย ๓	๒๐๐
ค๑๓๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๓	๒๐๐
ว๑๓๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๓	๘๐
ส๑๓๑๐๑	สังคมศึกษา ๓	๔๐
ส๑๓๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๓	๔๐
พ๑๓๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๓	๒๐
ศ๑๓๑๐๑	ศิลปะ ๓	๒๐
ง๑๓๑๐๑	การงานอาชีพ ๓	๔๐
อ๑๓๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๓	๒๐๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๐๐)**
ว๑๓๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๓	๘๐
ส๑๓๒๐๑	วิถีชีวิต ๓	๘๐
ส๑๓๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๓	๔๐
ร๑๓๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๓*	๔๐
จ๑๓๒๐๑	ภาษาจีน ๓*	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๓๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๓๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๓๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๓๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

*นักเรียนมุสลิมจะต้องเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับเป็น และสำหรับนักเรียนต่างศาสนิกให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาจีน

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร (ต่อ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แผนการเรียน SEP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๔๑๐๑	ภาษาไทย ๔	๑๖๐
ค๑๔๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๔	๑๖๐
ว๑๔๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๔	๘๐
ส๑๔๑๐๑	สังคมศึกษา ๔	๘๐
ส๑๔๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๔	๔๐
พ๑๔๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๔	๘๐
ศ๑๔๑๐๑	ศิลปะ ๔	๔๐
ง๑๔๑๐๑	การงานอาชีพ ๔	๔๐
อ๑๔๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๔	๑๖๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๘๐)**
ค๑๔๒๐๑	คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ๔	๔๐
ว๑๔๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๔	๘๐
ส๑๔๒๐๑	วิถีชีวิต ๔	๘๐
ส๑๔๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๔	๔๐
อ๑๔๒๐๑	กิจกรรมทักษะภาษา ๔	๘๐
ร๑๔๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๔*	๘๐
จ๑๔๒๐๑	ภาษาจีน ๔*	๘๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๔๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๔๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๔๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๔๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แผนการเรียน ISPP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๔๑๐๑	ภาษาไทย ๔	๑๖๐
ค๑๔๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๔	๑๖๐
ว๑๔๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๔	๘๐
ส๑๔๑๐๑	สังคมศึกษา ๔	๘๐
ส๑๔๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๔	๔๐
พ๑๔๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๔	๘๐
ศ๑๔๑๐๑	ศิลปะ ๔	๔๐
ง๑๔๑๐๑	การงานอาชีพ ๔	๔๐
อ๑๔๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๔	๑๖๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๐๐)**
ว๑๔๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๔	๘๐
ส๑๔๒๐๑	วิถีชีวิต ๔	๘๐
ส๑๔๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๔	๔๐
ร๑๔๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๔*	๘๐
จ๑๔๒๐๑	ภาษาจีน ๔*	๘๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๔๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๔๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๔๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๔๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

*นักเรียนมุสลิมจะต้องเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับเป็น และสำหรับนักเรียนต่างศาสนิกให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาจีน

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร (ต่อ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ แผนการเรียน SEP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๕๑๐๑	ภาษาไทย ๕	๑๖๐
ค๑๕๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๕	๑๖๐
ว๑๕๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๕	๘๐
ส๑๕๑๐๑	สังคมศึกษา ๕	๘๐
ส๑๕๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๕	๔๐
พ๑๕๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๕	๘๐
ศ๑๕๑๐๑	ศิลปะ ๕	๔๐
ง๑๕๑๐๑	การงานอาชีพ ๕	๔๐
อ๑๕๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๕	๑๖๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๘๐)**
ค๑๕๒๐๑	คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ๕	๔๐
ว๑๕๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๕	๘๐
ส๑๕๒๐๑	วิถีชีวิต ๕	๘๐
ส๑๕๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๕	๔๐
อ๑๕๒๐๑	กิจกรรมทักษะภาษา ๕	๘๐
ร๑๕๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๕*	๘๐
จ๑๕๒๐๑	ภาษาจีน ๕*	๘๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๕๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๕๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๕๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๕๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ แผนการเรียน ISPP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๕๑๐๑	ภาษาไทย ๕	๑๖๐
ค๑๕๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๕	๑๖๐
ว๑๕๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๕	๘๐
ส๑๕๑๐๑	สังคมศึกษา ๕	๘๐
ส๑๕๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๕	๔๐
พ๑๕๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๕	๘๐
ศ๑๕๑๐๑	ศิลปะ ๕	๔๐
ง๑๕๑๐๑	การงานอาชีพ ๕	๔๐
อ๑๕๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๕	๑๖๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๐๐)**
ว๑๕๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๕	๘๐
ส๑๕๒๐๑	วิถีชีวิต ๕	๘๐
ส๑๕๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๕	๔๐
ร๑๕๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๕*	๘๐
จ๑๕๒๐๑	ภาษาจีน ๕*	๘๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๕๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๕๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๕๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๕๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐

*นักเรียนมุสลิมจะต้องเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับเป็น และสำหรับนักเรียนต่างศาสนิกให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาจีน

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร (ต่อ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แผนการเรียน SEP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๖๑๐๑	ภาษาไทย ๖	๑๖๐
ค๑๖๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๖	๑๖๐
ว๑๖๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๖	๘๐
ส๑๖๑๐๑	สังคมศึกษา ๖	๘๐
ส๑๖๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๖	๔๐
พ๑๖๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๖	๘๐
ศ๑๖๑๐๑	ศิลปะ ๖	๔๐
ง๑๖๑๐๑	การงานอาชีพ ๖	๔๐
อ๑๖๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๖	๑๖๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๘๐)**
ค๑๖๒๐๑	คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ๖	๔๐
ว๑๖๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๖	๘๐
ส๑๖๒๐๑	วิถีชีวิต ๖	๘๐
ส๑๖๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๖	๔๐
อ๑๖๒๐๑	กิจกรรมทักษะภาษา ๖	๘๐
ร๑๖๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๖*	๘๐
จ๑๖๒๐๑	ภาษาจีน ๖*	๘๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๖๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๖๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๖๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๖๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แผนการเรียน ISPP		
รายวิชา/กิจกรรม		เวลาเรียน (ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน		(๘๔๐)
ท๑๖๑๐๑	ภาษาไทย ๖	๑๖๐
ค๑๖๑๐๑	คณิตศาสตร์ ๖	๑๖๐
ว๑๖๑๐๑	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๖	๘๐
ส๑๖๑๐๑	สังคมศึกษา ๖	๘๐
ส๑๖๑๐๒	ประวัติศาสตร์ ๖	๔๐
พ๑๖๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา ๖	๘๐
ศ๑๖๑๐๑	ศิลปะ ๖	๔๐
ง๑๖๑๐๑	การงานอาชีพ ๖	๔๐
อ๑๖๑๐๑	ภาษาอังกฤษ ๖	๑๖๐
รายวิชาเพิ่มเติม		**(๒๐๐)**
ว๑๖๒๐๑	วิทยาการคำนวณ ๖	๘๐
ส๑๖๒๐๑	วิถีชีวิต ๖	๘๐
ส๑๖๒๐๒	หน้าที่พลเมือง ๖	๔๐
ร๑๖๒๐๑	ภาษาอาหรับ ๖*	๘๐
จ๑๖๒๐๑	ภาษาจีน ๖*	๘๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		**(๑๒๐)**
ก๑๖๓๐๑	กิจกรรมแนะแนว	๔๐
ก๑๖๓๐๒	ลูกเสือ/เนตรนารี	๔๐
ก๑๖๓๐๓	ชุมนุม	๓๐
ก๑๖๓๐๔	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียน		๑,๑๐๐

*นักเรียนมุสลิมจะต้องเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับเป็น และสำหรับนักเรียนต่างศาสนิกให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษและภาษาจีน

โครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน ของโรงเรียน

(โครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา)

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการอิสลาม 2553 (ปรับปรุง 2564)

โครงสร้างหลักสูตร

ห้องเรียนโครงการ SMO (Science and Mathematics Olympic)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท21101 ภาษาไทย 1	1.5 (60)
ค21101 คณิตศาสตร์ 1	1.5 (60)
ว21105 ชีววิทยา 1	1.5 (60)
ว21103 วิทยาการคำนวณ 1	0.5 (20)
ส21101 สังคมศึกษา 1	1.5 (60)
ส21103 ประวัติศาสตร์ 1	0.5 (20)
พ21101 สุขศึกษา 1	0.5 (20)
พ21103 พลศึกษา 1	0.5 (20)
ศ21101 ศิลปะ 1	1.0 (40)
ง21101 การงานอาชีพ 1	0.5 (20)
อ21101 ภาษาอังกฤษ 1	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค21201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 1	1.0 (40)
ว21221 ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ 1	0.5 (20)
ว21241 เทคโนโลยีเพื่อการประยุกต์ 1	0.5 (20)
อ21201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 1	1.0 (40)
ร21201 ภาษาอาหรับ 1	1.0 (40)
ม21201 ภาษามลายู 1	1.0 (40)
ส21201 วิถีอิสลาม 1	1.0 (40)
ส21211 อัลกุรอาน 1	1.5 (60)
ส21241 หน้าที่พลเมือง 1	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก21301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก21302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก21303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก21304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท21102 ภาษาไทย 2	1.5 (60)
ค21102 คณิตศาสตร์ 2	1.5 (60)
ว21106 ชีววิทยา 2	1.5 (60)
ว21104 วิทยาการคำนวณ 2	0.5 (20)
ส21102 สังคมศึกษา 2	1.5 (60)
ส21104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5 (20)
พ21102 สุขศึกษา 2	0.5 (20)
พ21104 พลศึกษา 2	0.5 (20)
ศ21102 ศิลปะ 2	1.0 (40)
ง21102 การงานอาชีพ 2	0.5 (20)
อ21102 ภาษาอังกฤษ 2	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค21202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 2	1.0 (40)
ว21222 ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ 2	0.5 (20)
ว21242 เทคโนโลยีเพื่อการประยุกต์ 2	0.5 (20)
อ21202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 2	1.0 (40)
ร21202 ภาษาอาหรับ 2	1.0 (40)
ม21202 ภาษามลายู 2	1.0 (40)
ส21202 วิถีอิสลาม 2	1.0 (40)
ส21212 อัลกุรอาน 2	1.5 (60)
ส21242 หน้าที่พลเมือง 2	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก21305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก21306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก21307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก21308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

โครงสร้างหลักสูตร

ห้องเรียนโครงการ SMO (Science and Mathematics Olympic)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท22101 ภาษาไทย 3	1.5 (60)
ค22101 คณิตศาสตร์ 3	1.5 (60)
ว22105 เคมี 1	1.5 (60)
ว22103 การออกแบบและเทคโนโลยี 1	0.5 (20)
ส22101 สังคมศึกษา 3	1.5 (60)
ส22103 ประวัติศาสตร์ 3	0.5 (20)
พ22101 สุขศึกษา 3	0.5 (20)
พ22103 พลศึกษา 3	0.5 (20)
ศ22101 ศิลปะ 3	1.0 (40)
ง22101 การงานอาชีพ 3	0.5 (20)
อ22101 ภาษาอังกฤษ 3	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค22201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 3	1.0 (40)
ว22221 เครื่องมือวิทยาศาสตร์ 1	0.5 (20)
ว22241 คอมพิวเตอร์กราฟิก 1	0.5 (20)
อ22201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 3	1.0 (40)
ร22201 ภาษาอาหรับ 3	1.0 (40)
ม22201 ภาษามลายู 3	1.0 (40)
ส22201 วิถีอิสลาม 3	1.0 (40)
ส22211 อัลกุรอาน 3	1.5 (60)
ส22241 หน้าที่พลเมือง 3	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก22301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก22302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก22303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก22304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท22102 ภาษาไทย 4	1.5 (60)
ค22102 คณิตศาสตร์ 4	1.5 (60)
ว22106 เคมี 2	1.5 (60)
ว22104 การออกแบบและเทคโนโลยี 2	0.5 (20)
ส22102 สังคมศึกษา 4	1.5 (60)
ส22104 ประวัติศาสตร์ 4	0.5 (20)
พ22102 สุขศึกษา 4	0.5 (20)
พ22104 พลศึกษา 4	0.5 (20)
ศ22102 ศิลปะ 4	1.0 (40)
ง22102 การงานอาชีพ 4	0.5 (20)
อ22102 ภาษาอังกฤษ 4	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค22202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 4	1.0 (40)
ว22222 เครื่องมือวิทยาศาสตร์ 2	0.5 (20)
ว22242 คอมพิวเตอร์กราฟิก 2	0.5 (20)
อ22202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 4	1.0 (40)
ร22202 ภาษาอาหรับ 4	1.0 (40)
ม22202 ภาษามลายู 4	1.0 (40)
ส22202 วิถีอิสลาม 4	1.0 (40)
ส22212 อัลกุรอาน 4	1.5 (60)
ส22242 หน้าที่พลเมือง 4	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก22305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก22306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก22307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก22308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

โครงสร้างหลักสูตร

ห้องเรียนโครงการ SMO (Science and Mathematics Olympic)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**10.5 (420)**
ท23101 ภาษาไทย 5	1.5 (60)
ค23101 คณิตศาสตร์ 5	1.5 (60)
ว23105 ฟิสิกส์ 1	1.5 (60)
ส23101 สังคมศึกษา 5	1.5 (60)
ส23103 ประวัติศาสตร์ 5	0.5 (20)
พ23101 สุขศึกษา 5	0.5 (20)
พ23103 พลศึกษา 5	0.5 (20)
ศ23101 ศิลปะ 5	1.0 (40)
ง23101 การงานอาชีพ 5	0.5 (20)
อ23101 ภาษาอังกฤษ 5	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค23201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 5	1.0 (40)
ว23221 โครงงานวิทยาศาสตร์ 1	0.5 (20)
ว23241 โครงงานคอมพิวเตอร์ 1	0.5 (20)
อ23201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 5	1.0 (40)
ร23201 ภาษาอาหรับ 5	1.0 (40)
ม23201 ภาษามลายู 5	1.0 (40)
ส23201 วิถีอิสลาม 5	1.0 (40)
ส23211 อัลกุรอาน 5	1.5 (60)
ส23241 หน้าที่พลเมือง 5	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก23301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก23302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก23303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก23304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21 (840)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**10.5 (420)**
ท23102 ภาษาไทย 6	1.5 (60)
ค23102 คณิตศาสตร์ 6	1.5 (60)
ว23106 ฟิสิกส์ 2	1.5 (60)
ส23102 สังคมศึกษา 6	1.5 (60)
ส23102 ประวัติศาสตร์ 6	0.5 (20)
พ23102 สุขศึกษา 6	0.5 (20)
พ23104 พลศึกษา 6	0.5 (20)
ศ23102 ศิลปะ 6	1.0 (40)
ง23102 การงานอาชีพ 6	0.5 (20)
อ23102 ภาษาอังกฤษ 6	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (340)**
ค23202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 6	1.0 (40)
ว23221 โครงงานวิทยาศาสตร์ 2	0.5 (20)
ว23242 โครงงานคอมพิวเตอร์ 2	0.5 (20)
อ23202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 6	1.0 (40)
ร23202 ภาษาอาหรับ 6	1.0 (40)
ม23202 ภาษามลายู 6	1.0 (40)
ส23202 วิถีอิสลาม 6	1.0 (40)
ส23212 อัลกุรอาน 6	1.5 (60)
ส23242 หน้าที่พลเมือง 6	0.5 (20)
ว23282 ประมวลความรู้วิทยาศาสตร์	NC (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก23305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก23306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก23307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก23308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21 (860)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม SMTP (Science Mathematics and Technology Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท21101 ภาษาไทย 1	1.5 (60)
ค21101 คณิตศาสตร์ 1	1.5 (60)
ว21101 วิทยาศาสตร์ 1	1.5 (60)
ว21103 วิทยาการคำนวณ 1	0.5 (20)
ส21101 สังคมศึกษา 1	1.5 (60)
ส21103 ประวัติศาสตร์ 1	0.5 (20)
พ21101 สุขศึกษา 1	0.5 (20)
พ21103 พลศึกษา 1	0.5 (20)
ศ21101 ศิลปะ 1	1.0 (40)
ง21101 การงานอาชีพ 1	0.5 (20)
อ21101 ภาษาอังกฤษ 1	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค21201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 1	1.0 (40)
ว21201 สะเต็มศึกษา 1	0.5 (20)
ว21241 เทคโนโลยีเพื่อการประยุกต์ 1	0.5 (20)
อ21201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 1	1.0 (40)
ร21201 ภาษาอาหรับ 1	1.0 (40)
ม21201 ภาษามลายู 1	1.0 (40)
ส21201 วิถีอิสลาม 1	1.0 (40)
ส21211 อัลกุรอาน 1	1.5 (60)
ส21241 หน้าที่พลเมือง 1	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก21301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก21302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก21303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก21304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท21102 ภาษาไทย 2	1.5 (60)
ค21102 คณิตศาสตร์ 2	1.5 (60)
ว21102 วิทยาศาสตร์ 2	1.5 (60)
ว21104 วิทยาการคำนวณ 2	0.5 (20)
ส21102 สังคมศึกษา 2	1.5 (60)
ส21104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5 (20)
พ21102 สุขศึกษา 2	0.5 (20)
พ21104 พลศึกษา 2	0.5 (20)
ศ21102 ศิลปะ 2	1.0 (40)
ง21102 การงานอาชีพ 2	0.5 (20)
อ21102 ภาษาอังกฤษ 2	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค21202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 2	1.0 (40)
ว21202 สะเต็มศึกษา 2	0.5 (20)
ว21242 เทคโนโลยีเพื่อการประยุกต์ 2	0.5 (20)
อ21202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 2	1.0 (40)
ร21202 ภาษาอาหรับ 2	1.0 (40)
ม21202 ภาษามลายู 2	1.0 (40)
ส21202 วิถีอิสลาม 2	1.0 (40)
ส21212 อัลกุรอาน 2	1.5 (60)
ส21242 หน้าที่พลเมือง 2	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก21305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก21306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก21307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก21308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม SMTP (Science, Mathematics and Technology Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท22101 ภาษาไทย 3	1.5 (60)
ค22101 คณิตศาสตร์ 3	1.5 (60)
ว22101 วิทยาศาสตร์ 3	1.5 (60)
ว22103 การออกแบบและเทคโนโลยี 1	0.5 (20)
ส22101 สังคมศึกษา 3	1.5 (60)
ส22103 ประวัติศาสตร์ 3	0.5 (20)
พ22101 สุขศึกษา 3	0.5 (20)
พ22103 พลศึกษา 3	0.5 (20)
ศ22101 ศิลปะ 3	1.0 (40)
ง22101 การงานอาชีพ 3	0.5 (20)
อ22101 ภาษาอังกฤษ 3	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค22201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 3	1.0 (40)
ว22201 สะเต็มศึกษา 3	0.5 (20)
ว22241 คอมพิวเตอร์กราฟิก 1	0.5 (20)
อ22201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 3	1.0 (40)
ร22201 ภาษาอาหรับ 3	1.0 (40)
ม22201 ภาษามลายู 3	1.0 (40)
ส22201 วิถีอิสลาม 3	1.0 (40)
ส22211 อัลกุรอาน 3	1.5 (60)
ส22241 หน้าที่พลเมือง 3	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก22301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก22302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก22303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก22304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท22102 ภาษาไทย 4	1.5 (60)
ค22102 คณิตศาสตร์ 4	1.5 (60)
ว22102 วิทยาศาสตร์ 4	1.5 (60)
ว22104 การออกแบบและเทคโนโลยี 2	0.5 (20)
ส22102 สังคมศึกษา 4	1.5 (60)
ส22104 ประวัติศาสตร์ 4	0.5 (20)
พ22102 สุขศึกษา 4	0.5 (20)
พ22104 พลศึกษา 4	0.5 (20)
ศ22102 ศิลปะ 4	1.0 (40)
ง22102 การงานอาชีพ 4	0.5 (20)
อ22102 ภาษาอังกฤษ 4	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค22202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 4	1.0 (40)
ว22202 สะเต็มศึกษา 4	0.5 (20)
ว22242 คอมพิวเตอร์กราฟิก 2	0.5 (20)
อ22202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 4	1.0 (40)
ร22202 ภาษาอาหรับ 4	1.0 (40)
ม22202 ภาษามลายู 4	1.0 (40)
ส22202 วิถีอิสลาม 4	1.0 (40)
ส22212 อัลกุรอาน 4	1.5 (60)
ส22242 หน้าที่พลเมือง 4	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก22305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก22306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก22307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก22308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม SMTP (Science, Mathematics and Technology Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**10.5 (420)**
ท23101 ภาษาไทย 5	1.5 (60)
ค23101 คณิตศาสตร์ 5	1.5 (60)
ว23101 วิทยาศาสตร์ 5	1.5 (60)
ส23101 สังคมศึกษา 5	1.5 (60)
ส23103 ประวัติศาสตร์ 5	0.5 (20)
พ23101 สุขศึกษา 5	0.5 (20)
พ23103 พลศึกษา 5	0.5 (20)
ศ23101 ศิลปะ 5	1.0 (40)
ง23101 การงานอาชีพ 5	0.5 (20)
อ23101 ภาษาอังกฤษ 5	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (320)**
ค23201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 5	1.0 (40)
ว23201 สะเต็มศึกษา 5	0.5 (20)
ว23221 โครงงานวิทยาศาสตร์ 1	0.5 (20)
อ23201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 5	1.0 (40)
ร23201 ภาษาอาหรับ 5	1.0 (40)
ม23201 ภาษามลายู 5	1.0 (40)
ส23201 วิถีอิสลาม 5	1.0 (40)
ส23211 อัลกุรอาน 5	1.5 (60)
ส23241 หน้าที่พลเมือง 5	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก23301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก23302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก23303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก23304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21 (840)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**10.5 (420)**
ท23102 ภาษาไทย 6	1.5 (60)
ค23102 คณิตศาสตร์ 6	1.5 (60)
ว23102 วิทยาศาสตร์ 6	1.5 (60)
ส23102 สังคมศึกษา 6	1.5 (60)
ส23102 ประวัติศาสตร์ 6	0.5 (20)
พ23102 สุขศึกษา 6	0.5 (20)
พ23104 พลศึกษา 6	0.5 (20)
ศ23102 ศิลปะ 6	1.0 (40)
ง23102 การงานอาชีพ 6	0.5 (20)
อ23102 ภาษาอังกฤษ 6	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8 (340)**
ค23202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 6	1.0 (40)
ว23202 สะเต็มศึกษา 6	0.5 (20)
ว23222 โครงงานวิทยาศาสตร์ 2	0.5 (20)
อ23202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 6	0.5 (20)
ร23202 ภาษาอาหรับ 6	1.0 (40)
ม23202 ภาษามลายู 6	1.0 (40)
ส23202 วิถีอิสลาม 6	1.0 (40)
ส23212 อัลกุรอาน 6	1.0 (40)
ส23242 หน้าที่พลเมือง 6	1.5 (60)
ว23282 ประมวลความรู้วิทยาศาสตร์	NC (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก23305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก23306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก23307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก23308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21 (860)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม TQSP (Tahfiz Quran and Science Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท21101 ภาษาไทย 1	1.5 (60)
ค21101 คณิตศาสตร์ 1	1.5 (60)
ว21101 วิทยาศาสตร์ 1	1.5 (60)
ว21103 วิทยาการคำนวณ 1	0.5 (20)
ส21101 สังคมศึกษา 1	1.5 (60)
ส21103 ประวัติศาสตร์ 1	0.5 (20)
พ21101 สุขศึกษา 1	0.5 (20)
พ21103 พลศึกษา 1	0.5 (20)
ศ21101 ศิลปะ 1	1.0 (40)
ง21101 การงานอาชีพ 1	0.5 (20)
อ21101 ภาษาอังกฤษ 1	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8.5 (340)**
ค21201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 1	1.0 (40)
ว21261 วิทยาศาสตร์อิสลาม 1	0.5 (20)
ส21201 วิถีอิสลาม 1	1.0 (40)
ส21221 วิถีอัลกุรอาน 1	0.5 (20)
ส21251 ท่องจำอัลกุรอาน 1	1.5 (60)
ส21261 หลักการอ่านอัลกุรอาน 1	1.0 (40)
ส21271 การทบทวนอัลกุรอาน 1	1.5 (60)
ร21221 ภาษาอาหรับเพื่อความเข้าใจอัลกุรอาน 1	1.0 (40)
ส21241 หน้าที่พลเมือง 1	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก21301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก21302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก21303 กิจกรรมในเครื่องแบบ ลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก21304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22 (880)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท21102 ภาษาไทย 2	1.5 (60)
ค21102 คณิตศาสตร์ 2	1.5 (60)
ว21102 วิทยาศาสตร์ 2	1.5 (60)
ว21104 วิทยาการคำนวณ 2	0.5 (20)
ส21102 สังคมศึกษา 2	1.5 (60)
ส21104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5 (20)
พ21102 สุขศึกษา 2	0.5 (20)
พ21104 พลศึกษา 2	0.5 (20)
ศ21102 ศิลปะ 2	1.0 (40)
ง21102 การงานอาชีพ 2	0.5 (20)
อ21102 ภาษาอังกฤษ 2	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8.5 (340)**
ค21202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 2	1.0 (40)
ว21262 วิทยาศาสตร์อิสลาม 2	0.5 (20)
ส21202 วิถีอิสลาม 2	1.0 (40)
ส21222 วิถีอัลกุรอาน 2	0.5 (20)
ส21252 ท่องจำอัลกุรอาน 2	1.5 (60)
ส21262 หลักการอ่านอัลกุรอาน 2	1.0 (40)
ส21272 การทบทวนอัลกุรอาน 2	1.5 (60)
ร21222 ภาษาอาหรับเพื่อความเข้าใจอัลกุรอาน 2	1.0 (40)
ส21242 หน้าที่พลเมือง 2	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก21305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก21306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก21307 กิจกรรมในเครื่องแบบ ลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก21308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22 (880)**

โครงสร้างหลักสูตร

TQSP (Tahfiz Quran and Science Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท22101 ภาษาไทย 3	1.5 (60)
ค22101 คณิตศาสตร์ 3	1.5 (60)
ว22101 วิทยาศาสตร์ 3	1.5 (60)
ว22103 การออกแบบและเทคโนโลยี 1	0.5 (20)
ส22101 สังคมศึกษา 3	1.5 (60)
ส22103 ประวัติศาสตร์ 3	0.5 (20)
พ22101 สุขศึกษา 3	0.5 (20)
พ22103 พลศึกษา 3	0.5 (20)
ศ22101 ศิลปะ 3	1.0 (40)
ง22101 การงานอาชีพ 3	0.5 (20)
อ22101 ภาษาอังกฤษ 3	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8.5 (340)**
ค22201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 3	1.0 (40)
ว22261 วิทยาศาสตร์อิสลาม 3	0.5 (20)
ส22201 วิถีอิสลาม 3	1.0 (40)
ส22221 วิถีอัลกุรอาน 3	0.5 (20)
ส22251 ท่องจำอัลกุรอาน 3	1.5 (60)
ส22261 หลักการอ่านอัลกุรอาน 3	1.0 (40)
ส22271 การทบทวนอัลกุรอาน 3	1.5 (60)
ร22221 ภาษาอาหรับเพื่อความเข้าใจอัลกุรอาน 3	1.0 (40)
ส22241 หน้าที่พลเมือง 3	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก22301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก22302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก22303 กิจกรรมในเครื่องแบบ ลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก22304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22 (880)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	**11 (440)**
ท22102 ภาษาไทย 4	1.5 (60)
ค22102 คณิตศาสตร์ 4	1.5 (60)
ว22102 วิทยาศาสตร์ 4	1.5 (60)
ว22104 การออกแบบและเทคโนโลยี 2	0.5 (20)
ส22102 สังคมศึกษา 4	1.5 (60)
ส22104 ประวัติศาสตร์ 4	0.5 (20)
พ22102 สุขศึกษา 4	0.5 (20)
พ22104 พลศึกษา 4	0.5 (20)
ศ22102 ศิลปะ 4	1.0 (40)
ง22102 การงานอาชีพ 4	0.5 (20)
อ22102 ภาษาอังกฤษ 4	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8.5 (340)**
ค22202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 4	1.0 (40)
ว22262 วิทยาศาสตร์อิสลาม 4	0.5 (20)
ส22202 วิถีอิสลาม 4	1.0 (40)
ส22222 วิถีอัลกุรอาน 4	0.5 (20)
ส22252 ท่องจำอัลกุรอาน 4	1.5 (60)
ส22262 หลักการอ่านอัลกุรอาน 4	1.0 (40)
ส22272 การทบทวนอัลกุรอาน 4	1.5 (60)
ร22222 ภาษาอาหรับเพื่อความเข้าใจอัลกุรอาน 4	1.0 (40)
ส22242 หน้าที่พลเมือง 4	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก22305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก22306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก22307 กิจกรรมในเครื่องแบบ ลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก22308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22 (880)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม TQSP (Tahfiz Quran and Science Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	**10.5 (420)**
ท23101 ภาษาไทย 5	1.5 (60)
ค23101 คณิตศาสตร์ 5	1.5 (60)
ว23101 วิทยาศาสตร์ 5	1.5 (60)
ส23101 สังคมศึกษา 5	1.5 (60)
ส23103 ประวัติศาสตร์ 5	0.5 (20)
พ23101 สุขศึกษา 5	0.5 (20)
พ23103 พลศึกษา 5	0.5 (20)
ศ23101 ศิลปะ 5	1.0 (40)
ง23101 การงานอาชีพ 5	0.5 (20)
อ23101 ภาษาอังกฤษ 5	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8.5 (340)**
ค23201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 5	1.0 (40)
ว23261 วิทยาศาสตร์อิสลาม 5	0.5 (20)
ส23201 วิถีอิสลาม 5	1.0 (40)
ส23221 วิถีอัลกุรอาน 5	0.5 (20)
ส23251 ท่องจำอัลกุรอาน 5	1.5 (60)
ส23261 หลักการอ่านอัลกุรอาน 5	1.0 (40)
ส23271 การทบทวนอัลกุรอาน 5	1.5 (60)
ร23221 ภาษาอาหรับเพื่อความเข้าใจอัลกุรอาน 5	1.0 (40)
ส23241 หน้าที่พลเมือง 5	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก22301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก22302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก22303 กิจกรรมในเครื่องแบบ ลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก22304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	**10.5 (420)**
ท23102 ภาษาไทย 6	1.5 (60)
ค23102 คณิตศาสตร์ 6	1.5 (60)
ว23102 วิทยาศาสตร์ 6	1.5 (60)
ส23102 สังคมศึกษา 6	1.5 (60)
ส23104 ประวัติศาสตร์ 6	0.5 (20)
พ23102 สุขศึกษา 6	0.5 (20)
พ23104 พลศึกษา 6	0.5 (20)
ศ23102 ศิลปะ 6	1.0 (40)
ง23102 การงานอาชีพ 6	0.5 (20)
อ23102 ภาษาอังกฤษ 6	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	**8.5 (360)**
ค23202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 6	1.0 (40)
ว23262 วิทยาศาสตร์อิสลาม 6	0.5 (20)
ส23202 วิถีอิสลาม 6	1.0 (40)
ส23222 วิถีอัลกุรอาน 6	0.5 (20)
ส23252 ท่องจำอัลกุรอาน 6	1.5 (60)
ส23262 หลักการอ่านอัลกุรอาน 6	1.0 (40)
ส23272 การทบทวนอัลกุรอาน 6	1.5 (60)
ร23222 ภาษาอาหรับเพื่อความเข้าใจอัลกุรอาน 6	1.0 (40)
ส23242 หน้าที่พลเมือง 6	0.5 (20)
ว23282 ประมวลความรู้วิทยาศาสตร์	NC (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก23305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก23306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก23307 กิจกรรมในเครื่องแบบ ลูกเสือ เนตรนารี	0.5 (20)
ก23308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (880)**

โครงสร้างหลักสูตร

ห้องเรียนโครงการ SMO

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท31101 ภาษาไทย 1	1.0 (40)
ค31101 คณิตศาสตร์ 1	1.0 (40)
ว31101 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ 1	1.0 (40)
ว31103 วิทยาการคำนวณ 1	0.5 (20)
ส31101 สังคมศึกษา 1	1.0 (40)
ส31103 ประวัติศาสตร์ 1	0.5 (20)
พ31101 สุขศึกษาและพลศึกษา 1	0.5 (20)
ศ31101 ศิลปะ 1	0.5 (20)
ง31101 การงานอาชีพ 1	0.5 (20)
อ31101 ภาษาอังกฤษ 1	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**12.5 (500)**
ค31221 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 1	2.0 (80)
ว31201 ฟิสิกส์ 1	2.0 (80)
ว31221 เคมี 1	1.5 (60)
ว31241 ชีววิทยา 1	1.5 (60)
ว31251 ตารางและการประยุกต์ใช้ 1	0.5 (20)
ว31231 สัมมนาทางวิทยาศาสตร์	0.5 (20)
อ31201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 1	1.5 (60)
ส31201 วิถีอิสลาม 1	1.0 (40)
ส31211 อัลกุรอาน 1	1.5 (60)
ส31241 หน้าที่พลเมือง 1	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก31301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก31302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก31303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก31304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22.5 (900)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท31102 ภาษาไทย 2	1.0 (40)
ค31102 คณิตศาสตร์ 2	1.0 (40)
ว31102 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ 2	1.0 (40)
ว31104 วิทยาการคำนวณ 2	0.5 (20)
ส31102 สังคมศึกษา 2	1.0 (40)
ส31104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5 (20)
พ31102 สุขศึกษาและพลศึกษา 2	0.5 (20)
ศ31102 ศิลปะ 2	0.5 (20)
ง31102 การงานอาชีพ 2	0.5 (20)
อ31102 ภาษาอังกฤษ 2	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**12.5 (500)**
ค31222 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 2	2.0 (80)
ว31202 ฟิสิกส์ 2	2.0 (80)
ว31222 เคมี 2	1.5 (60)
ว31242 ชีววิทยา 2	1.5 (60)
ว31252 ตารางและการประยุกต์ใช้ 2	0.5 (20)
ว31232 ทักษะเบื้องต้นการทำโครงงาน	0.5 (20)
อ31202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 2	1.5 (60)
ส31202 วิถีอิสลาม 2	1.0 (40)
ส31212 อัลกุรอาน 2	1.5 (60)
ส31242 หน้าที่พลเมือง 2	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก31305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก31306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก31307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก31308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22.5 (900)**

โครงสร้างหลักสูตร
ห้องเรียนโครงการ SMO
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท32101 ภาษาไทย 3	1.0 (40)
ค32101 คณิตศาสตร์ 3	1.0 (40)
ว32101 วิทยาศาสตร์กายภาพ เคมี	1.0 (40)
ว32103 การออกแบบและเทคโนโลยี 1	0.5 (20)
ส32101 สังคมศึกษา 3	1.0 (40)
ส32103 ประวัติศาสตร์ 3	0.5 (20)
พ32101 สุขศึกษาและพลศึกษา 3	0.5 (20)
ศ32101 ศิลปะ 3	0.5 (20)
ง32101 การงานอาชีพ 3	0.5 (20)
อ32101 ภาษาอังกฤษ 3	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**12.5 (500)**
ค32221 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 3	2.0 (80)
ว32201 ฟิสิกส์ 3	2.0 (80)
ว32221 เคมี 3	1.5 (60)
ว32241 ชีววิทยา 3	1.5 (60)
ว32251 คอมพิวเตอร์เชิงสร้างสรรค์ 1	0.5 (20)
ว32231 การเขียนโครงงาน	0.5 (20)
อ32201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 3	1.5 (60)
ส32201 วิถีอิสลาม 3	1.0 (40)
ส32211 อัลกุรอาน 3	1.5 (60)
ส32241 หน้าที่พลเมือง 3	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก32301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก32302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก32303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก32304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22.5 (900)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท32102 ภาษาไทย 4	1.0 (40)
ค32102 คณิตศาสตร์ 4	1.0 (40)
ว32102 วิทยาศาสตร์กายภาพฟิสิกส์	1.0 (40)
ว32104 การออกแบบและเทคโนโลยี 2	0.5 (20)
ส32102 สังคมศึกษา 4	1.0 (40)
ส32104 ประวัติศาสตร์ 4	0.5 (20)
พ32102 สุขศึกษาและพลศึกษา 4	0.5 (20)
ศ32102 ศิลปะ 4	0.5 (20)
ง32102 การงานอาชีพ 4	0.5 (20)
อ32102 ภาษาอังกฤษ 4	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**12.5 (500)**
ค32222 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 4	2.0 (80)
ว32202 ฟิสิกส์ 4	2.0 (80)
ว32222 เคมี 4	1.5 (60)
ว32242 ชีววิทยา 4	1.5 (60)
ว32252 คอมพิวเตอร์เชิงสร้างสรรค์ 2	0.5 (20)
ว32232 การนำเสนอโครงงาน	0.5 (20)
อ32202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 4	1.5 (60)
ส32202 วิถีอิสลาม 4	1.0 (40)
ส32212 อัลกุรอาน 4	1.5 (60)
ส32242 หน้าที่พลเมือง 4	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก32305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก32306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก32307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก32308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22.5 (900)**

โครงสร้างหลักสูตร

ห้องเรียนโครงการ SMO

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**6.5 (260)**
ท33101 ภาษาไทย 5	1.0 (40)
ค33101 คณิตศาสตร์ 5	1.0 (40)
ว32101 วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ	1.0 (40)
ส33101 สังคมศึกษา 5	1.0 (40)
พ33101 สุขศึกษาและพลศึกษา 5	0.5 (20)
ศ33101 ศิลปะ 5	0.5 (20)
ง33101 การงานอาชีพ 5	0.5 (20)
อ33101 ภาษาอังกฤษ 5	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**11.5 (460)**
ค33221 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 5	2.0 (80)
ว33201 ฟิสิกส์ 5	2.0 (80)
ว33221 เคมี 5	1.5 (60)
ว33241 ชีววิทยา 5	1.5 (60)
อ33201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 5	1.5 (60)
ส33201 วิถีอิสลาม 5	1.0 (40)
ส33211 อัลกุรอาน 5	1.5 (60)
ส33221 ประวัติศาสตร์อิสลาม	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก33301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก33302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก33303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก33304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**20.5 (840)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**5.5 (220)**
ท33102 ภาษาไทย 6	1.0 (40)
ค33102 คณิตศาสตร์ 6	1.0 (40)
ส33102 สังคมศึกษา 6	1.0 (40)
พ33102 สุขศึกษาและพลศึกษา 6	0.5 (20)
ศ33102 ศิลปะ 6	0.5 (20)
ง33102 การงานอาชีพ 6	0.5 (20)
อ33102 ภาษาอังกฤษ 6	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**11.5 (480)**
ค33222 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 6	2.0 (80)
ว33202 ฟิสิกส์ 6	2.0 (80)
ว33222 เคมี 6	1.5 (60)
ว33242 ชีววิทยา 6	1.5 (60)
อ33212 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 6	1.5 (60)
ส33202 วิถีอิสลาม 6	1.0 (40)
ส33212 อัลกุรอาน 6	1.5 (60)
ว33282 ประมวลความรู้วิทยาศาสตร์	NC (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก33305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก33306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก33307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก33308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**19.5 (800)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม SMP (Science and Mathematics Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท31101 ภาษาไทย 1	1.0 (40)
ค31101 คณิตศาสตร์ 1	1.0 (40)
ว31101 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ 1	1.0 (40)
ว31103 วิทยาการคำนวณ 1	0.5 (20)
ส31101 สังคมศึกษา 1	1.0 (40)
ส31103 ประวัติศาสตร์ 1	0.5 (20)
พ31101 สุขศึกษาและพลศึกษา 1	0.5 (20)
ศ31101 ศิลปะ 1	0.5 (20)
ง31101 การงานอาชีพ 1	0.5 (20)
อ31101 ภาษาอังกฤษ 1	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**11.5 (460)**
ค31201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 1	1.5 (60)
ว31201 ฟิสิกส์ 1	2.0 (80)
ว31221 เคมี 1	1.5 (60)
ว31241 ชีววิทยา 1	1.5 (60)
ว31261 ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ 1	0.5 (20)
อ31201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 1	1.5 (60)
ส31201 วิถีอิสลาม 1	1.0 (40)
ส31211 อัลกุรอาน 1	1.5 (60)
ส31241 หน้าที่พลเมือง 1	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก31301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก31302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก31303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก31304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท31102 ภาษาไทย 2	1.0 (40)
ค31102 คณิตศาสตร์ 2	1.0 (40)
ว31102 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ 2	1.0 (40)
ว31104 วิทยาการคำนวณ 2	0.5 (20)
ส31102 สังคมศึกษา 2	1.0 (40)
ส31104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5 (20)
พ31102 สุขศึกษาและพลศึกษา 2	0.5 (20)
ศ31102 ศิลปะ 2	0.5 (20)
ง31102 การงานอาชีพ 2	0.5 (20)
อ31102 ภาษาอังกฤษ 2	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**11.5 (460)**
ค31202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 2	1.5 (60)
ว31202 ฟิสิกส์ 2	2.0 (80)
ว31222 เคมี 2	1.5 (60)
ว31242 ชีววิทยา 2	1.5 (60)
ว31262 ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ 2	0.5 (20)
อ31202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 2	1.5 (60)
ส31202 วิถีอิสลาม 2	1.0 (40)
ส31212 อัลกุรอาน 2	1.5 (60)
ส31242 หน้าที่พลเมือง 2	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก31305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก31306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก31307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก31308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21.5 (860)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม SMP (Science and Mathematics Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท32101 ภาษาไทย 3	1.0 (40)
ค32101 คณิตศาสตร์ 3	1.0 (40)
ว32101 วิทยาศาสตร์กายภาพ เคมี	1.0 (40)
ว32103 การออกแบบและเทคโนโลยี 1	0.5 (20)
ส32101 สังคมศึกษา 3	1.0 (40)
ส32103 ประวัติศาสตร์ 3	0.5 (20)
พ32101 สุขศึกษาและพลศึกษา 3	0.5 (20)
ศ32101 ศิลปะ 3	0.5 (20)
ง32101 การงานอาชีพ 3	0.5 (20)
อ32101 ภาษาอังกฤษ 3	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**12.5 (500)**
ค32201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 3	1.5 (60)
ว32201 ฟิสิกส์ 3	2.0 (80)
ว32221 เคมี 3	1.5 (60)
ว32241 ชีววิทยา 3	1.5 (60)
ว32261 ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ 3	0.5 (20)
อ32201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 3	1.5 (60)
ม32221 ภาษามลายู 1	1.0 (40)
ส32201 วิถีอิสลาม 3	1.0 (40)
ส32211 อัลกุรอาน 3	1.5 (60)
ส32241 หน้าที่พลเมือง 3	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก32301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก32302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก32303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก32304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22.5 (900)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท32102 ภาษาไทย 4	1.0 (40)
ค32102 คณิตศาสตร์ 4	1.0 (40)
ว32102 วิทยาศาสตร์กายภาพฟิสิกส์	1.0 (40)
ว32104 การออกแบบและเทคโนโลยี 2	0.5 (20)
ส32102 สังคมศึกษา 4	1.0 (40)
ส32104 ประวัติศาสตร์ 4	0.5 (20)
พ32102 สุขศึกษาและพลศึกษา 4	0.5 (20)
ศ32102 ศิลปะ 4	0.5 (20)
ง32102 การงานอาชีพ 4	0.5 (20)
อ32102 ภาษาอังกฤษ 4	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**12.5 (500)**
ค32202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 4	1.5 (60)
ว32202 ฟิสิกส์ 4	2.0 (80)
ว32222 เคมี 4	1.5 (60)
ว32242 ชีววิทยา 4	1.5 (60)
ว32262 ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ 4	0.5 (20)
อ32202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 4	1.5 (60)
ม32222 ภาษามลายู 2	1.0 (40)
ส32202 วิถีอิสลาม 4	1.0 (40)
ส32212 อัลกุรอาน 4	1.5 (60)
ส32242 หน้าที่พลเมือง 4	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก32305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก32306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก32307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก32308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**22.5 (900)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม SMP (Science and Mathematics Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**6.5 (260)**
ท33101 ภาษาไทย 5	1.0 (40)
ค33101 คณิตศาสตร์ 5	1.0 (40)
ว32101 วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ	1.0 (40)
ส33101 สังคมศึกษา 5	1.0 (40)
พ33101 สุขศึกษาและพลศึกษา 5	0.5 (20)
ศ33101 ศิลปะ 5	0.5 (20)
ง33101 การงานอาชีพ 5	0.5 (20)
อ33101 ภาษาอังกฤษ 5	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**12.5 (500)**
ค33201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 5	1.5 (60)
ว33201 ฟิสิกส์ 5	2.0 (80)
ว33221 เคมี 5	1.5 (60)
ว33241 ชีววิทยา 5	1.5 (60)
ว33261 ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ 5	0.5 (20)
อ33201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 5	1.5 (60)
ร33221 ภาษาอาหรับ 1	1.0 (40)
ส33201 วิถีอิสลาม 5	1.0 (40)
ส33211 อัลกุรอาน 5	1.5 (60)
ส33221 ประวัติศาสตร์อิสลาม	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก33301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก33302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก33303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก33304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**21 (860)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**5.5 (220)**
ท33102 ภาษาไทย 6	1.0 (40)
ค33102 คณิตศาสตร์ 6	1.0 (40)
ส33102 สังคมศึกษา 6	1.0 (40)
พ33102 สุขศึกษาและพลศึกษา 6	0.5 (20)
ศ33102 ศิลปะ 6	0.5 (20)
ง33102 การงานอาชีพ 6	0.5 (20)
อ33102 ภาษาอังกฤษ 6	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**12.5 (520)**
ค33202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 6	1.5 (60)
ว33202 ฟิสิกส์ 6	2.0 (80)
ว33222 เคมี 6	1.5 (60)
ว33242 ชีววิทยา 6	1.5 (60)
ว33262 ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ 6	0.5 (20)
อ33202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 6	0.5 (20)
ร33221 ภาษาอาหรับ 1	1.5 (60)
ส33202 วิถีอิสลาม 6	1.0 (40)
ส33212 อัลกุรอาน 6	1.0 (40)
ว33282 ประมวลความรู้วิทยาศาสตร์	NC (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก33305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก33306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก33307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก33308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**20.5 (840)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม LEP (leader English Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท31101 ภาษาไทย 1	1.0 (40)
ค31101 คณิตศาสตร์ 1	1.0 (40)
ว31101 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ 1	1.0 (40)
ว31103 วิทยาการคำนวณ 1	0.5 (20)
ส31101 สังคมศึกษา 1	1.0 (40)
ส31103 ประวัติศาสตร์ 1	0.5 (20)
พ31101 สุขศึกษาและพลศึกษา 1	0.5 (20)
ศ31101 ศิลปะ 1	0.5 (20)
ง31101 การงานอาชีพ 1	0.5 (20)
อ31101 ภาษาอังกฤษ 1	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**10 (400)**
ท31201 นักข่าว 1	1.0 (40)
ท31221 ทักษะการเรียนรู้ 1	0.5 (20)
อ31241 ภาษาอังกฤษ ฟัง-พูด 1	1.5 (60)
อ31221 กิจกรรมเสริมทักษะภาษา 1	1.0 (40)
ร31221 ภาษาอาหรับ 1	1.0 (40)
ม31221 ภาษามลายู 1	1.0 (40)
จ31221 ภาษาจีน 1	1.0 (40)
ส31201 วิถีอิสลาม 1	1.0 (40)
ส31211 อัลกุรอาน 1	1.5 (60)
ส31241 หน้าที่พลเมือง 1	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก31301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก31302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก31303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก31304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**20 (800)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท31102 ภาษาไทย 2	1.0 (40)
ค31102 คณิตศาสตร์ 2	1.0 (40)
ว31102 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ 2	1.0 (40)
ว31104 วิทยาการคำนวณ 2	0.5 (20)
ส31102 สังคมศึกษา 2	1.0 (40)
ส31104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5 (20)
พ31102 สุขศึกษาและพลศึกษา 2	0.5 (20)
ศ31102 ศิลปะ 2	0.5 (20)
ง31102 การงานอาชีพ 2	0.5 (20)
อ31102 ภาษาอังกฤษ 2	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**10 (400)**
ท31202 นักข่าว 2	1.0 (40)
ท31222 ทักษะการเรียนรู้ 2	0.5 (20)
อ31242 ภาษาอังกฤษ ฟัง-พูด 2	1.5 (60)
อ31222 กิจกรรมเสริมทักษะภาษา 2	1.0 (40)
ร31222 ภาษาอาหรับ 2	1.0 (40)
ม31222 ภาษามลายู 2	1.0 (40)
จ31222 ภาษาจีน 2	1.0 (40)
ส31202 วิถีอิสลาม 2	1.0 (40)
ส31212 อัลกุรอาน 2	1.5 (60)
ส31242 หน้าที่พลเมือง 2	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก31305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก31306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก31307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก31308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**20 (800)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม LEP (leader English Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท32101 ภาษาไทย 3	1.0 (40)
ค32101 คณิตศาสตร์ 3	1.0 (40)
ว32101 วิทยาศาสตร์กายภาพ เคมี	1.0 (40)
ว32103 การออกแบบและเทคโนโลยี 1	0.5 (20)
ส32101 สังคมศึกษา 3	1.0 (40)
ส32103 ประวัติศาสตร์ 3	0.5 (20)
พ32101 สุขศึกษาและพลศึกษา 3	0.5 (20)
ศ32101 ศิลปะ 3	0.5 (20)
ง32101 การงานอาชีพ 3	0.5 (20)
อ32101 ภาษาอังกฤษ 3	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**10 (400)**
ท32201 นักเขียน 1	1.0 (40)
ท32221 ทักษะการเรียนรู้ 3	0.5 (20)
อ32241 ภาษาอังกฤษ อ่าน-เขียน 1	1.5 (60)
อ32221 กิจกรรมเสริมทักษะภาษา 3	1.0 (40)
ร32221 ภาษาอาหรับ 3	1.0 (40)
ม32221 ภาษามลายู 3	1.0 (40)
จ32221 ภาษาจีน 3	1.0 (40)
ส32201 วิถีอิสลาม 3	1.0 (40)
ส32211 อัลกุรอาน 3	1.5 (60)
ส32241 หน้าที่พลเมือง 3	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก32301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก32302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก32303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก32304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**20 (800)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**7.5 (300)**
ท32102 ภาษาไทย 4	1.0 (40)
ค32102 คณิตศาสตร์ 4	1.0 (40)
ว32102 วิทยาศาสตร์กายภาพฟิสิกส์	1.0 (40)
ว32104 การออกแบบและเทคโนโลยี 2	0.5 (20)
ส32102 สังคมศึกษา 4	1.0 (40)
ส32104 ประวัติศาสตร์ 4	0.5 (20)
พ32102 สุขศึกษาและพลศึกษา 4	0.5 (20)
ศ32102 ศิลปะ 4	0.5 (20)
ง32102 การงานอาชีพ 4	0.5 (20)
อ32102 ภาษาอังกฤษ 4	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**100 (400)**
ท32202 นักเขียน 2	1.0 (40)
ท32221 ทักษะการเรียนรู้ 4	0.5 (20)
อ32242 ภาษาอังกฤษ อ่าน-เขียน 2	1.5 (60)
อ32222 กิจกรรมเสริมทักษะภาษา 4	1.0 (40)
ร32222 ภาษาอาหรับ 4	1.0 (40)
ม32222 ภาษามลายู 4	1.0 (40)
จ32222 ภาษาจีน 2	1.0 (40)
ส32202 วิถีอิสลาม 4	1.0 (40)
ส32212 อัลกุรอาน 4	1.5 (60)
ส32242 หน้าที่พลเมือง 4	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก32305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก32306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก32307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก32308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**20 (800)**

โครงสร้างหลักสูตร

โปรแกรม LEP (leader English Program)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ภาคเรียนที่ 1)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**6.5 (260)**
ท33101 ภาษาไทย 5	1.0 (40)
ค33101 คณิตศาสตร์ 5	1.0 (40)
ว32101 วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ	1.0 (40)
ส33101 สังคมศึกษา 5	1.0 (40)
พ33101 สุขศึกษาและพลศึกษา 5	0.5 (20)
ศ33101 ศิลปะ 5	0.5 (20)
ง33101 การงานอาชีพและเทคโนโลยี 5	0.5 (20)
อ33101 ภาษาอังกฤษ 5	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**10 (400)**
ท33201 การอ่านวิเคราะห์	1.0 (40)
ท33221 ทักษะการเรียนรู้ 5	0.5 (20)
อ33241 ภาษาอังกฤษ นำเสนอ	1.5 (60)
อ33221 กิจกรรมเสริมทักษะภาษา 5	1.0 (40)
ร33221 ภาษาอาหรับ 5	1.0 (40)
ม33221 ภาษามลายู 5	1.0 (40)
จ33221 ภาษาจีน 5	1.0 (40)
ส33201 วิถีอิสลาม 5	1.0 (40)
ส33211 อัลกุรอาน 5	1.5 (60)
ส33221 ประวัติศาสตร์อิสลาม	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก33301 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก33302 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก33303 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก33304 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**19 (760)**

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ภาคเรียนที่ 2)	
รายวิชา / กิจกรรม	**เวลาเรียน (หน่วยกิต/ชม.)**
รายวิชาพื้นฐาน	**5.5 (220)**
ท33102 ภาษาไทย 6	1.0 (40)
ค33102 คณิตศาสตร์ 6	1.0 (40)
ส33102 สังคมศึกษา 6	1.0 (40)
พ33102 สุขศึกษาและพลศึกษา 6	0.5 (20)
ศ33102 ศิลปะ 6	0.5 (20)
ง33102 การงานอาชีพและเทคโนโลยี 6	0.5 (20)
อ33102 ภาษาอังกฤษ 6	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	**9.5 (380)**
ท33222 การอ่านเชื่อมโยง	1.0 (40)
ท33222 ทักษะการเรียนรู้ 6	0.5 (20)
อ33202 ภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาต่อ	1.0 (40)
อ33222 กิจกรรมเสริมทักษะภาษา 6	1.0 (40)
ร33222 ภาษาอาหรับ 6	1.0 (40)
ม33222 ภาษามลายู 6	1.0 (40)
จ33222 ภาษาจีน 6	1.0 (40)
ส33202 วิถีอิสลาม 6	1.0 (40)
ส33212 อัลกุรอาน 6	1.5 (60)
ว33282 ประมวลความรู้วิทยาศาสตร์	NC (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	**2.5 (100)**
ก33305 กิจกรรมแนะแนว	0.5 (20)
ก33306 กิจกรรมชุมนุม/ชมรม	0.5 (20)
ก33307 กิจกรรมในเครื่องแบบลูกเสือ วิสามัญ	0.5 (20)
ก33308 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	1.0 (40)
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	**17.5 (720)**

undefined

(ประวัติโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร)

ประวัติของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

****

<u>ประวัติย่อโรงเรียน</u>

โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ โดยสหกรณ์อิสลามอัศศิดดีก จำกัด ร่วมกับมูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาสังคม (ใบอนุญาตเลขที่ ต. ๒๖๕/๒๕๓๘) โดยได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเลขที่ สข ๒.๑๐/ ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ และเริ่มเปิดทำการเรียนการสอนมาตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ตามมาตรา ๑๕(๑) สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา ๒๕๕๑ (ภาคผนวก เอกสารหมายเลข ๑)

<u>รายละเอียดการอนุญาต</u> ประเภทของโรงเรียนเป็นโรงเรียนอนุบาล ถึง มัธยมศึกษาเปิดสอนชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึงชั้นอนุบาลปีที่ ๓
ระดับประถมศึกษา ทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
ระดับมัธยมศึกษา ทำการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖
โดยกำหนดอายุอย่างต่ำตั้งแต่ ๓ ปี อย่างสูงไม่เกิน ๒๕ ปี รับนักเรียนประจำและไป-กลับ
ปีหนึ่งแบ่งภาคเรียนเป็น ๒ ภาค วันหยุดประจำสัปดาห์ คือ วันเสาร์ – วันอาทิตย์วันหยุดนักขัตฤกษ์
เปิดทำการสอนตั้งแต่เวลา ๐๗.๕๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา
หยุดพักใหญ่ตั้งแต่เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา

<u>การเปลี่ยนแปลงและเหตุการณ์ที่สำคัญ</u>

พ.ศ. ๒๕๔๙ โรงเรียนได้รับอนุญาตใช้แบบแปลนก่อสร้างอาคารเรียนคอนกรีตเสริมเหล็ก ๓ ชั้น จำนวน ๙ ห้องเรียน ขนาดห้องเรียน ๖x๘ เมตร จำนวน ๑ หลัง

พ.ศ. ๒๕๔๙ โรงเรียนได้รับอนุญาตใช้อาคารเรียน เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๓ ชั้น จำนวน ๘ ห้องเรียน ๑ ห้องประกอบ ขนาดห้องเรียน ๖x๘ เมตร ความจุนักเรียนรวมทั้งโรงเรียน ๖,๗๖๙ คน (ภาคผนวก เอกสารหมายเลข ๓)

พ.ศ. ๒๕๔๙ นายอนัส แสงอารี ได้รับอนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้จัดการโรงเรียน

พ.ศ. ๒๕๔๙ นายปรีชา เสกสรรค์ ครูใหญ่คนแรกได้ลาออกจากตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียน

พ.ศ. ๒๕๕๐ โรงเรียนได้ยื่นคำร้องขอโอนและรับโอนโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

พ.ศ. ๒๕๕๒ นายยูซุฟ นิมะ ได้รับอนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนคนที่สอง

พ.ศ.๒๕๕๓ โรงเรียนได้รับอนุญาตใช้อาคารเรียนเสริมเหล็ก ๑ ชั้น จำนวน ๒ หลัง จำนวน ห้องเรียน ๖ ห้องเรียน มีพื้นที่จำนวน ๔๘ ตารางเมตร จุห้องละ ๔๕ คน ความจุ นักเรียน รวม ๒๗๐ คน

พ.ศ. ๒๕๕๓ โรงเรียนได้เกิดอุทุกภัยน้ำท่วมใหญ่ ซึ่งทำให้ได้รับความเสียหายอย่างรุนแรง ทางโรงเรียนได้สั่งปิดทำการเรียนการสอน และสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มอบเงินเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนเพื่อเป็นค่าปรับปรุง ซ่อมแซมและจัดหาครุภัณฑ์ และวัสดุประกอบการเรียนการสอน

พ.ศ. ๒๕๕๖ โรงเรียนขออนุญาตเปลี่ยนแปลงรายการในตราสารจัดตั้ง ในหมวดที่ ๑, หมวดที่ ๒, หมวดที่ ๔, หมวดที่ ๖, หมวดที่ ๗ และหมวดที่ ๙ (ภาคผนวก เอกสารหมายเลข ๗)

พ.ศ. ๒๕๕๖ โรงเรียนได้รับอนุญาตใช้อาคารเรียนคอนกรีตเสริมเหล็ก ๓ ชั้น จำนวน ๑ หลัง มีพื้นที่จำนวน ๔๘ ตารางเมตร จำนวน ๘ ห้องเรียน ความจุห้องละ ๔๕ คน รวมความจุ ๓๖๐ คน และห้องประกอบมีพื้นที่จำนวน ๔๘ ตารางเมตร จำนวน ๔ ห้อง (ภาคผนวก เอกสารหมายเลข ๘)

พ.ศ. ๒๕๕๖ รวมห้องเรียนทั้งหมด จำนวน ๒๒ ห้องเรียน ๔ ห้องประกอบ ความจุสูงสุดของนักเรียนทั้งหมด ๙๙๐ คน

พ.ศ. ๒๕๕๖ นายยูซุฟ นิมะ ผู้อำนวยการโรงเรียนได้เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจวาย

พ.ศ. ๒๕๕๗ นายซุฟยาน ยุนุ ได้รับอนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการคนปัจจุบัน (ภาคผนวก เอกสารหมายเลข ๙)

พ.ศ. ๒๕๖๐ โรงเรียนได้รับอนุญาตใช้อาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๒ ชั้น จำนวน ๑ หลัง เป็นห้องประกอบ ๑๐ ห้อง (ภาคผนวก เอกสารหมายเลข ๑๐)

พ.ศ. ๒๕๖๒ นายยูซุฟ แขกพงศ์ ได้รับอนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการคนปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๖๒ นายวิทยา พยายาม ได้รับอนุญาตแต่งตั้งเป็นรองผู้อำนวยการคนปัจจุบัน

<u>ประวัตินายทะเบียนโรงเรียน</u>

พ.ศ.๒๕๔๙ – ๒๕๕๒ แต่งตั้งนางสาวซารีนา อุศมา เป็นนายทะเบียนคนที่ ๑

พ.ศ.๒๕๕๒ – ๒๕๖๒ แต่งตั้งนายวิทยา พยายาม เป็นนายทะเบียนคนที่ ๒

พ.ศ.๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน แต่งตั้งนางสาวนุสเร๊าะ บิลเอียด เป็นนายทะเบียนคนที่ ๓

เอกสารประกอบ

(มาตรฐานที่ 4 (เอกลักษณ์และอัตลักษณ์สถานศึกษา))

มาตรฐานที่ 4 เอกลักษณ์และอัตลักษณ์สถานศึกษา

ประเด็นพิจารณา		การปฏิบัติงาน		เป้าหมาย (ร้อยละ)	จำนวนผู้เรียน (คน)		ผลการประเมิน (ร้อยละ)	ผลการประเมินคุณภาพที่ได้
		ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ		ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด		
4.1	มุ่งพัฒนานักเรียนมีอิสลามเป็นวิถีชีวิต			**92**	**687**	**636**	**92.57**	**ยอดเยี่ยม**
	4.1.1 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำความรู้อิสลามเป็นแนวทางไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันของตนเอง	✓				687	100	
	4.1.2 ออกแบบกิจกรรมที่เน้นการติดตาม ฝึกฝนนักเรียนเป็นรายบุคคลผ่านกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน	✓				551	80.20	
	4.1.3 มีกิจกรรมที่พัฒนาจิตวิญญาณ (อีหม่าน) ที่เข้มแข็งต่อหลักศรัทธาที่ถูกต้อง	✓				551	80.20	
	4.1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติตามองค์ประกอบ (รูกุ่น) อิสลามอย่างสมบูรณ์และเพิ่มพูนหลักปฏิบัติ (อีบาดะฮ์) ที่เป็นการปฏิบัติส่งเสริมให้กระทำ (ซุนนะฮ์)	✓				687	100	
	4.1.5 พัฒนา ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามมารยาท (อัคลาค) ตามแบบฉบับของท่านนบีจนเกิดความเคยชินจนเกิดบุคลิกภาพที่ดีทั้งต่อตนเอง ครอบครัว เครือญาติ เพื่อนบ้าน การทำดีต่อพี่น้องมุสลิมและพี่น้องต่างศาสนิก	✓				687	100	

	รวมถึงมารยาทต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว							
	4.1.6 กระบวนการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพแบบองค์รวม ด้าน สติปัญญา จิตวิญญาณ ร่างกาย อารมณ์ และสังคมอย่างสมดุล	✓				687	100	
	4.1.7 พัฒนาด้านจิตวิญญาณและวิทยปัญญาของนักเรียนเพื่อชี้นำทางชีวิตตามวิถีแห่งอัลกุรอ่านและอัซซุนนะฮ์	✓				687	76.15	
	4.1.8 กิจกรรมการพบปะเพื่อเสริมเนื้อหา สาระแก่ผู้เข้าร่วมด้วยความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะ และเพิ่มพูนความรู้	✓				551	80.20	
4.2	มุ่งพัฒนานักเรียนมีภาวะผู้นำ			**85**	**687**	**537**	**78.16**	**ดีเลิศ**
	4.2.1 จัดกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาด้านวิชาการ ด้านร่างกายผ่านการจำลองแบบฝึกหัดด้านกายภาพ ระเบียบวินัยและการเชื่อฟัง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมรู้จักการเตรียมตัวและสร้างความพร้อมสู่การทำงานเพื่อสังคม	✓				537	78.16	
4.3	มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านอัลกุรอาน			**85**	**687**	**410**	**59.75**	**ปานกลาง**
	4.3.1 นักเรียนอ่านกุรอ่านและสามารถถอดบทเรียนจากอัลกุรอ่านได้	✓				571	83.11	
	4.3.2 นักเรียนมีความสามารถในการท่องจำอัลกุรอ่านเพื่อใช้ในการประกอบศาสนกิจต่างๆ	✓				250	36.39	

4.4	มุ่งพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอิสลามอย่างเป็นรูปธรรม			**72**	**31**	**28**	**90.32**	**ยอดเยี่ยม**
	4.4.1 มีการพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอิสลามอย่างต่อเนื่อง	✓				31	100	
	4.4.2 มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอิสลามในทุกวิชาและชั้นเรียน	✓				25	80.64	
สรุปผลการประเมิน							**80.2**	**ดีเลิศ**

จุดเน้นและกระบวนการพัฒนาที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของมาตรฐานที่เพิ่มเติม

สถานศึกษาได้กำหนดให้มีนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติโดยได้ดำเนินงานตามคู่มือระบบดูแลนักเรียนวิถีอิสลาม ได้แก่โครงการส่งเสริมศักยภาพและความสามารถตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีบุคลิกภาพที่ดีงาม มีความรู้ ความศรัทธา และมีภาวะผู้นำ ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน โครงการส่งเสริมนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมทักษะการอ่านอัลกุรอาน เป็นต้น โครงการค่ายพัฒนาศักยภาพนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมกลุ่มศึกษาอิสลาม กิจกรรมกียามและอบรมประจำเดือน กิจกรรมสัมมนาสัมพันธ์กับสภานักเรียนโรงเรียนสามัญและเอกชนศาสนาอิสลาม กิจกรรมค่ายอาสา ฯลฯ สถานศึกษาได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน ฝึกภาวะความเป็นผู้นำ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เห็นคุณค่าในตัวเองพัฒนาความสามารถและศักยภาพในการจัดกิจกรรมได้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นมุสลิมไทย ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เอกสารประกอบ

(งานวิชาการของผู้บริหาร)

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ระบบการศึกษาอิสลาม เป็นระบบทางการศึกษาที่วางรากฐานอยู่บนแหล่งที่มาสำคัญสองประการของอิสลาม คือ อัลกุรอ่าน (The Quran) และอัซซุนนะฮ์ (The Tradition) โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือการนำไปสู่การยอมจำนนต่อผู้สร้าง (The Creator) และการบรรลุสู่คุณค่าของการใช้ชีวิตแบบอิสลามทั้งระบอบ ตอบสนองต่อความต้องการทั้งในมิติทางด้านร่างกายและจิตใจ วัตถุและจิตวิญญาณ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและสังคมโดยรวม ครอบคลุมทั้งมิติของชีวิตในโลกนี้ (Contemporary World) และโลกโลกหน้า (The World hereafter) อย่างผสมกลมกลืนและมีดุลยภาพ สอดคล้องกับบทบัญญัติอิสลามในอัลกุรอานซูเราะฮฺฟาฏิร อายะฮฺที่ 28 ความว่า “ .....จากปวงบ่าวของอัลลอฮฺนั้น มีเพียงบรรดาผู้ที่มีความรู้ (อุลามาอฺ) เท่านั้น ที่ยำเกรงพระองค์.....” จากโองการดังกล่าว ผู้ที่มีความรู้(อุลามาอฺ)ในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงนักวิชาการในความหมายของผู้รู้ศาสนา คนที่มีความรู้ตามความหมายของโองการนี้ คือ คนที่พิสูจน์ตนเองว่าเป็นผู้มีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺอย่างแท้จริง ถึงแม้ว่าเขาจะไม่เห็นพระองค์ (บรรจง บินกาซัน, 2546 : 437,อับดุลเล๊าะ หมัดอะดำและอะห์มัด ยี่สุ่นทรง. 2557; Abd al-Rahman al-nihlawi : 2003, Hasan Madmarn. 2001, Khan, Muhd Shasif, 1986. Rizavi, Sajjad, 1986. Shalaby, Ahmad. 1954)

ขอบข่ายความรู้ในระบบปรัชญาการศึกษาอิสลามจึง ผสมผสานกลมกลืนอยู่ภายใต้เอกภาพแห่งความรู้ในอิสลาม ด้วย “ปรัชญาการศึกษาอิสลาม” ประเทศมุสลิมส่วนใหญ่จึงมีระบบการศึกษาอยู่สองระบบ คือแบบดั้งเดิม (Traditional System) โดยมุ่งเน้นในเรื่องศาสนา ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง 2) ระบบการศึกษาแบบสมัยใหม่ (Modern System) เป็นระบบการศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากปรัชญาตะวันตกและปรัชญาเซอคิวลาร์ (Secular) ที่แยกศาสนจักรออกจากอาณาจักร การศึกษาในระบบนี้จะไม่ยอมรับว่าวะห์ยู (คำวิวรณ์) คือแหล่งที่มาของความรู้ แต่จะยอมรับความรู้ที่เป็นวิทยาศาสตร์ที่มาจากสมมุติฐานต่างๆ ที่ได้รับการทดลองทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น ทั้งสองระบบดังกล่าววางอยู่บนพื้นฐานปรัชญาที่แตกต่างกัน ทำให้

เป้าหมายทางการศึกษาของทั้งสองระบบจึงแตกต่างกันโดยปริยาย (กฤษฎา เวลาดี และศุภิศรา มาศชาย, 2549: 1,มัสลัน มาหะมะ, 2551: 112)

การพัฒนาปัจเจกบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์มีลักษณะบูรณาการแบบองค์รวมและสมดุลทั้งด้านปัญญาพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย ขัดแย้งกับเป้าหมายการศึกษาอิสลาม (ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2552 : 1. นิเลาะ แวอุเซ็ง, 2551 : 42) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา (มาตราที่ 23 และ 24 (4)) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 8)

ผลของการศึกษาพบว่า สภาพสังคมในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยี การสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติวัฒนธรรม การหล่อหลอมรวมความคิดและความเชื่อของ กลุ่มคน ที่บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจากสภาพสังคม ที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากนี่เอง ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียนทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแส เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อของบุตรหลาน ตลอดจน การเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมาก ทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหา เด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ เป็นต้น โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดีเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว (วิจารย์ พานิช, 2556; วรัท พฤกษากุลนันท์, 2549)

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอีกกลไกที่มีความสำคัญต่อระบบการจัดการศึกษา ต้องออกแบบให้บูรณาการกับวิถีของผู้เรียนอย่างสมดุล ผ่านกระบวนการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะในการดูแลช่วยเหลือคุ้มครองนักเรียน ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกัน จัดระบบเฝ้าระวังอย่างเข้มแข็งภายในสถานศึกษา บทบาทของครูมูร็อบบีย์ จึงมีความสำคัญที่คอยขับเคลื่อนกระบวนการตัรฺบียะฮ์ ขัดเกลา อบรม สั่งสอนและการพัฒนานักเรียน ในระดับปัจเจกบุคคลที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี (ศอลิหฺ) และเชิญชวนผู้อื่นสู่ความดี (กมล รอดคล้าย, 2557: 5)

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นโรงเรียนสามัญบูรณาการอิสลาม มีนโยบายหลักที่ว่า “การตัรฺบียะฮ์นักเรียนเป็นหัวใจของ

การจัดการศึกษา” โดยดำเนินกิจกรรมตัรฺบียะฮ์นักเรียนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 เครื่องมือที่สำคัญ ได้แก่ 1) กลุ่มฮาลาเกาะฮ์หรือกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน ทุกๆ สัปดาห์ 2) เดาเราะห์ (การอบรม) เดือนละ 1 ครั้ง 3) กียาม (การละหมาดยามค่ำคืน) เดือนละ 1 ครั้ง 4) เรียะละห์ (ทัศนศึกษาเชิงตัรฺบียะฮ์) ปีละ 1 ครั้ง และ 5) ค่าย ปีละ 1 ครั้ง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวโรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

การติดตามผลการดำเนินงานโดยเฉพาะการขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านฮาลาเกาะฮ์หรือกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านซึ่งถือเป็นหัวใจและเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนานักเรียน ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ซึ่งถือได้ว่ามีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษา (ไมซาเร๊าะ ขุนรักษ์,2557 : 23) และเป็นต้นแบบให้กับทางโรงเรียนเครือข่ายคุณภาพอัสสลามในการนำวิธีการและเครื่องมือไปปรับใช้

เพื่อให้การพัฒนาการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจึงจัดประชุมครูและบุคลากรทั้งหมดเพื่อการสะท้อนผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ประจำปีการศึกษา 2562 ที่ผ่านมา พบว่า ครูมูร็อบบีย์ยังมีบทบาทน้อยในการดูแล ติดตามนักเรียนน้อย โดยผลการสะท้อนดังกล่าวยังพบปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การไม่เข้าใจหลักสูตรตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้ไม่ถูกต้อง ครูมูร็อบบีย์ไม่มีความรู้ในการนำเนื้อหาตามหลักสูตรไปปรับใช้ การขาดประสบการณ์การนำกลุ่มฮาลาเกาะฮ์หรือกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน และขาดเครื่องมือ เทคนิค วิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มภารกิจกิจการนักเรียนที่รับผิดชอบงานตัรฺบียะฮ์ครูและนักเรียนเกี่ยวกับประเด็นการขับเคลื่อนของทีมนำ พบว่า ขาดการติดตามการดำเนินงาน ไม่มีเวทีการประชุมติดตามอย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้การพัฒนานักเรียนด้านต่างๆ ตามหลักสูตรกำหนดไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (หัวหน้างานตัรฺบียะฮ์นักเรียนและบุคลากร,สัมภาษณ์ 25 มิถุนายน 2563)

ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าสถานศึกษาจึงได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการและใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนเพื่อให้ครูมูร็อบบีย์ในโรงเรียนได้มีความรู้ และเข้าใจกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ที่ถูกต้องตามแนวทางการดำเนินงานในสถานศึกษาโดยอาศัย เครื่องมือหลักที่สำคัญได้แก่ หลักสูตรการดำเนินงานกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านหรือฮาลาเกาะฮ์ (โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร, หลักสูตรฮาลาเกาะฮ์)

ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากร พบว่า มีหลากหลายวิธีการที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ ซึ่งแต่ละวิธีมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถ ทักษะเชิงกระบวนการ และทัศนคติให้เหมาะสมกับบริบทการปฏิบัติงาน (Nadler & Wiggs, 1989, p.35, Tuamsuk, K., Phabu,T.,&Vongprasert,C. 2013, รังสรรค์ โฉมยา. 2553) วิธีที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้ในการพัฒนาโดยคำนึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในหน่วยงาน รวมถึงงบประมาณและข้อจำกัดต่างๆ ของสถานศึกษาผ่าน 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การประชุมเพื่อทำความเข้าใจ (group meeting) การอบรมเชิงปฏิบัติการ (training workshop) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge management) และการนิเทศติดตาม (supervision) ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าจะส่งผลต่อการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ และนักเรียนได้รับการเรียนรู้ ฝึกฝนจนเกิดความเคยชินสอดคล้องตามหลักสูตรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา

1.3 คำถามการวิจัย

การดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนเกิดผลอย่างไรต่อครูมูร็อบบีย์

1.4 กรอบในการวิจัย

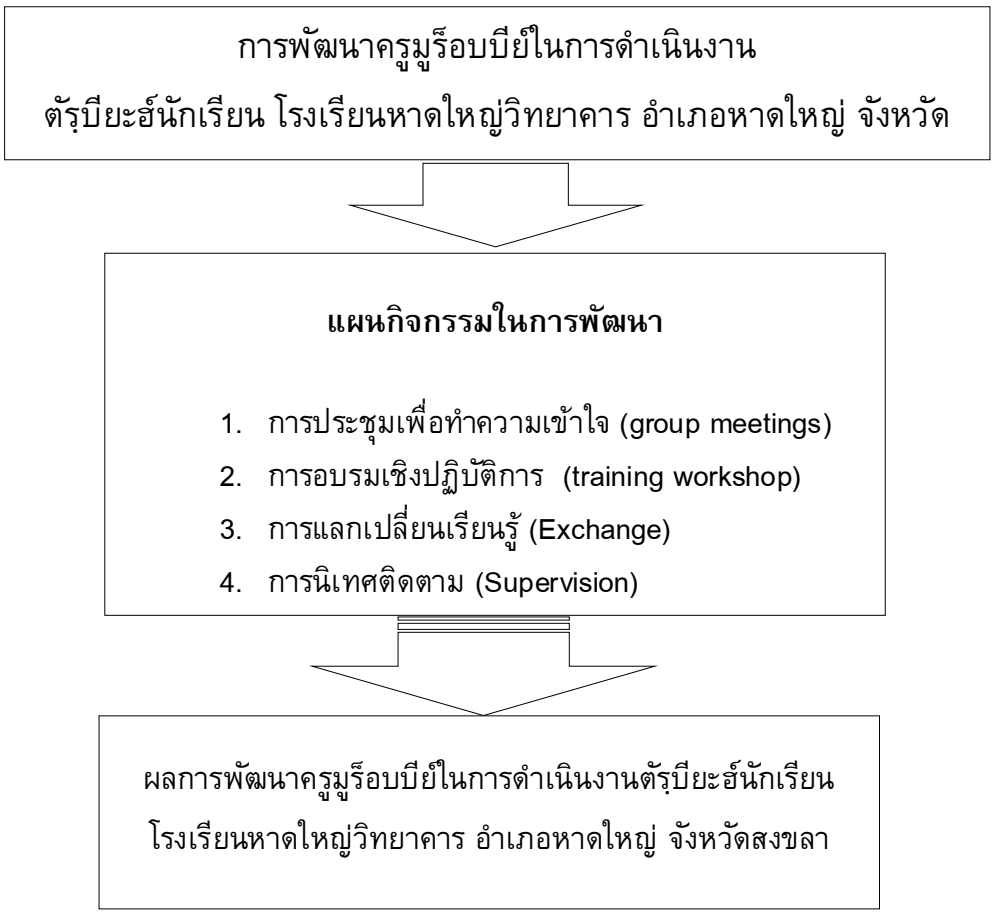

แผนภูมิรูปภาพที่ 1 แสดงกรอบในการวิจัย

1.5 ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้แนวคิด แนวปฏิบัติหรือรูปแบบที่น่าสนใจจากการถอดบทเรียนการตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2. เป็นข้อมูลสำหรับโรงเรียนในการวิเคราะห์และวางแผนงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนต่อไปในอนาคต

3. โรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเครือข่ายคุณภาพอัสลามมีแนวทางในการขับเคลื่อนงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกระบวนการ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1.1 การประชุมเพื่อทำความเข้าใจ
1.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ
1.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
1.4 การนิเทศติดตาม

2. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเขตพื้นที่การวิจัย คือ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผู้บริหารจำนวน 1 คน

3.2 ครูมูร็อบบีย์จำนวน 12 คน โดยทั้งหมดเป็นครูที่รับผิดชอบหลักในงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนตามคำสั่งแต่งตั้งของโรงเรียน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ หมายถึง วิธีการ ขั้นตอนในการพัฒนา ศักยภาพการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้รับความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ที่เพิ่มพูนจากเดิมที่มีอยู่ในแต่ละบุคคล เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง และรวดเร็ว บรรลุวัตถุประสงค์ และพันธกิจของโรงเรียนผ่านกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านตามหลักสูตรฮาลาเกาะฮ์ที่ทางโรงเรียนกำหนด

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่บริหารงานโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ที่เกี่ยวข้องกับการตัรฺบียะฮ์นักเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายที่ดูแลงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ครูมูร็อบบีย์ หมายถึง ครูที่โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งให้ดูแลนักเรียนในกลุ่มศึกษาอิสลาม (ฮาลาเกาะฮ์) จำนวน 8-13 คน โดยอาจจะมาจากบุคลากรภายในหรือภายนอกโรงเรียน

การประชุมเพื่อทำความเข้าใจ หมายถึง การประชุมที่ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นั้นมาชี้แจงและอธิบายข้อเท็จจริง แนวทางการปฏิบัติ โดยไม่มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยตรง เปิดโอกาสให้ครูมูร็อบบีย์ทั้งหมดเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นตามเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบังคับองค์การนั้นๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักร่วมกัน

การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การฝึกอบรมครูมูร็อบบีย์โดยเน้นให้เกิดความสามารถหรือทักษะในการปฏิบัติงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม โดยเน้นการฝึกปฏิบัติของครูมูร็อบบีย์ที่เข้าอบรมเป็นสำคัญ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง การที่ครูมูร็อบบีย์ที่ดูแลหลักในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนมารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจหรือพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน มีการแลกเปลี่ยนประสบการ์ แนวปฏิบัติที่ดี และสะท้อนผลภายหลังจากนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียน

การนิเทศติดตาม หมายถึง กระบวนการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน เพื่อให้การจัดกิจกรรมบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เป็นกระบวนการในการแนะนำช่วยเหลือ ครู ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ดังนี้

1. เมื่อผู้วิจัยกล่าวถึงการตัรฺบียะฮ์ที่โรงเรียนนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนานักเรียนนั่นหมายถึง การที่มูร็อบบีย์นำกลุ่มศึกษาอิสลามผ่านหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนดไปใช้กับสมาชิกในกลุ่มศึกษาอิสลามกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลทั่วไปก็สามารถเข้าถึงและเข้าใจงานวิจัยและการนำเสนอชิ้นนี้ได้ง่ายขึ้น

2. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษากิจกรรมที่นำไปใช้ในการพัฒนาครูมูร็อบบีย์อย่างไรให้สามารถขับเคลื่อนหรือนำกลุ่มศึกษาอิสลามไปใช้ต่อนักเรียนในการดูแลของตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

2. แนวทางในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

2.1 วิสัยทัศน์การดำเนินงานตัรฺบียะฮ์

2.2 พันธกิจของการตัรฺบียะฮ์

2.3 เป้าหมายของการตัรฺบียะฮ์

2.4 แนวทางการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์

2.5 โครงสร้างและการดำเนินกิจกรรมตัรฺบียะฮ์ตามหลักสูตร

2.6 การแจกแจงหลักสูตรตัรฺบียะฮ์ (กลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน)

2.7 สื่อในการตัรฺบียะฮ์และความถี่

2.8 แนวทางและวิธีการดำเนินการตามสื่อตัรฺบียะฮ์

2.9 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.1 ความหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.2 ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.3 ขั้นตอนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.4 รูปแบบและวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.5 ภารกิจการบริหารทรัพยากรมนุษย์

3.6 การบริหารทรัพยากรณ์มนุษย์และกิจกรรมการบริหารทรัพยากรณ์มนุษย์

3.7 วัตถุประสงค์ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

3.8 ขอบเขตงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

4. แนวคิดเกี่ยวกับการตัรฺบียะฮ์

4.1 ความหมายของการตัรฺบียะฮ์

4.2 ความสำคัญของการตัรฺบียะฮ์

4.3 เป้าหมายของการตัรฺบียะฮ์ตามแนวทางอัลกุรอ่าน

4.4 บทบาทและแนวคิดเกี่ยวกับครูมูร็อบบีย์

4.5 หลักการพื้นฐานของการตัรฺบียะฮ์

4.6 แนวคิดในการตัรฺบียะฮ์นักเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวทางในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

2.1 วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีบุคลิกภาพที่ดีงาม มีความรู้ ความศรัทธา และมีภาวะผู้นำ

2.2 พันธกิจ ได้แก่

2.2.1 พัฒนานักเรียนผ่านการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์

2.2.2 พัฒนานักเรียนจากกลุ่มใกล้ชิดและกลุ่มใส่ใจสู่กลุ่มพัฒนาและกลุ่มนำตามลำดับ

2.2.3 พัฒนานักเรียนให้มีบุคลิกภาพของมุสลิมที่ดีงามและมีภาวะผู้นำ

2.2.4 พัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างมีดุลยภาพ

2.3 เป้าหมาย เพื่อ

2.3.1 สถานศึกษานำระบบดูแลช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนวิถีอิสลามไปใช้

2.3.2 นักเรียนได้รับการพัฒนาและยกระดับให้มีบุคลิกภาพที่สูงขึ้น

2.3.3 นักเรียนมีบุคลิกภาพของมุสลิมที่ดีงามและมีภาวะผู้นำ

2.3.4 นักเรียนมีทักษะชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างมีดุลยภาพ

2.4 แนวทางการดำเนินตัรฺบียะฮ์นักเรียน

เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบดูแลช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนสามารถนำแนวทางตามวิถีอิสลามไปใช้ได้อย่างถูกต้องและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงและสะดวกในการนำไปปรับใช้กับสภาพบริบทของแต่ละสถานศึกษา จึงขอนำเสนอกรอบและแนวทางการดำเนินการที่ผู้วิจัยร่วมพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิถีอิสลามของสถาบันอัสสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ดังนี้

2.4.1 การกำหนดระดับกลุ่มของนักเรียน การคัดกรอง/คัดเลือกนักเรียนว่ามีความเหมาะสมโดยกำหนดวิธีการคัดกรอง เกณฑ์และตัวชี้วัดแต่ละระดับ โดยกำหนดระดับกลุ่มดังนี้ คือ 1) ระดับกลุ่มใกล้ชิด 2) ระดับกลุ่มใส่ใจ 3) ระดับกลุ่มพัฒนา 4) ระดับกลุ่มนำ

2.4.2 เกณฑ์การคัดกรอง ได้แก่ 1) กลุ่มใกล้ชิด ใช้เกณฑ์ตามกลุ่มมีปัญหาของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ระดับกลุ่มใส่ใจ ใช้เกณฑ์ตามกลุ่มเสี่ยงของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ระดับกลุ่มพัฒนา ใช้เกณฑ์บุคลิกภาพของมุสลิมที่ดี 4) ระดับกลุ่มนำใช้เกณฑ์บุคลิกภาพของมุสลิมที่ดี

2.4.3 กรอบเนื้อหา สามารถจำแนกกรอบแนวคิดในการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ระดับกลุ่มใกล้ชิด รายละเอียดดังนี้

เนื้อหาเชิงการสร้างแรงแรงจูงใจให้มีจิตสำนึกการเป็นมุสลิมที่ดี การเห็นคุณค่าของตนเองเพื่อโน้มน้าวในการทำความดีและหลีกห่างจากปัญหาหรือสิ่งไม่ดีต่างๆ ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นมุสลิมที่ดี

2.4.3.1 ระดับกลุ่มใส่ใจ รายละเอียดเน้นบูรณาการเนื้อหา ได้แก่ การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ (ซ.บ.) การศรัทธาต่อบรรดามลาอีกะฮ์ การศรัทธาต่อคัมภีร์ของอัลลอฮ์ (ซ.บ.) การศรัทธาต่อบรรดารอซูลของพระองค์อัลลอฮ์ (ซ.บ.) การศรัทธาต่อวันสิ้นโลก (วันกียามะฮ์) การศรัทธาต่อการกำหนาสรรพสิ่งทั้งหลายในสากลจักรวาลนี้ล้วนเกิดขึ้นมาและดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ของอัลลอฮ์ (ซ.บ.)

2.4.3.2 ระดับกลุ่มพัฒนา เนื้อหาเน้นการสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2.4.3.3 ระดับกลุ่มนำ เนื้อหาเน้นการสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เน้นสู่การเป็นผู้นำและการเสียสละต่อสังคม

2.4.4 กิจกรรมในแต่ละระดับ เพื่อความเหมาะสมและสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงควรแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตั้งแต่ 7 – 12 คนหรือตามความเหมาะสมของบริบทสถานศึกษา โดยแต่ละกลุ่มควรมีกิจกรรมได้แก่ 1) ระดับกลุ่มใกล้ชิด กิจกรรมที่ควรดำเนินการ คือ กลุ่มศึกษาอัลกุรอาน ค่ายยกระดับบุคลิกภาพ กิจกรรมการเยี่ยมสถานที่ต่างๆ เช่น สถานพินิจ ผู้ป่วยที่โรงพยาบาล เด็กกำพร้า เยี่ยมเยียนกุโบร์ เป็นต้นกิจกรรมนันทนาการและกีฬา ทัศนศึกษา การอบรมเพื่อสร้างแรงจูงใจ การฝึกทักษะทางอาชีพ *2)* ระดับกลุ่มใส่ใจ กิจกรรมที่ควรดำเนินการ คือ อบรม กลุ่มศึกษาอัลกุรอาน ค่ายยกระดับบุคลิกภาพ ทัศนศึกษา การพบปะกับผู้รู้หรือผู้เป็นแบบอย่างในสังคม กิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองสู่

บุคลิกภาพที่สวยงามของอิสลาม กียามุลลัยย์ กิจกรรมเยี่ยมเยียนกุโบร์ 3) ระดับกลุ่มพัฒนา กิจกรรมที่ควรดำเนินการ ได้แก่ กลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน การละหมาดกียามุลลัยล์ การอบรม การจัดค่ายพัฒนาบุคลิกภาพ การทัศนศึกษา การสัมมนาทางวิชาการ 4) ระดับกลุ่มนำ กิจกรรมที่ควรดำเนินการ ได้แก่ กลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน การละหมาดกียามุลลัยล์ การอบรม การจัดค่ายพัฒนาบุคลิกภาพ การทัศนศึกษา การสัมมนาทางวิชาการ

2.4.5 กรอบเวลา โดยกำหนด ทุกกลุ่มต้องผ่านหลักสูตรนี้ไม่น้อยกว่า 80 ชม./ปี กรอบเวลาแต่ละระดับ 1) ระดับกลุ่มใกล้ชิดและกลุ่มใส่ใจอย่างน้อย 1 ภาคเรียนแต่ไม่เกิน 1 ปี 2) ระดับกลุ่มพัฒนาอย่างน้อย 1 ภาคเรียนแต่ไม่เกิน 1 ปี 3) ระดับกลุ่มนำอย่างน้อย 2 ปี

2.4.6 แนวทางการประเมิน มีรายละเอียด กล่าวคือ การประเมินให้ดำเนินการในรูปแบบเป็นทีมโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน มีการประเมินความก้าวหน้าทุกภาคเรียนหรือทุกปี หากประเมินแล้วไม่ผ่านให้อยู่ระดับเดิม แต่ควรพัฒนาให้ผ่านระดับเดิมนั้นภายในเวลาอีก 1 ปี รวมเป็น 2 ปี โดยต้องเพิ่มความเข้มข้นในกิจกรรมและเนื้อหาหรือจัดกลุ่มใหม่ตามความเหมาะสม การประเมินนักเรียนเพื่อการเลื่อนขั้นของแต่ละระดับให้ใช้วิธีการและขั้นตอนทั่วไปที่ใช้ในการประเมินเพื่อเลื่อนชั้น 1) ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการและกรรมการอื่นๆ ตามความจำเป็น โดยให้คำนึงถึงข้อควรในการปฏิบัติในการดำเนินการประเมิน คือ ไม่ยึดเอาความคิดเห็นของคนเดียวในการประเมินเพื่อการเลื่อนชั้น ไม่พูดถึงจุดอ่อนที่ไม่เกี่ยวข้อง ควรให้โอกาสแก่ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินได้แก้ไข การเลื่อนชั้นควรดำเนินในเมื่อครบจำนวนคณะกรรมการและควรจบสิ้นหลังจากได้รวบรวมข้อคิดเห็นแต่ละคน คณะกรรมการควรบันทึกโอกาสในการพัฒนาของผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินเพื่อไปใช้ในการแก้ไขต่อไป การกลั่นกรองและการเลื่อนชั้นในระดับที่สูงขึ้นของกลุ่มพัฒนาให้ใช้เกณฑ์การกลั่นกรอง ได้แก่ การเข้าร่วมกลุ่มศึกษาอัลกุรอานอย่างสม่ำเสมอมีนิสัยดี มีมารยาทและห่างไกลจากบาปใหญ่ต่างๆ ไม่พูดเรื่องไร้สาระ ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ปราศจากแนวคิดสุดโต่งและตรงข้าม เป็นผู้มีอะมานะฮ์ ให้ใช้เกณฑ์และวิธีการประเมินรายบุคคล ดังนี้

เกณฑ์	วิธการประเมิน	หมายเหตุ
เข้าร่วมกลุ่มศึกษาอัลกุรอานอย่างสม่ำเสมอ	แบบบันทึกการเข้าร่วม	
มีนิสัยดี มีมารยาทและห่างไกลจากบาปใหญ่ต่างๆ	การสังเกต	
ไม่พูดจาไร้สาระ	การสังเกต	
ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด	การสังเกต	
ปราศจากแนวคิดสุดโต่งและตรงข้าม	การสังเกต	

เกณฑ์	วิธการประเมิน	หมายเหตุ
เป็นผู้มีอะมานะฮ์	การสังเกต	

2.4.7 รูปแบบการประเมินผล มีรูปแบบและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายและประเมินจากหลายฝ่ายในระยะเวลาที่ต่างกัน โดยแต่ละสถานศึกษาสามารถเลือกแนวทางที่เหมาะสม คือ 1) การประเมินผลสะท้อนจากการจัดกิจกรรม/ฝึกอบรม ดำเนินการทันทีหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมหรือการฝึกอบรม เป็นการประเมินความรู้สึก ความคิดเห็น ทัศนคติซึ่งจะบอกให้ทราบได้ว่านักเรียนหรือผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความคิดเห็นอย่างไรกับหลักสูตรหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งสาระการเรียนรู้ กิจกรรม วิทยากร วิธีการตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ ในการฝึกอบรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ 2) การประเมินการเรียนรู้ ดำเนินการทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมหรือการฝึกอบรม เพื่อวัดผลว่านักเรียนหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเข้าร่วมกิจกรรม 3) การประเมินพฤติกรรม เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากการฝึกอบรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงทางทักษะ การแสดงออก การสร้างความสัมพันธ์ และอื่นๆ เป็นการประเมินจากการนำผลการเข้าร่วมกิจกรรมหรือฝึกอบรม โดยใช้การสังเกตพฤติกรรม การสอบถามความคิดเห็นจากวิทยากรหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนๆ หรือการประเมินตนเองของนักเรียน 4) การประเมินผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลการฝึกอบรมหรือการจัดกิจกรรมว่าได้มีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป้าหมายของการจัดกิจกรรมหรือไม่เพียงไร โดยอาศัยแบบวัดหรือข้อมูลจากการรายงานความพึงพอใจของนักเรียน โดยอาจเปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมหรือฝึกอบรม

2.4.8 แนวทางการส่งต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน แนวทางในการส่งต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนสามารถดำเนินการผ่านแนวทาง ได้แก่ กระบวนการส่งต่อมีสองรูปแบบ ได้แก่ การส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก โดยบันทึกการส่งนักเรียนไปยังครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป เช่น ครูแนะแนว ครูปกครองครูประจำวิชา ครูพยาบาล วิทยากรประจำกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งต่อภายในบันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชียวชาญภายนอกโดยครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการซึ่งเป็นการส่งต่อภายนอก และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ ได้แก่ แบบบันทึกการส่งต่อของโรงเรียน แบบรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน

2.5 โครงสร้างและการดำเนินการตามหลักสูตร

2.5.1 ดำเนินการในกลุ่มศึกษา

ลำดับ	วิชา	เนื้อหา		หมายเหตุ
		ภาคการศึกษาที่ 1	ภาคการศึกษาที่ 2	
1	อัลกุรอาน	อัลฎุหา – อัลตะกาษุร	อัลอัศร์ – อันนาส	
2	อัลหะดีษ	หะดีษที่เลือกสรร		
3	อัซซีเราะห์ อันนะบะวียะฮฺ	อัซซีเราะห์ อันนะบะวียะฮฺ ของมุศฏอฟาอัซซีบาอีย์ บทนำ-ตอนที่1 – 4		

2.5.2 ดำเนินการนอกกลุ่มศึกษา

ลำดับ	วิชา	รูปแบบ/วิธีปฏิบัติ
1	ประวัตินบีและศอหาบะฮ์ (สหายของท่านนบี) ที่สำคัญ	อบรม
2	อัตตัซกิยะฮฺ (ขัดเกลาจิตใจ)	กิยามุลลัยล์ (การละหมาดในช่วงท้ายของกลางคืน)

2.5.3 กิจกรรมภาคปฏิบัติ

ลำดับ	เนื้อหากิจกรรม	ความถี่	จำนวน / ครั้ง	หมายเหตุ
1	อ่านอัลกุรอาน	รายวัน	อย่างน้อยหนึ่งหน้า	
2	ละหมาดญามาอะฮฺ และบทอ่านหลังละหมาด	รายวัน	ละหมาดญามาอะฮฺ (ร่วมละหมาดที่มัสยิด)	
3	อ่านอัซการ์นาบาวี (บทขอพรยามเช้าและยามเย็น)	รายวัน	หนึ่งครั้ง	
4	ออกกำลังกาย อย่างน้อย 15 นาที	รายวัน	3 ครั้งต่อสัปดาห์	
5	ท่องจำอัลกุรอาน	รายวัน	ตามหลักสูตรกำหนดให้ศึกษา	

ลำดับ	เนื้อหากิจกรรม	ความถี่	จำนวน / ครั้ง	หมายเหตุ
6	ออมทรัพย์	รายวัน	1 บาท / วัน	
7	ออกกำลังกายเป็นกลุ่ม	ราย สัปดาห์	1 ครั้งต่อสัปดาห์	
8	ถือศีลอดสุนนัต (การถือศีลอดด้วยใจสมัคร)	รายเดือน		
9	ทำความดี/ปฏิสัมพันธ์กับบิดามารดา	-	อย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์	
10	เยี่ยมสุสาน	รายเทอม	เทอมละ 1 ครั้ง	

2.5.4 กิจกรรมในภาคการศึกษาที่ 1

ลำดับ	วิชา	เนื้อหา	รูปแบบการปฏิบัติ	หมายเหตุ
1	อัตกุรอาน	อัล อะลา - อัตตะกาษุร	กลุ่มศึกษา	
2	หะดีษ	หะดีษอัคล้าก	กลุ่มศึกษา	
3	ซีเราะห์	อัซซีเราะห์ อันนะบะวียะฮฺ ของมุศฏอฟาอัสสิบาอีย์ บทนำ - ตอนที่ 1 – 2	กลุ่มศึกษา	

2.6 สื่อในการตัรบียะฮ์และความถี่

ภาคการศึกษา ที่ 1

ลำดับ	สื่อ	ความถี่	หมายเหตุ
1	กลุ่มศึกษา	16	ไม่น้อยกว่า 16 ครั้ง
2	กิยามุลลัยย์	2	
3	อบรม	1	
4	ทัศนศึกษา	1	
5	เยี่ยมกุโบร์	1	

ภาคการศึกษา ที่ 2

ลำดับ	วิชา	เนื้อหา	รูปแบบการปฏิบัติ	หมายเหตุ
1	อัตตัฟซีร	อัลอัศร์	กลุ่มศึกษา	
2	หะดีษ	หะดีษอัคล้าก	กลุ่มศึกษา	
3	ซีเราะห์	อัซซีเราะห์ อันนะบะวียะฮฺ ของมุศฏอฟาอัสสิบาอีย์	กลุ่มศึกษา	

สื่อการศึกษาและความถี่ (ภาคการศึกษา ที่ 2)

ลำดับ	สื่อ	ความถี่	หมายเหตุ
1	กลุ่มศึกษา	16	ไม่น้อยกว่า 16 ครั้ง
2	กิยามุลลัยย์	2	
3	อบรม	1	
4	ทัศนศึกษา	1	
5	เยี่ยมกุโบร์	1	

2.7 แนวทางและวิธีการดำเนินการตามสื่อตัรฺบียะฮ์

2.7.1 กลุ่มศึกษา

กลุ่มศึกษาเป็นเครื่องมือ/กิจกรรมหลักที่สำคัญที่สุดในการตัรบียะฮฺและพัฒนาจิตวิญญาณ (อีหม่าน) และวิทยปัญญาเพื่อชี้นำทางชีวิตของเขาตามวิถีแห่งอัลกุรอานและอัลสุนนะฮฺ

1) สมาชิกและความถี่

• การแบ่งสมาชิกให้อยู่ระหว่าง 5 ถึง 10 คน

• การพบปะสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (แต่ละครั้งระหว่าง 1.15 – 1.30 ชั่วโมง)

• สำหรับกลุ่มศึกษามุสลีมะฮฺทางที่ดีให้ใช้เวลากลางวัน.

2) วิธีการดำเนินกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน

• ให้สมาชิกทุกคนเตรียมข้อมูลที่จะนำเสนอ

• ดำเนินการนำเสนอให้เป็นไปตามตารางเวลาที่กำหนด.

• สมาชิกควรเตรียมเนื้อหาล่วงหน้า/ท่องจำหลักฐาน/คู่มือ/ข้อมูลที่นำเสนอ

• เตรียมคำถามสำหรับสมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรม.

• กำหนดภาระหน้าที่รับผิดชอบแก่สมาชิกในการดำเนินกิจกรรมพบปะครั้งต่อไป

• ติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าในการท่องจำและความก้าวหน้าของสมาชิก

3) ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน

• สร้างความพร้อมในด้านจิตวิญญาณ สติปัญญา และ ร่างกาย

• จริงจังจริงใจในทุกภารกิจ/หน้าที่โดยไม่กระทบต่อความเป็นพี่น้องกัน

• รับผิดชอบต่อความสำเร็จของกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน

• เตรียมข้อมูลเนื้อหาที่จะนำเสนอในกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน

• ให้ความสำคัญทุกระเบียบวาระ / ทุกกิจกรรมของกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน

• เปิดโอกาศนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

• รักษาระเบียบทุกกิจกรรมกลุ่มศึกษาให้อยู่ในระบบ

• สร้างบรรยากาศให้มีชีวิตชีวาในการนำเสนอ

• หลีกเลี่ยงการยึดติดกับความนึกคิดของตนเอง

• ติชมด้วยความระมัดระวังและใช้สติปัญญาที่สร้างสรรค์

• ไม่เสียเวลาไปกับสิ่งที่ไร้สาระ

• มีมารยาท ให้สลาม และขออนุญาตเมื่อต้องการพูด/นำเสนอ

4) รูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษา (รวมจำนวน 75 นาทีต่อครั้ง)

1) อ่านและฟังหรือท่องจำอัลกุรอาน	15 นาที
2) คำนำปฐมบท/ตักเตือน	5 นาที
3) นำเสนอวิชาแรก (พร้อมเปิดโอกาสทุกคนเสนอเพิ่มเติม)	15 นาที
4) นำเสนอวิชาที่สอง(พร้อมเปิดโอกาสทุกคนเสนอเพิ่มเติม)	15 นาที
5) ปรึกษาหารือและแก้ปัญหาต่าง ๆเกี่ยวกับสมาชิก	15 นาที
6) ติดตามอามัล/ประเมิน	5 นาที
7) แบ่งภาระรับผิดชอบครั้งต่อไป	5 นาที

2.7.2 กิยามุลลัยล์

1) นิยามความหมาย กิยามุลลัยล์/ค้างคืน เป็นเครื่องมือ/กิจกรรมของการตัรบียะฮฺจิตวิญญาน นอนค้างคืนพร้อมกันและตื่นช่วงท้ายคืนด้วยการสร้างบรรยากาศของการใช้ชีวิตร่วมกันทำอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ

2) วัตถุประสงค์

2.1) เพื่อสร้างศรัทธา ความผูกพันที่แนบแน่นกับอัลลอฮฺและความรักความผูกพันต่อนบีในด้านจิตวิญญาณ ปัญญา สำนึกคิดและการปฏิบัติ

2.2) เพื่อดำเนินตามแบบอย่างของท่านรอซูลและบรรดาซาลาฟูศอลิฮฺ

2.3) เพื่อกระชับความเป็นพี่น้องในอิสลาม

3) กิจกรรมที่ควรทำ ดังนี้

3.1) อ่านวิริดรอบีเฏาะฮฺ

3.2) ละหมาดมัฆริบยามาอะฮฺและอ่านวิริดหลังละหมาด

3.3) อ่านอัซการ์ อันนาบะวี

3.4) รับประทานอาหารค่ำ

3.5) ละหมาดอีชาญามาอะฮฺ และอ่านวิริด

3.6) นำเสนอ (เนื้อหากิจกรรมสร้างเสริมความพร้อมด้านจิตวิญญาน)

3.7) แบ่งกลุ่มศึกษาอัลกุรอานเป็นกลุ่ม อ่านแต่ละกลุ่มหนึ่งญุซอฺ

3.8) กิยามุลลัยล์ ปลุกจิตสำนึก ขัดเกลาจิตและละหมาดซุบฮิยามาอะฮฺ

3.9) อ่านอัลอัซการ์

3.10) ออกกำลังกายเบาๆ

3.11) แยกย้าย

4) แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้รับผิดชอบกิยามุลลัยล์

4.1 พี่เลี้ยง/ผู้ดูแลจำเป็นต้องร่วมด้วยตลอด

4.2 ตรวจสอบให้แน่ใจถึงการมาของสมาชิกผู้เข้าร่วมและผู้บรรยาย

4.3 เตรียมความพร้อมสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกิยามุลลัยล์ (เช่น สถานที่ เวลา)

4.4 กำหนดหน้าที่รับผิดชอบสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

5) ระเบียบวินัยพึ่งปฏิบัติและสิ่งที่พึ่งละเว้นช่วงกิยามุลลัยล์

5.1) ไม่ดื่มกินใดๆระหว่างกล่าวปลุกจิตสำนึก/ขัดเกลาจิต

5.2) รำลึกเสมอว่าอัลลอฮฺทรงมองดูอยู่เสมอ.

5.3) ไม่หัวเราะและหยอกล้อมากเกินไป

5.4) รักษาน้ำละหมาด

5.5) อาบน้ำละหมาดก่อนนอนและรักษาระเบียบวินัยการนอน

5.6) ตักเตือนซึ่งกันและกันเมื่อผิดพลาดต่างๆในค่ายโดยเฉพาะพี่เลี้ยง

6) หัวข้อที่จะนำเสนอในกิจกรรมกิยามุลลัยล์

เดือน	หัวข้อเรื่อง	หนังสืออ้างอิง	ผู้แต่ง
1	ความยำเกรงต่ออัลลอฮ	รียาฎุสสอลีฮีน	อีมามนาวาวี
2	การรักษาสัญญา	รียาฎุสสอลีฮีน	อีมามนาวาวี
3	การมีสัจจะ	รียาฎุสสอลีฮีน	อีมามนาวาวี
4	รักเพื่ออัลลอฮฺ	จริยธรรมของมุสลิม	มูฮัมมัด อัลฆอซาลี
5	ความซื่อตรงและต่อเนื่อง	จริยธรรมของมุสลิม	มูฮัมมัด อัลฆอซาลี
6	ละอายใจ	จริยธรรมของมุสลิม	มูฮัมมัด อัลฆอซาลี
7	การมีจริยธรรมดีงาม	จริยธรรมของมุสลิม	มูฮัมมัด อัลฆอซาลี
8	การอดทนอดกลั้นยับยั้งอารมณ์ มั่นคงหนักแน่น และสุภาพอ่อนโยน แผ่เมตตา	จริยธรรมของมุสลิม	มูฮัมมัด อัลฆอซาลี

2.7.3 อบรมและสัมมนา

1) นิยามความหมาย อบรมและสัมมนาเป็นเครื่องมือ/กิจกรรมตัรบียะฮฺที่เข้มข้นเพื่อเสริมเนื้อหาสาระแก่ผู้เข้าร่วมด้วยความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะและเพิ่มพูนความรู้ที่ไม่สามารถดำเนินการได้โดยพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแล

2) วัตถุประสงค์

2.1) พัฒนาความรู้และความเชี่ยวชาญประกอบกับการตัรบียะฮฺ และพัฒนาสมาชิก

2.2) เพิ่มศักยภาพ ประสิทธิภาพสมาชิกในการปฏิบัติอามัล และการเผยแผ่ดะวะฮฺ

2.3) เพิ่มประสิทธิภาพและความโดดเด่นของสมาชิกด้านการพัฒนาทักษะคุณภาพและคุณลักษณะที่พึ่งประสงค์.

3) แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้รับผิดชอบอบรมและสัมมนา และคณะกรรมการ

3.1) ตรวจสอบให้แน่ใจของการเตรียมเอกสารประกอบการบรรยาย

3.2) พัฒนาการนำเสนอโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น เพาเวอร์พอยต์

3.3) เตรียมความพร้อมในด้านต่างๆให้เรียบร้อย พร้อมที่จะใช้งาน

3.4) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าผู้บรรยายได้เตรียมคำถามเพื่อทดสอบผู้เข้าร่วม

3.5) ตรวจสอบความพร้อมในการให้บริการของฝ่ายงานเลขาฯ

3.6) ตรวจสอบความพร้อมด้านความปลอดภัยของการทำกิจกรรม

3.7) ดูแลรักษาความสะอาดเสมอ

3.8) ตรวจสอบให้มั่นใจถึงระเบียบวินัยที่ต้องเชื่อฟังปฏิบัติเสมอ

2.7.4 ทัศนศึกษา

1) นิยามความหมาย ทัศนศึกษาเป็นเครื่องมือ/กิจกรรมหนึ่งของการพัฒนาบุคลิกภาพสมาชิกในรูปแบบเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่คณะ

2) วัตถุประสงค์

2.1) ปฏิบัติตามคำสอนของอิสลาม

2.2) ให้เกิดมีการทำความรู้จัก และการเป็นพี่น้องกันมากขึ้นระหว่างผู้เข้าร่วม

2.3) ฝึกทักษะการใช้ชีวิตร่วมกัน เกื้อกูลซึ่งกันและกัน รับผิดชอบต่อสังคม

3.4) สร้างจิตสำนึกการทำงานเป็นกลุ่มโดยเฉพาะด้านวินัย ความจริงจัง ความรับผิดชอบ ความรักซึ่งกันและกันและสร้างจิตวิญญาณด้านการต่อสู้ด้วยตนเอง

3) กฎระเบียบทัศนศึกษา

3.1) ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ

3.2) สำนึกคิดเสมอว่าอัลลอฮฺทรงมองอยู่

3.3) ผูกพันกับเวลาและสถานที่ตลอด

3.4) รักษาข้อจำกัดและคำสั่งสอนของศาสนาไว้เสมอ

3.5) ไม่หรูหราและฟุ่มเฟือย

4) การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงองค์ประกอบ ดังนี้

4.1) การแจ้งข้อมูลจากผู้จัด

4.2) มีการตักเตือน

4.3) ทำความรู้จัก

4.4) มีการขับร้องอานาชิด/กลอนคติ

4.5) การตอบปัญหา

4.6) เล่นเกมส์

4.7) ทำความสะอาดพื้นที่ก่อนกลับบ้าน.

5) แนวทางปฏิบัติของผู้รับผิดชอบ

5.1) มั่นใจถึงการเข้าร่วมของมูรอบบีย์ สมาชิกและแขกที่ได้เชิญ (ถ้าจำเป็น)

5.2) ตรวจสอบความพร้อมสิ่งจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการทัศนศึกษา

5.3) กำหนดภาระหน้าที่แก่ผู้เข้าร่วม.

5.4) ตรวจสอบด้านสวัสดิการและความปลอดภัย

5.5) ดูแลรักษาความสะอาด ความเรียบร้อย

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.1 ความหมายในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

การพัฒนาองค์กรให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงตลอดไปจะต้องเริ่มต้นจากการสร้างทุนมนุษย์ ซึ่งเป็นการวางรากฐานองค์กรให้แข็งแกรงเพื่อรองรับการเติบโตอย่างแท้จริงในอนาคต ปัจจุบัน การบริหารจัดการและการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ต่อองค์กรต่างๆ ทั้งในภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ เพราะว่าไม่ว่าองค์กรจะปรับเปลี่ยนไปในทางใดย่อมต้องเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลทั้งสิ้น กล่าวได้ว่า ตัวชี้ชัดความสำเร็จขององค์กรนั้นอยู่ที่คุณภาพของคนในองค์กรนั้นๆ เนื่องด้วยการดำเนินกิจกรรมใดๆ ก็ตาม องค์กรจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการภาระหน้าที่ต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดการองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การชี้นำ และการควบคุม ในกระบวนการเหล่านี้ถือว่าปัจจัยด้านคนมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะขับเคลื่อนให้หน้าที่ต่างๆ ดำเนินไปตามทิศทางหรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะหน้าที่ของการจัดการคนเข้าทำงานที่ได้มีการพัฒนาขึ้นเป็นศาสตร์หนึ่ง ทางวิชาการเรียกว่า การบริหารงานบุคคล หรือการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ในปัจจุบัน (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล,2011; วิลาสินี เจนวณิชสถาพร และดาวลอย กาญจนมณีเสถียร,2555.,Ahmad, S. 2013, Cappelli, P. 2008, Metin Atak & Ramazan Erturgut,2010, Winnie Kwan,2013) นักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนี้

การพัฒนาทรัพยากรบุคคล พอสรุปได้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) หรือ การพัฒนากำลังคน (Manpower Development) หรือ การพัฒนาและฝึกอบรมทรัพยากรมนุษย์ (Training & Development) คือ กระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีขึ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (นิสดารก์ เวชยานนท์,2559.พิชิต เทพวรรณ์,2554.วนิดา วาดีเจริญ,2556.สุนันทา เลาหนันทน์,2556.โสภณ ภูเก้าล้วน และ ฐิติวรรณ สินธุ์นอก,2557.ศิรภัสสรศ์ วงศ์ทองดี,2559.สุภาวดี ขุนทองจันทร์,2559.สกล บุญสิน,2560)

ทั้งนี้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งในการบริหาร การพัฒนาทรัพยากร มีผลอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์กรสมัยใหม่ ซึ่งมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีชั้นสูง และมีแนวโน้มที่จะเป็นองค์กรขนาดใหญ่ การดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรของทางปฏิบัตินั้น ควรจะเริ่มตั้งแต่ เมื่อพนักงานเหล่านั้น เริ่มเข้ามาทำงาน โดยการปฐมนิเทศ (Orientation) และจะต้องดำเนินการพัฒนาอีกต่อไปเรื่อยๆ ตลอดเวลาที่เขายังคงทำงานอยู่ในองค์กร (DeSimone, R. L., and Werner, J. M. 2012. Armstrong, M. 2009)

3.2 ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีผลต่อบุคลากร ตลอดจนสังคมส่วนรวมด้วย โดยจำแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านพนักงาน ทำให้พนักงานในองค์การสามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ช่วยให้พนักงานได้มีโอกาสนำเอาความรู้และความสามารถของตนเองมาใช้ในงานที่รับผิดชอบได้อย่างเต็มความสามารถ เกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสินค้าหรือบริการ พนักงานมีโอกาสและมี ความก้าวหน้าในอาชีพนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรระหว่างพนักงานกับองค์กรร่วมกัน 2) ด้านองค์กรทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง โดยองค์กรมีทิศทางหรือนโยบาย การบริหารงานในลักษณะใดในปัจจุบันและในอนาคต ความพร้อมและความเพียงพอในเรื่องของจำนวนทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ในองค์กร จะสามารถทำให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการขยายหรือหดตัวขององค์กร ส่งผลให้องค์กรสามารถดำเนินงานไปได้ตามทิศทางและบรรลุเป้าหมายที่

ต้องการ 3) ด้านสังคม การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นพื้นฐานองการพัฒนาระบบสังคมและเศรษฐกิจเพราะหากองค์กรเจริญเติบโต ก็จะส่งผลต่อการจ้างงานทำให้ประชาชนมีงานทำ มีอาชีพ มีรายได้ในการหาเลี้ยงครอบครัว มีสวัสดิการที่ดีอันเป็นการสร้างพื้นฐานที่มั่นคงให้กับสังคมและนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจของประเทศต่อไป (ลักษณชัย ธนะวังน้อย ชนินทร์ชุณหพันธรักษ์และ อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์, 2555. วนิดา เขียวงามดี, กระมล ทองธรรมชาติ,2554. สุนันทา มิ่งเจริญพร,2556. Taguchi, T. 2010. Zaini Abdullah,2009)

กล่าวสรุปถึงทรัพยากรมนุษย์ว่าทุนมนุษย์มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร การบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ดีนั้นจะส่งผลทำให้ผลิตผลและผลการปฏิบัติงานขององค์กรเพิ่มสูงขึ้น โดยที่ทุนมนุษย์จะสามารถสร้างคุณค่าโดยผ่าน กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการสรรหาคัดเลือก การพัฒนาและการรักษา คุณค่าของทุนมนุษย์นั้นมีตั้งแต่ระดับต่ำ คือ สามารถส่งมอบสินค้าและบริการให้กับลูกค้าตามภารกิจในตำแหน่ง หรือถ้าองค์กรมีการจัดการทุนมนุษย์อย่างดี ทุนมนุษย์นั้นก็จะยกระดับ คือ นอกจากจะส่งมอบคุณค่าแล้วยังจะเพิ่มคุณค่าและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้ามากขึ้น แต่ถ้าองค์กรที่ใช้การบริหารทุนมนุษย์เชิงกลยุทธ์ คุณค่านั้นก็จะถูกยกระดับขึ้นมาเป็นการสร้างคุณค่าใหม่ให้กับองค์กร อาจนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ซึ่งทำให้องค์กรก้าวกระโดดเหนือคู่แข่ง ทำให้องค์กรเกิดความได้เปรียบในการแข่งขันและนำไปสู่ ความยั่งยืน ซึ่งทั้งนี้ทั้งนั้น ตัวการบริหารทรัพยากรมนุษย์นั้นถือว่าเป็นสมรรถนะที่สำคัญขององค์กร กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์นั้นมีความสำคัญในแง่ของการบริหารจัดการ ในรูปของทุนมนุษย์ กล่าวคือ ช่วยสร้างความเจริญเติบโตมั่นคงให้แก่องค์กร ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน ช่วยกระตุ้นให้บุคลากรตื่นตัวที่จะเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของตนเองและช่วยสร้างความมั่นคง ให้แก่สังคมและประเทศชาติ (พิชิต เทพวรรณ์ ,2554 : 26.นิสดารก์ เวชยานนท์,2559 : 64. เฉลิมพงศ์ มีสมนัย,2554. วันชัย สุขตาม,2560. ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์, 2557. เกื้อจิตร ชีระกาญจน์, 2557)

จากการพิจารณาถึงความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ผู้วิจัยสามารถแยกพิจารณาได้เป็น 3 มิติ 1) มนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตที่เป็นผู้ใช้ปัจจัยการผลิตอื่นๆ ที่องค์กรมีอยู่ในการผลิตผลงานออกมาเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้หรือผลกำไรอันเป็นประโยชน์ขององค์กรหากองค์กรมีระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพดีก็จะทำให้เกิดการผลิตที่ได้คุณภาพสูงจากการใช้ประโยชน์สูงสุดในปัจจัยการผลิตอื่นๆที่องค์กรมีอยู่ 2) มนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตที่มีความแตกต่างจาก

ปัจจัยการผลิตอื่นๆ ขององค์กร ในแง่ที่มนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตที่มีชีวิตมีความต้องการและการคาดหวัง มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้โดยไม่มีขีดจำกัด การที่องค์กรมีทรัพยากรมนุษย์เปรียบเหมือนกับองค์กรมี "ทุนทางปัญญา" (Intellectual Capital) เพราะมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือ ล้มเหลว เพราะการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ขาดระบบหรือบริหารด้วยความไม่เข้าใจ ในคุณค่าและธรรมชาติของมนุษย์จะส่งผลต่อการรักษาบุคลากรที่ดีไว้ได้ และ 3) การดำเนินงานขององค์กรในยุคโลกาภิวัฒน์ ที่มีสภาพของการแข่งขันอย่างไร้พรมแดน ทำให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ยิ่งทวีความสำคัญมาขึ้นกว่าในอดีต องค์จำเป็นต้องปรับตัวและพัฒนาวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกระแสแห่งความ เปลี่ยนแปลงและการแข่งขันทางธุรกิจที่สูงขึ้น แต่การที่องค์กรจะสามารถปรับตัวได้ในสภาพที่ต้องแข่งขันกันอย่างสูงนั้น บุคลากรขององค์กรจะต้องมีศักยภาพสูงสามารถที่จะทำงานอย่างหนักและมี ประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้งานที่ผลิตออกมามีคุณภาพสูงและผลักดันให้กลยุทธ์ขององค์กรบรรลุผล สำเร็จสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นๆ ได้

3.3 ขั้นตอนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถึงแม้นักวิชาการหลายท่านจะให้แนวทางที่แตกต่างกันบ้างแต่โดยภาพรวมพบว่า โดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน (ดิลก ถือกล้า, 2554 : 32-37. โกวิทย์ กังสนันท์, 2557 : 1-25. อนิวัช แก้วจำนงค์, 2556.จารุณี ศรีบาลแจ่ม,2557. จันทราภา พิมพ์ชัยกุล,2557.ชัยกร หงสประภาส,2557.โชษิตา ประสาทเกษการณ์, 2557.ดวงหทัย คชเสนี ,2557. วันเพ็ญ อโนมาศ,2557. พายับ ขาวเหลือง, 2555. Friedman, 2015 : 98-102.) ดังนี้

3.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในขั้นตอนนี้ถือเป็นการวางแผน โดยต้องตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กรให้ชัดเจนก่อนว่าจะมีการพัฒนาหรือปรับปรุงองค์กรในทิศทางใดเช่น เราจะผลักดันให้องค์กรไปสู่ตลาดต่างประเทศทั่วโลกในอีก 5 ปีข้างหน้าจากนั้นจึงค่อยกลับมาดูพนักงานในปัจจุบันว่า สามารถตอบสนองต่อสิ่งที่องค์กรต้องการจะไปนั้นได้หรือไม่ เช่นจากวิสัยทัศน์ข้างต้น หากพนักงานยังมีความรู้ด้านภาษาก็ยากที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ ดังนั้นแล้วสิ่งที่องค์กรต้องทำ คือ การพัฒนาความสามารถของพนักงานให้สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ภายในระยะเวลา 5 ปีนั่นเอง

3.3.2 จัดหาวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเรียบร้อยแล้ว จึงค่อยเริ่มดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาโดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยในขั้นตอนนี้เพื่อให้ง่ายต่อการวางแผน อาจจำแนกพนักงานออกเป็นระดับชั้น เช่น ระดับผู้บริหารระดับสูง ระดับกลางและระดับต้น เป็นต้น จากนั้นจึงค่อยกำหนดแผนเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ต่างๆ ตามระดับการบริหารงานในองค์กร

3.3.3 ดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนาเรียบร้อยแล้วก็เป็นหน้าที่ของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะต้องสรรหาวิธีการพัฒนา โดยทั่วไปกิจกรรมหลักๆ ที่นำมาใช้ คือ 1) การฝึกอบรมเพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปฏิบัติงาน 2) การให้การศึกษา วิธีการนี้จะมีระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สูงกว่าวิธีการแรก เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้พนักงานสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้สำหรับงานในอนาคตขององค์กร 3) การประชุม คือ กิจกรรมของบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งได้มาพบปะกันตามกำหนดนัดหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆกัน เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด เพื่อแก้ปัญหา เป็นต้น ผู้เข้าประชุมแต่ละคนเป็นได้ทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร ส่วนความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น 4) การอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ ที่เรียกกันว่า Workshop สมาชิกในการประชุมจะต้องร่วมกันศึกษา รับฟังการบรรยาย หรือ ศึกษาค้นคว้า ทำความเข้า และฝึกปฏิบัติ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง ตามหัวข้อของการประชุมปฏิบัติการครั้งนั้น ๆ หลักสำคัญของการประชุมแบบนี้คือ การเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ แล้วนำไปปฏิบัติในการปฏิบัติงานจริง ตัวอย่าง การประชุมเชิงปฏิบัติการ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสร้างแบบทดสอบ แบบวัดความพึงพอใจของผู้บริหาร การประชุมเชิงปฏิบัติการซ่อมบำรุงเกียร์ระบบอัตโนมัติ การประชุมเชิงปฏิบัติการซ่อมบำรุงเกียร์ระบบอัตโนมัติ การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดหมวดหมู่เอกสารในสำนักงาน เป็นต้น 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน(Knowledge Sharing) คือ การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน มารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจหรือพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ องค์ประกอบหลักที่สำคัญๆ ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) ได้แก่ คน (People) สถานที่ และบรรยากาศ (Place) และ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (Infrastructure) 6) การนิเทศติดตาม การนิเทศงาน คือ กระบวนการติดตามผลงาน ชี้แจงแนวทางปฏิบัติ เสนอแนะ อบรมและฝึกสอน สังเกตการณ์ กระตุ้น แก้ไข และส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศงานสนใจในงานที่รับผิดชอบ และเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานภายในขอบเขต

ให้ดีขึ้น โดยใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ และการใช้แรงจูงใจเพื่อสนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศ ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานและช่วยการทำงานของทุกฝ่ายให้เป็นไปด้วยดี รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศงานมาวางแผนพัฒนาปรับปรุงงาน

3.3.4 ประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เมื่อบุคลากรได้รับการพัฒนาตามแผนที่วางไว้แล้วก็ควรประเมินผลการปฏิบัติงาน เช่น ประเมินผลจากการได้รับคำชมเชย เป็นต้น โดยท้ายที่สุดแล้วต้องบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.4 รูปแบบและวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

วิธีการพัฒนาบุคลากร มีหลากหลายวิธีการ โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะของบุคคลให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ทั้งนี้วิธีการที่นำมาใช้ต้องคำนึงถึงบริบทสภาพแวดล้อมของแต่ละหน่วยงานหรือแต่ละองค์กรเป็นสำคัญ นักวิชาการได้นำเสนอไว้หลากหลายวิธีการ (นิสดารก์ เวชยานนท์,2559.พิชิต เทพวรรณ์,2554.วนิดา วาดีเจริญ,2556.สุนันทา เลาหนันทน์,2556.โสภณ ภูเก้าล้วน และ ฐิติวรรณ สินธุ์นอก,2557.ศิรภัสสรศ์ วงศ์ทองดี,2559.สุภาวดี ขุนทองจันทร์,2559.สกล บุญสิน,2560.ดิลก ถือกล้า, 2554 : 32-37. โกวิทย์ กังสนันท์, 2557 : 1-25. อนิวัช แก้วจำนงค์, 2556.จารุณี ศรีบาลแจ่ม,2557. จันทราภา พิมพ์ชัยกุล,2557.ชัยกร หงสประภาส,2557.โชษิตา ประสาทเกษการณ์, 2557.ดวงหทัย คชเสนี ,2557. วันเพ็ญ อโนมาศ,2557. พายับ ขาวเหลือง, 2555. มาเรียม นิลพันธ์,2555) ดังนี้

3.4.1 การปฐมนิเทศ (Orientation) คือการให้ข้อมูลกับครูที่เริ่มงานใหม่ เนื้อหาโดยทั่วไปจะเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียน เช่น ประวัติของโรงเรียน รายนามผู้บริหาร รวมไปถึงโครงสร้างวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีการกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน ภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ และวิธีการทำงานเบื้องต้น และอาจนำชมโรงเรียนเพื่อเพิ่มความ เข้าใจ และความคุ้นเคยกับสถานที่ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งทั้งหมดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่เริ่มงานใหม่ได้เตรียมความพร้อม และสามารถปรับตัวให้ปฏิบัติงานได้ตามความคาดหวังของโรงเรียน

3.4.2 การบรรยาย (Lecture) เป็นการฝึกอบรมแบบการอธิบายเนื้อหาสาระโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องการฝึกอบรมวิธีนี้ โดยมากแล้วเป็นการสื่อสารแบบทางเดียวจากวิทยากร

สู่ผู้ฟังแต่อาจเปิดโอกาสให้ซักถามได้ตามความเหมาะสม การฝึกอบรม วิธีนี้ควรใช้กับหัวข้อที่ไม่เน้นการปฏิบัติ จึงเหมาะสำหรับคณะครูจำนวนมากและมีเวลาจำกัด ลักษณะของสถานที่ฝึกอบรม ส่วนใหญ่จะเหมือนกับห้องเรียนทั่วไป คือผู้บรรยายจะอยู่ด้านหน้าคณะครูจะนั่งแถวหน้ากระดาน หรืออาจเป็นแถวตอนลึก สองแถวหรือมากกว่าและเว้นที่ว่างระหว่างแถว เพื่อให้ผู้บรรยายสามารถปฏิสัมพันธ์กับคณะครูได้สะดวกขึ้น การจัดสถานที่ ควรเว้นระยะระหว่างคณะครูกับวิทยากรให้มีระยะห่างพอสมควร กล่าวคือ ไม่ใกล้จนวิทยากรและคณะครูรู้สึกอึดอัด และไม่ ไกลจนเป็นข้อจำกัดในการมองเห็น อาจใช้สื่อประกอบการบรรยายโดยต้องมีระยะห่างและความสูงที่ทำให้คณะครูสามารถเห็น ได้ชัดเจนโดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

3.4.3 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop training) เป็นการฝึกอบรมที่ใช้การบรรยายสาระความรู้พร้อมกับการให้ครู ได้ผลิตผลงานหลังจากการบรรยายเสร็จสิ้น โดยอาจทำเพียงคนเดียว หรือทำร่วมกันเป็นคณะการฝึกอบรมวิธีนี้จึงเป็นวิธีที่ มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจริง พร้อมทั้งสร้างเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีม การจัดสถานที่ในการ ฝึกอบรมประเภทนี้อาจใช้แบบการบรรยายแต่ในกรณีที่ต้องการให้ทำงานร่วมกันเป็นทีมอาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยและให้คณะครู นั่งเป็นวงกลม หรือครึ่งวงกลม และหันหน้าเข้าหากัน การฝึกอบรมวิธีนี้จึงใช้ได้ทั้งกับคณะครูจำนวนน้อยและจำนวนมาก

3.4.4 การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นการกระตุ้นให้ครูแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในองค์กรอย่างอิสระ และสร้างสรรค์ (Creative) ในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขหรือหาทางออกให้กับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยจะงดเว้นจากการ วิพากษ์วิจารณ์จากผู้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงาน คณะครูจึงไม่ควรเกินสิบคน เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่าง ทั่วถึงแต่หากคณะครูมีจำนวนมากควรวิธีแบ่งกลุ่มย่อย

3.4.5 การอภิปราย (Discussion) ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้คณะครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ประกอบกับการวิเคราะห์ (Analysis) และสังเคราะห์ (Synthesis) ข้อดีข้อเสียแล้วหาข้อสรุป หรือข้อเสนอแนะ หรือทางออก ให้กับประเด็นนั้น

3.4.6 การฝึกอบรมแบบกรณีศึกษา (Case study) เป็นการนำประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นจริงจากโรงเรียนอื่นมาเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง คณะครูโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) รวมถึงโอกาสพัฒนา (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ของโรงเรียนกรณีศึกษานั้น และนำมาปรับใช้ในการป้องกันปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น การฝึกอบรม วิธีนี้เหมาะสำหรับฝึกทักษะการคิดเชิงประยุกต์และ

บูรณาการ (Apply & Integration thinking) ซึ่งอาจใช้กรณีศึกษาเดียวโดยให้ครู ศึกษาและปฏิบัติแบบเดี่ยว ซึ่งจะจัดสถานที่แบบบรรยาย หรืออาจใช้การแบ่งกลุ่มย่อยแบบหนึ่งกลุ่มต่อหนึ่งกรณีศึกษาจากนั้นแต่ละกลุ่มจะต้องส่งตัวแทนมานำเสนอหลังจากการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

3.4.7 การสาธิต (Demonstration) ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจด้วยการแสดงให้เห็นวิธีการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดสถานที่ฝึกอบรมจึงควรให้คณะครูสามารถมองเห็นการสาธิตได้อย่างชัดเจนโดยอาจ จัดแบบเดียวกับการฝึกอบรมแบบบรรยาย หรือนั่งแบบครึ่งวงกลม ในกรณีที่คณะครูจำนวนมากอาจต้องใช้จอขนาดใหญ่ซึ่ง ตั้งอยู่ในระดับความสูงที่เหมาะสม เพื่อขยายภาพการสาธิตให้ชัดเจนขึ้น ประเด็นสำคัญคือจำเป็นต้องให้คณะครูได้ทดลอง ปฏิบัติจริงจนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเชี่ยวชาญเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

3.4.8 การศึกษาดูงาน (Observation) เป็นการศึกษาดูงานในโรงเรียนอื่นที่ดำเนินกิจการประเภทเดียวกันโดยมีผู้บรรยายประกอบ ประเด็นสำคัญของการฝึกอบรมวิธีนี้จะอยู่ที่การเลือกสถานที่โดยจะต้องเลือกสถานที่ที่มีความ เหมาะสมกับการเพิ่มประสบการณ์ (Experience) ในการปฏิบัติงานของคณะครูและเมื่อเสร็จสิ้นจากการศึกษาดูงานแล้วควรให้คณะครูสรุปประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน พร้อมทั้งนำประสบการณ์ที่ได้รับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและ นำเสนอวิธีการนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน

3.4.9 การฝึกอบรมเพื่อสุขภาพ (Health training) คือการที่โรงเรียนจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายสำหรับครูและสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมการออกกำลังกายอย่างถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อให้ครูมีสุขภาพที่แข็งแรงพร้อมต่อการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

3.4.10 การฝึกสอน (Coaching) คือการที่ผู้บังคับบัญชาจัดสถานการณ์และสภาพแวดล้อมให้เสมือนจริงโดยมีกำหนดเวลาและ สอนวิธีการปฏิบัติงานส่วนบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจงการฝึกสอนมีจุดเน้นเพื่อฝึกทักษะรวมถึงช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไขและขัดเกลา จนครูสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานที่กำหนด หรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

3.4.11 ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring system) คือการที่ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีประสบการณ์ทำงานมากกว่าคอยให้คำแนะนำสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างต่อเนื่องกับครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่าซึ่งไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในแผนกหรือฝ่ายเดียวกัน

3.4.12 การให้คำปรึกษา (Counseling) คือการที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อ ครูอย่างต่อเนื่องการให้คำปรึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในปัจจุบันให้ดีขึ้น ตลอดจนเพื่อความเจริญก้าวหน้า ของครูในอนาคต นอกจากนี้การให้คำปรึกษายังมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานอีกด้วย

3.4.13 การนิเทศ เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่ นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุง การสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

จากการทบทวนรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับวิธีการในการพัฒนาบุคลากร ผู้วิจัยนำเสนอเครื่องมือและรายละเอียดอื่นๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1) การฝึกอบรม การให้การศึกษา และการพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น การมอบหมายงานการหมุนเวียนงานหรือการสอนงานจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยแนวทางพัฒนาบุคลากรมีข้อควรพิจารณา คือ

1.1) ควรมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์การ ระบบงานและการปรับอัตรากำลัง กรวางแผนพัฒนาบุคลากรต้องพิจาณาเนื้อหา และจังหวะเวลาให้เหมาะสม

1.2) กิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาบุคลากรนั้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจในกลยุทธิใหม่ขององค์การ

1.3) ก่อนการแต่งตั้ง โยกย้าย หรือบรรจุผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งงานใดก็ตาม ควรต้องแน่ใจว่าผู้ปฏิบัติงานตนนั้นได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอสำหรับงานนั้นแล้ว

1.4) ผู้บังคับบัญชาควรเข้าใจวัตถุประสงค์กิจกรรมฝึกอบรม และกำชับให้ผู้ปฏิบัติงานที่จะเข้ารับการฝึกอบรมได้ตระหนักถึงความคาดหวังของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อเขาในการเข้ารับการฝึกอบรมครั้งนี้

1.5) ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและสนใจไต่ถามถึงสิ่งที่เขาได้รับการฝึกอบรมมา

1.6) ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมได้ใช้ความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้มาและคอยคิดตามสนับสนุนด้านต่างๆ ให้สมารถนำความรู้นั้นมาไซให้ได้ผล

1.7) ผู้บังคับบัญชาให้การเสริมแรงและกำลังใจ เมื่อมีการนำความรู้และวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน

การฝึกอบรมถือเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งขององค์การและเป็นการลงทุนที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ที่คุ้มค่าต่อองค์การ ดังนี้

1) ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่จะช่วยให้สามารถทำงานได้ดีขึ้น ทั้งผู้ที่เข้าทำงานใหม่และผู้ที่ทำงานอยู่แล้วให้ได้รับความเจริญก้าวหน้า มีการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง

2) ทำให้เกิดขวัญกำลังใจมีเจตคติที่ดีลดอัตราการลาหรือการหยุดงานช่วยทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์การ

3) ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความชำนาญงาน สามารถเพิ่มผลผลิต ลดปัญหาในการมีความสามารถในการทำงาน

4) ช่วยแบ่งเบาภาระของหัวหน้างานในการควบคุมการปฏิบัติงาน เพราะบุคลากรมีความสามารถในการทำงานดี

5) ช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งในการทำงาน แก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และช่วยเพิ่มการประสานงานที่ดี

6) ช่วยเสริมสร้างศักยภาพความมั่นคงขององค์การที่มีบุคลากรที่มีคุณภาพ

เรืองศักดิ์ ปานเจริญ (2549 : 74) ได้อ้างอิงคำพูดของ Larry Colin ประธาน Colin Service Systems ว่า “เราตระหนักดีว่าทรัพย์สินที่ใหญ่ที่สุดของเราคือกำลังคน ส่วนการเติบโตเกิดจากความตระหนักในคุณค่าของทรัพย์สิน” และได้กล่าวอีกว่า องค์กรที่มีความเป็นเลิศรู้ดีว่าการให้โอกาสพนักงานได้เรียนรู้จะให้ผลตอบแทนทั้งองค์กรและพนักงาน องค์กรจะได้คนทำงานที่มีความรอบรู้และคล่องแคล่วว่องไวในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนพนักงานก็ได้โอกาสในการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ได้วิธีการมองโลกในมุมมองใหม่ๆ อีกทั้งได้พบปะและสร้างเครือข่ายกับเพื่อนร่วมงาน หากพนักงานได้มีโอกาสเรียนรู้เพื่อยกระดับตัวเองภายในองค์กรก็เท่ากับเป็นการชาร์จแบตใหม่อยู่ตลอดเวลา การฝึกอบรม เป็นกระบวนการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรมและทักษะความชำนาญเฉพาะด้านของบุคลากรที่ไม่สามารถจะทำได้โดยกระบวนการเรียนการสอนปกติ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการได้ภายใต้เงื่อนไขของระยะเวลาที่กำหนด

การฝึกอบรมมีความสำคัญต่อการป้องกันปัญหา และการแก้ปัญหา อันเกิดจากความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการเสริมความรู้ให้แก่บุคลากร เป็นการสร้าง

ความเข้าใจร่วมกันระหว่างบุคลากร รวมทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานให้แก่บุคลากร และส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต

กระบวนการในการฝึกอบรม การฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่มีการดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมใด ๆ ผู้จัดการฝึกอบรมควรศึกษาปัญหา สาเหตุของปัญหา หนทางที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา โดยประสานงานกับผู้รับผิดชอบ และผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวผู้รับการฝึกอบรมเอง เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้รับการฝึกอบรมในเรื่องของพื้นฐานทั่วไป เช่น คุณสมบัติ คุณวุฒิ เพศ วัย จำนวนการทำงาน ประสบการณ์เดิม พื้นฐานการศึกษา ความสามารถพิเศษ ความสนใจ ซึ่งผู้จัดการฝึกอบรมอาจใช้วิธีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ และวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นได้ จากการใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์หรือการสัมภาษณ์ การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ การสำรวจ หรือการทดสอบบุคลากรที่ทำงานและประสบปัญหาโดยตรง การวิเคราะห์ความต้องการ นับว่าเป็นประโยชน์ และมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการฝึกอบรม เนื่องจากเป็นการจัดการฝึกอบรมที่เกิดขึ้นจากความต้องการ และความสนใจที่แท้จริงของผู้รับการฝึกอบรมมากกว่าตามความพึงพอใจของผู้จัดการฝึกอบรม ซึ่งจะทำให้การฝึกอบรมมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้รับการฝึกอบรมอย่างแท้จริง นอกจากนี้แล้วข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ ของ โครงการฝึกอบรมที่จัดขึ้นนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหาหลักสูตรของการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ออกแบบเทคนิควิธีการฝึกอบรมให้เหมาะสมตรงกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 2 สร้างหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรม หมายถึง ประมวลความรู้ เนื้อหาสาระ และประสบการณ์ ความรู้ตามที่ผู้จัด ผู้บริหาร โครงการฝึกอบรมได้จัดเสนอให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงได้รับการพัฒนา โดยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการการฝึกอบรมที่ได้กำหนดไว้ เช่น

1) ต้องระบุพฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เข้ารับการอบรม หลังจากได้สอนวิชานั้น ๆ จบลงแล้ว

2) ต้องมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นหลักสำคัญ

3) คำที่บ่งบอกพฤติกรรมต้องชัดเจนไม่กำกวม เช่น คำว่า สามารถ จำแนก เพื่อช่วยให้วิทยากรมองเห็นวิธีการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ เช่น การเตรียมการสอนการใช้เทคนิคและอุปกรณ์และระยะเวลาที่ใช้ในการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์

4) ต้องช่วยให้วิทยากรมองเห็นถึงพฤติกรรม ของผู้รับการอบรมที่จะแสดงออก ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล โดยควรระบุเกณฑ์ขั้นต่ำ ของพฤติกรรมที่คาดหวัง เพื่อใช้ในการวัดการประเมินผลการอบรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้จัดการฝึกอบรม จึงจำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์การฝึกอบรมเชิงพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ทักษะ ทัศนคติของบุคลากรในเรื่องที่ยังขาดหายไปให้พัฒนาขึ้นมา ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ

1) ตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรมหรือบุคคลเป้าหมาย บุคคลที่ผู้จัดการฝึกอบรมต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

2) พฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จากผู้ที่ไม่มีความรู้เป็นผู้ที่มีความรู้ จากผู้ที่ขาดทักษะ เป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะ

3) เงื่อนไขของพฤติกรรมการแสดงออกภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดให้

4) เกณฑ์ หรือระดับความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย

การสร้างหลักสูตร และเนื้อหาในการฝึกอบรมจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ ซึ่งควรนำข้อมูลมาจากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ความต้องการ โดยควรกำหนดในลักษณะของโครงสร้างของหลักสูตรก่อน แล้วจัดแบ่งโครงสร้างของหลักสูตรออกเป็นหมวดวิชาต่างๆ กำหนดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมภายใต้หมวดหมู่วิชาในแต่ละหมวดหมู่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อไป

หลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรมที่ดี จะช่วยให้ผู้จัดการฝึกอบรมหรือผู้บริหารโครงการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติ และดำเนินการได้อย่างถูกต้อง ได้ทราบถึงแนวทางที่จะจัดวิธีการเทคนิค รวมทั้งกิจกรรมการฝึกอบรม ที่จะทำให้ผู้รับการฝึกอบรมได้พัฒนาความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และความสามารถ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมตามที่ได้เสนอไว้ โดยสรุปแล้วขั้นตอนของการสร้างหลักสูตรและเนื้อหาในการฝึกอบรม มีดังต่อไปนี้

1) ทบทวนข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี หลักการ มาตรฐานของงาน ความต้องการในการฝึกอบรม

2) กำหนดโครงสร้างหลักสูตร หรือกำหนดหัวข้อวิชาตามข้อมูลที่ได้วิเคราะห์

3) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยแบ่งโครงสร้างของหลักสูตรออกเป็นหมวดหมู่ 4) กำหนดรายละเอียดของเนื้อหาสาระ ให้สอดคล้องกับหัวข้อวิชาในแต่ละหมวดหมู่

5) กำหนดขอบเขตของเนื้อหาวิชาตลอดจนประเด็นสำคัญในแต่ละหัวข้อวิชา

6) กำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละหัวข้อวิชา

7) กำหนดเทคนิค วิธีการ ฝึกอบรม กิจกรรม อุปกรณ์ สื่อการฝึกอบรม ที่เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละหัวข้ออบรม

เทคนิควิธีการฝึกอบรม ควรคำนึงถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ ดังนี้

1) พิจารณาความเหมาะสมของเทคนิคที่จะนำมาใช้คือ ต้องให้เหมาะสมกับลักษณะของหัวข้อวิชาและสอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนา

2) พิจารณาขนาดของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่า มีมากน้อยเพียงใด ลักษณะของการฝึกอบรมนั้นเป็นประการใด ควรจะแบ่งเป็นกลุ่มย่อยหรือไม่ กลุ่มละเท่าใด แล้วเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรมให้เหมาะสม

3) พิจารณาถึงลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่า มีพื้นฐานความรู้ ความชำนาญประสบการณ์แตกต่างหรือสอดคล้องกัน ควรเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรมแบบใดจึงจะเหมาะสมและอำนวยประโยชน์สูงสุด

4) พิจารณาถึงความสามารถ ความคุ้นเคยต่อเทคนิคการฝึกอบรมที่จะนำไปใช้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมคุ้นเคยต่อวิธีการนั้นๆ หรือไม่

5) พิจารณาถึงเวลา และอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ว่า มีเวลาเพียงพอ และสะดวกต่อการจัดหาหรือไม่

6) พิจารณาถึงงบประมาณที่มีอยู่กับค่าใช้จ่ายที่จะต้องจัดทำเพียงพอหรือไม่

7) พิจารณา และประเมินทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าเป็นอย่างไร ปฏิกิริยาไปในทางต่อต้าน ขัดขืน เฉื่อยชา หรือขวนขวาย ใคร่รู้ในวิชาการ ทั้งนี้ ทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสำคัญต่อการเลือกสรร เทคนิคการฝึกอบรมมาก

นอกจากนี้ เมื่อผู้จัดการฝึกอบรมหรือวิทยากร สามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้รับการฝึกอบรมได้เรียบร้อยแล้ว ผู้จัดการฝึกอบรมหรือวิทยากรควรจะต้องรู้จักการเลือกใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ที่เหมาะสมกับเทคนิคการฝึกอบรม และเนื้อหา ตลอดจนต้องรู้จักการเลือกกำหนดกิจกรรมการประเมินผล ที่ใช้ในการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย และสิ่ง

สำคัญที่ผู้จัดการฝึกอบรมควรจัดทำเป็นลำดับต่อไป คือ การเขียนโครงการการฝึกอบรมมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) ชื่อโครงการการฝึกอบรม

2) ผู้รับผิดชอบโครงการการฝึกอบรมคณะทำงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม

3) หลักการและเหตุผล

4) วัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของโครงการการฝึกอบรม

5) เป้าหมาย

6) วิธีดำเนินการโครงการการฝึกอบรม

7) โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระ

8) เทคนิควิธีการฝึกอบรมและกิจกรรมการฝึกอบรม

9) คุณสมบัติของผู้รับการฝึกอบรม

10) วิทยากร

11) ระยะเวลาการฝึกอบรม สถานที่ ห้องที่ใช้ในการฝึกอบรม

12) ทรัพยากรที่ต้องใช้และงบประมาณ

13) กำหนดโครงการการฝึกอบรม

14) ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการฝึกอบรม

15) การประเมินและติดตามผล

การเขียนโครงการการฝึกอบรมมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ผู้จัดการฝึกอบรม วิทยากร ผู้บริหารโครงการการฝึกอบรม และผู้รับการฝึกอบรม ด้วยเหตุนี้ การนำเสนอโครงการการฝึกอบรมที่มีความเหมาะสมนั้น ต้องมีความชัดเจน ครอบคลุม มีเหตุผล มีความต่อเนื่อง คุ้มค่าใช้จ่าย และมีความยืดหยุ่น ที่ได้เสนอลักษณะของโครงการการฝึกอบรมที่ดีไว้ ดังนี้

1) มีความกะทัดรัดและชัดเจน ใช้ภาษาง่าย เป็นที่เข้าใจของบุคคลทั่วไป

2) ควรระบุว่า ต้องการให้เกิดพฤติกรรมชนิดใด หรือต้องการจะแก้ปัญหาใด

3) มีความเป็นไปได้

4) สามารถที่จะวัดหรือประเมินผลได้

5) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักหรือนโยบายของหน่วยงาน

ขั้นที่ 3 ดำเนินการฝึกอบรม เมื่อพร้อมที่จะดำเนินการแล้ว ผู้จัดการฝึกอบรม ก็จะสามารถเริ่มดำเนินการฝึกอบรมได้ โดยเริ่มจาก การสรรหาผู้เข้ารับการฝึกอบรม เตรียมการต่างๆ ให้มีความพร้อม เช่น การเชิญวิทยากร พิธีการ เตรียมกิจการ เตรียมสถานที่ อุปกรณ์ สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เอกสารประกอบการฝึกอบรม ตลอดจนการประเมินผล นอกจากนี้กระบวนการการพัฒนาในระหว่างฝึกอบรม มีดังนี้

1) การศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาจากข้อบกพร่อง
2) จัดให้มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องตามความจำเป็น
3) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นประจำในแต่ละวัน
4) การเคลื่อนย้ายสถานที่ (ถ้ามี)
5) กิจกรรมสุดท้ายของการฝึกอบรม

ขณะที่ดำเนินการฝึกอบรม บทบาทหน้าที่ของวิทยากรผู้ให้การฝึกอบรม จะมีความสำคัญทำให้การฝึกอบรมประสบความสำเร็จ กล่าวคือ วิทยากรควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์การจัดกิจกรรมอย่างแท้จริง มีการเตรียมการในการ ฝึกอบรมเป็นอย่างดี ตลอดจนมีความตั้งใจจริง รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีความเป็นกันเอง มีมนุษย์สัมพันธ์ มีปฏิภาณไหวพริบ คอยช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เชื่อมั่นในตัวเอง ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความอดทนยืดหยุ่น ปรับตัวกับสถานการณ์การฝึกอบรมได้ และมีความคิดสร้างสรรค์ เคารพคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การประเมินผล และติดตามผล เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้จัดการฝึกอบรม วิทยากร ผู้บริหารโครงการ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้ทราบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้หรือพัฒนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความรู้ ทักษะ ทัศนคติอย่างไรบ้าง นอกจากนั้นผลของการฝึกอบรมที่ได้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่กำหนด จะทำให้ทราบว่าเป็นไปตามระดับหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นการประเมินก่อนการฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรม และภายหลังการฝึกอบรม

การประเมินผลจะให้ผลย้อนกลับต่อโครงการการฝึกอบรมว่า มีความสำเร็จตามที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการการฝึกอบรมที่ได้เสนอไว้หรือไม่ ผลที่ได้ตรงกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายมากน้อยเพียงใด การประเมินคุณภาพของผลที่ได้จากโครงการฝึกอบรมนั้นควรทำการประเมินถึงคุณภาพการดำเนินงาน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่วิทยากรและผู้จัดการฝึกอบรมด้วย

จากหลักการ แนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการในการฝึกอบรม สรุปได้ว่า กระบวนการในการจัดการฝึกอบรม มีขั้นตอนหลักและสำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจหาความต้องการในการฝึกอบรมการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การดำเนินการฝึกอบรมและการประเมินผลและติดตามผล

เทคนิคและวิธีการฝึกอบรม การฝึกอบรมต้องประกอบด้วย บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในการฝึกอบรม ปรัชญา เป้าหมาย วัตถุประสงค์การจัดฝึกอบรม คุณลักษณะ และคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม แต่ทั้งนี้ ปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของการฝึกอบรม คือ การเลือกใช้เทคนิควิธีการฝึกอบรมที่มีความเหมาะสมกับโครงการฝึกอบรม

เทคนิคการฝึกอบรม หมายถึง รูปแบบวิธีการสอน การอบรม ที่สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ได้เสนอไว้

ประเภทของเทคนิคการฝึกอบรม ที่มีการจัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท โดยยึดหลักวิธีการที่ใช้เป็นหลัก คือ

1) กลุ่มวิธีที่เกี่ยวกับ “การบอก” (Telling Methods) กลุ่มนี้เกี่ยวข้องกับการพูดและการฟัง ซึ่งได้แก่วิธีการสอนแบบบรรยาย อภิปรายกลุ่มและเทปบันทึกเสียง

2) กลุ่มวิธีเกี่ยวกับ “การแสดง” (Showing Methods) ได้แก่ การแสดงสาธิต (Demonstration) การสังเกตการปฏิบัติงาน (On-The-Job Observation)

3) กลุ่มวิธีเกี่ยวกับ “การกระทำ” (Doing methods) ได้แก่ การถามคำถาม การอภิปรายการให้แก้ปัญหา การประชุมกลุ่มเล็ก (Buzz groups)

ประเภทของเทคนิคการฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท โดยยึดหลักบทบาทสำคัญของผู้ให้การฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดังนี้

1) เทคนิคการฝึกอบรมที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้ให้การฝึกอบรม หรือวิทยากร ได้แก่ การบรรยาย การอภิปรายเป็นคณะ การประชุมแบบซิมโปเซียม

2) เทคนิคการฝึกอบรมที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเป็นวิธีการฝึกอบรมที่เน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นจุดศูนย์กลาง และการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมุ่งสร้างพลังกลุ่มเป็นการพัฒนากลุ่ม ภายใต้หลักการของกระบวนการกลุ่ม ทั้งนี้ พฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมให้ต่อเนื่อง เพื่อเป็นการแสดงออกถึงค่านิยม และคุณค่าของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

วิธีการฝึกอบรมโดยเน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นจุดศูนย์กลางมีหลายวิธี ซึ่งในแต่ละวิธีจะต้องเลือกให้เหมาะกับประเภท และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจจะต้องใช้ประกอบกันหลาย ๆ วิธีในการอบรมครั้งหนึ่ง ๆ ดังนี้

1) การสัมมนา (Seminar) เป็นการประชุม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้าในหัวข้อประเด็นปัญหาที่วิทยากรได้เสนอให้ ภายใต้คำแนะนำจากวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิ โดยส่วนใหญ่การสัมมนาจะจัดให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันและประสบปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกัน จึงนำปัญหานั้นมาสัมมนา เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยปกติของการจัดการสัมมนาจะเป็นการจัดสัมมนาในกลุ่มย่อยก่อนแล้วนำผลการสัมมนากลุ่มย่อยมาเสนอต่อที่ประชุมใหญ่อีกครั้ง การสัมมนาเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และผลที่ได้จากการสัมมนาจะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริง

2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) เป็นเทคนิคการฝึกอบรม ที่สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมกันลงมือทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น ส่วนใหญ่การประชุมเชิงปฏิบัติการทั่วไป วิทยากรจะบรรยายให้ความรู้ ทฤษฎี พื้นฐานที่เกี่ยวข้องก่อนแล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริงในกลุ่มย่อย โดยอาจเป็นการเสนอปัญหาให้แก้ไขหรือฝึกการใช้อุปกรณ์เครื่องมือใหม่ๆ ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานหรือร่วมกันสร้างเครื่องใหม่ คู่มือการปฏิบัติใหม่ การประชุมเชิงปฏิบัติการจึงเป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากและได้ลงมือปฏิบัติจริง หากเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามากและงบประมาณสูง

3) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เป็นการรวมกลุ่มอภิปราย เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวนประมาณ 5-20 คน ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่วิทยากรกำหนดให้อภิปราย ข้อสรุปที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ สมาชิกในกลุ่มจะเลือกให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มเป็นผู้นำการอภิปราย และคอยกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่มแล้วนำเสนอผลต่อกลุ่มใหญ่ต่อไป

4) การประชุมแบบซินดิเกต (Syndicate Method) จัดแบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อแก้ไขพิจารณาหาคำตอบในปัญหาตามที่วิทยากรได้มอบหมายให้หรือเพื่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมาอย่างเฉพาะเจาะจง สมาชิกของการประชุมแบบ

ซินดิเกต จะมาจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่หลายด้าน เริ่มต้นจากการให้ความรู้หรือมีกิจกรรมปฏิบัติร่วมกันโดยวิทยากร หลังจากนั้น จึงแบ่งกลุ่มจำนวนประมาณ 6-12 คน เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเฉพาะเจาะจงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งภายใต้ความช่วยเหลือจากวิทยากร ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา ขอบเขตของปัญหา สาเหตุ แนวทาง แก้ไข และข้อเสนอแนะ กลุ่มย่อยควรจะมีการเลือก ประธาน เลขานุการ เพื่อดำเนินการในการประชุม และเสนอผลการประชุมในที่ประชุมกลุ่มใหญ่ต่อไป

5) การระดมสมอง (Brain Storming) เป็นเทคนิคการฝึกอบรม ที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้เสนอความคิดเห็นของตนเองอย่างเสรี โดยกำหนดระยะเวลาให้ ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยไม่มีการคำนึงว่าถูกหรือผิดอย่างไร ความคิดเห็นทุกเรื่องจะได้รับการยอมรับจากกลุ่มโดยจะนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาอภิปรายอีกครั้ง เพื่อคัดสรรเลือกหาความคิดเห็นของกลุ่มที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดสามารถนำไปใช้ได้จริงมากที่สุด การระดมสมองจะมีความเหมาะสมกับการฝึกอบรมกลุ่มเล็กจำนวนไม่เกิน 15 คน มากกว่ากลุ่มใหญ่หรืออาจจะแบ่งสมาชิกจากกลุ่มใหญ่เป็นกลุ่มย่อยก็ได้ แล้วมีการนำเสนอผลการระดมสมองให้กับกลุ่มใหญ่ต่อไป

6) การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz, Sezz, Buzz Group, Phillip 6-6) เป็นเทคนิคการฝึกอบรม ที่แบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ จากกลุ่มใหญ่ โดยจัดแบ่งสมาชิกในกลุ่มย่อยออกเป็น 2-6 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาร่วมกัน ซึ่งปัญหาแต่ละกลุ่มย่อยได้รับอาจเป็นปัญหาเดียวกัน หรือคนละปัญหาก็ได้ ภายใต้ความช่วยเหลือจากวิทยากรประจำกลุ่มย่อยในแต่ละกลุ่มและภายในเวลาที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มจำเป็นต้องมีประธานและเลขานุการดำเนินการประชุม โดยจะมีการนำเสนอผลการประชุมต่อกลุ่มใหญ่ ในการประชุมแบบฟิลลิป 6-6 (Phillip 6-6) เป็นการจัดกลุ่มย่อยจำนวน 6 คน โดยกำหนดให้ผู้ที่นั่งข้างหน้า 3 คน หันกลับไปหาผู้ที่นั่งแถวหลังตน 3 คนรวมกันเป็น 6 คนให้เวลาในการประชุมแก้ไขปัญหา 6 นาที จึงได้เรียกกันว่าเป็นการประชุมแบบฟิลลิป 6-6 ในการประชุมกลุ่มย่อย จะเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเป็นการสร้างบรรยากาศอย่างเป็นกันเอง แต่หากมีจัดกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่ม ประชุมในห้องเดียวกันอาจเกิดเสียงรบกวนกันได้

7) การอภิปรายแบบถาม-ตอบ (Colioquy) เป็นการอภิปรายแบบ “ปุจฉาวิสัชนา” เนื่องจากมีลักษณะที่มีกลุ่ม 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งเป็นฝ่ายถามคำถามหรือปัญหา อีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถามโดยอาจจะให้แต่ละฝ่ายมีสมาชิกได้ไม่น้อยกว่า 2-3 คน และมีผู้ดำเนินรายการ

คอยประสานงานทั้งสองฝ่าย ซึ่งกลุ่มผู้ตอบโดยมากจะเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีความรู้ในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี บรรยากาศของการอภิปรายจะมีลักษณะที่เป็นกันเอง เป็นการพูดคุยถามตอบ โดยในการอภิปรายแบบถาม-ตอบนี้ ส่วนใหญ่จะใช้ในการอภิปรายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสนใจร่วมกัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจในเรื่องหรือปัญหานั้นๆ อย่างลึกซึ้ง ในประเด็นที่หลากหลายแง่มุม และได้มีโอกาสซักถามในประเด็นต่างๆ ของเรื่องนั้นๆ ได้ด้วยตนเอง

8) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นการจัดการฝึกอบรมที่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยให้แสดงตามกิจกรรมที่เป็นจริงและเกิดขึ้นจริง ไม่มีการซักซ้อมมาก่อนแต่อย่างใด เพื่อให้ฝึกปฏิบัติได้เหมือนจริง โดยวิทยากรจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์หรือเค้าโครงเรื่อง เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสดงไปตามความคิดเห็นและบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อแสดงบทบาทสมมติแล้ว จึงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่นที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูวิเคราะห์บทบาทที่แสดงนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น การแสดงบทบาทสมมตินี้ยังสามารถใช้ในการพัฒนาทัศนคติและฝึกทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้อีกด้วย

9) การแสดงละครสั้น (Skit) คล้ายคลึงกับการแสดงบทบาทสมมติ แต่แตกต่างกันที่การแสดงละครมีการซักซ้อมการแสดง และบทบาทต่างๆ ไว้ล่วงหน้า โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสซักซ้อมบทบาทที่วิทยากรกำหนดไว้ ก่อนการแสดงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่นที่เป็นคนดูได้เห็นปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วจึงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันอภิปรายกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์นั้น ดังนั้น การแสดงละครสั้น จึงเป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่ใช้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสนใจจะเป็นการแนะนำสถานการณ์เพื่อเปิดการอภิปรายต่อไป

10) การปฏิบัติงานในเวลาจำกัด (In Basket Technique) เป็นการฝึกจำลองการปฏิบัติจริงในการปฏิบัติงานแต่ละวันโดยเฉพาะงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานเอกสารที่ได้รวบรวมไว้ในตะแกรง โดยฝึกให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกการปฏิบัติงานและการตัดสินใจตามลำดับก่อนหลังตามความเหมาะสมของงานภายในระยะเวลาจำกัดที่กำหนดให้ โดยไม่มีผู้อื่นช่วยและไม่มีข้อมูลอื่นประกอบการตัดสินใจ

11) กรณีศึกษา (Case Study) เป็นการฝึกอบรม ที่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาเรื่องราว จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือสภาพการณ์ที่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์จริงมากที่สุด

ในรูปของเอกสาร โดยมีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เห็นความสำคัญของปัญหา และข้อมูลต่างๆประกอบ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้รู้จักฝึกการตัดสินใจ การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ตัดสินปัญหา กรณีศึกษา เป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับการฝึกอบรมกลุ่มเล็กหรือหากสมาชิกกลุ่มใหญ่สามารถแบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มย่อยได้ กรณีศึกษาเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองระหว่างผู้รับการฝึกอบรม เพราะทุกคนมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ภายใต้คำแนะนำ ช่วยเหลือจากวิทยากร ทั้งนี้ เมื่อเสร็จสิ้นการอภิปรายกรณีศึกษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมแล้ว วิทยากรจะทำหน้าที่สรุปผล การวิเคราะห์นั้นอีกครั้งหนึ่งเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

12) วิธีประสบเหตุการณ์ (Incident Method) เป็นเทคนิคของการฝึกอบรม ที่วิทยากรนำเสนอเรื่องราว หรือเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจริง ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับรู้ร่วมกันและพิจารณาหาข้อเท็จจริงหรือคำตอบให้ปัญหา โดยวิทยากรจะเป็นผู้เล่าเหตุการณ์ให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมฟัง แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม ก่อนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอภิปราย เพื่อหาทางแก้ปัญหานั้น

13) เกมการบริหาร (Management Games) เป็นเทคนิคการฝึกอบรม ที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เกมการยิงเรือรบ เกมการตัดสินใจสั่งการ เกมการเป็นผู้นำ เป็นต้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีโอกาสฝึกปฏิบัติแก้ปัญหา ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากชีวิตการทำงาน เกมการบริหารนี้จะเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จะทำหน้าที่เป็นผู้บริหารในอนาคตหรือกำลังเป็นอยู่

14) การสาธิต (Demonstration) เป็นการแสดงที่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้เห็นของจริง กระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัติจริงโดยใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการทดลอง จึงมีความเหมาะสมกับการฝึกอบรมกลุ่มเล็กที่สมาชิกทุกคนได้มองเห็นการสาธิตอย่างทั่วถึง โดยเมื่อวิทยากรสาธิตเสร็จเรียบร้อย ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้ทดลองปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เพื่อฝึกปฏิบัติจนทำได้จริง การสาธิตอาจใช้ตามลำพังหรือใช้ร่วมกับเทคนิคการฝึกอบรมอื่นๆ เช่น ภายหลังการบรรยายก็ให้ทดลองปฏิบัติหรือภายหลังการสาธิตแล้วก็ให้อภิปรายกลุ่ม

15) ฟิชโบล (Fishbow) เป็นเทคนิคการฝึกอบรม ที่มีวิธีการจัดที่นั่งให้เป็นวงกลมสองวงซ้อนกัน โดยผู้ที่นั่งวงใน จะมีบทบาทในการอภิปราย แลกเปลี่ยนข่าวสาร เสนอแนะความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สำหรับผู้ที่นั่งวงนอกจะทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์ไม่มีบทบาทในการประชุม

16) การจัดทัศนศึกษา (Field Trip) เป็นการนำผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปศึกษาดูงาน ณ สถานที่ที่น่าสนใจ เพื่อศึกษาสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือเพื่อศึกษาจากของจริง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจ เพราะได้เห็นการปฏิบัติจริง ทั้งนี้ ควรจัดทัศนศึกษาควบคู่ไปกับเทคนิคการฝึกอบรมประเภทอื่นๆ เช่น การบรรยายก่อนไปศึกษาดูงาน หรือจัดให้มีการอภิปรายภายหลังกลับมาจากทัศนศึกษาก็ได้

17) การสอนงาน (Coaching) หรือการแนะนำงาน จะเป็นวิธีการที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รู้จักวิธีปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกอบรมระหว่างการปฏิบัติงาน โดยอาจสอนหรือแนะนำงานเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มเล็ก ซึ่งจะเกิดประโยชน์มากกว่าการแนะนำงานในกลุ่มใหญ่ ด้วยเหตุนี้ วิทยากรจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ ในงานที่สอนเป็นอย่างดี และหลังจากสอนงานหรือแนะนำงานแล้ว ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติงานนั้นด้วยตนเอง เพื่อเป็นการทบทวน และทดสอบความเข้าใจ การสอนงานหรือการแนะนำนี้เป็นเทคนิคการฝึกอบรมที่สร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างลูกน้องและหัวหน้างาน

18) การฝึกอบรมให้ไวต่อความรู้สึก (Sensitivity training) เป็นการเน้นในการฝึกประสาทสัมผัสหรือการพัฒนาบุคคลโดยกระบวนการกลุ่ม จะเป็นการฝึกใช้ประสาทสัมผัสของบุคคลให้เข้าใจผู้อื่นด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันรู้จักสังเกตลักษณะ ท่าทางการแสดงออกของผู้อื่น เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นของบุคคลอื่น ผลการฝึกอบรมจะนำมาสู่การพัฒนาตนเองในการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มวิทยากรจะต้องพยายามกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนได้แสดงพฤติกรรมที่เป็นของตนเองออกมาอย่างแท้จริง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้วิเคราะห์พฤติกรรมของแต่ละบุคคลในข้อบกพร่อง สิ่งที่ควรแก้ไขและให้มีการทดลองฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสม

19) การประชุมโต๊ะกลม (Round Table) หรือการอภิปรายโต๊ะกลม เป็นการประชุมหรืออภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิประมาณ 4 - 6 คน โดยจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ฟังนั่งเห็นหน้าซึ่งกันและกันในลักษณะของโต๊ะกลม ส่วนใหญ่การประชุมโต๊ะกลมจะเป็นการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นมากกว่าเป็นการเสนอทฤษฎีข้อเท็จจริง ดังนั้น ในการจัดประชุมโต๊ะกลมจึงควรจัดให้มีผู้ดำเนินรายการคอยควบคุมการประชุม จับประเด็นสรุป และเสนอคำถาม

20) การประชุมแบบฟอร์ม (Forum) หรือการชี้แจงปัญหาข้อข้องใจ เป็นเทคนิคการประชุมที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมซักถามข้อสงสัยข้อข้องใจ หลังจากที่วิทยากรได้ชี้แจงประเด็นปัญหา ส่วนใหญ่การจัดประชุมแบบฟอร์มจะเป็นการชี้แจงพูดคุยประเด็นปัญหาหรือข้อข้องใจ ข้อขัดแย้ง ข้อสงสัยระหว่างวิทยากรกับผู้ฟังนั่นเอง

21) การจัดกลุ่มผู้ฟังให้โต้ตอบ (Audience Reaction Team) หรือกลุ่มซักถามหรือการสนองความต้องการกลุ่ม เป็นการฝึกอบรมที่มีการจัดกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม หรือตัวแทนจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ซักถามรายละเอียดเพิ่มเติมซักถามข้อสงสัย ฝึกหัดการจับประเด็นโดยมีการโต้ตอบกับวิทยา ทำให้วิทยากรทราบถึงความต้องการปัญหา แนวคิดของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม และทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการบรรยาย

22) การจัดกลุ่มผู้ฟัง (Listening Team) เป็นเทคนิคการจัดที่มีกลุ่มผู้ฟังการบรรยายหรือการอภิปราย โดยคัดเลือกกลุ่มผู้ฟังจาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้ฝึกการจดบันทึกการบรรยายหรือการอภิปราย การสรุปประเด็น การสรุปการประชุม หรือการอภิปราย การทำรายงาน เพื่อเสนอรายงานการบรรยายหรือการอภิปรายให้ที่ประชุมได้ทราบต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้ฟังการสรุป ย้ำจุดที่สำคัญหรือทบทวนในตอนท้ายของการบรรยาย

23) การประชุม (Conference) เป็นการประชุมเฉพาะกลุ่มผู้ทำงาน หรือหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันแก้ไขปัญหา กำหนดนโยบาย วางหลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติ รับทราบนโยบายที่เปลี่ยนแปลง เพื่อชี้แจงให้แก่ลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาต่อไป

24) การประชุมพบปะ (Convention) หรือประชุมระดับผู้บริหาร หรือประชุมระดับหัวหน้า เป็นการประชุมเฉพาะกลุ่มผู้ทำงานหรือหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการ

จากการศึกษา แนวคิด เทคนิคและวิธีการฝึกอบรมของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่าเทคนิคการฝึกอบรม เป็นรูปแบบวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ การฝึกอบรมมีเทคนิคในการฝึกอบรมแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ เทคนิคการฝึกอบรมที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้ให้การฝึกอบรม และเทคนิคการฝึกอบรม ที่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้ จากเทคนิคดังกล่าวสามารถกำหนดใช้วิธีการฝึกอบรม

ซึ่งแบ่งตามวิธีการฝึกอบรมได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิธีเกี่ยวกับการบอกกลุ่มวิธีเกี่ยวกับการแสดง และกลุ่มวิธีเกี่ยวกับการกระทำ

องค์ประกอบของการจัดกิจกรรม คือ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคย เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกับความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมาย และสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ควรประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังนี้

1) กลุ่มเป้าหมาย วิทยากรควรจะพิถีพิถัน ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายเป็นพิเศษให้ชัดเจน เพื่อประสิทธิภาพในการวางแผนจัดกิจกรรม เช่น เพศชายหรือเพศหญิง ซึ่งสัดส่วนของเพศนับว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญ ที่วิทยากรจะนำไปพิจารณาจัดกิจกรรม ที่ต้องไม่ขัดต่อความรู้สึกวัฒนธรรมประเพณี ความรุนแรง รวดเร็ว ตลอดจนภาพหรือตัวอย่างประกอบแนวโน้มของกลุ่มอยู่ในวัยใด เช่น วัยหนุ่มสาว วัยกลางคน สูงอายุ มีสัดส่วนอย่างไร เช่น วัยสูงอายุ ควรจัดกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวอย่างธรรมดา เช่น เดินหรือยืน แต่ทั้งนี้ ต้องเน้นถึงการได้แสดงออกซึ่งประสบการณ์ กล่าวคือ เปิดเวทีแสดงถึงความสำเร็จ ภาคภูมิใจในอดีต นอกจากนี้ จำนวนของกลุ่มเป้าหมาย นับว่าเป็นข้อมูลที่จำเป็นอย่างยิ่งในการวางแผนกิจกรรม เช่น ถ้าเป็นกลุ่มเล็กควรจะเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ทุกคนได้แสดงออกอย่างเต็มที่ แต่ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ กิจกรรมควรจะเป็นในลักษณะการแสดงออกในกลุ่มย่อยแล้วเสนอผลงานของกลุ่มย่อยผ่านตัวแทนเข้าสู่กลุ่มใหญ่ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรม ถ้าในการฝึกอบรมมีผู้ที่มีความรู้ เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ เมื่อมีการกล่าวถึงเชื่อมโยงถึงเรื่องนั้น วิทยากรควรเชิญให้ขยายความเพิ่มเติมเป็นการให้เกียรติแก่สมาชิกผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์กับสมาชิกอื่นด้วย แต่หากพบว่าใครมีปมด้อยในเรื่องอะไร วิทยากรควรหาโอกาสหรือสร้างสถานการณ์ที่เอื้อให้บุคคลผู้นั้นได้เปิดปมเด่นในระหว่างการฝึกอบรมด้วย

2) เวลามากหรือน้อย วิทยากรต้องยึดถือเวลาตามตารางอย่างเคร่งครัด การบริหารเวลาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างภาพพจน์ที่ดีทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีเจตคติที่ดีต่อวิทยากรด้วย ในเวลาไม่เกิน 30 นาที กิจกรรมอาจจะประกอบด้วย 1 หรือ 2 กิจกรรมก็พอ แต่ถ้ามีเวลาเกิน 30 นาที ควรมีรูปแบบของกิจกรรมที่เปลี่ยนไปทุก 30 นาที เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซากน่าเบื่อหน่าย ช่วงเวลาเช้า สาย บ่าย หรือ ค่ำ วิทยากรควรพิจารณาด้วยว่า กิจกรรมลักษณะใดที่เหมาะสมที่ช่วงเวลาใด เช่น เช้ากิจกรรมจัดได้หลายรูปแบบ เพราะ ร่างกาย จิตใจมีความพร้อมสูง กิจกรรมประเภทการใช้ความเคลื่อนไหว และใช้ความคิดประกอบจะได้ผลมาก

สาย บ่าย หรือค่ำ วิทยากรจะต้องคิดและพิจารณาเป็นพิเศษเพราะ เป็นช่วงเวลาที่เริ่มจะล้าทางสมอง กิจกรรมควรเป็นกิจกรรมย่อย ๆ หลากหลาย และกระชับไม่เยิ่นเย้อ รอยต่อระหว่างกิจกรรมมีการเชื่อมโยงชวนให้ติดตามตลอดเวลา

3) สถานที่ ควรเลือกใช้ห้องที่มีขนาดกว้างพอที่จะจัดกิจกรรมได้สะดวกเพราะจะต้องอาศัยพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหว แบ่งกลุ่มประชุมและอภิปราย ถ้ามีโต๊ะควรเป็นโต๊ะที่สามารถยกเคลื่อนที่รวมกลุ่มได้รวดเร็วคล่องตัว แต่ถ้ามีข้อจำกัดในเรื่องสถานที่ วิทยากรก็ควรจะเลือกหรือปรับกิจกรรมให้สามารถใช้ในพื้นที่จำกัดนั้นให้ได้ ดังนั้น เพื่อความไม่ประมาท และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น วิทยากรต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ให้ชัดเจนเสียก่อน

4) เครื่องอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากวิทยากรต้องพยายามนำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ซึ่งสามารถทุ่นเวลา และช่วยในการสื่อสารชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น สไลด์เครื่องฉายแผ่นใส วิดีโอเทป ฯลฯ วิทยากรควรศึกษาวิธีใช้ให้ถูกต้องและทดลองก่อนทุกครั้ง เพื่อความมั่นใจว่า อุปกรณ์อยู่ในตำแหน่ง และสถานที่ใช้งานได้ วิทยากรที่รอบคอบต้องเตรียมกิจกรรมสำรอง ที่ไม่ต้องอาศัยเครื่องอำนวยความสะดวก เพื่อป้องกันปัญหาอันอาจจะเกิดขึ้นกับอุปกรณ์ได้ เช่น หลอดขาด ไฟฟ้าขัดข้อง เป็นต้น

5) ลักษณะกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมที่เป็นลักษณะบันไดเชื่อมนั้น มีความสำคัญมาก ดังนั้น การจัดกิจกรรมจะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือจะประสบความล้มเหลว วิทยากรที่ดีจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ มีการทบทวน ปรับปรุง ทั้งก่อน และหลังการดำเนิน กิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ลักษณะที่มีประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรม มีหลักการที่จะยึดเป็นเกณฑ์ได้ โดยในแต่ละขั้นตอนจะมีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงอย่างครบถ้วน กิจกรรมต้องมีความหลากหลายในรูปแบบและกระชับมีสถานการณ์แข่งขันเชิงสร้างสรรค์ สมาชิกทุกคนมีโอกาสแสดงออกอย่างทั่วถึง มีความสนุกสนานได้สาระประโยชน์ เสริมส่งเนื้อหาหรือกระบวนการของโครงการ มีความท้าทายในการเข้าร่วมกิจกรรม และใช้แรงเสริมทางบวกจากผลงานเป็นสิ่งยั่วยุจูงใจ

จากการศึกษา องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมในการฝึกอบรม สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้นั้น ผู้ดำเนินการฝึกอบรมหรือวิทยากรควรพิจารณาวางแผน กำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมให้มีความเหมาะสมกับเพศ วัย ของกลุ่มเป้าหมาย กำหนดระยะเวลาของแต่ละกิจกรรมให้มีความเหมาะสมไม่มากหรือน้อยจนเกินไป เลือกใช้สถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรม รวมทั้ง เลือกใช้เครื่องอำนวยความสะดวก

เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อการสื่อสารเนื้อหาสาระ ให้มีความชัดเจน และทุ่นระยะเวลา โดยกิจกรรมที่ใช้ จะต้องมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อเนื่อง และมีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความตื่นตัวในการเรียนรู้เนื้อหาสาระ

จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อ พบว่า เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสะท้อนผลของการพัฒนาตามบริบทของสถานศึกษา ดังนี้

1) การสนทนากลุ่ม (Focus group) การเลือกรูปแบบของการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะในที่นี้ คือ การสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อยหรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยกำหนดให้มีความสอดคล้องต่อวัตถุประสงค์ตามกรอบของงานวิจัย ดังนี้ เป็นการให้ผู้ร่วมสนทนาได้พูดแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ผู้วิจัยตั้งไว้ กล่าวคือ การสนทนากลุ่มผู้ร่วมสนทนาจะมีการอภิปรายในประเด็นต่างๆตามความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนา ทั้งนี้การอภิปรายกลุ่มนั้นเหมาะที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลที่เป็นเรื่องที่ต้องมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆเพื่อให้ได้คำตอบในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา จึงเหมาะกับการวิจัยที่ต้องการหารูปแบบโครงสร้าง หรือ แนวคิดใหม่ๆ โดยการสนทนากลุ่มย่อยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นบุคคลที่สามารถให้คำตอบในประเด็นที่ต้องการศึกษาได้ โดยจัดให้มีกลุ่มสนทนาประมาณ 6-12 คน ซึ่งกลุ่มที่จะมีลักษณะโต้ตอบโต้แย้งกันดีที่สุดคือ 7-8 คน และจะต้องมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้คอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อชักจูงให้กลุ่มเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียดลึกซึ้ง (สุภางค์ จันทวานิช, 2553, หน้า 91.ชาย โพธิสิตา,2547 : 209.รัตนะ บัวสนธ์,2551 : 112-113.อรุณี อ่อนสวัสดิ์ ,2551:146. วรรณี แกมเกตุ ,255 : 254-255)

1.1) หลักการของการสนทนากลุ่ม

วิธีเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการจัดให้คนที่เลือกจากประชากรที่ต้องการศึกษาจำนวนไม่มากนักมาร่วมวงสนทนากัน เพื่ออภิปรายพูดคุยกัน โดยมุ่งประเด็นการสนทนาไปยังเรื่องที่สนใจศึกษาในการจัดการสนทนากลุ่มอย่างเป็นระบบ อาจเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 7-12 คน ที่มีลักษณะบางประชากร สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน ระหว่างพูดคุย มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการ มีผู้จดบันทึกเป็นผู้จดย่อเนื้อหาการสนทนา และมีเทปบันทึกเสียงบันทึกรายละเอียดของการพูดคุย เมื่อเสร็จสิ้นการสนทนา ผู้บันทึกจะถอดรายละเอียดจากเทปที่บันทึกไว้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อไป

1.2 ลักษณะสำคัญของการสนทนากลุ่ม

ลักษณะสำคัญของการสนทนากลุ่ม คือ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ ขนาดสมาชิกที่เหมาะสมคือ 6-12 คน ที่ไม่รู้จักมาก่อน เลือกมาเพราะมีคุณสมบัติที่เหมาะกับประเด็นสนทนา กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์กำหนดไว้ล่วงหน้า ว่าใคร สัมภาษณ์ประเด็นอะไร

หัวใจสำคัญของการสนทนากลุ่ม ผู้นำในกลุ่มต้องเรียนรู้เพื่อนร่วมงานแต่ละคนอย่างถ่องแท้ ศึกษาข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดย

1) ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator)

2) ผู้จดบันทึก (Note taker)

3) เอกพันธ์ (Homogeneous members) ลักษณะคล้ายคลึงกันของสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนา อาทิ เพศ เชื้อชาติ อายุ อาชีพ สถานะภาพสมรส

4) แต่ละหัวข้อคำถามควรถามอย่างน้อย 2 กลุ่ม (At least two group for each type of respondent interviewed)

5) ข้อมูลควรวิเคราะห์โดยกลุ่ม (Data should be analyzed by group)

องค์ประกอบในการจัดสนทนากลุ่ม

6) ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator / Researcher)

7) ผู้จดบันทึก (Note Taker) ทำแผนผังเลขที่นั่ง จดเฉพาะคำต้นๆ ของผู้สนทนา

8) สถานที่ (Location)

9) อุปกรณ์ (Instrument – tape recorder)

10) ระยะเวลา (Duration) ไม่ควรเกิน 3 ชั่วโมง

11) แนวคำถาม

12) เครื่องดื่ม ของขบเคี้ยว (เล็กน้อย)

1.3 ประโยชนของการจัดการสนทนากลุ่ม

1) ใช้ในการศึกษาความคิดเห็น ทัศนคติ ความรู้สึก การรับรู้ ความเชื่อ และพฤติกรรม

2) ใช้ในการกำหนดสมมติฐานใหม่ๆ

3) ใช้ในการกำหนดคำถามต่างๆที่ใช้ในแบบสอบถาม

4) ใช้ค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือ หรือยังไม่แน่ชัดของการวิจัยแบบสำรวจ เพื่อช่วยให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5) ใช้ในการประเมินผลทางด้านธุรกิจ

1.4 ขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่ม

1) กำหนดวัตถุประสงค์ (6-8 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

2) กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ให้ข้อมูล (6-8 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

3) รวบรวมที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ของผู้ร่วมงาน (6-8 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

4) ตัดสินใจว่าจะทำกี่กลุ่ม (4-5 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

5) วางแผนเรื่องระยะเวลาและตารางเวลา (4-5 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

6) ออกแบบแนวคำถาม ควรเรียงคำถามจากคำถามที่เป็นเรื่องทั่วๆไป เบาๆ ง่ายต่อการเข้าใจ และสร้างบรรยากาศให้คุ้นเคยกันระหว่างนักวิจัยกับผู้เข้าร่วมสนทนาแล้วจึงวก เข้าสู่คำถามหลัก หรือคำถามหลักของประเด็นที่ทำการศึกษาแล้วจึงจบลงด้วยคำถามเบาๆ อีกครั้ง หนึ่ง เพื่อผ่อนคลายบรรยากาศในวงสนทนาและสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในช่วงท้าย อาจ เติมคำถามเสริมเข้าไปแต่ต้องเป็นคำถามสั้นๆอาจเป็นคำถามที่ไม่ได้เตรียมมา ก่อน แต่เป็นคำถามที่ปรากฏขึ้นมาระหว่างการสนทนา (4-5 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

7) ทดสอบแนวคำถามที่สร้างขึ้น (4-5 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

8) ทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) และผู้จดบันทึก (Note taker) (4-5 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

9) ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ต้องสร้างบรรยากาศในการสนทนา และควบคุมเกมได้เป็นอย่างดีให้เกิดความเป็นกันเองมากที่สุด Moderator จะต้องไม่แสดงความคิดเห็นของตนเอง ควรจะปล่อยให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ อิสรเสรีและเป็นธรรมชาติมากที่สุด Moderator ที่ดีจะต้องสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

10) ผู้จดบันทึก (Note taker) จะต้องอยู่ร่วมตลอดเวลาและควรทำหน้าที่ในการจดบันทึกเพียงอย่างเดียวไม่ควรร่วมสนทนาด้วย เพราะจะทำให้การจดบันทึกข้อมูลไม่ครบถ้วน และจะต้องเป็นผู้ถอดเทปด้วยตนเอง เพื่อความเข้าใจในสิ่งที่ได้บันทึกและเนื้อหาสาระในเทปที่ตรงกัน

11) ผู้ช่วยทั่วไป (Assistant) มีหน้าที่คอยควบคุมเครื่องบันทึกเสียงและเปลี่ยนเทปขณะที่กำลังดำเนินการสนทนา และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ดำเนินการสนทนาและผู้จดบันทึก เพื่อให้แต่ละคนทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่

11.1 คัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา และจัดทำบัตรเชิญส่งให้ผู้ร่วมสนทนา (3-4 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

11.2 โทรศัพท์เพื่อติดตามผลและส่งบัตรเชิญให้ผู้ร่วมงาน (3-4 สัปดาห์ก่อนการสนทนากลุ่ม)

11.3 การจัดการเพื่อเตรียมการทำสนทนากลุ่ม เป็นการเตรียมสถานที่ กำหนดวัน เวลา และจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็น เช่น เครื่องบันทึกเทป ม้วนเทป ถ่าน สมุด ดินสอ เครื่องดื่ม อาหารว่าง เป็นต้น

11.4 แจ้งสถานที่ให้ผู้ร่วมงานทราบล่วงหน้า 2 วัน

11.5 จัดกลุ่มสนทนา และหลังการสนทนากลุ่มควรส่งจดหมายขอบคุณผู้ร่วมงานด้วย

11.6 ประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

11.7 ถอดเทปออกมาเป็นบทสนทนา ควรถอดเทปออกมาอย่างละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและต้องไม่ใส่ความ คิดของตนเองที่ถือเป็นข้อสรุปลงไปด้วย

11.8 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา ถ้าจะให้ดีควรทำการวิเคราะห์ร่วมกันหลายๆคนเพื่อเป็นการอภิปรายร่วมกัน ถ้ามีความเห็นไม่ตรงกันควรกลับไปฟังรายละเอียดจากเทปใหม่ แล้วกลับมาอภิปรายด้วยกันอีก

1.5 การดำเนินงานการสนทนากลุ่ม

1) แนะนำตนเองและทีมงาน ประกอบด้วยพิธีกร ผู้จดบันทึก และผู้บริการทั่วไป โดยปกติไม่ควรให้มีผู้สังเกตการณ์ อาจมีผลต่อการแสดงออก

2) อธิบายถึงจุดมุ่งหมายในการทำสนทนากลุ่ม วัตถุประสงค์ของการศึกษา

3) เริ่มเกริ่นด้วยคำถามอุ่นเครื่องสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง

4) เมื่อเริ่มคุ้นเคย เริ่มคำถามในแนวการสนทนาที่จัดเตรียมไว้ทิ้งช่วงให้มีการถกประเด็น และโต้แย้งกันให้พอสมควร

5) สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน ควบคุมเกมไม่ให้หยุดนิ่ง อย่าซักคนใดคนหนึ่งมากเกินไป คำถามที่ถามไม่ควรถามคนเดียว อย่าซักรายตัว

6) ในการนั่งสนทนา พยายามอย่าให้เกิดการข่มทางความคิด หรือชักนำผู้อื่นให้เห็นคล้อยตามผู้ที่พูดเก่ง (Dominate) สร้างบรรยากาศให้คนที่ไม่ค่อยพูดแสดงความคิดเห็นออกมาให้ได้

7) พิธีกรควรเป็นคนพูดเก่งซักเก่ง มีพรสวรรค์ในการพูดคุย จังหวะการถามดี ถามช้าๆ ละเอียด ควรมีการพูดแทรกตลกอย่างเหมาะสมด้วย และในการสนทนากลุ่มยังมีปัจจัยที่จำเป็น ดังนี้

7.1) กระดาษสำหรับจดบันทึกและดินสอ

7.2) ชาร์ตหรือกระดานดำ

7.3) บทสคริปการสนทนากลุ่ม

7.4) รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

7.5) ผู้จดบันทึกการสนทนา

7.6) เครื่องบันทึกเสียง

7.7) การสร้างบรรยากาศให้สดชื่น

2) การประชุมกลุ่ม (Group Meeting)

การประชุมถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการทำงาน เพื่อให้คนในองค์กรได้มาร่วมปรึกษาหารือกัน เพื่อร่วมกันคิดอย่างมีวัตถุประสงค์ มีระเบียบวิธี มีการกำหนดเวลา และติดตามผล ซึ่งการประชุมงานก็มีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น ประชุมวางแผนประจำปี ประชุมเพื่อแจ้งข่าวสาร ประชุมเพื่อขอความคิดเห็น ประชุมเพื่อหาทางแก้ไขเมื่อมีปัญหา เป็นต้น ซึ่งการทำงานให้ราบรื่นและประสบความสำเร็จได้ดีนั้น ย่อมเริ่มมาจากการประชุมที่ดีและมีประสิทธิภาพ

สมิต สัชฌุกร (2543 : 119), เกษม วัฒนชัย (2543 : 1) วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2545 : 209), ฝ่ายวิชาการเอ็กซเปอร์เน็ท (2548 : 17), อภิญญา หนูมี (2560 : 83) เพิ่มศักดิ์ ทับทิมทอง (2561 : 1-2) ได้นำเสนอเกี่ยวกับแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับการประชุมไว้หลายประเด็น ดังนี้

2.1) ความหมายของการประชุม

คำว่า “การประชุม” ในความหมายที่เข้าใจโดยทั่วไป หมายถึง การที่บุคคลพบปะกันตามนัดหมายเพื่อร่วมคิดและแสดงความเห็นอย่างมีวัตถุประสงค์และมีระเบียบวิธี ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อมีคณะบุคคล มีการนัดหมายเวลา สถานที่ที่กำหนด มีการร่วมกันคิดและแสดงความคิดเห็นมีวัตถุประสงค์ มีระเบียบวิธีที่เป็นแบบแผนการประชุมนั้นๆ โดยการประชุมส่วนใหญ่มักเป็นการหารือเพื่อหาข้อยุติ หาแนวทาง การดำเนินงาน (หากเป็นการพบปะพูดคุยทั่วๆ ไป หรือพบปะในงานสังสรรค์ต่างๆ ไม่ถือว่าเป็นการประชุม)

ความจำเป็นที่ต้องมีการประชุม เมื่อกล่าวถึงการประชุม หลายคนมักบ่นหรือแสดงอาการเบื่อหน่าย เพราะอาจเนื่องจากขาดประสบการณ์ต่อเรื่องราวนั้นๆ เช่น ประธานไม่ชำนาญในการควบคุมการประชุม กรรมการบางท่านผูกขาดคำพูด เสียเวลา เป็นต้น แต่สำหรับการประชุมก็มีความจำเป็น กล่าวคือ จำเป็นต้องร่วมกันวางแผนการทำงาน การปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหา จำเป็นต้องประหยัดเวลา จำเป็นต้องพูดคุยความลับ เพราะบางครั้งอาจมีความลับที่ไม่อาจเปิดเผยภายนอก และจำเป็นต้องจัดเวลาให้บุคลากรได้ว่างตรงกัน

2.2) วัตถุประสงค์ของการประชุมกลุ่ม

การประชุมแต่ละครั้งอาจมีวัตถุประสงค์หลายอย่าง โดย 1) เพื่อชี้แจงข้อมูลข่าวสาร โดยในประชุมทั่วไปมักมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับองค์กรโดยรวม การแจ้งข้อมูลข่าวสารในการประชุม ได้แก่ ประธานและเลขานุการเป็นหลัก แต่ประธานอาจมอบหมายให้

กรรมการเป็นผู้แจ้งก็ได้ 2) เพื่อติดตามงาน โดยในการประชุมหากมีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติจะต้องมีการรายงานผลงาน หรือ ความก้าวหน้าของแต่ละงานแต่ละช่วง วัตถุประสงค์ของการประชุมเรื่องนี้ จะทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคของงานเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป และอาจเพื่อเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามกำหนด 3) เพื่อตัดสินใจหรือแก้ปัญหา ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติงานบางครั้ง ผู้ปฏิบัติไม่สามารถตัดสินใจหรือแก้ปัญหาได้ตามลำพัง จึงต้องเสนอที่ประชุมเพื่อตัดสินใจหรือแก้ปัญหาร่วมกัน โดยเฉพาะงานใหญ่ๆ ระดับองค์กรหรือระดับชาติ ผู้ปฏิบัติอาจไม่มีอำนาจเพียงพอในการตัดสินใจ ต้องอาศัยมติที่ประชุม 4) เพื่อกำหนดนโยบาย การกำหนดนโยบายอาจเป็นการกำหนดโดยผู้บริหารเอง หรือนำเข้าที่ประชุมเพื่อร่วมกันกำหนดนโยบาย ที่ประชุมจะร่วมกันกำหนดนโยบายหรืออาจวางแผนงานเพื่อสะดวกแก่ฝ่ายปฏิบัติก็ได้ ส่วนใหญ่มักเป็นการประชุมระดับผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายโดยตรง 5) เพื่อทบทวนนโยบาย บางครั้งนโยบายอาจมีปัญหาในการนำไปสู่การปฏิบัติ จึงต้องมีการประชุมเพื่อทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขนโยบายดังกล่าว รวมทั้งแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ หลังจากใช้ไประยะหนึ่ง และ 6) เพื่อปรับปรุงงาน องค์กรต่างๆ จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนางานอยู่เสมอ การประชุมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับปรุงงานอาจเป็นการประชุมระดับปฏิบัติการหรือระดับผู้บริหารก็ได้ เช่น บริษัทได้รับการร้องเรียนจากลูกค้าว่าการบริการไม่เหมาะสม ผู้เกี่ยวข้องก็จะประชุมกันเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการบริหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.3 ประโยชน์ของการประชุม

ประโยชน์และความสำคัญของการประชุม ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ประธานองค์ประชุม เลขานุการ ระเบียบวาระการประชุม ญัตติ มติรายงานการประชุมและหนังสือเชิญประชุม นอกจากการประชุมจะเป็นเครื่องมือต่อการปฏิบัติงานเพื่อเกิดผลงานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังมีความสำคัญในมิติต่างๆ ดังนี้

2.3.1) เป็นสื่อกลางในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์กรเดี่ยวกันให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน

2.3.2) เป็นเครื่องมือที่จะถ่ายทอดความรู้หรือข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไปสู่สาธารณะชน

2.3.3) ได้เครื่องมือสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ เพราะนอกจากจะเป็นที่มาของการวินิจฉัย สั่งการแล้ว ก็เป็นที่มาของการได้มาซึ่งแนวทางปฏิบัติอีกหลากหลายแนวทาง

2.3.4) ได้ข้อมูลในการตัดสินใจที่ดี เพราะผลลัพธ์ของการประชุมคือข้อตกลงในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินงานด้านต่างๆ เกิดเอกภาพ

2.4 การแบ่งประเภทของการประชุม ประเภทของการประชุมมีนักวิชาการได้แบ่งออกหลายลักษณะ ดังนี้

2.4.1) การประชุมเพื่อแจ้งให้ทราบ วัตถุประสงค์เพื่อแจ้งคำสั่ง ชี้แจงนโยบาย

วัตถุประสงค์ วิธีปฏิบัติ แถลงผลงาน หรือความก้าวหน้าของงาน เช่น การปฐมนิเทศ การบรรยายทางวิชาการ ถ้าเข้าใจแล้วถือว่ายุติ โดยมีลักษณะสำคัญ คือ ไม่มีการลงคะแนนเสียง

2.4.2) การประชุมเพื่อขอความคิดเห็น วัตถุประสงค์ เพื่อฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อประธาน หรือผู้เกี่ยวข้องจะนำ ไปประกอบการตัดสินใจ เช่น การสัมมนา ความเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมไม่มีผลผูกพันต่อการตัดสินใจของ ประธาน และผู้เข้าร่วมประชุมมีหน้าที่ให้ความคิดเห็น ความสามารถที่จำเป็น คือ การพูด การฟัง และการให้เหตุผล ไม่มีการลงคะแนนเสียง

2.4.3) การประชุมเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันซึ่งผูกพันการกระทำของผู้เข้าร่วมประชุมลักษณะเฉพาะผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนได้ส่วนเสีย บรรยากาศมักเคร่งเครียด ต้องสร้างบรรยากาศเอง ความร่วมมือการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการใช้เหตุผลอย่างมาก หลักเกณฑ์ เป็นเงื่อนไขสำคัญ เมื่อมีการโต้แย้งจนเหลือคู่แข่ง 2-3 คน แล้วอาจมีผู้ขอให้ประธานเป็นผู้ตัดสินใจ โดยประธานต้องกำหนดประเด็นให้ชัดเจน วางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัดอาจกำหนดเกณฑ์การตัดสินใจด้วยว่าควรจะทำอย่างไรผู้เข้าร่วมประชุมถ้าคนมีส่วนได้ส่วนเสียต้องเตรียมเหตุผล

2.4.4) การประชุมเพื่อหาข้อยุติ หรือเพื่อแก้ปัญหาลักษณะสำคัญผู้เข้าร่วมประชุมมีความทัดเทียมกันในการแสดงข้อคิดเห็น เพื่อหาข้อ ยุติหรือหาทางแก้ไขปัญหา ในการประชุมเพื่อหาข้อยุติร่วม ประธานต้องชี้ประเด็นหลักให้ที่ ประชุมหาข้อยุติ โดยนำเสนอข้อมูลพื้นฐานรวมทั้งประเด็นกฎหมายเพื่อประกอบการ

3.5 ภารกิจการบริหารทรัพยากรมนุษย์

เป้าหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในทุกองค์กรก็คือ "การบริหารหรือจัดการให้บุคลากรมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากที่สุดแก่องค์กร" และการที่จะสามารถบรรลุถึงเป้าหมายได้จะต้องมี ภารกิจ (Missions) ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์พอสรุปได้ 4 ด้าน (พิชิต เทพวรรณ์ ,2554 : 26.นิสดารก์ เวชยานนท์,2559 : 64. เฉลิมพงศ์ มีสมนัย,2554. วันชัย สุขตาม,2560. ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์, 2557. เกื้อจิตร ชีระกาญจน์, 2557) ดังนี้

3.5.1 การดึงดูดหรือจัดหาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่องค์กร (Human Resource Attraction) กระบวนการที่สำคัญของภารกิจนี้คือ การวิเคราะห์งานและออกแบบงาน การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การสรรหาทรัพยากรมนุษย์ และการคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์

3.5.2 การใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร (Human Resource Utilization) กระบวนการที่สำคัญของภารกิจคือ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งงาน และการบริหารการออกจากงาน ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะทำให้

องค์กรทราบถึงประสิทธิภาพและศักยภาพของ ทรัพยากรบุคคลที่องค์กรมีการมอบหมายหน้าที่ที่เหมาะสมตามความสามารถและ ศักยภาพของแต่ละบุคคล

3.5.3 การพัฒนาประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์ (Developing A High Performing Human Resource) เมื่อองค์กรมีบุคลากรที่มีคุณภาพแล้ว ก็จะต้องเสริมสร้างให้บุคคลเหล่านั้นมีประสิทธิภาพและคุณภาพสูงยิ่งขึ้น กระบวนการที่สำคัญในภารกิจนี้คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรม การพัฒนาการจัดการ และพัฒนาอาชีพ

3.5.4 การจูงใจและการเก็บรักษาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Motivation and Retention) เมื่อองค์กรได้ลงทุนจัดหาและพัฒนาเจ้าหน้าที่จนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพแล้ว องค์กรจะต้องจูงใจและเก็บรักษาเจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพดีไว้กับองค์กรให้นานที่สุด กระบวนการที่สำคัญคือ การบริหารค่าตอบแทน การจัดการด้านความปลอดภัยและสุขภาพและอนามัยของทรัพยากรมนุษย์ และการแรงงานสัมพันธ์

3.6 ลักษณะการบริหารทรัพยากรมนุษย์และกิจกรรมการบริหารทรัพยากรมนุษย์

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ [Human resource management (HRM)] มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างๆ ดังนี้ 1) เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์ของธุรกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุ ประสงค์ขององค์กร 2) เป็นนโยบายและการปฏิบัติในการใช้ทรัพยากรมนุษย์ของธุรกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร 3) เป็นกิจกรรมที่ออกแบบเพื่อจัดหาความร่วมมือกับทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร 4) เป็นหน้าที่หนึ่งขององค์กรซึ่งทำให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดจากการใช้ เจ้าหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรและเป้าหมายเฉพาะบุคคล การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในการทำงาน (Human resource management at work) เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องกระทำเพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ ในองค์กรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนเพื่อความอยู่รอดและความเจริญก้าวหน้าขององค์กร ผู้บริหารทรัพยากรมนุษย์ควรจะศึกษาในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การบริหารทรัพยากรมนุษย์คืออะไร (What is human resource management) ทำไมการบริหารทรัพยากรมนุษย์จึงมีความสำคัญต่อผู้บริหารทุกคน (Why is human resource management important to all managers) ลักษณะของสายงานหลักและสายงานที่ปรึกษาของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Line and staff aspects of human resource management) อำนาจหน้าที่ของสายงานหลัก

เทียบกับสายงานที่ปรึกษา (Line versus staff authority) หน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารตามสายงานหลัก (Line manager's human resource management responsibilities) ความรับผิดชอบของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ของแผนกทรัพยากรมนุษย์ (Human resource department's human resource management responsibilities) ความร่วมมือของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ของสายงานหลักและสายงานที่ปรึกษา (Cooperative line and staff human resource management) (โชษิตา ประสาทเกษการณ์, 2557.ดวงหทัย คชเสนี ,2557. วันเพ็ญ อโนมาศ,2557. พายับ ขาวเหลือง, 2555. มาเรียม นิลพันธ์,2555)

3.7 วัตถุประสงค์ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

เพื่อจัดหาคนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับงาน เกิดการใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดบุคลากรได้พัฒนาทักษะและความสามารถของกำลังแรงงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อรักษาเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถให้คงอยู่ให้นานที่สุด และเพื่อสื่อสารนโยบายการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้กับเจ้าหน้าที่ทุกคนได้ทราบ (พายัพ ขาวเหลือง,2555 : 89-90. สมใจ ลักษณะ, 2552 : 52-56)

การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญต่อผู้บริหารทุกคน (The important of human resource management to all managers) การบริหารมนุษย์มีความสำคัญต่อผู้บริหาร เพราะผู้บริหารทุกคนไม่ต้องการให้มีความผิดพลาดเกิดขึ้นในการบริหารงาน ซึ่งความผิดพลาดที่ผู้บริหารงานไม่ต้องการมี ได้แก่การจ้างคนไม่เหมาะสมกับงาน อัตราการออกจากงานสูง การพบว่าเจ้าหน้าที่ไม่ตั้งใจที่จะทำงานให้ดีที่สุด การเสียเวลากับสัมภาษณ์ที่ไม่ได้ประโยชน์ ทำให้หน่วยงานต้องขึ้นศาลเนื่องจากความไม่เป็นธรรมของผู้บริหาร ทำให้หน่วยงานถูกฟ้องจากการจัดสภาวะแวดล้อมการทำงานที่ไม่ปลอดภัย การทำให้เจ้าหน้าที่คิดว่าเงินเดือนที่เขาได้รับไม่ยุติธรรม ไม่ยอมให้มีการฝึกอบรมและการพัฒนา ซึ่งเป็นการทำลายประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน การกระทำที่ไม่ยุติธรรมและความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดกับเจ้าหน้าที่ ความรู้ที่ศึกษาจากการบริหารทรัพยากรมนุษย์จะช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาด ดังกล่าวได้ สิ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือ ผู้บริหารควรมีเหตุผลและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ได้แก่ การวางแผนที่เหมาะสม การจัดแผนภูมิองค์กรและกำหนดสายการทำงานให้ชัดเจน รวมถึงการใช้

การควบคุมด้วยความชำนาญ แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารก็อาจล้มเหลว ในทางกลับกันก็มีผู้บริหารบางคนที่ประสบความสำเร็จถึงแม้จะไม่ได้มีการวางแผนที่เหมาะสมเพราะพวกเขามีความชำนาญในการจ้างคนได้ถูกต้องเหมาะสมกับงาน มีการจูงใจ การประเมิน การฝึกอบรมและเหมาะสม (ดิลก ถือกล้า, 2554 : 32-37. โกวิทย์ กังสนันท์, 2557 : 1-25. อนิวัช แก้วจำนงค์, 2556.จารุณี ศรีบาลแจ่ม,2557. จันทราภา พิมพ์ชัยกุล,2557.ชัยกร หงสประภาส,2557)

3.8 ขอบเขตงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

จากการศึกษาพบว่าโดยปกติทุกองค์กรจะต้องมีทรัพยากร 3 ประเภท ได้แก่ 1) Financial Resource ได้แก่ เงินสด สินค้าคงเหลือ การลงทุน เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ขององค์กรมีความสำคัญต่อองค์กรเพราะเป็นปัจจัยทำให้องค์กรตอบสนองโอกาสที่จะเติบโตขยายตัวได้ สามารถคำนวณได้จาก ทรัพย์สินลบด้วยหนี้สินขององค์กร เป็นปัจจัยที่นักลงทุนประเมินสภาพการเงินขององค์กร 2) Human Resource คนที่องค์กรจ้าง การวัดมูลค่าทำได้ยาก ผู้บริหารมักมองข้ามความสำคัญเพราะสะท้อนความมั่งคั่งขององค์กรได้ยาก เป็นสิ่งที่ไม่เสื่อมค่าเหมือนทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรมนุษย์สะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าสุทธิองค์กรเหมือนทรัพยากรทางการเงิน สำคัญเท่าการเงินฝ่ายบริหารวัดค่าของทรัพยากรมนุษย์ได้ การหาต้นทุนในการหาคนแทน เช่น ต้นทุนคัดเลือก จ้าง วางตำแหน่ง การฝึกหัด อบรม ฝ่ายบริหารประเมินมูลค่าจาก การวัดความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทัศนคติของสมาชิกองค์กร เจ้าหน้าที่ที่ฝึกฝนชำนาญจะสะท้อนผลิตผล ประสิทธิภาพการทำงาน ทัศนคติต่องานและองค์กร (นิสดารก์ เวชยานนท์,2559.พิชิต เทพวรรณ์,2554.วนิดา วาดีเจริญ,2556.สุนันทา เลาหนันทน์,2556.โสภณ ภูเก้าล้วน และ ฐิติวรรณ สินธุ์นอก,2557.ศิรภัสสรศ์ วงศ์ทองดี,2559.สุภาวดี ขุนทองจันทร์,2559.สกล บุญสิน,2560)

4. แนวคิดเกี่ยวกับการตัรฺบียะฮ์

4.1 ความหมายของการตัรฺบียะฮ์

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความหมายของการตัรฺบียะฮ์ได้มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

มันศูร อับดุลลอฮ์ (2557 : 2) ได้กล่าวถึงการตัรฺบียะฮ์ หมายถึง การฝึกฝน อบรม เชิงปฏิบัติจริง เป็นการเรียนการสอนที่ใช้สื่อและกระบวนการอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกแก้ปัญหา ฝึกวิเคราะห์ด้วยตนเองภายใต้

การกำกับดูแลของครูหรือมูร็อบบีย์ การตัรฺบียะฮ์นี่เองที่น่าจะเป็นที่มาของการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) ดังที่นักการศึกษาในปัจจุบันกำลังรณรงค์กัน

มัสลัน มาหะมะ (2551:109) ได้กล่าวถึงการตัรฺบียะฮ์ หมายถึง การอบรม การขัดเกลาจิตใจ

อัลมุสลีมาต (2553 : คำนำ) ได้ให้ความหมายของ “อัตตัรฺบียะฮ์” หมายถึง การเพิ่มพูนขึ้น การเจริญงอกงาม การอบรมเลี้ยงดู การแก้ไขให้ดีขึ้น การสั่งสอน การปกครองดูแล การนำสิ่งหนึ่งสิ่งใดสู่ความสมบูรณ์ของมัน จากลักษณะหนึ่งสู่อีกลักษณะหนึ่ง การสร้างสิ่งหนึ่งจากขั้นหนึ่งจนถึงขีดความสมบูรณ์ และ “การตัรฺบียะฮ์” โดยทั่วไป หมายถึง การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด มีระเบียบวินัย มีแผนงาน มีหลักสูตร มีการติดตามผล ตลอดจนแบบแผนหรือวิธีการอื่นๆ ที่จำเป็น โดยมีความมุ่งหมายให้เกิดทักษะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่าง จนมีความชำนาญหรือกลายเป็นนิสัยประจำตัว

Kholid Hamid Al Hashimy (1982:17-18 อ้างถึงใน ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2551:5-6) ได้ให้ความหมายจากบางส่วนของการตัรฺบียะฮ์ในอัลกุร่อาน ดังนี้

1) อัลฮิกมะฮ์ (วิทยปัญญา) อิลมุ (ความรู้) และตะอฺลีม (การสอน) ดังที่พระองค์ทรงตรัสไว้ในอัลกุรอ่านว่า

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِّي مِن دُونِ اللَّهِ وَلَٰكِن كُونُوا رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ

ความว่า “ไม่เคยปรากฏแก่บุคคลใดที่อัลลอฮ์ทรงประทานคัมภีร์และข้อตัดสิน และการเป็นนะบีแก่เขา แล้วเขากล่าวแก่ผู้คนว่า ท่านทั้งหลายจงเป็นบ่าวของฉัน อื่นจากอัลลอฮ์ หากแต่(ขาจะกล่าวว่า) ท่านทั้งหลายจงเป็นผู้ที่ผูกพันธ์กับพระเจ้าเถิด เนื่องจากการที่พวกท่านเคยสอนคัมภีร์ และเคยศึกษาคัมภีร์มา”

(อาละอิมรอน : 79)

2) การคุ้มครองดูแล (เลี้ยงดู) ดังที่พระองค์ทรงตรัสไว้ในอัลกุรอ่านว่า

وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

ความว่า "และจงนอบน้อมแก่ท่านทั้งสอง ซึ่งการถ่อมตนเนื่องจากความเมตตา และจงกล่าวว่า "ข่าแต่พระเจ้าของฉัน ทรงโปรดเมตตาแก่ท่านทั้งสองเช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อเยาว์วัย"

(อัลอิสรออฺ : 17)

จากนิยามศัพท์ทางภาษาดังกล่าวข้างต้น อับดุรฺเราะหฺมาน อัลบานี (Abdul-Rahman Al-bani) ได้กล่าวว่าการตัรฺบียะฮ์ต้องประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

1) จะต้องยึดมั่นบนธรรมชาติของการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของมนุษย์

2) มีการพัฒนาความพร้อม ความสามารถของผู้ที่ถูกตัรฺบียะฮ์

3) มีการชี้นำ ส่งเสริมความพร้อมให้สมบูรณ์ตามความเหมาะสม

4) ต้องกระทำในลักษณะที่เป็นขั้นเป็นตอน

และหลักการศึกษาที่ได้จากความหมายของคำว่า "ตัรฺบียะฮ์" สามารถสรุปได้ ดังนี้

1) การศึกษาเป็นงานที่มีเป้าหมาย

2) มูร็อบบีย์ (ผู้ที่ให้การตัรฺบียะฮ์) ที่แท้จริง คือ พรองค์อัลลอฮ์ผู้ทรงสร้างฟิตเราะห์หรือธรรมชาติของมนุษย์

3) การตัรฺบียะฮ์จะต้องทำการปฏิบัติหรือกระทำให้เป็นไปอย่างมีขั้นตอน

4) แท้จริงการงานของมูร็อบบีย์ (ผู้ที่ให้การตัรฺบียะฮ์) เป็นการทำตามและส่งเสริมการสร้างของอัลลอฮ์

ความหมายของ "การศึกษา" หรือ "การตัรบียะฮ์" จากแนวคิดดังกล่าวจึงหมายถึง การพัฒนาส่งเสริมมนุษย์อย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้มีความสมบูรณ์ในทุกๆด้าน โดยวางอยู่บนพื้นฐานคำสอนอิสลาม มีเป้าหมาย โดยพัฒนาส่งเสริมในทุกๆด้าน เพื่อความสงบสุขทั้งบนโลกนี้ (ดุนยา) และโลกหน้า (อาคีเราะห์) และได้สรุปความหมายของการตัรฺบียะฮ์ คือ การเตรียมความ

พร้อมหรือพัฒนามนุษย์ให้อยู่ในแนวทางที่ดี ถูกต้อง โดยผู้ให้การตัรฺบียะฮ์ที่แท้จริงคือ พระองค์อัลลอฮ์ การตัรฺบียะฮ์ของพระองค์แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การตัรฺบียะฮ์ทั่วไป คือ การสร้างมัคลูก (สิ่งถูกสร้าง) ทั้งหลายและทรงให้มีปัจจัยยังชีพ ให้ทางนำ เพื่ออำนวยประโยชน์แก่มนุษย์ให้สามารถดำรงตนอยู่บนโลกนี้ได้

2) การตัรฺบียะฮ์เป็นการเฉพาะ คือ การตัรฺบียะฮ์ผู้ที่พระองค์ทรงรักและเมตตาโดยการให้อีหม่านหรือหลักศรัทธาและทางนำ ทรงให้พวกเขาห่างไกลจากสิ่งไม่พึงประสงค์ทั้งหลาย นั่นคือ การตัรฺบียะฮ์สำหรับบรรดานบีหรือวาลี (ผู้ได้รับทางนำ)

Saaid Ismail Ali (1987:36) ได้กล่าวไว้ว่า การตัรฺบียะฮ์ หมายถึง ความเข้าใจ มารยาท วิธีการและทิศทาง ซึ่งถูกรวบรวมไว้ในเหล่าบรรดาโองการต่างๆ ในอัลกุรอ่านและแนวทางของท่านนบี เพื่อใช้เป็นสื่อในการขัดเกลาบุคลิกภาพด้านต่างๆ ของมนุษย์ที่หลายหลาย

Langgulung Hasan (1987:4) นักวิชาการศึกษาอิสลามชาวอินโดนีเซีย ได้กล่าวว่า การตัรฺบียะฮ์หรือการศึกษา ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “education” มาจากรากศัพท์ภาษาละติน คือ “educare” หมายถึง การนำสิ่งหนึ่งสิ่งใดในที่นี้หมายถึง ความรู้ ที่เข้าไปในหัวสมองของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งในความหมายดังกล่าวนี้จะมี 3 ประการที่เกี่ยวข้อง คือ ความรู้ กระบวนการนำเข้าและหัวสมองของมนุษย์ และท่านได้กล่าวอีกว่าภาษาอาหรับมีคำศัพท์หลายคำที่ใช้ในความหมายของ “การศึกษา” โดยปกติคำศัพท์ที่ใช้กันมีดังนี้

1) ตะอฺลีม หมายถึง การสอน ซึ่งคำๆนี้มีใช้ในอัลกุรอ่าน เช่น

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ
أَنبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَٰؤُلَاءِ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

ความว่า “และพระองค์ได้ทรงสอนบรรดานามของทั้งปวงให้แก่อาดัม ภายหลังได้ทรงแสดงสิ่งเหล่านั้นแก่มะลาอิกะฮฺ แล้วตรัสว่า จงบอกบรรดาชื่อของสิ่งเหล่านั้นแก่ข้า หากพวกเจ้าเป็นผู้พูดจริง”

(บากอเราะห์ : 31)

2) ตัรฺบียะฮ์ หมายถึง การดูแลหรือเลี้ยงดูถนุถนอม การอบรมขัดเกลา ปลูกฝัง บ่มนิสัย เป็นต้น ดังตัวอย่างในอัลกุร่อาน

وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُل
رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

ความว่า “และจงนอบน้อมแก่ท่านทั้งสอง ซึ่งการถ่อมตน เนื่องจากความเมตตา และจงกล่าวว่า “ข้าแต่พระเจ้าของฉัน ทรงโปรดเมตตาแก่ท่านทั้งสองเช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อเยาว์วัย”

(อัลอิสรออฺ : 24)

3) ตะดีบ หมายถึง การอบรมบ่มนิสัยให้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมและจริยธรรม ดังความหมายที่ปรากฏจากวจนะของท่านบี

ความว่า “พระเจ้าของฉันให้การศึกษาอบรมฉัน และพระองค์ทำให้การศึกษาของฉันดีที่สุด”

(หะดิษรายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

Arjuna@Mahd Noor Yunus (2003:287) ในหนังสือประวัติศาสตร์อารยธรรมอิสลามได้สรุปความหมายของการ “ตัรฺบียะฮ์” ไว้คือ กระบวนการหนึ่งที่สร้างบุคลิกภาพของมนุษย์จากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับที่บรรลุถึงจุดมุ่งหมายสุดท้าย คือ มนุษย์ที่สมบูรณ์ที่ภักดีต่ออัลลอฮ์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ (อิคลาส) โดยการตัรฺบียะฮ์ที่สมบูรณ์ต้องประกอบด้วยการบูรณาการระหว่าง 3 ประการ ดังรูปที่...

4.2 ความสำคัญของการตัรฺบียะฮ์

อัลอิกเราะ (2559 : 212) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการตัรฺบียะฮ์ไว้ว่า ในยุคปัจจุบันผู้รู้มีมากแต่ผู้ปฏิบัติมีน้อย จึงมีความจำเป็นต้องฝึกฝนเด็กๆตั้งแต่เยาว์วัยให้รักต่อการปฏิบัติอามัล (ความดีตามหลักการอิสลามสอน) ความรู้ที่มีอยู่มากมาย แต่กลับไม่สามารถยังประโยชน์ให้กับ

ผู้เรียนและผู้สอนได้เพราะขาดการตัรฺบียะฮ์ อามัลตัรฺบียะฮ์จึงต้องคำนึงในทุกด้านของการดำเนินชีวิตของเด็กนักเรียนจนส่งผลต่อจิตใจของนักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการดำเนินชีวิต

ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ (2548 : 18-21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการตัรฺบียะฮ์ไว้ว่า อิสลามเป็นศาสนาแห่งระบอบการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์แบบและครอบคลุมในทุกด้านที่พระผู้เป็นเจ้าทรงประทานมาเพื่อเป็นทางนำแก่มวลมนุษยชาติ โดยผ่านบรรดาศาสนทูตท่านต่างๆ ในการทำหน้าที่นำสาส์นหรือหลักคำสอนมาเผยแผ่ในแต่ละยุคสมัยได้ถือปฏิบัติ การตัรฺบียะฮ์หรือการศึกษา

มูฮัมหมัด เหมอนุกูล (มปป:32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการตัรฺบียะฮ์ไว้ว่า การตัรฺบียะฮ์หรือการเลี้ยงดูบุตรหลาน ลูกศิษย์ลูกหามาก่อนการแก้ไขปัญหาอย่างอื่น เพราะพวกเด็กๆ จะดีได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการเอาใจใส่ในการอบรมเลี้ยงดูของพวกท่าน

จากนิยามดังกล่าว การตัรฺบียะฮ์จึงหมายถึง การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด มีระเบียบวินัย มีแผนงาน มีหลักสูตร มีการติดตามผล ตลอดจนแบบแผนหรือวิธีการอื่นๆ ที่จำเป็น โดยมีความมุ่งหมายให้เกิดทักษะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆอย่าง จนมีความชำนาญหรือกลายเป็นนิสัยประจำตัว

4.3 เป้าหมายของการตัรฺบียะฮ์ตามแนวทางอัลกุรอ่าน

4.3.1 เพื่อพัฒนามนุษย์สู่การเป็นผู้มีคุณธรรม ดังที่อัลลอฮ์ได้กล่าวว่า

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

ความว่า “และข้ามิได้สร้างญินและมนุษย์มาเพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า”

(อัซซารียาต : 56)

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

ความว่า “แท้จริงศรัทธาชนที่แท้จริงนั้น คือ บรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และร่อซูลของพระองค์ แล้วพวกเขาไม่สงสัย

เคลือบแคลงใจ แต่พวกเขาได้เสียสละต่อสู้ดิ้นรนด้วยทรัพย์สมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขาไปในหนทางของอัลลอฮฺ ชนเหล่านั้นแหละคือบรรดาผู้สัตย์จริง”

(อัลหุญูรอต : 15)

4.3.2 เพื่อขัดเกลาจิตใจของมนุษย์มิให้ตกเป็นทาสของสิ่งอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์

4.3.3 ให้พ้นจากการเป็นทาสของมนุษย์ด้วยกัน

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِن دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا

ความว่า “บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาคิดหรือว่าพวกเขาจะยึดเอาปวงบ่าวของข้า อื่นจากข้าเป็นผู้คุ้มครองได้ แท้จริงเราได้เตรียมนรกญะฮันนัมไว้เป็นที่พำนัก สำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาแล้ว”

(อัลกะฟี : 102)

4.3.4 ให้พ้นจากการเป็นทาสของฮาวานัฟซู (อารมณ์ใฝ่ต่ำ)

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِن بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

ความว่า “เจ้าเคยเห็นผู้ที่ยึดเอาอารมณ์ใฝ่ต่ำของเขาเป็นพระเจ้าของเขาบ้างไหม และอัลลอฮ์จะทรงให้เขาหลงทางด้วยการรอบรู้ (ของพระองค์) และทรงผนึกการฟังของเขาและหัวใจของเขา และทรงทำให้มีสิ่งบดบังดวงตาของเรา ดังนั้น ผู้ใดเล่าจะชี้แนะแก่เขาหลังจากอัลลอฮ์ พวกเจ้ามิได้ใคร่ครวญกันดอกหรือ”

(อัลญาษิยะฮ์ : 23)

4.3.5 ให้พ้นจากการเป็นทาสของวิถีชีวิตแบบญาฮีลียะฮ์

قُلْ أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَأْمُرُونِّي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ

ความว่า “จงกล่าวเถิดมูฮัมหมัด พวกท่านใช้ให้ฉันเคารพสักกะระสิ่งอื่นจากอัลลอฮ์กระนั้นหรือ โอ้ปวงชนผู้โง่เขลาเอ๋ย”

(อัซซุมัรฺ : 64)

4.3.6 เพื่อขัดเกลาสติปัญญาของมวลมนุษย์ให้ใช้ไปในหนทางที่ถูกต้อง

1) ให้รู้จักคุณค่าของสติปัญญา

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا

ความว่า “และอย่าติดตามสิ่งที่เจ้าไม่รู้ในเรื่องนั้น แท้จริง หู ตา และหัวใจ ทุกสิ่งเหล่านั้นจะถูกสอบสวน”

(อัลอิสรออ์ : 36)

2) ให้ใช้เพื่อใคร่ครวญอำนาจอันยิ่งใหญ่เกรียงไกรของอัลลอฮ์

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنتُم بَشَرٌ تَنتَشِرُونَ

ความว่า “และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์ คือ พระองค์ทรงสร้างพวกเจ้ามาจากดิน แล้วพวกเจ้าก็เป็นมนุษย์แพร่กระจายออกไป”

(อัรฺรูม : 20)

4.3.7 เพื่อหล่อหลอมและขัดเกลาวิถีชีวิตให้มนุษย์ปฏิบัติอามัลอิบาดะฮ์ ตามแนวทางที่ถูกกำหนดโดยพระผู้เป็นเจ้า

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ

ความว่า “และพวกเขามิได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงและดำรงการละหมาด และจ่ายซะกาต และนั่นแหละคือศาสนาอันเที่ยงธรรม”

(อัลบัยยินะฮ์ : 5)

4.4 บทบาทและแนวคิดเกี่ยวกับครูมูร็อบบีย์

มูร็อบบีย์ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการตัรฺบียะฮ์หรือขัดเกลาพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และความรู้ที่รอบด้าน ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้นิยามของคำว่า “มูร็อบบีย์” ดังนี้

Abdul Aziz AbdulRauf (2003 : 20) ได้กล่าวว่า ครูมูร็อบบีย์ หมายถึง บุคคลที่ดำเนินกระบวนการตัรฺบียะฮ์ ที่มุ่งเน้นในการสร้างมุสลิมเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ด้วยการดูแลการพัฒนาชี้แนะแนวทางและเสริมสร้างศักยภาพของสมาชิกกลุ่มศึกษา

Satria Hadi Lubis (2013 : 2-3) ได้กล่าวถึง มูร็อบบีย์ หมายถึง นักเผยแผ่อิสลามสู่สมาชิกกลุ่มศึกษาอิสลาม ซึ่งมูร็อบบีย์เปรียบเสมือนผู้นำที่ให้คำแนะนำ เสมือนครูที่คอยให้ความรู้ เสมือนพ่อที่คอยดูแลและเสมือนเพื่อนที่สามารถพูดคุยและให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกในกลุ่ม ด้วยบทบาทดังกล่าวทำให้มูร็อบจำเป็นต้องมีทักษะที่นอกเหนือจากการเป็นผู้นำ เป็นผู้สอนให้ความรู้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกันกับสมาชิกอีกด้วย เพราะว่าโดยปกติทักษะดังกล่าวนั้นจะทำให้การแผ่ขยายในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่มีความเหมาะสมสำหรับมูร็อบบีย์

จากนิยามดังกล่าวครูมูร็อบบีย์ จึงหมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ฝึกอบรมที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบในการตัรฺบียะฮ์นักเรียนโดยอาจจะมาจากบุคลากรภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ได้

บทบาทของมูร็อบบีย์จะมีความแตกต่างกับบทบาทของครูที่เผยแผ่ศาสนา หรือนักบรรยาย ในลักษณะการเผยแผ่รูปแบบทั่วไป เพราะบทบาทของนักเผยแผ่ทั่วไปจะเน้นการให้ความรู้ตามหลักสูตรอิสลาม ด้วยวิธีการให้ผู้ฟังนั้นมีความสนใจและถูกใจ แต่มูร็อบบีย์จะต้องมีบทบาทที่เหนือกว่านักเผยแผ่ดังกล่าว มูร็อบบีย์จำเป็นต้องแสดงถึงความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับสมาชิกในกลุ่ม จะต้องรู้จักถึงพฤติกรรมทั้งที่แสดงภายนอกและภายในของสมาชิก

Muhammad Sajirun (2011 : 111-115) ได้กล่าวว่ามูร็อบบีย์จะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการพัฒนาที่ยั่งยืนและการดำรงอยู่ของประชาชาติและการเผยแผ่อิสลาม เป็นสิ่งที่ชัดเจนว่าเราจำเป็นจะต้องสร้างมูร็อบบีย์ที่ประสบผลสำเร็จอย่างจริงจัง ถึงแม้การสร้างมูร็อบบีย์นั้นไม่ใช่สิ่งที่ง่ายก็ตาม ข้อจำกัดที่พบเกี่ยวกับมูร็อบบีย์ถูกแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) ข้อจำกัดด้านความต้องการและความตั้งใจ หมายถึง ข้อจำกัดที่ยังไม่มีจิตสำนึกและการแนะแนวในระดับที่สูงกว่าเพื่อให้เป็นมูร็อบบีย์ อาจจะเป็นเพราะว่าเขาอาจยังไม่รู้ถึงความสำคัญของมูร็อบบีย์ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถเป็นมูร็อบบีย์ได้ อาจจะเป็นเพราะเขาไม่มีชื่อเสียงในบทบาทมูร็อบบีย์ในสังคมได้

2) ข้อจำกัดด้านความสามารถ หมายถึง เป็นข้อจำกัดที่บอกว่าเขาว่าเขายังไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการเป็นมูร็อบบีย์ แน่นอนการเป็นมูร็อบบีย์นั้นจำเป็นต้องมีความสามารถหลายอย่างที่จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาที่ดีขึ้นความสามารถที่มุรือบบีย์จะต้องมี อาทิ มีความรู้ในหลักการศาสนาอิสลามการเผยแผ่อิสลามการตัรฺบียะฮ์ การทำงานองค์กร การจัดการกลุมหะละเกาะฮ์ มีความรู้ทางด้านจิตวิทยา และความสามารถอื่นๆ เป็นตัน สิ่งเหล่นี้ยังเป็นอุปสรรคอยู่สำหรับสังคมและประชาชาติมุสลิม

3) ข้อจำกัดในโอกาส หมายถึง เป็นข้อจำกัดที่เกี่ยวกับการไม่มีเวลาและไม่มีโอกาสที่จะเป็นจะเป็นมูร็อบบียีได้ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่หมกมุ่นการใช้ชีวิตในโลกดุนยา ที่เต็มไปด้วยกับสิ่งล่อใจหรือวัตถุนิยม สิ่งเหล่านี้ ทำให้คนเปรมปรีกับการแสวงหาวัตถุ จนกระทั่งไม่มีเวลาที่จะคิดในเรื่องของยุทธศาสตร์การทำงาน พร้อมทั้งไม่มีเวลาเลยที่จะเป็นมูร็อบบีย์ได้ แต่ทว่าการพัฒนาสมาชิกหะละเกาะฮ์กี่ยั่งยืน ในการใช้ชีวิตของประชาชาตินั้นยังขาดแคลนมุร็อบบีย์ที่น่าเชื่อถืออีกมาก

Muhammad Rosyidi (2002 : 51-52) ได้กล่าวคุณลักษณะที่สำคัญต่อการเป็นพี่เลี้ยง (มุรีอบบี)ที่ประสบผลสำเร็จในสภาพสังคมปัจจุบันมี ดังนี้

1) ความรู้ที่มีความสำคัญต่อการเป็นมูร็อบบีย์ จะต้องครอบคลุมความรู้ดังต่อไปนี้

1.1 มีความรู้ทางด้านหลักการ คือ เป็นเป้าหมายหลักของการขัดเกลา บ่มเพาะและอบรมตามหลักการอิสลาม (ตัรบียะฮอิสลา-มิยะอ) ที่จะทำให้มนุษยชาตินั้นเกิดการจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ อย่างแท้จริงความรู้ทางค้นหลักการในที่นี่ไม่ใช่มีความหมายถึงผู้ที่จะมาเป็นมูร็อบบีย์ นั้นจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ แต่สำหรับมูร็อบบีย์แล้วเป็นการเข้าใจที่สามารถหารือ และถกเถียงประเด็นได้และสามารถอธิบายทางด้านหลักการให้คนอื่นเข้าใจได้และสามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการละหมาดถือศีลอดเรื่องซากาตและอื่น ๆที่เกี่ยวกับศาสนา เป็นต้น

1.2 มีความรู้และเข้าใจบริบทปัจจุบัน คือ เป็นความรู้ปัจจุบันหรือศาสตร์ร่วมสมัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับพี่เลี้ยง (มูร็อบบีย์) ที่จะจัดกรกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและสามารถวิเคราะห์ถึงสถานการณ์นั้นได้

1.3 มีความรู้ทางด้านจิตวิทยาคือเป็นความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะความสามารถและศักยภาพของตัวบุคคล ซึ่งมูร็อบบีย์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับพื้นฐานเกี่ยวกับจิตวิทยา

1.4 มูร็อบบีย์จะต้องเข้าใจถึงความรู้ ความสามารถและศักยภาพของสมาชิกกลุ่ม

1.5 มูร็อบบีย์จะต้องเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมของมูตะร็อบบีย์ เพราะสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของมูตะร็อบบีย์

2) มูร็อบบีย์จะต้องมีคุณภาพมากกว่ามูตะร็อบบีย์ (สมาชิกในกลุ่ม) ซึ่งในกระบวนการตัรฺบียะฮ์ จะทำให้เกิดความสมดุลกันระหว่างพี่เลี้ยง (มูร็อบบีย) และมูตะร็อบบีย์ให้เกิดขึ้นซึ่งการให้และการรับรู้ข้อมูลและเนื้อหาต่างๆ จะต้องเหนือกว่าเพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้สิ่งใหม่จากมูร็อบบีย์ ดังนั้นมูร็อบบีย์จะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากกว่ามูตะร็อบบีย์

3) มูร็อบบีย์จะต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถที่จะถ่ายโอนสิ่งที่มีอยู่ให้กับผู้อื่นได้ บางคนมีดีที่พูดและถกเถียงกันเกี่ยวกับการตัรฺบีย์ และสามารถทำให้การนำเสนอความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นที่น่าสนใจ แต่ค่าของมันเป็นเพียงทฤษฎีเท่านั้น เขาไม่สามารถที่จะตัรฺบียะฮ์ และรูปแบบ

ของมนุษย์พวกเขาไม่มีประสบการณ์ในการตัรฺบียะฮ์บนสนามของการตัรฺบียะฮ ดังนั้นพวกเขาจะไม่สามารถที่จะถ่ายโอนสิ่งที่มีให้กับผู้อื่น

4) มูร็อบบีย์จะต้องมีความสามารถที่จะเป็นผู้นำ ซึ่งความสามารถนี้เป็นคุณลักษณะของมุรีอบบียในหลาย ๆ วิธี และมูร็อบบีย์ควรมีความสามารถในการทำหน้าที่การเป็นผู้นำและสามารถนำมูตะร็อบบีย์ได้

5) มูร็อบบีย์จะต้องมีความสามารถที่จะกระทำอย่างต่อเนื่องซึ่งกระบวนการตัรฺบียะฮ์เป็นลักษณะที่ทำกันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพราะการพบปะอย่างต่อเนื่องนั้น จะมีความผลที่จะทำให้กระบวนการ ตัรฺบียะฮ์ สัมฤทธิ์ผลและประสบผลสำเร็จซึ่งมอบบีย์ควรมีการตรวจสอบตนเอง หลักสูตรที่ใช้ เครื่องมือ การใช้สื่อ และวิธีการที่ใช้กับสมาชิกกลุ่มศึกษาอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

6) มูร็อบบีย์ควรมีความสามารถที่จะทำการตัดสินในการประเมิน ซึ่งการประเมินผลจะแยกไม่ได้จากกระบวนการตัรฺบียะฮ์ สิ่งที่มูร็อบบีย์ควรปฏิบัติมีดังต่อไปนี้

6.1) การประเมินมูร็อบบีย์เพื่อรับรู้ถึงขอบเขตความสามารถของมูร็อบบีย์ที่ได้รับจากการต้รบิยยะฮุ

6.2) การประเมินสมาชิกกลุ่มศึกษาเพื่อรับรู้ถึงเป้าหมายตัรฺบียะฮ์ในแง่ของการสร้างบุคลิกภาพและการเป็นมุสลิมที่ดี

6.3) การประเมินผลกิจกรรมการมอบหมายงาน และการดำเนินการ

6.4) การประเมินปัญหาของการตัรฺบียะฮ์เพื่อวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างสมเหตุสมผล การประเมินควรกระทำโดยมูร็อบบีย์ ซึ่งต้องอาศัยความรู้และวัตถุประสงค์โดยการยึดกฎระเบียบและข้อบังคับการตัดสินที่ถูกต้องไม่ได้ขึ้นอยู่กับสมมติฐานและอารมณ์

7) มูร็อบบีย์ควรมีความสามารถในการสร้างความรักและความสัมพันธ์ที่ดี ความสัมพันธ์ระหว่างมูร็อบบีย์และมูตะรอบบีย์ คือพื้นฐานของความรักระหว่างกันและความรักที่มีต่ออัลลอฮ และมูร็อบบีย์ที่ไม่สามารถมอบความรักความห่วงใยภายใต้การมีจิตวิญญาณที่มีต่ออัลลอฮุให้กับมูตะรอบบีย์ได้นั้นจะส่งผลให้ความรักความห่วงใยระหว่างมูร็อบบีย์และมูตะรอบบีย์นั้นไม่มีประสิทธิภาพ

Satria Hadi Lubis (2011 : 24-35) ได้กล่าวถึงแนวทางของครูมูร็อบบีย์ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ดังนี้

1) การเตรียมความพร้อมของมูร็อบบีย์ตั้งเจตนารมณ์ของมุรีอบบีย์

1.1) ให้มีการเตรียมหลักสูตร

1.2) มูร็อบบีย์ต้องบันทึกทุกอย่างที่ได้สนทนากับ

1.3) สมาชิกมูร็อบบีย์ต้องมีความพร้อมทางด้านสุขภาพร่างกาย

1.4) ยกระดับความน่าเชื่อถือของมูร็อบบีย์

1.5) มูรีอบบีย์ต้องฝึกให้มีการถ่อมตนต่อสมาชิก

1.6) มูร็อบบีย์ต้องเตรียมเนื้อหาตามหลักสูตร

1.7) มูรีอบบีย์ต้องมีคลังหลักสูตรเก็บไว้

1.8) มูร็อบบีย์ต้องอดทนต่อกระบวนการพัฒนาสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

1.9 มูร็อบบีย์จะต้องตั้งเป้าหมายต่อสมาชิกแต่ละคนด้วย

1.10 มูร็อบบีย์ต้องมีความเชื่อมั่นว่าจะประสบความสำเร็จในพัฒนาสมาชิก

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า พี่เลี้ยงจะต้องมีความพร้อมทุกด้านเริ่มตันการตั้งเจตนารมณ์ การเตรียมหลักสูตรการสร้างแบบอย่างมีมีความน่าเชื่อถือการแสวงหาองค์ความรู้ มีความเสียสละ อดทนและต้องมีเป้าหมายชัดเจนว่าสิ่งที่พี่เลี้ยงกำลังทำนั้นจะต้องให้ประสบความสำเร็จให้ได้

2) การพัฒนามอบบีย์ด้านความนำเชื่อถือและมีอำนาจดึงดูดใจ ดังนี้

2.1) มูร็อบบีย์จะต้องแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

2.2) มูร็อบบีย์ต้องเพิ่มศักยภาพและประสบการณ์ของตนเอง

2.3) มูร็อบบีย์จะต้องแนะนำในสิ่งที่ตนเองรู้เท่านั้น กรณีที่สมาชิกตั้งคำถามหากว่ามูร็อบบีย์ไม่รู้ก็ให้ตอบว่าไม่รู้

2.4) มูร็อบบีย์ไม่ควรตลกมากเกินไป

2.5) มูร็อบบีย์ต้องท่องบางอายะฮ์หรือหะดิษ

2.6) มูร็อบบีย์มีการสื่อสารในสิ่งที่ดีเท่านั้น

2.7) มูร็อบบีย์จะไม่มีค่าตอบแทนในการดำเนินการกิจกรรมเพื่อการขัดเกลาสมาชิก

2.8) มูร็อบบีย์ต้องเป็นคนที่สมถะ

2.9) มูร็อบบีย์ต้องระมัดระวังในการให้ความคิดเห็นต่าง ๆ

2.10) ต้องมีการเอาใจใส่ในการดูแลความสะอาดตัวเอง

2.11) มูร็อบบีย์ต้องใช้ทักษะในตัวตนให้ประโยชน์มากที่สุดในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

2.12) มูร็อบบีย์ไม่แสดงอาการเหนื่อยกายหรือเหนื่อยใจต่อหน้าสมาชิก

2.13) มูร็อบบีย์จะต้องให้ความสำคัญในสัญญาต่างๆ ที่ได้สัญญากับสมาชิก

2.14) มูร็อบบีย์ต้องไม่ตักเตือนสมาชิกหรือเปิดเผยต่อหน้าคนอื่นๆ

2.15) อย่าแสดงอาการโกรธต่อหน้าสมาชิก

3) การสร้างความสนใจแก่สมาชิก

3.1) มูร็อบบีย์ต้องมีรอยยิ้มอยู่เสมอให้แก่สมาชิก

3.2) มูร็อบบีย์จะไม่โต้เถียงเพื่อเอาชนะสมาชิก

3.3) มูร็อบบีย์ต้องพยายามชมสมาชิกอยู่เสมอ

3.4) เมื่อสมาชิกมีการเชิญชวนมูร็อบบีย์ในโอกาสต่างๆ จะต้องให้ความสำคัญแก่สมาชิก เช่น งานแต่งงาน งานอากิเกาะฮ์ และอื่นๆ เป็นต้น

3.5) มูร็อบบีย์ต้องเยี่ยมเยียนสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ

3.6) มูร็อบบีย์จะต้องไม่อายที่จะกล่าวคำว่าขอโทษทุกครั้งที่ทำความผิด

3.7) มูร็อบบีย์ต้องมีการสื่อสารกับสมาชิกด้วยเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ

3.8) มูร็อบบีย์จะต้องให้รางวัลหรือกำลังใจแก่สมาชิกอยู่เสมอตามโอกาสเหมาะสม

3.9) มูร็อบบีย์ต้องมีจิตอาสาและบริการสังคมอย่างต่อเนื่อง

3.10) มูร็อบบีย์จะต้องวางตนเองเสมือนเพื่อนกับบรรดาสมาชิก

3.11) มูร็อบบีย์จะต้องมองหน้าสมาชิกทุกคนเมื่อดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

3.12) มูร็อบบีย์จะต้องให้มีความช่วยเหลือหรือบริจาคเงินแก่สมาชิกถึงแม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม

3.13) การจับมือให้สลามกันหรือกอดสมาชิกนั้นให้ทำเป็นเรื่องปกติสำหรับพี่เลี้ยง

3.14) มูร็อบบีย์ต้องไม่กล่าวตักเตือนสมาชิกผ่านทางโทรศัพท์หรือข้อความในการกล่าวตักเตือนสมาชิกในกลุ่ม

3.15) มูร็อบบีย์ไม่ตัดตอนคำพูดในขณะที่สมาชิกกำลังคุยอยู่ยังไม่จบ

4) การมีความเข้าใจสมาชิก ประสานการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มุ่งเน้นการพัฒนาระเบียบวินัย ฝึกฝนการมอบหมายงานเน้นการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ ขับเคลื่อนงานด้วยระบบ

4.5 หลักการพื้นฐานของการตัรฺบียะฮ์

ก่อนที่จะกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ ซึ่งมูร็อบบีย์ต้องใช้ในการตัรฺบียะฮ์ อบรมขัดเกลาบุคลิกภาพของเด็กๆ และเตรียมพร้อมพวกเขาให้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรง มีเหตุมีผลมีความสมดุลในชีวิต เป็นการดีที่จะเสนอคุณสมบัติพื้นฐานซึ่งเป็นลักษณะของมูร็อบบีย์โดยสรุป เพื่อที่จะให้อิทธิพลของเขาที่มีต่อเด็กเกิดประสิทธิภาพและคำแนะนำของเขาจะได้รับการตอบสนองมากขึ้น (อัลมุสลิมาต : 232-236) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการตัรฺบียะฮ์ที่มูร็อบบีย์ต้องรู้มีดังนี้

4.5.1 คุณสมบัติพื้นฐานของมูร็อบบีย์

1) ความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์องค์เดียว (อัลอิคลาส) มูร็อบบีย์ต้องมีความบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮ์ในทุกๆ การกระทำที่เขาสอน ไม่ว่าจะเป็นคำสั่งใช้ คำสั่งห้าม คำแนะนำ การเอาใจใส่ดูแล และการลงโทษ

ความบริสุทธิ์ใจในการพูดและการกระทำนั้น เป็นหนึ่งในพื้นฐานของหลักศรัทธา และเป็นคำสั่งสำคัญยิ่งในอิสลาม ถ้าไม่มีสิ่งนี้อัลลอฮ์จะไม่รับการงานของเขา ซึ่งเป็นคำสั่งใช้ที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือในคัมภีร์ของพระองค์ ดังที่อัลลอฮ์ได้ทรงตรัสไว้ว่า

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ

> ความว่า “และพวกเขามิได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงและดำรงการละหมาด และจ่ายซะกาต และนั่นแหละคือศาสนาอันเที่ยงธรรม”

ซูเราะห์อัลบัยยินะฮ์ : 5

2) ความตักวา (การจำเกรงต่ออัลลอฮ์) ความตักวา ถือเป็นส่วนหนึ่งในบรรดาคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของมูร็อบบีย์ ซึ่งมีคำอธิบายจากผู้รู้ ผู้ทรงคุณธรรมไวว่า "เป็นบุคคลที่อัลลอฮ์จะไม่เห็นเขาในที่ที่พระองค์ทรงสั่งห้าม และไม่เคยพลาดจากเขาในที่ ที่พระองค์ทรงสั่งใช้" และ "ตักวาเป็นความพยายามที่จะหนีจากการลงโทษของอัลลอฮ์ด้วยการทำความดีมากๆและเกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ทั้งในที่ลับและที่ชัดแจ้ง" และอัลลอฮ์ได้กล่าวถึงการตักวาในอัลกรอ่านไว้ว่า

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ

ความว่า “โอ้ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงยำเกรงอัลลอฮ์อย่างแท้จริงเถิด และพวกเจ้าจงอย่าตาย เป็นอันขาดนอกจากในฐานะที่พวกเจ้าเป็นผู้นอบน้อมเท่านั้น”

อาลิอิมรอน : 102

3) ความรู้ (อัลอิลมุ) มูร็อบบีย์นั้นควรจะต้องมีความรู้ในหลักการพื้นฐานของอิสลามเกี่ยวกับการตัรฺบียะฮ์ เขาต้องรู้เกี่ยวกับสิ่งต้องห้าม สิ่งที่อนุมัติ หลักจริยธรรม ระบบอิสลาม และกฎเกณฑ์ทางกฎหมาย เนื่องจากความรู้เรื่องเหล่านี้ จะทำให้มูร็อบบีย์สามารถถ่ายทอดทุกเรื่องราวเกี่ยวกับอิสลามแก่เด็กๆ ได้อย่างครอบคลุม เหมาะสม ถูกต้องในทุกโอกาสทุกสถานที่ ทุกสถานการณ์ ตามธรรมชาติของเด็กแต่ละคน และสามารถตัรฺบียะฮ์เด็กๆให้อยู่ในแนวทางอิสลามได้ ได้รับรู้ถึงประวัติซอฮาบะฮ์ ซึ่งอัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ในหลายๆโองการที่เน้นและให้ความสำคัญกับความรู้และการแสวงหาความรู้

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ

ความว่า “จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ? แท้จริงบรรดาผู้มีสติปัญญาเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ”

อัซซูมัรฺ : 9

4) ความสุขุมหนักแน่น (อัลฮิลมฺ) หนึ่งในคุณสมบัติที่จะทำให้มูร็อบบีย์นั้นประสบความสำเร็จ คือ อัลฮิลมฺ (ความสุขุม หนักแน่น) ซึ่งจะทำให้เด็กนั้นประทับใจและตอบสนองคำสอนของมูร็อบบีย์ของเขา ที่ให้ซึมซับเอามารยาทที่น่ายกย่อง และให้ละทิ้งสิ่งที่น่ารังเกียจ ด้วยเหตุนี้อิสลามจึงเรียกร้องให้มีอัลหิลมฺ ดังปรากฏในอายะอัลกุรอ่าน และคำสอนของท่านรอซูลุลลอ (ขอความสันติจงมีแด่ท่าน) เพื่อที่จะทำให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมูร็อบบีย์และผู้เรียกร้องผู้คนสู่สัจธรรมคำสอนอิสลาม นั้นได้ตระหนักว่าความสุขุมหนักแน่นนั้นเป็นคุณธรรมอันสำคัญยิ่งที่จะยกระดับมนุษย์ให้มีความสุภาพอ่อนโยน และมีความสมบูรณ์อย่างสูงสุด อังอายะเหล่านี้

الَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ
عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

ความว่า “คือบรรดาผู้ที่บริจาคทั้งในยามสุขสบาย และในยามเดือดร้อน และบรรดาผู้ข่มโทษและบรรดาผู้ให้อภัยแก่เพื่อนมนุษย์และอัลลอฮ์นั้นทรงรักผู้กระทำดีทั้งหลาย”

อาลีอิมรอน : 134

การที่บุคคลมีความสุขุมเป็นนิสัย เขาจะไม่ใจร้อน ไม่โกรธง่าย และอดทนต่อทุกสิ่งที่ประสบ ความสุขุมยังเป็นคุณลักษณะสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของการเป็นผู้นำ ดังตัวอย่างที่ท่าน มุอาวิยะฮฺ เคยถาม อะรอบะฮฺว่า ท่านใช้วิธีอะไรในการเป็นผู้นำกลุ่มชน ? อะรอบะฮ ตอบว่า“ ฉันมีความสุขุม ใจเย็น กับคนเขลา ฉันให้กับผู้ที่ขอ และฉันช่วยเหลือตามความต้องการของพวกเขา ใครที่ทำได้เหมือนฉัน เขาก็จะเป็นอย่างฉัน ใครที่ทำได้มากกว่าฉัน เขาก็ประเสริฐกว่าฉัน และใครที่ทำได้น้อยกว่าฉัน ฉันก็ดีกว่าเขา”

ตัวอย่างความสุขุม ของท่าน ศาสดามุฮัมมัด มีชายอาหรับชาวชนบทคนหนึ่งได้ปัสสาวะในมัสยิด บรรดาสาวกของท่านศาสดาต่างพากันตกตะลึงและโกรธมาก พวกเขาต่างหักห้ามและตะคอกใส่ชายผู้นั้น หากแต่ท่านศาสดาผู้ซึ่งได้รับความรู้อย่างรอบคอบในการเชิญชวนสู่อัลลอฮกล่าวขึ้นว่า “พวกท่านอย่าได้บังคับให้เขาต้องกลั้นปัสสาวะ”พอชายผู้นั้นเสร็จธุระแล้ว ท่านศาสดาสั่งให้นำน้ำมาหนึ่งถังเพื่อราดบนรอยปัสสาวะ แล้วเรียกชายผู้นั้นเข้ามาหา และบอกกับชายผู้นั้นว่า “ แท้จริง ที่นี่เป็นมัสยิด ซึ่งไม่เป็นการบังควรอย่างยิ่งที่จะปล่อยให้มีสิ่งสกปรก

เพราะมัสยิดเป็นสถานที่สำหรับละหมาด อ่านอัลกุรอาน และรำลึกถึงอัลลอฮ ผู้ทรงสูงส่ง ผู้ทรงเกรียงไกร” (บันทึกโดยอิหม่ามบุคอรี)

การตักเตือนของท่านเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด กับผู้ศรัทธา ท่านไม่เคยโต้ตอบด้วยความรุนแรง หยาบคาย ยิ่งไปกว่านั้นท่านยังตอบกลับด้วยความละมุนละม่อม อ่อนโยน อดทนและให้อภัย ดังอีกตัวอย่างหนึ่ง เมื่อครั้งที่พวกผู้ปฏิเสธศรัทธา ต้อนรับการเชิญชวนของท่าน ด้วยการกลั่นแกล้ง ทำร้ายท่านทุกวิถีทาง ท่านปาดคราบเลือดบนใบหน้าพร้อมวิงวอนขอต่ออัลลอฮว่า “โอ้อัลลอฮ ขอพระองค์ทรงอภัยโทษแก่กลุ่มชนของข้าพระองค์ด้วยเถิด แท้จริงพวกเขาเป็นผู้ไม่รู้” นี่คือจริยธรรมอันสูงส่งของท่านศาสดาผู้ซึ่งเป็นแบบอย่างแห่งจริยธรรมที่สมบูรณ์

ดังนั้น ความอ่อนโยน รอบคอบและไม่วู่วามเป็นลักษณะที่อัลลอฮฺทรงรัก และท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม ส่งเสริมให้กระทำ และมันเป็นเหตุนำสิ่งที่ดีๆให้เข้ามา เพราะเป็นการทำให้ความเมตตา อาทรและความอ่อนโยนแพร่หลายในระหว่างพี่น้องมุสลิม ส่วนความโหดร้าย กักขระ และความรุนแรงเป็นกริยามารยาทอันน่าตำหนิที่อัลลอฮฺทรงกริ้ว ศาสนาอิสลามห้ามปรามไว้ และสมควรที่มุสลิมจะห่างไกลกับมัน เพราะเป็นสิ่งที่เกิดจากความผยองลำพองตน

มูร็อบบีย์ต้องมีความสุขุม หนักแน่น ความอดทน อดกลั้น ความสุภาพ อ่อนโยน และไม่เร่งรีบ ถ้าพวกท่านต้องการปฏิรูปฟื้นฟูประชาชาติ ชี้นำคนรุ่นใหม่ อบรม สั่งสอน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไปโดยสุจริตใจ (อัลอิคลาส)

5) การมีสำนึกในความรับผิดชอบ

อิสลามให้ผู้เป็นบิดา มารดา และผู้ให้การศึกษาอบรมทุกคน ตระหนักถึงความรับผิดชอบในการให้การศึกษาอบรมอย่างรอบด้านครอบคลุมที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ สังคม ศีลธรรม อิสลาม ร่างกาย และด้านจิตใจ การตัรฺบียะฮ์ในสิ่งเหล่านี้ฝังแน่นในชีวิตจิตใจของพวกเขา ความรับผิดชอบนี้ จะเป็นตัวผลักดันให้เด็กๆ ได้รับจิตวิญญาณอิสลามในแนวทางที่ถูกต้อง พวกท่านจะต้องสำนึกอย่างหนักแน่นว่า เมื่อใดที่พวกท่านเพิกเฉยหรือละเลยต่อความรับผิดชอบนี้ นักเรียนก็จะค่อยๆ หลงออกไปจากอิสลาม และเมื่อถึงวันหนึ่งพวกท่านจะพบว่าเด็กๆ เหล่านั้นมีนิสัยและบุคลิกภาพที่ไม่ใช่อิสลาม มีหลักการอิสลามมากมายเกี่ยวกับการสำนึกในความรับผิดชอบของมูร็อบบีย์ บิดามารดา ผู้ปกครอง

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَّحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ

ความว่า “และเจ้าจงใช้ครอบครัวของเจ้า ให้ทำละหมาด และจงอดทนในการปฏิบัติ เรามิได้ขอเครื่องยังชีพจากเจ้า เรา

ต่างหากเป็นผู้ให้เครื่องยังชีพแก่เจ้า และบั้นปลายนั้นสำหรับผู้ที่มีความยำแกรง”

ฏอฮา : 132

4.6 แนวคิดในการตัรบียะฮ์นักเรียน

หลักการที่สำคัญเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ครูมูร็อบบีย์ต้องให้ความสำคัญ ตระหนักในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าในผลที่เกิดจากปัจเจกบุคคลหรือส่วนรวม อับดุลลอฮ์ นาศิหฺ อุลวาน (อ้างใน อัลมุสลีมาต 2553) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการ คือ

4.6.1 หลักในความผูกพัน

ตามความเป็นจริงที่ปรากฏจะเห็นได้ว่า ถ้าเด็กกำลังอยู่ในวัยที่รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี แล้วพวกเขาได้รับการอบรมให้มีความผูกพันกับหลักการยึดศรัทธา ผูกพันกับการขัดเกลาจิตใจ ผูกพันกับการใช้สติปัญญาไตร่ตรองเรื่องราวต่างๆ ผูกพันกับเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ผูกพันกับสังคม และผูกพันกับการออกกำลังกาย จนพวกเขาเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ แน่นอนเขาจะมีการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างมั่นคง จะมีภูมิคุ้มกันในเรื่องของการศรัทธา ความศรัทธา ความมั่นใจ และมีความเคร่งครัดต่ออิสลาม ซึ่งจะทำให้เขาไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของญาฮีลียะฮ์ทุกชนิด ยิ่งไปกว่านี้เขาจะเป็นผู้ที่จงรักภักดีต่ออิสลาม กล้าเผชิญหน้ากับความท้าทายทั้งหลายที่มีทัศนคติเป็นปฏิปักษ์ต่ออิสลาม และกล้าเผชิญหน้ากับอำนาจทั้งหลายที่ต้องการจะทำลายล้างอิสลาม ทำไมจึงเป็นเช่นนั้นได้ ก็เพราะเด็กๆ เหล่านั้นได้รับการอบรมปลูกฝังให้จิตใจมีความผูกพันกับอิสลามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในด้านหลักศรัทธา การทำอิบาดะฮ์ ระบบทางด้านศีลธรรมจริยธรรม กฎหมาย การต่อสู้ดิ้นรน สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาไทยที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ที่ควบคู่บูรณาการมาโดยตลอด มีกรอบแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณธรรมนำความรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การเรียกร้องเชิญชวนสู่อิสลาม อัลกุรอานในฐานะเป็นคัมภีร์จากฟากฟ้าที่ถูกประทานลงมาและเป็นพื้นฐานของระบอบอิสลาม มีความสำคัญต่อกระบวนการทางความคิด เป็นที่มาของวัฒนธรรมและความเจริญ เหล่านี้คือการผูกพันที่สำคัญซึ่งพวกท่านจะต้องดูแลเด็กๆ ของพวกท่านอย่างที่สุดเท่าที่จะทำได้ ให้พวกเขาเติบโตขึ้นโดยได้รับการอบรมให้เป็นสมที่ดี หากชีวิตของพวกเขาผูกพันกับอิสลามในด้านต่างๆ ที่กล่าว ข้างต้นบุคลิกภาพของพวกเขาก็จะ

เข้มแข็งมั่นคงและเติบโตขึ้นเป็นมุสมที่แท้จริงคนหนึ่งการเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ ให้ผูกพันกับอิสลามได้แก่

ประการแรก : การเชื่อมโยงสู่หลักศรัทธา

เด็กจะต้องถูกเชื่อมโยงให้ผูกพันตั้งแต่ในวัยที่รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี ในเรื่องเกี่ยวกับหลักศรัทธาและสิ่งเร้นลับ ซึ่งได้มีหลักฐานรองรับจากบรรดาหะดีษที่เกี่ยวกับหลักศรัทธาและสิ่งเร้นลับ สรุปได้ว่า มูร็อบบีย์ต้องอบรมสั่งสอนให้เด็กศรัทธาต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ศรัทธาในบรรดามาลาอิกะฮ์ ศรัทธาในบรรดาคัมภีร์ ศรัทธาในบรรดารอซูล และศรัทธาในกฎกำหนดสภาวการณ์ต่างๆ การสอบถามของมาลาอิกะฮ์ทั้งสอง และการลงโทษในหลุมฝังศพ

สอดคล้องกับตามแนวทางการพัฒนานักเรียนตามแนวทางพุทธวิธีเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม บูรณาการหลักความเชื่อที่ตนนับถือ ซึ่งประกอบด้วยการจัดการเรียนการสอน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ รักที่จะเรียนรู้ (หลักฉันทะ) มุ่งสู่กระบวนการคิด (หลักโยนิโสมนสิการ) มีมิตรคอยชี้แนะ (หลักกัลญาณมิตร) ฝึกการแยกแยะปัญหา (หลักอริยสัจ 4) พัฒนาความเป็นผู้นำ (หลักพรมวิหาร 4) และผสมผสานการประเมินผล (หลักวิมังสา) พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองภายหลังจากได้รับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธีและภายหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

ประการที่สอง : การเชื่อมโยงด้านจิตวิญญาณ

หมายถึงจิตวิญญาณของเด็กนั้นต้องมีความบริสุทธิ์ผุดผ่อง หัวใจของเขาต้องเปี่ยมไปด้วยความศรัทธา และความบริสุทธิ์ใจ ซึ่งจิตวิญญาณของเขาจะถูกยกขึ้นในระดับของความบริสุทธิ์สงบ อิสลามมีหลายวิธีการที่จะสร้างความสัมพันธ์ทางจิตวิญญาณให้มุสลิม ทำให้เขาสามารถรักษาความบริสุทธิ์ผุดผ่อง และความบริสุทธิ์ใจของเขาได้

สอดคล้องกับองค์การอนามัยโลกที่ให้ความสำคัญกับมิติด่านจิตวิญญาณในฐานะที่เป็นมิติหนึ่งของสุขภาพ และกำหนดมิติ จิตวิญญาณจึงเป็นตัวบ่งชี้ภาวะสุขภาพ เดิมองค์การอนามัยโลกให้คำนิยาม “สุขภาพ” ครอบคลุม 3 มิติ คือ สุขภาวะที่สมบูรณ์ทางกาย ทางจิต และทางสังคม ไม่ใช่เพียงปราศจากโรคและความพิการเท่านั้น ต่อมาได้เพิ่มมิติที่ 4 ทางสุขภาพ คือ สุขภาพมิติจิตวิญญาณ (Spiritual Health) (ประเวศ วะสี, 2547) ซึ่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้นิยามสุขภาพว่า หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย จิต ปัญญาและสังคมเชื่อมโยงเป็นองค์รวมอย่างสมดุล คำว่า “ปัญญา” เป็นคำที่ถูกใช้แทน “จิตวิญญาณ” หมายถึง ความรู้เท่าทัน และเข้าใจอย่างมีเหตุผลต่อความดี ความชั่ว ความมี

ประโยชน์และความมีโทษ จะนำไปสู่การมีจิตใจอันดีงามและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2550) ดังนั้น “สุขภาพ” จึงไม่ใช่เพียงการมีร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเพียงอย่างเดียว แต่ยังหมายรวมถึงการมีสุขภาพจิตดี สามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในได้อย่างปกติ รวมถึงการมีปัญญารู้เท่าทันความดี ความชั่ว มีจิตใจอันดีงาม เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ด้วย แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับหลักกรอิสลาม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานักเรียนให้บรรลุผลลัพธ์ด้วยวิธีการดังนี้ 1) ทำให้เด็กๆ ผูกพันกับการทำอิบาดะฮ์

ท่านอัลหากิม และอบูดาวูด ได้รายงานว่าท่านรอซูลุลลอฮ์ กล่าวว่า “จงสั่งใช้ให้ลูกของท่านนมาซเมื่ออายุ 7 และให้ตีเขา (หากละเลย) เมื่ออายุ 10 ปีและให้แยกที่นอนของเด็ก”

และจากคำพูดนี้สามารถให้เด็กถือศีลอดเท่าที่เขาทำได้ และมูร็อบบีย์ต้องทำให้เด็กเข้าใจด้วยว่า การอิบาดะฮ์ในอิสลามไม่ใช่แค่การปฏิบัติตามหลักปฏิบัติในอิสลามเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการทำความดีทุกประการ ต้องเน้นเรื่องให้นักเรียนเข้าใจถึงความดี ความชั่ว หะลาลและหะรอม

2) ทำให้เด็กผูกพันกับอัลกุรอ่าน อัฏฏอบรอนีรายงานว่า ท่านรอซูลุลลอฮ์ได้กล่าวว่า “จงเลี้ยงดูบุตรของท่านในสามสิ่ง คือ ความรักที่มีต่อรอซูล ความรักที่มีต่อวงศ์วานของท่าน และการอ่านอัลกุรอ่าน เพราะบุคคลที่จำอัลกุรอ่านนั้น จะอยู่ในร่มเงาแห่งบัลลังก์ของอัลลอฮ์ ในวันที่ไม่มีร่มเงาใดนอกจากร่มเงาของพระองค์เท่านั้นที่จะอยู่กับบรรดารอซูลของพระองค์ และบุคคลที่ถูกคัดเลือก”

3) ทำให้เด็กผูกพันกับมัสยิด อัตติรฺมีซีย์ รายงานว่า ท่านรอซูลุลลอฮ์ได้กล่าวว่า “หากท่านเห็นชายที่เข้ามัสยิดบ่อยๆ นั่นแสดงว่ามันเป็นการพิสูจน์หลักศรัทธาของเขา”

ครูมูร็อบบีย์ต้องทราบว่า มัสยิดนั้นมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคมของชุมชนมุสลิม เป็นศูนย์รวมของการรับรู้และแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากต่างๆ ทั้งการทำอิบาดะฮ์ การแพร่กระจายการทำความดี การเรียกร้องเชิญชวนสู่อิสลาม การขัดเกลาปัจเจกบุคคล และชุมชนมุสลิม หากปราศจากมัสยิดบรรดามุสลิมจะต่างคนต่างอยู่ บุตรหลานก็ไม่สามารถเติบโตอย่างมีจิตวิญญาณ มีหลักศรัทธา หรือมีศีลธรรม และเข้ากับสังคมได้ หากปราศจากมัสยิด และนี่เป็นหน้าที่ของมัสยิดในสมัยท่านรอซูลุลลอฮ์ ในสมัยคอลีฟะฮ์ และราชวงศ์ทุกยุคทุกสมัย อัตติรฺมีซีรายงานว่า ท่านรอซูลุลลอฮ์ กล่าวว่า “ถ้าหากผ่านทุ่งหญ้าแห่งสวรรค์ท่านต้องรีบเข้าไปร่วม พวกเขาถามว่า อะไรคือทุ่งหญ้าในสวรรค์ โอ้ท่านรอซูลุลลอฮ์ ท่านกล่าวว่า การรวมตัวกันเพื่อรำลึกถึงอัลลอฮ์” และยังมีรายงานจากมุสลิมอีกว่า ท่านรอซูลุลลอฮ์กล่าวว่า “หากมีคนกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันในมัสยิด (บ้านของอัลลอฮ์) เพื่ออ่านและศึกษาคัมภีร์ของอัลลอฮ์ในหมู่พวกเขา ความสงบจะลงมาสู่พวกเขา ความเมตตาจะประสบกับพวกเขา และมลาอีกะฮ์จะล้อมรอบพวกเขา และอัลลอฮ์จะกล่าวถึงพวกเขากับบรรดาผู้ที่พระองค์รักษาไว้”

และนี่คือความพยายามที่ครูมูร็อบบีย์ต้องฝึกฝนให้นักเรียนได้ผูกพันกับมัสยิด เพื่อที่จะทำให้จิตวิญญาณของพวกเขาได้รับการบ่มเพาะ ปลูกฝังจิตใจ และประพฤติตัวดี

4) ทำให้นักเรียนผูกพันกับการสรรเสริญต่ออัลลอฮ์และการขอความช่วยเหลือจากพระองค์

5) ทำให้นักเรียนผูกพันกับการทำอิบาดะฮ์ที่เป็นกิจอาสา ดังที่อัลลอฮ์ได้กล่าวว่า

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا

ความว่า "และจากบางส่วนของกลางคืนเจ้าจงตื่นขึ้นมาละหมาดในเวลาของมัน เป็นการสมัครใจสำหรับเจ้า หวังว่าพระเจ้าของเจ้าจะทรงให้เจ้าได้รับตำแหน่งที่ถูกสรรเสริญ"

อัลอิสรออฺ : 79

ประการที่สาม : การเชื่อมโยงให้มีความผูกพันทางสติปัญญา

การเชื่อมโยงด้านสติปัญญา หมายถึง การทำให้เด็กอยู่ในวัยตั้งแต่ในวัยที่ต้องการเหตุผลและการแยกแยะ จนถึงวัยเด็ก เยาวชน และวัยหนุ่มสาว ให้มีความผูกพันกับระบบอิสลามทั้งในด้านศาสนา การปกครอง ผูกพันกับหลักคำสอนของอิสลาม ผูกพันกับหลักวิชาการความรู้ทางด้านกฎหมาย และวิถีชีวิตแบบอิสลาม โดยพยายามให้เยาวชนเข้าใจว่า อิสลามมีความสมบูรณ์และครอบคลุม การยึดมั่นในหลักการอิสลามเท่านั้นที่ทุกคนจะประสบความสำเร็จ

การเชื่อมโยงหลักการดังกล่าวแบบบูรณาการสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น (กระทรวงวัฒนธรรม : 2552,คำนำ) ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันสังคมไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง ส่งผลทำให้เกิดภาวะสับสนในวิถีชีวิต ค่านิยมและภูมิคุ้มกันทางสังคมลดลง ละเลยศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม ปัญหาเหล่านี้ถือเป็นภัยคุกคามเด็ก และเยาชน ให้ประพฤติผิด มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการอบรม ปลูกฝังหลักศีลธรรมทางศาสนาแก่เยาชนและเด็กให้มีจิตสำนึกผิดชอบ ชั่วดี และใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขต่อไป

สถานศึกษาเป็นสถาบันหลักที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาโดยตรง ซึ่งมีภารกิจที่ต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษามาตรา 23 ว่า การจัดการศึกษาทุกประเภทต้องเน้นความสำคัญให้นักเรียนได้มีความรู้คู่คุณธรรม นับว่าเป็นนโยบายการจัดการศึกษาที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาคนต้องให้ความสำคัญด้านความรู้ ควบคู่คุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ,2546)

ดังมีระบุในศอฮีห์รายงานโดยอะหมัด หลักเกี่ยวกับหลักการอิสลามที่ทำให้ทุกคนประสบความสำเร็จ ว่า

"ขั้นแรกในศาสนาของท่านคือการเป็นนบี และความเมตตา ซึ่งจะสิ้นสุดเมื่ออัลลอฮ์ต้องการให้สิ้นสุดลง และอัลลอฮ์จะทรงยกมันออกไป หลังจากนั้นจะมีระบอบคอลีฟะฮ์ที่ปฏิบัติตามนบี ซึ่งจะสิ้นสุดลงเมื่ออัลลอฮ์ประสงค์ให้สิ้นสุดลง แล้วอัลลอฮ์จะยกมันออกไป แล้วจะมีการปกครองที่อยุติธรรม จากนั้นจะมีการปกครองแบบเผด็จการ และอัลลอฮ์จะทรงสิ้นสุดลง จนกระทั่งจะมีการปกครองในระบบคอลีฟะฮ์ตามแบบฉบับของท่านนบี นำซุนนะฮ์มาให้ประชาชาติปฏิบัติ อิสลามจะมีความเข้มแข็งในแผ่นดิน เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยทั้งชั้นฟ้าและแผ่นดินมีความพอใจ ท้องฟ้าจะไม่ทอดทิ้งแผ่นดินโดยปราศจากการหลั่งน้ำฝนอย่างชุ่มฉ่ำ และแผ่นดินจะไม่ระงับการเติบโตของต้นไม้หรือความจำเริญ แต่จะให้กับทุกสรรพสิ่งงอกงามขึ้นมา"

ประการที่สี่ : การเชื่อมโยงให้มีความผูกพันทางด้านสังคม

ความรับผิดชอบในการฝึกอบรมเด็ก ๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมต่อผู้อื่นนั้นนับเป็นภาระหนักมากของพ่อแม่และบรรดามูร็อบบีย์ เป็นฟัรฎูเหนือทุกคนที่จะต้องฝึกฝนเด็กให้มีจริยธรรมที่ดี ปลูกฝังการมีมารยาทที่ดีงามทางสังคม มีแบบแผนการกระทำอย่างมีหลักการทางจิตวิทยาตามรูปแบบความเชื่ออันสมบูรณ์ยิ่งของอิสลามซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการหล่อหลอมคนให้มีบุคลิกภาพแบบอิสลาม สำหรับประเด็นที่สามารถอบรมทางด้านสังคมขอแนะนำ คือ หนึ่ง การปลูกฝังหลักพื้นฐานทางด้านจิตใจที่ดีงามน่าชื่นชมแก่เด็ก สอง การรักษาสิทธิของผู้อื่น สาม การยึดมั่นอย่างคงเส้นคงวาในมารยาททางสังคมโดยทั่วไป และ สี่ การติดตามความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดจนการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด สมพิศ เกิดนวล (2557 : 1465) ได้กล่าวว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนมีแนวทางและวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปบูรณาการกับการสอนในรายวิชาต่างๆ เช่น การปรับพฤติกรรม การพัฒนา ผ่านกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ ค่ายคุณธรรมจริยธรรม ที่สำคัญบุคลากรต้องเป็นแบบอย่างที่ดี การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ถูกต้องชอบธรรม มีคุณธรรม ที่จะช่วยทำให้เด็กๆ มีคุณลักษณะที่ประเสริฐเหล่านี้และทำให้เขาเป็นบุคคลที่เคร่งครัด มีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนและมีอุดมการณ์ สามารถกระทำได้โดยการเชื่อมโยงเด็กๆให้ผูกพันกับ การชี้นำที่ดี เพื่อนที่ดี และการเรียกร้องสู่อิสลามและผู้ที่ทำหน้าที่เรียกร้องสู่อิสลาม

ประการที่ห้า : การเชื่อมโยงเด็กสู่การกีฬา

วิธีการที่ดีมีประโยชน์อีกวิธีหนึ่งที่สอดคล้องกับอิสลาม คือ การฝึกวินัยบุคคลทางด้านร่างกายและสุขภาพ เพื่อที่จะทำให้เขาใช้เวลาว่างในการทำงานหนัก ฝึกความแข็งแรงทางร่างกาย โดยคำนึงถึง

1. ความสมดุล การกีฬาต้องไม่เป็นสาเหตุในการละเลยหน้าที่ของตนเองต่อสิทธิต่ออัลลอฮ์หรือในการทำอิบาดะฮ์ หรือสิทธิของตนเองในการแสวงหาความรู้ หรือสิทธิต่อพ่อแม่ผู้ปกครองที่ต้องได้รับการเชื่อฟัง และต้องปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ต้องสมดุลกับหน้าที่อื่นๆ ทุกประการ

2. เอาใจใส่ในขอบเขตของอัลลอฮ์ บุคคลที่ต้องรับผิดชอบในการให้การศึกษาอบรมนักเรียนต้องเอาใจใส่สิ่งต่อ ชุดที่นักเรียนใช้สวมใส่ต้องปกปิดเอาเราะห์ (สิ่งที่พึงสงวน) การฝึกฝนความแข็งแรงทางด้านร่างกายต้องปฏิบัติในที่ที่เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ

การให้กำลังใจหรือแรงจูงใจแก่ผู้เล่นกีฬา ต้องกระทำโดยอยู่ในกรอบของอิสลาม โดยหนึ่ง การมีรางวัลตอบแทนเป็นเดิมพันที่ทำกันในการฝึกฝนนั้นเพื่อเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจในการต่อสู้ สอง การประกาศรางวัลหรือผู้ชนะนั้น ต้องให้โดยผู้อื่นซึ่งไม่ใช่ผู้แข่งขันทั้งสองฝ่ายหรือคนใดคนหนึ่งในพวกเขา

3. ต้องมีเจตนาที่ดี ผู้ที่ฝึกที่ต้องดูแลวินัย สุขภาพร่างกาย และจิตใจของเด็ก ต้องบอกให้เด็กเข้าใจว่าสิ่งที่เขาทำ ไม่ว่าจะเป็นการฝึกฝนร่างกาย กิจกรรมป้องกันตัวนั้นเพื่อที่จะทำให้เขามีความเข้มแข็งในทุก ๆ ด้าน

สอดคล้องกับ สิทธิพงษ์ ปานนาค (2562 : 108) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องมีการปลูกฝัง การพัฒนาตั้งแต่วัยเด็กและเยาวชน กีฬาถือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ส่งเสริมพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคมโดยเฉพาะเรื่องการมีน้ำใจนักกีฬาซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญและเกี่ยวข้องกับการมีคุณธรรมและจริยธรรม

ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2564 (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ, 2560 : 26) มุ่งหวังให้การจัดระบบการศึกษาด้านกีฬาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง มีครูที่มีคุณภาพและจำนวนเพียงพอ มีการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง นักเรียนหรือเยาวชนเข้าใจกติกาอย่างเข้าใจ มีทัศนคติ คุณธรรม จริยธรรมและมีวินัย แม้ว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ดูเหมือนว่าเป็นเรื่องพัฒนาและปลูกฝังได้ค่อนข้างยาก อาจต้องใช้ระยะเวลาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่หากผู้คนในสังคมขาดความตระหนักและความเอาใจใส่ ปล่อยปละละเลย ต่อเรื่องดังกล่าว ความเป็นอยู่ในสังคมก็คงจะประสบไปด้วยสภาพปัญหาต่างๆ มากมาย ปัจจุบันควรสร้างความตระหนักให้ทุกคนในสังคมได้รู้จักการมี

คุณธรรมจริยธรรม ช่วยกันสร้างให้สังคมเป็นสังคมที่น่าอยู่เต็มไปด้วยความมีน้ำใจไมตรีเป็นมิตรที่ดีต่อกัน

ดังนั้นแล้ว จากประเด็นที่ครูมูร็อบบีย์จำเป็นต้องทำความเข้าใจในการดูแล ขัดเกลานักเรียนมีหลายประการ ที่จะนำสู่ความสำเร็จในการเรียกร้องเชิญชวนให้พวกเขาเหล่านั้นได้เติบโตอย่างมีคุณภาพต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สดชื่น ดวงคำน้อย (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ ขั้นสังเกต และขั้นสะท้อนผล กลุ่มเป้าหมายได้แก่ผู้บริหารและครูจำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลแบบแจกแจงข้อค้นพบ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัย พบว่า ในวงรอบที่ 1 ครูสามารถนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้ได้ แต่ยังเจอช่องว่างคือ ไม่สามารถนำสู่การปฏิบัติต่อผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากครูยังไม่เข้าใจระบบอย่างดีพอ ทำให้มีการร่วมพัฒนาในวงรอบที่ 2 จนกระทั่งครูมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำระบบไปใช้ได้อย่างดีเยี่ยม สามารถดำเนินตามขั้นตอนที่ถูกกำหนดไว้ในคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนตั้งแต่การป้องกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์กับผู้เรียน

สุนันทา ประทุมรัตน์ (2553) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านม่วง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูด้านระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านม่วง จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action)การสังเกต (Observation)และการสะท้อนผล (Reflecting) โดยได้ดำ เนินการพัฒนาเป็น 2 วงรอบ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านม่วง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแบบบันทึกกิจกรรม แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลแบบแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญ ตรวจสอบข้อมูลด้วยเทคนิควิธีการแบบสามเส้า

(Triangulation Technique) ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีคือ แบบสัมภาษณ์แบบสังเกต และแบบสอบถาม โดยนำ เสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ในวงรอบที่ 1 ครูโรงเรียนบ้านม่วงมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดีขึ้น แต่ยังมีปัญหาในการนำ ไปปฏิบัติจึงได้ร่วมกันแก้ปัญหาโดยพัฒนา ในวงรอบที่ 2 ทำ ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำ เนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดีและปฏิบัติได้ตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจในบทบาทผู้ดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งส่งผลช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่นักเรียน ทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มยุรี สารีบุตร (2560) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา และเพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารจำนวน 375 คน เครื่องที่สำคัญได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยความสำเร็จในการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ การแจกแจงความถี่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการวิเคราะห์แบบการถดถอยพหุคูณการวิเคราะห์เนื้อหา และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคุณภาพนักเรียนมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับคุณภาพนักเรียนอยู่ในระดับมาก ปัจจัยความสำเร็จการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคุณภาพนักเรียนมีความสัมพันธ์ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับแนวทางการพัฒนาปัจจัยความสำเร็จและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาควรจัดให้มีความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ความพอเพียงของทรัพยากร ความพร้อมของบุคลากร การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อนักเรียนโดยปัจจัยความสำเร็จและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 97.8

ดังนั้น จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การพัฒนาครูมูร็อบบีย์มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นจิกซอร์ตัวแรกที่ต้องทำความเข้าใจ เพื่อนำแนวทางหรือกระบวนการไปใช้ได้ถูกวิธี อันจะเกิดผลลัพธ์ที่ดีตามมา

ข้อมูลที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาโดยคำนึงถึงทรัพยากรที่โรงเรียนพร้อม และเลือกแนวทางการพัฒนา 4 รูปแบบ ได้แก่ การประชุมเพื่อทำความเข้าใจและตระหนัก การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมกลุ่มย่อยและการนิเทศ

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม คือ ได้แก่ การประชุมเพื่อทำความเข้าใจ (group meeting) การอบรมเชิงปฏิบัติการ (training workshop) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge management) และการนิเทศติดตาม (supervision) ซึ่งมีวิธีการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จำนวน 13 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 1 คน ครูมูร็อบบีย์จำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยใช้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1) คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเข้าศึกษา (Inclusion criteria)

1.1) มีอายุตั้งแต่ 25-40 ปี

1.2) เป็นครูที่อยู่เกี่ยวข้องกับการดูแลนักเรียนทั้งในและนอกเวลา

1.3) เป็นครูที่สังกัดในกลุ่มภารกิจกิจการนักเรียนที่ได้รับการแต่งตั้ง

1.4) ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยทุกๆ ขั้นตอนจนจบการวิจัย

1.5) เป็นครูที่ไม่ได้ผ่านการเป็นมูร็อบบีย์มืออาชีพมาก่อน

2) เกณฑ์การคัดออกของกลุ่มตัวอย่าง (Exclusion criteria)

2.1) ผู้ที่ถูกโยกย้ายงานไปสังกัดฝ่ายอื่นๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มภารกิจกิจการนักเรียน

2.2) ย้ายออกหรือให้ออกจากสถานศึกษาตามเงื่อนไขที่โรงเรียนกำหนด

2.3) ผู้ที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางผู้วิจัยกำหนดได้

2.4) ไม่สามารถให้ข้อมูลให้จบตลอดการวิจัยหรือขอถอนตัวจากการวิจัย

3) ทางเลือกอื่นหากไม่เข้าร่วมโครงการ

หากอาสาสมัครตัดสินใจไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ถือว่าไม่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานหรือสิทธิต่างๆแต่ประการใด และผู้วิจัยจะคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติในการคัดเข้ามาแทน

การได้มาซึ่งกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1) ภายหลังจากที่ผู้วิจัยตัดสินใจเลือกพื้นที่โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารเป็นพื้นที่ในการวิจัยแล้ว เลือกกลุ่มตัวอย่างครูมูร็อบบีย์ที่อยู่ในกลุ่มภารกิจกิจการนักเรียน ประกอบด้วยด้วยกลุ่มงานตัรฺบียะฮ์ครูและนักเรียนโดยมีหน้าที่หลักในการพัฒนาบุคลิกภาพ จิตวิญญาณและคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับวิถีอิสลาม กลุ่มงานหอพัก ที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลนักเรียนนอกเวลาเรียน และงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) ผู้วิจัยได้เข้าพบครูมูร็อบบีย์กลุ่มตัวอย่าง พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดการทำวิจัยให้ครูกลุ่มดังกล่าวฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และผู้วิจัยขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลต่างๆ ตามประเด็นที่สนใจ

3) ผู้วิจัยตัดสินใจเอาผู้บริหารจำนวน 1 คน และครูมูร็อบบีย์จำนวน 12 คน ตามคุณสมบัติที่กำหนดในเกณฑ์คัดเข้า

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประชุมเพื่อทำความเข้าใจ (group meeting) โดยการดำเนินประชุมโดยชี้แจงทำความเข้าใจแก่ครูมูร็อบบีย์ โดยนัดหมายครูกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นโดยพร้อมเพรียงกัน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการประชุม ดังนี้

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
1. การเตรียมการก่อนประชุม	1. ผู้วิจัยสอบถาม หารือกับครูมูร็อบบีย์ เพื่อกำหนดวันเวลาประชุมก่อนการประชุม 1 สัปดาห์ 2. ผู้วิจัยตรวจสอบเวลาผู้เข้าร่วมประชุมเบื้องต้น 3. ผู้วิจัยจองห้องประชุมอิบนุคอนดูน อุปกรณ์โสต รวมทั้งอาหารว่างและเครื่องดื่ม 4. เชิญประชุม โดยการสื่อสารผ่านออนไลน์ 5. จัดเตรียมใบลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม	1. ผู้วิจัย 2. ครูมูร็อบบีย์	วาระการประชุมหรือแบบฟอร์ม	แบบประเมินความพึงพอใจและหลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์
2. การเตรียมเนื้อหาการประชุม	1. ผู้วิจัยสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการตัรฺบียะฮ์นักเรียน เพื่อกำหนดประเด็นหรือเนื้อหาของแต่ละวาระ 2. รวบรวมเนื้อหาตามวาระ ได้แก่ ประเด็น อะไรคือการตัรฺบียะฮ์ ความสำคัญและเป้าหมาย กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมตัรฺบียะฮ์ ผลผลลัพธ์ที่ต้องการ หน้าที่ของครูมูร็อบบีย์ในการขับเคลื่อนงานตัรฺบียะฮ์ เป็นต้น 3. นำเนื้อหาสื่อสารให้ทุกคนรับทราบ โดยก่อนสื่อสารผู้วิจัย	1. ผู้วิจัย 2. ครูมูร็อบบีย์	ไม่มี	

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
	ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และให้ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกรอบก่อนสื่อสารทุกคน			
3. การดำเนินการประชุม	1. ผู้วิจัยตรวจสอบความพร้อมก่อนการประชุม เช่น ห้องประชุม อุปกรณ์โสตฯ เบรกและอื่นๆ โดยทดสอบอุปกรณ์โสตฯ ต่างๆ ว่าสามารถใช้งานได้ตามปกติหรือไม่ โดยให้ยึดไปตามระเบียบโรงเรียนว่าด้วยการขอใช้ห้องและอุปกรณ์ต่างๆ ผ่านฝ่ายโสตฯ ของโรงเรียน 2. ผู้วิจัยเตรียมไฟล์ข้อมูลสำหรับบันทึกการประชุมและไปก่อนเวลาไม่ต่ำกว่า 10 นาที 3. ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมตามวาระโดยมอบหมายให้ตัวแทนครูมูร็อบบีย์เป็นผู้จดบันทึกการประชุม	ผู้วิจัย ครูมูร็อบบีย์	สมุดบันทึกการประชุมหรือแบบฟอร์มบันทึกการประชุม	
4. การจัดทำรายงานการประชุม	1. ผู้วิจัยนำไฟล์บันทึกการประชุมมาเพิ่มเติมรายละเอียดที่มีการอภิปราย แสดงความคิดเห็น หรือมีมติในที่ประชุม 2. ผู้วิจัยทำ To do list โดยสรุปจากเนื้อหาการประชุม	ผู้วิจัยและครูมูร็อบบีย์ที่จะบันทึกการประชุม		

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
	3. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบรายงานการประชุมและ To do list 4. ผู้วิจัยส่งอีเมลหรือลิงค์เว็ปรายงานการประชุม แจ้งผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนทราบ			

ขั้นตอนที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ (training workshop)

เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการสื่อสารหรือถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ข้อเท็จจริง ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่องค์กรหรือหน่วยงานต้องการเครื่องมือหลักที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยกำหนดรูปแบบดังนี้

2.1 การกำหนดหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยได้กำหนดหลักสูตรการอบรมครูมูร็อบบีย์ตามแนวทางของการพัฒนาหลักสูตรของสถาบันอัสสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี โดยกำหนดหัวข้อตามประเด็นในการพัฒนา ดังนี้

ที่	ประเด็น	ความถี่/ชั่วโมง	เครื่องมือ	การประเมิน
1	มูกอดดีมะฮ์ตัรฺบียะฮ์ (เกริ่นนำภาพรวมของการตัรฺบียะฮ์) ความหมายและความสำคัญของการตัรฺบียะฮ์	1	เอกสารประกอบการอบรม	แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ
2	ปัจจัยความสำเร็จในการตัรฺบียะฮ์	2		
3	การดะอฺวะฮ์และการตัรฺบียะฮ์ ขั้นตอนหรือลำดับการตัรฺบียะฮ์	1		
4	บทบาทของครูมูร็อบบีย์	2		

ที่	ประเด็น	ความถี่/ชั่วโมง	เครื่องมือ	การประเมิน
	คุณลักษณะเฉพาะของการตัรฺบียะฮ์			
5	ประเภทของการตัรฺบียะฮ์	1		
6	สื่อทั้ง 7 ในการตัรฺบียะฮ์นักเรียน	3		

2.2 การกำหนดแนวทางการอบรม

ผู้วิจัยได้ออกแบบประเด็น ขั้นตอน ผู้เกี่ยวข้อง เอกสารหรือแบบฟอร์มและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องตามรายละเอียด ดังนี้

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
1. กำหนดประเด็นที่สำคัญในการฝึกอบรม	1. กำหนดประเด็นที่สำคัญในการฝึกอบรม ได้แก่ 1) เนื้อหาสาระต้องมีแบบแผนตามเนื้อหาอบรมตามหลักสูตร โดยเริ่มจากความเข้าใจทั่วไปของการตัรฺบียะฮ์ การนำวิถีตัรฺบียะฮ์ไปใช้และการประเมินผลการตัรฺบียะฮ์นักเรียน สำหรับการอบรมปฏิบัติการตามแผนการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเน้นไปที่ความเข้าใจเบื้องต้น และวิธีการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์ 2) ผู้วิจัยกำหนดเวลาสำหรับเปิดคำถามและคำตอบเพิ่มเติมกับครูมูร็อบบีย์ที่เข้าร่วมกิจกรรม 3) วิทยากรจัดทำเอกสารประกอบการนำเสนอ	1. ผู้วิจัย 2. ครูมูร็อบบีย์	บันทึกการเข้าร่วมการอบรม	แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
	(hand out) และช่วยแนะนำชี้แนะวิธีปฏิบัติอย่างใกล้ชิด ขณะครูมูร็อบบีย์กำลังดำเนินกิจกรรม โดย เทคนิคที่ใช้คือ ใช้สื่อการสอนช่วยในการนำเสนอ, อภิปรายกลุ่มย่อย			
2. การกำหนดลักษณะของเนื้อหา	เทคนิคที่ผู้วิจัยนำมาใช้ ได้แก่ เน้นการปฏิบัติมากกว่าการบรรยายทฤษฎี โดยให้ครูมูร็อบบีย์ได้ร่วมกันคิด ร่วมออกแบบและสะท้อนผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ที่ผ่านมา เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน โดยผู้วิจัยนำเสนอวิดีโอตัวอย่างการดำเนินการกิจกรรมตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูกลุ่มตัวอย่าง และให้แต่ละกลุ่มจับกลุ่มทดลองทำกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านหรือฮาลาเกาะฮ์ตามที่หลกสูตรโรงเรียนกำหนด โดยมีวิทยากรและผู้วิจัยเองคอยสังเกต บันทึกและสะท้อนผลสู่ครูมูร็อบบีย์เพื่อปรับรุงแก้ไข	ผู้วิจัยและครูมูร็อบบีย์	หลักสูตรฯ	
3. การกำหนดหรือ	โดยผู้วิจัยใช้กลุ่มครูมูร็อบบีย์จำนวน 12 ท่าน โดยคัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเข้าและคัด	ผู้วิจัย ครูมูร็อบบีย์		

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
จำนวนผู้เข้าอบรม	ออกที่กำหนดไว้แล้ว เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง			
4. การกำหนดบทบาทผู้เข้าร่วมอบรมฯ	บทบาทผู้เข้าอบรม (ครูมูร็อบบีย์) และวิทยากร คอยประเมินผู้เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินกิจกรรมตัรบียะฮ์ได้ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความรู้ความสามารถ และเป็นกันเอง มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่	ผู้วิจัยและครูมูร็อบบีย์		
5. การสะท้อนผล	1.การสะท้อนผลโดยผู้วิจัยเปิดเวทีให้ครูมูร็อบบีย์สรุปสะท้อนผลการเก็บข้อมูลภายหลังจากการดำเนินกิจกรรมตามกำหนดการเสร็จแล้วในภายหลังก่อนการปิดการอบรม 2. ผู้วิจัยประเมินผลภาพรวมการอบรมใช้การสังเกต โดยมีเครื่องมือที่สำคัญคือ แบบสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม ความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุร่อานตามหลักสูตรได้ที่โรงเรียนกำหนด	ผู้วิจัยและครูมูร็อบบีย์		

ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge management)

ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge management) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิด องค์ความรู้ใหม่ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจ สร้างแรงจูงใจ และแบ่งปันประสบการณ์ที่ดี โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ภายหลังการประชุมเพื่อทำความเข้าใจครูมูร็อบบีย์เพื่อสร้างความตระหนักในการขับเคลื่อนงานตัรฺบียะฮ์ในโรงเรียน และการอบรมเชิงปฏิบัติการแล้ว ครูมูร็อบบีย์แต่ละคนจะทำหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมฮาลาเกาะฮ์หรือกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านกับนักเรียนแต่ละกลุ่มตามหลักสูตรและหลักการที่ได้รับการอบรมตามขั้นตอนที่ 1 และ 2 เครื่องมือที่ครูมูร็อบบีย์ใช้ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์คือ หลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โดยมีนักเรียนในการดูแลของแต่ละคน 10-13 คน

หลังจากครูมูร็อบบีย์ได้ดำเนินการกลุ่มศึกษาอิสลามแล้ว ทางผู้วิจัยจะนัดประชุมครูดังกล่าวที่ห้องประชุมเพื่อสะท้อนผลที่ครูมูร็อบบีย์ได้ลงไปดำเนินกรรมตามแผนการเรียนรู้รายคาบ การสะท้อนผล (Reflecting) ผู้วิจัยจัดประชุมกลุ่มย่อย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ผลการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยสังเคราะห์แล้วเขียนเป็นสรุปผลพร้อมจัดทำเป็นเอกสาร เพื่อนำผลที่ได้รับอภิปรายผลและสรุปผลการดำเนินงานต่อไป โดยกำหนดการสะท้อนผลการดำเนินงานสัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวม 5 ครั้ง และนำผลที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (AAR : After Action Review) และหลักสูตรการดำเนินกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน โดยสามารถนำเสนอตามตาราง ดังนี้

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
1. ขั้นเริ่มกิจกรรม	1. ผู้วิจัยได้คัดเลือกหาผู้นำหรือทีมนำกลุ่ม โดยได้อธิบายถึงหลักการและเหตุผลรายละเอียดที่จำเป็น ให้เข้าใจเพื่อให้ทีมนำสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ กล่าวคือ ทุกคนในกลุ่ม	1. ผู้วิจัย 2. ครูมูร็อบบีย์	บันทึกการเข้าร่วมการอบรม	แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงานและหลักสูตร

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
	สามารถสะท้อนผลได้อย่างอิสระ 2. ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อในการดำเนินกิจกรรม คือ การสะท้อนผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ โดยมีขอบเขตจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านที่ได้ดำเนินการ จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสะท้อนผลที่เกิดขึ้นในกลุ่มของตัวเอง โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้บันทึกผลด้วยตัวเอง			การดำเนินงานตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม	1. ผู้วิจัยทำหน้าที่ร่วมกันทีมนำในการตั้งประเด็น เช่น เป้าหมายในการสะท้อนผลครั้งนี้คืออะไร สิ่งที่แต่ละท่านบรรลุเป้าหมายคืออะไร เพราะเหตุใด สิ่งที่ไม่บรรลุเป้าหมายคืออะไร เพราะเหตุใด 2. ผู้วิจัยมอบหมายให้เลขากลุ่มทำหน้าที่ในการจับประเด็นร่วมกับผู้วิจัย บันทึกเรื่องราวที่แต่ละท่านได้แสดงความคิดเห็น ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการสนทนา บันทึกย่อสาระสำคัญที่เกิดขึ้น และปรับเป็นเอกสารอย่างเป็นระบบ	1. ผู้วิจัย 2. ครูมูร็อบบีย์	บันทึกการสะท้อนผล	

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
3. สรุปและสะท้อนผลเพื่อต่อยอดความคิด	1. ผู้วิจัยร่วมกับครูมูร็อบบีย์ร่วมทบทวนหรือประเมินผลของกิจกรรมในแต่ละครั้งว่ามีจุดเด่นจุดด้อย รวมทั้งโอกาสและอุปสรรคอย่างไรบ้างในการดำเนินกิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมและการสะท้อนผลในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น 2. ผู้วจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกที่ร่วมกิจกรรมในกลุ่มได้เสนอแนะข้อคิดเห็นต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อการปรับปรุงให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้	1. ผู้วิจัย 2. ครูมูร็อบบีย์		

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศติดตาม (supervision)

การนิเทศเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศให้การแนะนำให้กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดความรู้เข้าใจ และนำแนวทางการตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา จัดกิจกรรมโดยกำหนดให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครูมูร็อบบีย์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา เป็นผู้นิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนไปอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
การนิเทศ	1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการนิเทศ โดยผู้วิจัยศึกษาวิธีการ แนวทางในการนิเทศ และผลที่ต้องการจากการนิเทศ 2. ผู้วิจัยออกแบบการนิเทศ โดยนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากข้อ 1 มาสังเคราะห์ร่างรูปแบบการนิเทศ และนำต้นแบบรูปแบบหรือเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบความสมเหตุสมผล โดยผู้เชี่ยวชาญ นำผลที่ได้จากการตรวจสอบไปแก้ไขปรับปรุงให้มี	- ผู้วิจัย - ครูมูร็อบบีย์	- บันทึกการนิเทศ	- แบบบันทึกการนิเทศ

ประเด็น	ขั้นตอน	ผู้เกี่ยวข้อง	เอกสาร/ฟอร์ม	เครื่องมือ
	ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3. ผู้วิจัยนำรูปแบบและเครื่องมือไปใช้ในภาคสนาม โดยใช้วิธีการทดลองเชิงปฏิบัติการกับกลุ่มตัวอย่าง 4. นำผลที่ได้จากการนิเทศมาประมวลผลแล้วสรุปผลนำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป			

ผู้วิจัยเป็นผู้นิเทศการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาของครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์เอง และนำผลที่ได้มาร่วมพูดคุย สะท้อนผลร่วมกันกับครูมูร็อบบีย์กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ครูมูร็อบบีย์ได้แลกเปลี่ยนเปลี่ยนร่วมกัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวมรวมประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประมวลผล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกเป็นประเภท ลักษณะ วิธีการการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ประเภทเครื่องมือ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

3.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด ได้แก่ หลักสูตรการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา

3.1.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

3.1.2.1 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดประชุม

3.1.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.1.2.3 แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติการ

3.1.2.4 แบบบันทึกผลการนิเทศ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.2.1 หลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์ โดยคู่มือหรือหลักสูตรในการตัรฺบียะฮ์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้การดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ในครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นคณะกรรมการในการยกร่างหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์และแก้ไขเรียบร้อยแล้วก่อนนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้เป็นหลักสูตรที่สถาบันอัสสลามได้มอบหมายให้คณะกรรมดำเนินงานซึ่งผู้วิจัยได้เป็นผู้ออกแบบหลักสูตรร่วมโดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ดังกล่าวผู้วิจัยนำเสนอขั้นตอนที่ได้ดำเนินการก่อนนำมาใช้พัฒนาครูมูร็อบบีย์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการตัรฺบียะฮ์นักเรียน เครื่องมือและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร

2. ศึกษาสำรวจองค์ความรู้อิสลาม เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างกรอบความคิดเบื้องต้นของหลักสูตรหลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเนื้อหา รายละเอียดตามหลักสูตรแกน และองค์ความรู้ในอิสลามในด้านต่างๆจากเอกสารที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งหลักสูตร

3. ศึกษาเอกสารหลักสูตรตัรฺบียะฮ์แกนกลางของสถาบันอัสสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี พุทธศักราช 2562 เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตร

กลุ่มตัวอย่างหรือแหล่งข้อมูล

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการตัรฺบียะฮ์ เพื่อเป็นแนวทางในการสำรวจองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการตัรฺบียะฮ์

2. ปรัชญา แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในอิสลามและการตัรฺบียะฮ์

3. หลักสูตรตัรฺบียะฮ์แกนกลางของสถาบันอัสสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี พุทธศักราช 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบวิเคราะห์เอกสารงานวิจัย ปรัชญา แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในอิสลามและการตัรฺบียะฮ์ และหลักสูตรตัรฺบียะฮ์แกนกลางของสถาบันอัสสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี พุทธศักราช 2562

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการตัรฺบียะฮ์ในอิสลาม

2. ผู้วิจัยศึกษาสำรวจองค์ความรู้อิสลามที่สอดคล้องตามหลักสูตรกำหนดจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารหลักสูตรตัรฺบียะฮ์แกนกลางของสถาบันอัสสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี พุทธศักราช 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหารวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการตัรฺบียะฮ์

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนากรอบหลักสูตรตัรฺบียะฮ์แกนกลางของสถาบันอัสสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี พุทธศักราช 2562

วิธีการศึกษา

1. การกำหนดโครงร่างหลักสูตรตัรฺบียะฮ์แกนกลางของสถาบันอัสสลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี พุทธศักราช 2562 โดยการดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เอกสารจากตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดโครงร่างของหลักสูตร ดังนี้

1.1 หลักการของหลักสูตร

1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.3 คำอธิบายในรายวิชาต่าง ๆที่กำหนด

1.4 หน่วยการเรียนรู้หรือโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน

1.5 แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบตามกลุ่มนักเรียนที่หลักสูตรตัรฺบียะฮ์ของโรงเรียนกำหนด มีรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 13 ตารางแจกแจงตารางแจกแจงการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่	**หัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สำคัญ**	**เวลาเรียน (ชม.)**
1	เนื้อหาหลักได้แก่ ซูเราะฮ์อัตตีน อายะฮ์ที่ 1-4 มุมมองชีวประวัติซอฮาบะฮ์ อบูบักรฺ อัศศิดดีก โดยมีกิจกรรมการดำเนินการตามแผนดังนี้ 1) การเริ่มด้วยข้อเตือนใจหรือข้อคิดเพื่อกระตุ้นผู้เรียน (ตัซกียะฮ์) ใช้เวลา 3-5 นาที 2) ตัวแทนนำเสนอตัฟซีรฺอัลกุรอ่านซูเราะห์อัตตีน โองการที่ 1-4 (เนื้อหาตามหลักสูตรกำหนด) ใช้เวลา 30 นาที (ทุกคนร่วมกันถอดบทเรียนร่วมกัน) 3) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอมุมมองชีวิตซอฮาบะฮ์ ใช้เวลาประมาณ 20 นาที 4) ครูมูร็อบบีย์สอบถามปัญหาสมาชิกในกลุ่มพร้อมหาแนวทางร่วมกัน ใช้เวลา 15 นาที 5) ครูมูร็อบบีย์ติดตามอามัลในรอบสัปดาห์ของสมาชิกรายบุคคล ใช้เวลาประมาณ 10 นาที 6) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับโลกมุสลิมในหรือต่างประเทศ ใช้เวลาประมาณ 15 นาที	2

แผนที่	หัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สำคัญ	เวลาเรียน (ชม.)
	7) ครูมูร็อบบีย์แบ่งหน้าที่แก่สมาชิกในการพบปะครั้งถัดไป ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที	
2	เนื้อหาหลักได้แก่ ซูเราะฮ์อัตตีน อายะฮ์ที่ 1-4 มุมมองชีวประวัติซอฮาบะฮ์ อุมัร บิน อัล-ค็อตตอบ โดยมีกิจกรรมการดำเนินการตามแผน ดังนี้ 1) การเริ่มด้วยข้อเตือนใจหรือข้อคิดเพื่อกระตุ้นผู้เรียน (ตัซกียะฮ์) ใช้เวลา 3-5 นาที 2) ตัวแทนนำเสนอตัฟซีรฺอัลกุรอ่านซูเราะห์อัตตีน โองการที่ 1-4 (เนื้อหาตามหลักสูตรกำหนด) ใช้เวลา 30 นาที (ทุกคนร่วมกันถอดบทเรียนร่วมกัน) 3) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอมุมมองชีวิตซอฮาบะฮ์ ใช้เวลาประมาณ 20 นาที 4) ครูมูร็อบบีย์สอบถามปัญหาสมาชิกในกลุ่มพร้อมหาแนวทางร่วมกัน ใช้เวลา 15 นาที 5) ครูมูร็อบบีย์ติดตามอามัลในรอบสัปดาห์ของสมาชิกรายบุคคล ใช้เวลาประมาณ 10 นาที 6) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับโลกมุสลิมในหรือต่างประเทศ ใช้เวลาประมาณ 15 นาที 7) ครูมูร็อบบีย์แบ่งหน้าที่แก่สมาชิกในการพบปะครั้งถัดไป ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที	2
3	เนื้อหาหลักได้แก่ ซูเราะฮ์อัตตีน อายะฮ์ที่ 1-4 มุมมองชีวประวัติซอฮาบะฮ์ อุษมาน บิน อัฟฟาน โดยมีกิจกรรมการดำเนินการตามแผน ดังนี้	2

แผนที่	หัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สำคัญ	เวลาเรียน (ชม.)
	1) การเริ่มด้วยข้อเตือนใจหรือข้อคิดเพื่อกระตุ้นผู้เรียน (ตัซกียะฮ์) ใช้เวลา 3-5 นาที 2) ตัวแทนนำเสนอตัฟซีรฺอัลกุรอ่านซูเราะห์อัตตีน โองการที่ 1-4 (เนื้อหาตามหลักสูตรกำหนด) ใช้เวลา 30 นาที (ทุกคนร่วมกันถอดบทเรียนร่วมกัน) 3) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอมุมมองชีวิตซอฮาบะฮ์ ใช้เวลาประมาณ 20 นาที 4) ครูมูร็อบบีย์สอบถามปัญหาสมาชิกในกลุ่มพร้อมหาแนวทางร่วมกัน ใช้เวลา 15 นาที 5) ครูมูร็อบบีย์ติดตามอามัลในรอบสัปดาห์ของสมาชิกรายบุคคล ใช้เวลาประมาณ 10 นาที 6) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับโลกมุสลิมในหรือต่างประเทศ ใช้เวลาประมาณ 15 นาที ครูมูร็อบบีย์แบ่งหน้าที่แก่สมาชิกในการพบปะครั้งถัดไป ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที	
4	เนื้อหาหลักได้แก่ ซูเราะฮ์อัตตีน อายะฮ์ที่ 1-4 มุมมองชีวประวัติซอฮาบะฮ์อาลี บิน อบีฏอลิบ โดยมีกิจกรรมการดำเนินการตามแผนดังนี้ 1) การเริ่มด้วยข้อเตือนใจหรือข้อคิดเพื่อกระตุ้นผู้เรียน (ตัซกียะฮ์) ใช้เวลา 3-5 นาที 2) ตัวแทนนำเสนอตัฟซีรฺอัลกุรอ่านซูเราะห์อัตตีน โองการที่ 1-4 (เนื้อหาตามหลักสูตรกำหนด) ใช้เวลา 30 นาที (ทุกคนร่วมกันถอดบทเรียนร่วมกัน)	2

แผนที่	หัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สำคัญ	เวลาเรียน (ชม.)
	3) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอมุมมองชีวิตซอฮาบะฮ์ ใช้เวลาประมาณ 20 นาที 4) ครูมูร็อบบีย์สอบถามปัญหาสมาชิกในกลุ่มพร้อมหาแนวทางร่วมกัน ใช้เวลา 15 นาที 5) ครูมูร็อบบีย์ติดตามอามัลในรอบสัปดาห์ของสมาชิกรายบุคคล ใช้เวลาประมาณ 10 นาที 6) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับโลกมุสลิมในหรือต่างประเทศ ใช้เวลาประมาณ 15 นาที ครูมูร็อบบีย์แบ่งหน้าที่แก่สมาชิกในการพบปะครั้งถัดไป ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที	

* จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 5 แผนการจัดการเรียนรู้ รวม 10 ชั่วโมง

2. การตรวจสอบคุณภาพโครงสร้างหลักสูตร ภายหลังจากที่มีการสร้างหลักสูตรแล้ว ขั้นตอนนี้เป็นการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพของโครงสร้างหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร และพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสม ของหลักสูตรดังนี้

2.1 การประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร เป็นการประเมินแต่ละองค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและ บริบทของสถานศึกษาหรือไม่

2.2 การประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร เป็นการประเมินว่าองค์ประกอบต่างๆ ของโครงร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องกันเพียงใด ทั้งหลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร รายละเอียดที่เกี่ยวข้องแต่ละวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ

กลุ่มตัวอย่างหรือแหล่งข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจงจำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบตรวจสอบหลักสูตร (IOC) จำนวน 1 ฉบับ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ศึกษารายละเอียดของโครงร่างหลักสูตร

2) กำหนดประเด็นที่จะทำการประเมินแล้วนำมาเขียนเป็นข้อคำถาม

3) นำแบบประเมินให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบประเด็นต่างๆ ของลักษณะของข้อคำถาม และภาษาที่ใช้

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบประเมินให้กลุ่มตัวอย่างและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยจะเสนอในรูปของคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำคำตอบจากแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน ดังนี้

มีความเห็นว่า	เหมาะสมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มีความเห็นว่า	เหมาะสมมาก	ให้	4	คะแนน
มีความเห็นว่า	เหมาะสมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีความเห็นว่า	เหมาะสมน้อย	ให้	2	คะแนน
มีความเห็นว่า	เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

จากนั้นคำนวณคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมจากความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ โดยเทียบเกณฑ์ ดังนี้

ช่วงคะแนน	4.50 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ช่วงคะแนน	3.50 – 4.49	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ช่วงคะแนน	2.50 – 3.49	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง

ช่วงคะแนน	1.50 – 2.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ช่วงคะแนน	1.00 – 1.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสม คือ ถ้าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่าโครงร่างหลักสูตรมีคุณภาพเหมาะสมในเบื้องต้น ไม่ต้องทำการปรับปรุง

2) การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร ใช้ประยุกต์ใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item – Objective Congruence = IOC) ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 ถือว่าโครงร่างหลักสูตรนั้นมีความสอดคล้อง ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อใช้หลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์ โดยมีวิธีการและขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

โดยมีวิธีการและขั้นในการดำเนินการ คือ ทดลองเพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำหลักสูตรที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการนำหลักสูตรไปใช้จริง การทดลองใช้หลักสูตรในขั้นนี้จะเป็นการทดลองเพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร จะทดลองใช้หลักสูตรในหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสนใจ คือ แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ (หลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ระยะเวลา 8 ชั่วโมง ซึ่งในหน่วยการเรียนรู้ที่เลือกนั้นผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษา อัลกุรอ่านนด้วยตัวเอง การดำเนินการในขั้นตอนนี้มีรายละเอียด ดังนี้

วิธีการศึกษา

ในขั้นทดลองใช้หลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากขั้นตอนที่ 2 ไปทดลองสอนกับนักเรียนกลุ่มแกนนำระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองเพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตรในด้านภาษา การจัดกระบวนการกลุ่มตามแนวทางที่ทางสถานศึกษากำหนดและระยะเวลาที่ใช้เป็นต้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เอง

กลุ่มตัวอย่างหรือแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตร ได้แก่ กลุ่มนักเรียนแกนนำ ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ระยะเวลา 5 หน่วยการเรียนรู้ รวม 10 ชั่วโมง ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการสังเกต โดยนำแบบสังเกตบันทึกข้อมูลแบบพรรณนา

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลักสูตรการตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรการตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้กรอบแผนการจัดกิจกรรมจำนวน 5 แผน รวม 10 ชั่วโมง

วิธีการศึกษา

ในขั้นนี้เป็นการประเมินผลการใช้หลักสูตรของครูมูร็อบบีย์ โดยดำเนินการดังนี้

1. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นในด้าน บุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การศึกษาและแหล่งเรียนรู้ นักเรียนและปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการกิจกรรมและการบริหารหลักสูตร

2. การประเมินการะบวนการ ในด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการบริหารหลักสูตร

3. การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรที่ได้จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 3

กลุ่มตัวอย่างหรือแหล่งข้อมูล

1) ผู้บริหารกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 คน ที่ทำหน้าที่ในการตัรฺบียะฮ์นักเรียนตามระบบที่โรงเรียนกำหนด

2) ครูมูร็อบบีย์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ และผลผลิตจากการนำหลักสูตรไปใช้ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นแก่ครูมูร็อบบีย์ที่ใช้หลักสูตร และผู้บริหารโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบลิเคิร์ท ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูล เนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรโดยทั่วไปเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น ผลผลิตและกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งเป็นมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด สำหรับครูและผู้บริหาร โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	5	คะแนน
มาก	หมายถึง	4	คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	3	คะแนน
น้อย	หมายถึง	2	คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	1	คะแนน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามและภาษาที่ใช้ แล้วนำผลการพิจารณามาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00

4. นำแบบสอบถามเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้เก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างจริงตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การแปลความหมาย

นำผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนและหาค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อ เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนรายข้อแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือจากนั้นคำนวณคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมจากความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญโดยเทียบเกณฑ์ ดังนี้

ช่วงคะแนน	4.50 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ช่วงคะแนน	3.50 – 4.49	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ช่วงคะแนน	2.50 – 3.49	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ช่วงคะแนน	1.50 – 2.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ช่วงคะแนน	1.00 – 1.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสม คือ ถ้าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่าปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิตของหลักสูตรรายการนั้นมีความเหมาะสม

3.2.2 แบบประเมินความพึงพอใจในการจัดประชุม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อเป็นกรอบในการสร้างคำถาม

2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจโดยใช้ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) และกำหนดเกณฑ์มาทำข้อมูลในการประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. จำนวน 23 ข้อคำถาม ซึ่งประกอบด้วยความคิดเห็นเกี่ยวกับ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการดำเนินงาน 3) การดำเนินงาน และ 4) การประเมินและการรายงานผล

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจความถูกต้องและเหมาะสมของแบบสอบถาม แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มตัวอย่างหรือแหล่งข้อมูล

ครูมูร็อบบีย์ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากการประชุม โดยแจกแบบประเมินความพึงพอใจให้กับครูมูร็อบบีย์กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 12 คน ประเมินผลการเข้าร่วมประชุมตามประเด็นที่กำหนด แล้วนำมาประมวลผลเป็นความเรียงหรือพรรณนา พร้อมค่าเฉลี่ยร้อยละและหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มานำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพรรณนาวิเคราะห์หรือความเรียง

3.2.3 แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการทบทวนหรือเป็นกระบวนการเพื่อวิเคราะห์ว่าเกิดเหตุอะไร สาเหตุของการเกิด และจะสามารถดำเนินการให้ดีกว่าเดิมได้อย่างไร โดยเอาบทเรียนจากความสำเร็จและความล้มเหลวของการทำงานที่ผ่านมานำมาซึ่งการพัฒนาหรือการปรับปรุงการทำงาน ผ่านเวทีที่สะท้อนการมีส่วนร่วมในการทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น

วิธีการศึกษา

ทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) ทันที หลังจากครูมูร็อบบีย์ได้นำแผนการจัดกาเรียนรู้รายคาบไปใช้เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาหรือตกหล่น โดยทุกคนมีส่วนร่วมในบรรยากาศที่อิสระ ตั้งคำถามให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ผ่านข้อคำถาม

1) ถามตัวเองว่า สิ่งที่ควรจะได้รับคืออะไร

2) ถามตัวเองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงคืออะไร หมายถึง ทีมงานต้องเข้าใจและเห็นด้วยความจริงที่เกิดขึ้น พึงระลึกไว้ว่า จุดประสงค์ก็คือการแยกแยะปัญหาไม่ใช่การกล่าวหา หรือกล่าวโท

3) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแผนงานกับความจริง การเรียนรู้ความจริงเริ่มต้นด้วยทีมเปรียบเทียบแผนงานกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และตัดสินว่า ทำไมจึงเกิดความแตกต่าง และได้เรียนรู้อะไร จำแนกให้เห็นและอภิปรายถึงความสำเร็จและสิ่งที่ขาดหายไป ใส่ในแผนงานเพื่อดำเนินการให้ถึงความสำเร็จและพัฒนาปรับปรุงในสิ่งที่ขาดหายไป

4) มอบหมายให้ตัวแทนสมาชิกจากกลุ่มตัวอย่างบันทึกประเด็นสำคัญ การบันทึกประเด็นสำคัญหลังจากที่ได้มีการชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนในการทำ AAR แล้ว ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ภายในทีมงานด้วยกันและเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ที่กว้างมากขึ้นกว่าเดิมในองค์กร

กลุ่มตัวอย่าง

ครูมูร็อบบีย์ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชุมครูมูร็อบบีย์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน ร่วมสะท้อนผลการดำเนินงานตามประเด็นสำคัญ ได้แก่ เป้าหมายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการปฏิบัติหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง (โดยสรุป) งานและขั้นตอนที่ทำได้ดี อุปสรรคหรือข้อจำกัดที่พบในระหว่างการปฏิบัติงาน ประเด็นอื่นๆ ที่ได้เรียนรู้หรือค้นพบและข้อปฏิบัติในการดำเนินงานครั้งต่อไป บันทึกรวบรวมเป็นการพรรณนาหรือความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

อุปสรรค/ข้อจำกัด/ข้อขัดข้อง ที่พบในระหว่างการปฏิบัติงาน

3.2.4 แบบบันทึกการนิเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านของครูมูร็อบบีย์

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาแนวคิด หลักการเกี่ยวกับการสร้าง

2. นำแบบบันทึกการสังเกตการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านของครูมูร็อบบีย์ไปร่วมสังเกตกระบวนการที่ดำเนินการในกลุ่มศึกษา

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบบันทึกการสังเกตเพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ

4. สร้างแบบบันทึกการสังเกต โดยใช้ข้อคำถามแบบแบบปลายเปิดเน้นกระบวนการตามขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถเขียนข้อมูลได้อย่างอิสระตามที่ได้สังเกตเห็นตามประเด็นที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องตามกรอบของคู่มือการดำเนินกิจกรรม

5. กำหนดประเด็นต่างๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลสอดคล้องกับคู่มือตัรฺบียะฮ์ โดยมีประเด็น คือ 1) การเริ่มด้วยข้อเตือนใจหรือข้อคิดเพื่อกระตุ้นผู้เรียน (ตัซกียะฮ์) 2) ตัวแทนนำเสนอตัฟซีรฺอัลกุรอ่านซูเราะห์อัตตีน 3) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอมุมมองชีวิตซอฮาบะฮ์ 4) ครูมูร็อบบีย์สอบถามปัญหาสมาชิกในกลุ่มพร้อมหาแนวทางร่วมกัน 5) ครูมูร็อบบีย์ติดตามอามัลในรอบสัปดาห์ของสมาชิกรายบุคคล 6) ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับมอบหมายนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับโลกมุสลิมในหรือต่างประเทศ และครูมูร็อบบีย์แบ่งหน้าที่แก่

สมาชิกในการพบปะครั้งถัดไป โดยแต่ละขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลตามรายละเอียดที่กำหนดไว้แล้ว

4. นำแบบบันทึกการสังเกตการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจความถูกต้องและเหมาะสมของเครื่องมือ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มตัวอย่าง

ครูมูร็อบบีย์ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกการสังเกตการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการสังเกตการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านของครูมูร็อบบีย์ไปร่วมสังเกตกระบวนการที่ดำเนินการในกลุ่มศึกษา แล้วบันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกตกระบวนการกลุ่มตามแบบฟอร์มที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ภายหลังจากที่บันทึกการสังเกตเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลกับครูมูร็อบบีย์กลุ่มตัวอย่างอีกครั้งเพื่อตรวจสอบผล

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มานำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ หรือความเรียง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา เพื่อขออนุญาตให้โรงเรียนเป็นฐานในการวิจัย

4.2 ดำเนินการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน

4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โดยใช้เครื่องมือประกอบด้วย คู่มือการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ แบบประเมินความพึงพอใจ แบบสังเกตและแบบบันทึกการนิเทศการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบโดยเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมต่างๆ ที่ครูมูร็อบบีย์และผู้เกี่ยวข้องตามกระบวนการและขั้นตอนของการวิจัยแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อนำไปใช้ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการดังนี้

5.1.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจ แบบสังเกตและบันทึกการนิเทศการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบมาตรวจสอบความถูกต้อง จัดกลุ่มข้อมูลตามความมุ่งหมาย การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของข้อมูล

5.1.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจ แบบสังเกตและบันทึกการนิเทศการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบ โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) หรือความเรียง

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ดังนี้

5.2.1 การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)

5.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์พัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา ผลการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ตามรายละเอียด ดังนี้

1. การประชุมเพื่อทำความเข้าใจ (group meeting)

เพื่อให้ครูมูร็อบบีย์มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ผ่านกิจกรรมกลุ่มศึกษาอิสลาม ผ่านกรอบเกี่ยวกับการเข้าใจหลักสูตรตัรฺบียะฮ์ โครงสร้างหลักสูตร การจัดจัดทำหน่วย แผนการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านเพื่อการนำไปใช้ ผลการประชุมดังกล่าว พบว่า การดำเนินการกลุ่มฮาลาเกาะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ เนื่องด้วยนโยบายของโรงเรียนครูทุกคนที่เข้ามาปฏิบัติหน้าในหน้าที่ต่างๆ ทั้งครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาต้องทำหน้าที่ในการเป็นครูมูร็อบบีย์ ส่งผลทำให้การพัฒนาครูเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ การให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจ เพื่อให้ครูสามารถนำหลักสูตรตัรฺบียะฮ์ไปใช้ในการนำกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านได้ จึงได้มีการระดมความคิดเห็น ร่วมกันสะท้อนและปรึกษาหารือถึงแนวทางในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการดำเนินงานกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านที่ทางโรงเรียนกำหนดผ่านเวทีการประชุมร่วมเพื่อทำความเข้าใจ ซึ่งมีข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและคะแนนความพึงพอใจในการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนัก แสดงผลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนัก

รายละเอียดประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปรผล
	$\bar{x}$	S.D	
1. การสะท้อนสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ			
1.1 การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครูมูร็อบบีย์ในการตัรฺบียะฮ์นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.60	ดี
1.2 การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค์และโอกาสแบบมีส่วนร่วมทั้งองค์กร	4.31	0.63	ดี
1.3 มีผังองค์กรในการบริหารงานด้านการตัรฺบียะฮ์นักเรียนอย่างชัดเจนและเป็นที่รับรู้โดยทั่วกันเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละงาน	4.62	0.65	ดี
1.4 โรงเรียนนำผลสะท้อนของครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน มาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.46	0.66	ดี
1.5 การศึกษาต้นแบบการดำเนินงานตัรบียะห์เพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.38	0.65	ดี
1.6 การแต่งตั้งคณะทำงานด้านการตัรฺบียะฮ์นักเรียน และกำหนดหน้าที่	4.85	0.38	ดี
2. การวางแผนการดำเนินงาน			
2.1 การทำปฏิทินงานและรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์	4.77	0.44	ดี
2.2 การกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน	4.77	0.44	ดี

รายละเอียดประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปรผล
	$\bar{x}$	S.D	
2.3 การประชุมชี้แจงให้ครูมูร็อบบีย์ได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน	4.85	0.55	ดี
2.4 การกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาครูเพื่อเพิ่มความสามารถในการการตัรฺบียะฮ์นักเรียน	4.31	0.95	ดี
2.5 การวางแผนการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (เน้นการรู้จักนักเรียนอย่างทั่วถึง)	4.46	0.52	ดี
2.6 การนำข้อมูลผลการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและโอกาส มาวางแผนการดำเนินงานตัรบียะห์ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.54	0.52	ดี
2.7 การประชุมครูเพื่อสะท้อนผลการตัรฺบียะฮ์นักเรียน	4.31	0.75	ดี
3. การดำเนินงาน			
3.1 เครื่องมือและสื่อสำหรับตัรฺบียะฮ์สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ	4.38	0.65	ดี
3.2 การประชุมครูมูร็อบบีย์เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน	4.15	0.80	ดี
3.3 การจัดทำเอกสารการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ได้อย่าง เหมาะสม	4.46	0.78	ดี
3.4 การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ความเข้าใจกับครูมูร็อบบีย์เกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์	4.54	0.52	ดี
3.5 การดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนมีความต่อเนื่อง	4.54	0.66	ดี

รายละเอียดประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปรผล
	$\bar{X}$	S.D	
3.6 การประเมินนักเรียนรายบุคคลด้านการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ผ่านครูมูร็อบบีย์อย่างต่อเนื่อง (ผ่านกิจกรรมกลุ่มศึกษา)	4.23	0.85	ดี
4. ด้านการประเมินและการรายงานผล			
4.1 การประเมินผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนอย่างต่อเนื่อง (เช่น การสะท้อนผลประจำสัปดาห์ หรือสิ้นภาคการศึกษา เป็นต้น)	4.23	0.83	ดี
4.3 ความต่อเนื่องในการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงาน	4.23	0.83	ดี
4.4 ภาพแห่งความสำเร็จการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ที่น่าภาคภูมิใจและพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.73	ดี
4.5 การนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนในโรงเรียนในครั้งต่อไปอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.80	ดี
รวม	**4.43**	**0.67**	**ดี**

* $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean) S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ภายหลังจากการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ ผู้วิจัยได้แจกแบบประเมินความพึงพอใจการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.43) และ (S.D. = 0.67) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยสอบถามเกี่ยวกับโรงเรียนมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครูมูร็อบบีย์ในการตัรฺบียะฮ์

นักเรียน อย่างต่อเนื่อง มีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและโอกาสแบบมีส่วนร่วมทั้งองค์กร มีผังองค์กรในการบริหารงานด้านการตัรฺบียะฮ์นักเรียนอย่างชัดเจนและเป็นที่รับรู้โดยทั่วกันว่าใครที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการบ้าง โรงเรียนนำผลสะท้อนของครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน มาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการศึกษาต้นแบบการดำเนินงานตัรบียะห์เพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะทำงานด้านการตัรฺบียะฮ์นักเรียน และกำหนดหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.40) และ (S.D. = 0.59)

1.2 ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ได้สอบถามเกี่ยวกับการทำแผนปฏิทินงานและรายละเอียดที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ การกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน มีการประชุมชี้แจงให้ครูมูร็อบบีย์ได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ (เดาเราะห์, KM ประจำสัปดาห์ เป็นต้น) ของผู้ดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนาครูเพื่อเพิ่มความสามารถในการการตัรฺบียะฮ์นักเรียน การวางแผนการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (เน้นการรู้จักนักเรียนอย่างทั่วถึง) การนำข้อมูลผลการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรคและโอกาส มาวางแผนการดำเนินงานตัรบียะห์ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและการจัดประชุมครู เพื่อสะท้อนปัญหาในตัรฺบียะฮ์นักเรียนเป็นระยะ ๆ และต่อเนื่อง พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.57) และ (S.D. = 0.60)

1.3 ด้านการดำเนินงาน โดยสอบถามเกี่ยวกับโรงเรียนมีเครื่องมือ สื่อสำหรับตัรฺบียะฮ์นักเรียน ที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ มีการประชุมครูมูร็อบบีย์ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจัดทำเอกสารการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ได้อย่างเหมาะสม การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ความเข้าใจกับครูมูร็อบบีย์เกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนเป็นระยะๆ การดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมให้ครูมูร็อบบีย์ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน โรงเรียนมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกชั้นเรียนและทุกภาคเรียน และโรงเรียนมีการประเมินนักเรียนรายบุคคลด้านการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ผ่านครูมูร็อบบีย์อย่างต่อเนื่อง (ผ่านกิจกรรมกลุ่มศึกษา) พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.38) และ (S.D. = 0.74)

1.4 ด้านการประเมินและการรายงานผล โดยสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนอย่างต่อเนื่อง (เช่น การสะท้อนผลประจำสัปดาห์ หรือสิ้นภาคการศึกษา เป็นต้น) การเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลการใช้เครื่องมือของการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน โรงเรียนมีภาพแห่งความสำเร็จการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ที่น่าภาคภูมิใจและมีการพัฒนางาน การนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนในโรงเรียนในครั้งต่อไป พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$

= 4.21) และ (S.D. = 0.80) นอกจากข้อมูลที่ได้รับดังกล่าวแล้ว จากแบบสอบถามครูมูร็อบบีย์ได้สะท้อนความคิดเห็นเพิ่มเติม พบว่า

"...ครูมูร็อบบีย์ยังมีความเข้าใจเนื้อหา รายละเอียด และวิธีการการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ผ่านกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านได้ดีขึ้น..."

(ครูมูร็อบบีย์สังกัดกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ : ความคิดเห็นหลังประชุม)

"...ครูมูร็อบบีย์สามารถนำกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน จึงทำให้ระยะเวลาเกือบ 2 ชั่วโมงที่ทางโรงเรียนกำหนดให้ครูมูร็อบบีย์สามารถดำเนินการไปตามแผนบรรลุตามวัตถุประสงค์..."

(ครูมูร็อบบีย์สังกัดกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ : ความคิดเห็นหลังการประชุม)

"...เสนอให้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์มาให้ความรู้ หรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่ครูมูร็อบบีย์ เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น..."

(ครูมูร็อบบีย์หอพัก : ความคิดเห็นหลังการประชุม)

"...การทำความเข้าใจในครั้งนี้เป็นเรื่องที่ดีมาก ทำให้ครูมูร็อบบีย์ทุกคนได้เห็นภาพการดำเนินการตัรฺบียะฮ์ได้เป็นอย่างดี และควรจัดให้มีการประชุมสำหรับทีมนำหรือทีมขับเคลื่อนการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์เป็นประจำต่อเนื่องทุกสัปดาห์ เสมือนเวทีสะท้อนผลที่แต่ละคนได้รับข้อร้องเรียน หรือเสนอแนะจากครูที่ลงไปทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน..."

(ครูมูร็อบบีย์ กลุ่มงานตัรฺบียะฮ์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร : ความคิดเห็นหลังการประชุม)

"...โรงเรียนมีการทำแผนการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุร่อานให้ครูคนละเล่ม เพื่อเป็นคู่มือในการดำเนินกิจกรรม สิ่งนี้ต้องขอชื่นชมมากๆ..."

(ครูมูร็อบบีย์ กลุ่มสาระภาษาไทย โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร: ความคิดเห็นหลังการประชุม)

"...อยากให้อัดทำวิดีโอสาธิตการจัดทำกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านจะได้เห็นภาพชัดเจน..."

(ครูหอพัก โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร : ความคิดเห็นหลังการประชุม)

ภาพที่ 1 การประชุมเพื่อทำความเข้าใจและตระหนักในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของมูร็อบบีย์

2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยได้จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำระบบตัรฺบียะฮ์มาใช้เพื่อให้ครูมูร็อบบีย์มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ผ่านกรอบเกี่ยวกับการเข้าใจหลักสูตรตัรฺบียะฮ์ โครงสร้างหลักสูตร การจัดจัดทำหน่วย แผนการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษา อัลกุรอ่าน และการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการใช้เวลา 5 ครั้ง จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและคะแนนความพึงพอใจการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ แสดงผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการ

รายละเอียดประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปรผล
	$\bar{X}$	S.D	
1. ความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้ในการอบรม			
1.1 ความสอดคล้องของเนื้อหาในหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ในการอบรม	4.69	0.48	ดี
1.2 ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรกับพื้นฐานความรู้ของผู้เข้ารับการอบรม	4.85	0.38	ดี
1.3 ความสอดคล้องของเนื้อหาในหลักสูตรกับวิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.77	0.44	ดี

รายละเอียดประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปรผล
	$\bar{x}$	S.D	
1.4 ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรกับระยะเวลาในการอบรม	4.69	0.48	ดี
1.5 ความเหมาะสมของกิจกรรมต่างๆ ในการฝึกอบรม	4.46	0.52	ดี
1.6 ความเหมาะสมในการจัดลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรม	4.77	0.44	ดี
1.7 ความหลากหลายของรูปแบบกิจกรรมในการฝึกอบรม	4.85	0.38	ดี
1.8 ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานที่ได้รับในการศึกษาการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน	4.38	0.51	ดี
1.9 ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.54	0.52	ดี
1.10 การได้รับการพัฒนาทักษะและกระบวนการพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์	4.62	0.51	ดี
1.11 การได้รับความรู้ด้านเนื้อหา (วิชาการ) และการสังเกตการณ์ดำเนินกิจกรรมด้านการตัรฺบียะฮ์นักเรียน	4.85	0.38	ดี
1.12 การได้รับประสบการณ์ตรงในการร่วมออกแบบหลักสูตร วิเคราะห์การนำหลักสูตรตัรฺบียะฮ์มาใช้	4.69	0.48	ดี
1.13 การมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การจัดทำหลักสูตรตัรฺบียะฮ์นักเรียนที่ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และช่วยให้เกิดทักษะในการนำไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง	4.69	0.48	ดี

รายละเอียดประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปรผล
	$\bar{x}$	S.D	
1.14 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมในการนำไปพัฒนาตนเอง	4.62	0.51	ดี
1.15 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมในการนำไปพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.62	0.51	ดี
1.16 ความพึงพอใจในภาพรวมต่อหลักสูตรอบรม	4.62	0.51	ดี
2. ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอบรม			
2.1 ความสะดวกในการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการอบรม เช่น รายละเอียดการอบรม หลักสูตรในการอบรมและการสื่อสารเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วม	4.69	0.48	ดี
2.2 ความสะดวกในการลงทะเบียนสมัครเข้าอบรม	4.85	0.38	ดี
2.3 ความเหมาะสมของวัน เวลาในการจัดอบรม	4.85	0.38	ดี
2.4 ความสามารถในการจัดฝึกอบรมให้เป็นไปตามกำหนดการ	4.77	0.44	ดี
2.5 ความพร้อมของสถานที่ในการจัดฝึกอบรม	4.77	0.44	ดี
2.6 การอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อาหารเครื่องดื่มและอาหารว่าง เป็นต้น	4.69	0.48	ดี
2.7 ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการบริหารจัดการอบรมฯ	4.69	0.48	ดี
3. ความพึงพอใจเกี่ยวกับวิทยากร			
3.1 ความรู้ ความเชี่ยวชาญของวิทยากร	4.69	0.48	ดี
3.2 การได้รับความรู้จากวิทยากรตรงตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของการอบรมฯ	4.77	0.44	ดี
3.3 ความรู้ ความสามารถของวิทยากรในการบรรยาย อธิบาย การยกตัวอย่างประกอบได้อย่างชัดเจน	4.62	0.65	ดี

รายละเอียดประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปรผล
	$\bar{x}$	S.D	
3.4 เทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรที่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาการฝึกอบรมได้ง่ายขึ้น เช่น การลำดับเนื้อหาจากาเนื้อหาที่เป็นการปูพื้นฐานของผู้เข้าร่วมอบรมจากง่ายไปหายาก การทบทวนหรือสรุปประเด็นสำคัญในแต่ละหัวข้อการบรรยาย ผู้เข้ารับการอบรมได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบกิจกรรม เป็นต้น	4.77	0.44	ดี
3.5 เทคนิคของวิทยากรในการกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมกระตือรือร้นในการแสวงหาคำตอบหรือศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง	4.62	0.65	ดี
3.6 เทคนิคของวิทยากรในการทบทวนความรู้หรือแนะนำเอกสาร แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	4.62	0.65	ดี
3.7 เทคนิคของวิทยากรในการเชื่อมโยงเนื้อหาที่อบรมกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม	4.77	0.44	ดี
3.8 ความสามารถของวิทยากรในการตอบข้อซักถาม ปัญหาต่างๆ ให้กับผู้เข้ารับการอบรมเกิดความเข้าใจได้อย่างชัดเจน	4.54	0.66	ดี
3.9 เทคนิคของวิทยากรในการสร้างบรรยากาศการอบรมให้น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย	4.85	0.38	ดี
3.10 ความมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นกันเอง และปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการอบรมอย่างให้เกียรติและเสมอภาคกัน	4.54	0.88	ดี
3.11 การตรงต่อเวลา	4.85	0.38	ดี

รายละเอียดประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปรผล
	$\bar{x}$	S.D	
3.12 การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	4.85	0.38	ดี
3.13 การเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.85	0.38	ดี
3.14 การเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัย	4.85	0.38	ดี
3.15 ความพึงพอใจในภาพรวมต่อวิทยากร	4.77	0.44	ดี
4. ความพึงพอใจเกี่ยวกับคู่มือการดำเนินงานกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน			
4.1 ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาในคู่มือประกอบการฝึกอบรมการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนผ่านกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน	4.69	4.48	ดี
4.2 ประโยชน์ในการนำคู่มือไปใช้ในการดำเนินงาน	4.46	0.66	ดี
4.3 คู่มือหลักสูตรการตัรฺบียะฮ์มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.62	0.51	ดี
4.4 คู่มือมีเนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ที่ช่วยให้ครูมูร็อบบีย์นำไปปรับใช้	4.54	0.66	ดี
รวม	**4.70**	**0.49**	**ดี**

* $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean) S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูมูร็อบบีย์ได้รับความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน พบได้จากการที่ครูมูร็อบบีย์ได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อยเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน

จากข้อมูลที่ได้รับดังกล่าวแล้ว ภายหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ ผู้วิจัยได้แจกแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้อบรม การบริหารจัดการอบรม วิทยากรและคู่มือหลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

จังหวัดสงขลา ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.70) และ (S.D. = 0.49) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตรที่ใช้ในการอบรม โดยสอบถามเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหาในหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ในการอบรม ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรกับพื้นฐานความรู้ของผู้เข้ารับการอบรม ความสอดคล้องของเนื้อหาในหลักสูตรกับวิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรม ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรกับระยะเวลาในการอบรม ความเหมาะสมของกิจกรรมต่างๆ ในการฝึกอบรม ความเหมาะสมในการจัดลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรม ความหลากหลายของรูปแบบกิจกรรมในการฝึกอบรม ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานที่ได้รับในการศึกษาการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้จริง การได้รับการพัฒนาทักษะและกระบวนการพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ การได้รับความรู้ด้านเนื้อหา (วิชาการ) และการสังเกตการณ์ดำเนินกิจกรรมด้านการตัรฺบียะฮ์นักเรียน การได้รับประสบการณ์ตรงในการร่วมออกแบบหลักสูตร วิเคราะห์การนำหลักสูตรตัรฺบียะฮ์นักเรียนมาใช้ การมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์การจัดทำหลักสูตรตัรฺบียะฮ์นักเรียนที่ช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และช่วยให้เกิดทักษะในการนำไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมในการนำไปพัฒนาตนเอง ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมในการนำไปพัฒนางานที่ปฏิบัติและความพึงพอใจในภาพรวมต่อหลักสูตรที่ใช้ในการอบรม พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.67) และ (S.D. = 0.47)

2.2 ด้านการบริหารการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยสอบถามเกี่ยวกับความสะดวกในการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการอบรม เช่น รายละเอียดการอบรม หลักสูตรในการอบรม และการสื่อสารเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วม เป็นต้น ความสะดวกในการลงทะเบียนสมัครเข้าร่วมการอบรม ความเหมาะสมของวัน เวลาในการจัดอบรม ความสามารถในการจัดฝึกอบรมให้เป็นไปตามกำหนดการ ความพร้อมของสถานที่ในการจัดฝึกอบรม การอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อาหาร เครื่องดื่มและอาหารว่าง เป็นต้น และความพึงพอใจในภาพรวมต่อการบริหารจัดการอบรมฯ พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.76) และ (S.D. = 0.44)

2.3 ด้านวิทยากรที่มาให้ความรู้ ความเข้าใจ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเชี่ยวชาญของวิทยากร การได้รับความรู้จากวิทยากรตรงตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของการอบรมฯ ความรู้ ความสามารถของวิทยากรในการบรรยาย อธิบาย การยกตัวอย่างประกอบได้อย่างชัดเจน เทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรที่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาการฝึกอบรมได้ง่ายขึ้น เช่น การลำดับเนื้อหาจากาเนื้อหาที่เป็นการปูพื้นฐานของผู้เข้าร่วมอบรมจากง่ายไปหายาก การทบทวนหรือสรุปประเด็นสำคัญในแต่ละหัวข้อการบรรยาย ผู้เข้ารับการอบรมได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบกิจกรรม เป็นต้น เทคนิคของวิทยากรในการกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมกระตือรือร้นในการแสวงหาคำตอบหรือศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง เทคนิคของวิทยากรในการทบทวนความรู้หรือ

แนะนำเอกสาร แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม เทคนิคของวิทยากรในการเชื่อมโยงเนื้อหาที่อบรมกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม ความสามารถของวิทยากรในการตอบข้อซักถาม ปัญหาต่างๆ ให้กับผู้เข้ารับการอบรมเกิดความเข้าใจได้อย่างชัดเจน เทคนิคของวิทยากรในการสร้างบรรยากาศการอบรมให้น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย ความมีมนุษยสัมพันธ์เป็นกันเอง และปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการอบรมอย่างให้เกียรติและเสมอภาคกัน การตรงต่อเวลา การเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างทั่วถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัยและความพึงพอใจในภาพรวมต่อวิทยากร พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.73) และ (S.D. = 0.51)

2.3 ด้านคู่มือการดำเนินงานกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านสำหรับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา โดยสอบถามเกี่ยวกับความครบถ้านสมบูรณ์ของเนื้อหาในคู่มือประกอบการฝึกอบรมการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนผ่านกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน ความถูกต้องของเนื้อหาในคู่มือประกอบการฝึกอบรมการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนผ่านกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน เช่น การมีแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ เป็นต้น ประโยชน์ในการนำคู่มือไปใช้ในการดำเนินงาน คู่มือหลักสูตรการตัรฺบียะฮ์มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างชัดเจน คู่มือมีเนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ที่ช่วยให้ครูมูร็อบบีย์นำไปปรับใช้ ความพึงพอใจในภาพรวมต่อคู่มือหลักสูตรการตัรฺบียะฮ์สำหรับครูมูร็อบบีย์ พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.58) และ (S.D. = 0.58)

ภาพที่ 2 อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำระบบตัรฺบียะฮ์มาใช้เพื่อให้ครูมูร็อบบีย์มีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน

ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการตามประเด็นที่กำหนด และได้แจกแบบสอบถามความพึงพอใจแก่ครูมูร็อบบีย์แล้ว ผู้วิจัยยังได้ผลสอบถามกลุ่มตัวอย่างผ่านแบบประเมิน สะท้อนดังนี้

“.....การดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนนั้นครูมูร็อบบีย์ต้องเข้าใจแก่นแท้ของการการตัรฺบียะฮ์ วัตถุประสงค์ ความสำคัญและประเด็นต่างๆ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด .....”

(ครูกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์, โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร : ข้อคิดเห็น)

“....การอบรมที่ผ่านมาทำให้รู้ว่าการตัรฺบียะฮ์นักเรียนจะประสบความสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับครูมูร็อบบีย์ที่เป็นกลไกสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนงาน และอยากให้มีการพบปะบรรดามูร็อบบีย์บ่อยๆ “วงลิกอฮ์ (พบปะ) ของครูมูร็อบบีย์” เพื่อการพูดคุยกระตุ้นเรื่องตัรฺบียะฮ์ครู ร่วมกันเสนอแนวทาง กิจกรรม กระบวนการ การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การตัรฺบียะฮ์นักเรียนต่อไป....”

(ครูกลุ่มสาระเทคโนโลยีฯ, โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร : ข้อคิดเห็น)

“....การตัรฺบียะฮ์เป็นงานที่ต้องใช้เวลาและสม่ำเสมอในการลงงาน ลงรายละเอียด เช่น การพัฒนานักเรียนในปีแรกๆ ที่นักเรียนเข้ามา ทีมงานอาจจะยังไม่ทราบศักยภาพของนักเรียนคนนั้นๆ แต่ปีที่สองศักยภาพของเขาอาจจะก้าวกระโดด ปีที่สามศักยภาพของนักเรียนอาจจะลดลง สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้เสมอ ดังนั้น ครูมูร็อบบีย์จึงต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีเจตนาที่บริสุทธิ์ใจต่อการพัฒนานักเรียน...”

(ครูกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์, โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร : ข้อคิดเห็น)

“...มีความพึงพอใจในการอบรมในครั้งนี้มาก และควรให้การอบรม พัฒนาครูมูร็อบบีย์ให้มีความเข้าใจเรื่องการตัรฺบียะฮ์ด้วยการมีความเข้าใจอย่างรอบคอบ ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน อยากให้มีกิจกรรมที่เน้นการเข้าใจชีวิตจากอัลกุรอ่านและซุนนะฮ์เพื่อเป็นการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในระยะยาวต่อไป...”

(ครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ, โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร : ข้อคิดเห็น)

“...รูปแบบการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียน ตรงกับหลักคำสอนจากอัลกุรอ่านและซุนนะฮ์...”

(ครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ, โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร : ข้อคิดเห็น)

“...การพัฒนาครูมูร็อบบีย์อยากให้ใช้วิธีการที่หลากหลายและมีวิทยากรที่เข้าใจถึงแก่นแท้ของการตัรฺบียะฮ์ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมูร็อบบีย์ได้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน...”

(ครูมูร็อบบีย์หอพักชาย, โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร : ข้อคิดเห็น)

สรุปผลการดำเนินงานในการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูมูร็อบบีย์มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge Management)

การประชุมเพื่อทำความเข้าใจครูมูร็อบบีย์เพื่อสร้างความตระหนักในการขับเคลื่อนงานตัรฺบียะฮ์ในโรงเรียน และการอบรมเชิงปฏิบัติการแล้ว ครูมูร็อบบีย์แต่ละคนจะทำหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมฮาลาเกาะฮ์หรือกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านกับนักเรียนแต่ละกิจกรรมกลุ่มตามหลักสูตรและหลักการที่ได้รับการอบรมตามขั้นตอนที่ 1 และ 2 พบว่า

หลังจากครูมูร็อบบีย์ได้ดำเนินการกลุ่มศึกษาอิสลามแล้ว ทางผู้วิจัยได้นัดประชุมครูมูร็อบบีย์จำนวน 12 คน ที่ห้องประชุมเพื่อสะท้อนผลการดำเนินกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้รายคาบ การสะท้อนผล (Reflecting) ผู้วิจัยจัดประชุมกลุ่มย่อย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ผลการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยสังเคราะห์ เพื่อนำผลที่ได้รับอภิปรายผลและสรุปผลการดำเนินงานต่อไป โดยกำหนดการสะท้อนผลการดำเนินงานสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ระหว่างเดือนสิงหาคม – ตุลาคม 2563 รวม 5 ครั้ง สรุปผลจากการสะท้อนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ดังนี้

3.1 การดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ผ่านกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน พบว่า ครูมูร็อบบีย์สามารถดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนกำหนดได้เป็นอย่างดี เนื่องจาก ครูเข้าใจบทบาทและเข้าใจหลักสูตร มีแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ สื่อหรือหลักสูตรชัดเจน

3.2 โรงเรียนมีการวางแผนและเตรียมการในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยได้จัดกิจกรรมที่ให้ครูมูร็อบบีย์ได้ศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกันก่อนนำไปสู่กิจกรรมกลุ่มนักเรียน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกัน และสอดคล้องต่อเนื่องกัน

3.3 โรงเรียนได้จัดทีมนำหรือขับเคลื่อนงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน มีการประสานงานกันเป็นอย่างดีในแต่ละขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่การเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้ในด้านวิธีการ สื่อ การประเมินผล การจัดอบรมครูมูร็อบบีย์ในการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ของครูมูร็อบบีย์ และการติดตามผลประเมินการใช้หลักสูตรของครูมูร็อบบีย์

3.4 ครูมูร็อบบีย์สามารถนำหลักสูตรไปใช้ตามขั้นตอนที่ได้ออกแบบไว้ได้เป็นอย่างดี

3.5 การสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนต่อครูมูร็อบบีย์ พบว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนงบประมาณและอยู่ในแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจน มีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่างๆ แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ

3.6 การที่ครูมูร็อบบีย์ได้ผ่านการอบรมการให้ความรู้ ความเข้าใจทักษะและเจตคติเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติการของครูมูร็อบบบีย์อย่างเป็นระบบ และมีการพัฒนาตัวครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน เช่น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3.7 การนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนมีทีมงานตัรฺบียะฮ์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญการพิเศษ เพื่อให้การสนับสนุนและพัฒนาครู โดยทำหน้าที่นิเทศ ติดตามผลการนำหลักสูตรหรือคู่มือไปใช้ โดยพบว่าทีมนำจะร่วมติดตามครูมูร็อบบีย์อย่างใกล้ชิด

3.8 ครูมูร็อบบีย์ให้ความสำคัญมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตัวเอง ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการนำหลักสูตรไปใช้ของครูมูร็อบบีย์ เป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้การนำหลักสูตรหรือคู่มือไปใช้ประสบผลสำเร็จ

3.9 โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์เป็นระยะๆ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลต่างๆ มาประเมิน วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทั้งในแง่ของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและการวางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3.10 ข้อมูลจากแบบบันทึกการนิเทศการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ ผู้วิจัยได้สอบถามครูมูร็อบบีย์กลุ่มตัวอย่างตามประเด็น ดังนี้

3.10.1 ด้านสภาพการใช้คู่มือหรือหลักสูตรตัรฺบียะฮ์ที่โรงเรียนกำหนดของครูมูร็อบบีย์ พบว่า คู่มือหรือหลักสูตรมีการกำหนดหลักการ แนวคิดของหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน ตามแนวคิด Standard Based Curriculum วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมายของหลักสูตรมีความชัดเจน ทำให้ครูมูร็อบสามารถศึกษาทำความเข้าใจและดำเนินกิจกรรมได้อย่างง่ายดาย มีบางประเด็นที่มีรายละเอียดมากควรกำหนดให้สั้นกระชับ สมรรถนะสำคัญหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควรกำหนดให้ชัดเจนและครอบคลุม

3.10.2 กิจกรรมการเรียนรู้กำหนดไว้อย่างชัดเจนมาก มีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม กำหนดโครงสร้างเนื้อหา โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดประสบการณ์หรือแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบที่มีความชัดเจน ครูมูร็อบบีย์นำไปใช้ได้อย่างง่ายดาย กิจกรรมทุกแผนการจัดการเรียนรู้เน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มทุกคนอย่างทั่วถึง มีการมอบหมายให้แต่ละคนรับผิดชอบในการศึกษาเนื้อหา ค้นคว้าเพิ่มเติมก่อนถึงกิจกรรมพบปะประจำสัปดาห์ สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้รับเนื้อหาหลักในประเด็นต่างๆ ทุกคนได้ศึกษาและร่วมอภิปรายในกลุ่มอย่างต่อเนื่องส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้ แต่ละครั้งที่พบปะกันจะมีการแต่งตั้งผู้ดำเนินการรายการแต่ละครั้งไม่ซ้ำกันทำให้ทุกคนได้ฝึกการเป็นผู้นำกลุ่มอย่างต่อเนื่อง นอกจากดังกล่าวแล้ว กิจกรรมยังเน้นที่การแก้ปัญหาสมาชิก โดยครูมูร็อบบีย์จะทำหน้าที่ในการสอบถามปัญหาสมาชิกแต่ละคนเพื่อให้ทุกคนได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ระยะเวลาในการเจอกัน

กับนักเรียนของครูมูร็อบบีย์ 120 นาที (2 คาบเรียน) ถือว่าเหมาะสมเนื่องจากในแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ กำหนดเวลาแต่ละกิจกรรมตลอดการพบปะไว้อย่างชัดเจน

3.10.3 การบริหารจัดการหลักสูตรหรือการบริหารจัดการคู่มือตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ประจำกลุ่ม พบว่า มีคณะกรรมหรือทีมนำในการให้ความสะดวกต่างๆ กรณีที่บางกลุ่มครูมูร็อบบีย์ไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ในวันและเวลาดังกล่าว ทางคณะกรรมจะดำเนินการจัดคนแทนทันที

3.10.4 การจัดกิจกรรมกลุ่ม มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรหรือคู่มือที่โรงเรียนกำหนด ครูมูร็อบบีย์บางคนใช้เทคนิคที่แตกต่างกันแต่ยังอิงเนื้อหาและแนวทางที่กำหนดเป็นหลัก บางกลุ่มกระตุ้นนักเรียนด้วยกิจกรรมเสริม เกม เป็นต้น กิจกรรมส่วนใหญ่เน้นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม กระบวนการคิดแบบบูรณาการกับวิถีชีวิตของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.10.5 การออกแบบหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ครบถ้วน เนื้อหามีความสอดคล้อง และครูมูร็อบบีย์มีความเข้าใจกระบวนการออกแบบการเรียนรู้

3.10.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังต้องปรับปรุงเนื่องจากเกณฑ์การประเมินผลแต่ละระดับในแผนการจัดการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน

3.10.7 คุณภาพของนักเรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีระบุไว้ชัดเจนแต่ต้องออกแบบให้ง่ายสำหรับครูมูร็อบบบีย์ในการนำมาใช้

3.11 ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ครูมูร็อบบีย์ได้เสนอแนะในการนำหลักสูตรหรือคู่มือไปใช้ ดังนี้

3.11.1 ต้องจัดให้ครูมูร็อบบีย์สะท้อนผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกสัปดาห์ ทั้งนี้ครูมูร็อบบีย์ยังขาดความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่ถูกกำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้บางประเด็น ต้องมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง อาจกำหนดให้คณะกรรมที่เชี่ยวชาญ 1 คน ต่อครู 2-3 คน เพื่อติดตามช่วยเหลือครูมูร็อบบีย์

3.11.2 โรงเรียนควรพัฒนาครูทุกคนให้เป็นครูมูร็อบบีย์ มีแบบแผนการพัฒนาที่ชัดเจน มีการกำหนดปฏิทินในการพัฒนาครูตลอดปีการศึกษา เพื่อสร้างทีมและสร้างคนให้พร้อมต่อการตัรฺบียะฮ์นักเรียนและส่งผลดีต่อองค์กรในระยะยาวต่อไป

3.11.3 โรงเรียนควรสนับสื่ออื่นๆ งบประมาณเพื่อทำกิจกรรมภายในกลุ่ม เช่น การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมสัมพันธ์อื่นๆ ภายในกลุ่มเพื่อให้ครูมูร็อบบีย์และนักเรียนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ส่งผลทำให้ผู้เรียนได้รับการตัรฺบียะฮ์อย่างต่อเนื่อง

3.11.4 เอกสารที่สำคัญ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ และแบบบันทึกกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านที่ทางคณะกรรมการตัรฺบียะฮ์ได้จัดทำขึ้น เห็นควรให้มีช่องว่างในการบันทึกผลของมูร็อบบีย์เพิ่มขึ้น และควรปรับปรุงให้มีความน่าสนใจ เช่น เพิ่มใบงาน เพิ่มรูปภาพ เป็นต้น เพื่อให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

3.11.5 รูปแบบการนิเทศประจำกลุ่ม ควรจัดให้มีอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกกลุ่ม และเก็บข้อมูลการนิเทศอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจต่อไปในปีการศึกษาหน้า

3.11.6 กิจกรรมเสริมหลักสูตรควรกำหนดอย่างชัดเจน และเปิดกว้างให้เอื้อต่อการออกแบบกิจกรรมของครูมูร็อบบีย์แต่ละคน

4. การนิเทศ

ผู้วิจัยได้จัดการนิเทศมีเป้าหมายเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ที่ครูมูร็อบบีย์แต่ละท่านประสบมา และเพื่อติดตามการนำระบบตัรฺบียะฮ์นักเรียนไปใช้ในกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน ให้ครูมูร็อบบีย์สามารถดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนตามหลักสูตรตัรฺบียะฮ์หรือแผนการจัดการเรียนกลุ่มศึกษาที่โรงเรียนกำหนด จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงผลตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการนิเทศการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ดังนี้

ประเด็นรายละเอียดการประเมิน	**ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน**		**แปลผล**
	$\bar{X}$	**S.D.**	
1. การออกแบบและการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน			
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์	4.17	0.39	ดี
1.2 กิจกรรมมีแบบแผนที่ชัดเจนสามารถวัดได้	4.25	0.45	ดี
1.3 กิจกรรมเหมาะสมกับธรรมชาติของของผู้เรียน	4.17	0.39	ดี
1.4 กิจกรรมเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	4.42	0.51	ดี
1.5 กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์และถอดบทเรียนร่วมกัน	4.58	0.51	ดี
1.6 ครูมูร็อบบีย์ส่งเสริมให้นักเรียนได้วางแผนวิธีการเรียนรู้ด้วยตัวเองหรือกลุ่ม	4.42	0.51	ดี

ประเด็นรายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1.7 กิจกรรมเน้นการนำประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนมา ใช้เป็นฐาน (PBL : Problem Base Learning) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดข้อค้นพบแนวทางการแก้ไขด้วยตัวเอง	4.25	0.45	ดี
1.8 ครูมูร็อบบีย์ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการเป็นผู้นำกลุ่มและฝึกทักษะการนำเสนอโดยผลัดเปลี่ยนกันทุกๆ สัปดาห์	4.83	0.39	ดี
1.9 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับโลกความเป็นจริงนอกชั้น เรียน ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง	4.58	0.51	ดี
1.10 ครูมูร็อบบีย์ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตระหนักถึงความรู้พื้นฐาน ความเชื่อและทัศนคติของผู้เรียน	4.75	0.45	ดี
1.11 ครูมูร็อบบีย์มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก	4.75	0.45	ดี
1.12 นักเรียนกับนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก	4.17	0.39	ดี
1.13 ครูมูร็อบบีย์กับนักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกสถานที่และสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริม การทำความรู้จัก การทำความเข้าใจและการช่วยเหลือ	4.33	0.49	ดี
1.14 กิจกรรมมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.65	ดี
1.15 ครูมูร็อบบีย์มีการติดตามอามัลประจำสัปดาห์แก่สมาชิกเป็นรายบุคคล	4.67	0.49	ดี
2. การกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้			
2.1 เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน	4.50	0.52	ดี
2.2 มีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูมูร็อบบีย์กับนักเรียนประจำกลุ่ม การสื่อสารก่อนเรียน	4.45	0.45	ดี
2.3 จัดทำคู่มือและแผนการจัดกิจกรรมตัรบียะฮรายคาบก่อนการดำเนินกิจกรรม	4.58	0.67	ดี

ประเด็นรายละเอียดการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
2.4 การจัดเตรียมสถานที่มีความเหมาะสม บรรยากาศเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน	4.75	0.62	ดี
3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
3.1 การประเมินผลการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในระดับของกิจกรรมและรายคาบ	4.08	0.29	ดี
3.2 วิธีการวัด ประเมินผล สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ออกแบบไว้ตามคู่มือ	4.00	0.43	ดี

* $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean) S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการนิเทศ ติดตามและสะท้อนผลแต่ละสัปดาห์โดยผู้วิจัยเป็นผู้นิเทศ พบว่า ภาพรวมครูมูร็อบบีย์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนเพิ่มขึ้น สามารถดำเนินกิจกรรมตามคู่มือหรือหลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับดีมาก โดยมีข้อค้นพบ ดังนี้

4.1 การออกแบบและการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่าน พบว่า ครูมูร็อบบีย์มีการออกแบบและดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมมีแบบแผนที่ชัดเจนสามารถวัดได้ กิจกรรมมีความเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ครูมูร็อบบีย์ได้ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กิจกรรมเน้นการนำประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาใช้เป็นฐานและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ครูมูร็อบบีย์ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนการเป็นผู้นำกลุ่มและฝึกทักษะการนำเสนอโดยผลัดเปลี่ยนกันทุกๆสัปดาห์ กิจกรรมการเรียนรู้มีการสอดแทรกสถานการณ์โลกที่เกิดการต่อยอดความคิดร่วมกัน ครูมูร็อบบียออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับนักเรียน โดยครูมูร็อบบีย์และนักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกสถานที่ในการพบปะและสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกบนพื้นฐานของการบูรณาการหลักคำสอนอิสลามในช่วงเวลาที่เหมาะสมและครูมูร็อบบีย์มีการติดตามอามัล (การปฏิบัติศาสนกิจหรือการทำทำความดีอื่นๆ) จากสมาชิกในกลุ่มของตัวเองอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน โดย

ผลการประเมินการนิเทศ พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44) และ (S.D. = 0.47)

4.2 การกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ พบว่า มีความความเหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน มีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกกับครูมูร็อบบีย์ มีการจัดทำคู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบก่อนการเริ่มดำเนินกิจกรรมตัรฺบียะฮ์นักเรียนประจำกลุ่มและบรรยากาศการทำกิจกรรมร่วมกันมีความเป็นกันเองระหว่างครูมูร็อบบีย์กับนักเรียนประจำกลุ่ม โดยผลการประเมินการนิเทศ พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.31) และ (S.D. = 0.57)

4.3 รายละเอียดการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับเป้าหมายและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับของกิจกรรมแต่ละครั้ง สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ตามคู่มือ โดยผลการประเมินการนิเทศ พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 4.04) และ (S.D. = 0.36)

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการนิเทศ พบว่า

"...ครูมูร็อบบีย์ต้องรู้จักนักเรียนรายบุคคลเชิงลึกให้มากที่สุด ก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามหลักสูตรตัรฺบียะฮ์...."

(ครูมูร็อบบีย์กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์, 2 ตุลาคม 2563 : สอบถาม)

"...ครูมูร็อบบีย์มีการแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก ให้คำปรึกษานักเรียนและมีกิจกรรมสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง นักเรียนชอบที่จะเข้าร่วมกิจกรรมสังเกตได้จากเมื่อเข้าเวลา...."

(ครูมูร็อบบีย์กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ, 9 ตุลาคม 2563 : สอบถาม)

"...การนิเทศทำให้เกิดกำลังใจที่ดี มีแนวทางในการจัดการข้อบกพร่องได้ทันเวลา ครูมูร็อบบีย์เกิดความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนด...."

(ครูมูร็อบบีย์กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ, 16 ตุลาคม 2563 : สอบถาม)

"...การนิเทศทำให้ครูมูร็อบบีย์เกิดความมั่นใจในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร...."

(ครูมูร็อบบีย์กลุ่มงานหอพัก, 23 ตุลาคม 2563 : สอบถาม)

จากการสังเกตพบว่า ครูมูร็อบบีย์มีความตระหนัก รับผิดชอบในความพยายามที่จะเรียนรู้ เข้าใจในระบบตัรฺบียะฮ์เพื่อสามารถนำไปปรับใช้กับนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์แห่งหลักสูตร ครูมูร็อบบีย์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน มีการบูรณาการเนื้อหากับหลักคำสอนอิสลามจากแหล่งที่มาหลักสองประการ ได้แก่ อัลกุรอ่านและซุนนะฮ์ และการหยิบยกบทเรียนต่าง ๆ จากเรื่องเล่า จากประวัติของซอฮาบะฮ์ (สหายของท่านนบี) บรรพชนยุคก่อนประกอบการอธิบายและนิเทศ

5. ผลการพัฒนาพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน

จากการดำเนินกิจกรรมพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา สรุปผลการดำเนินงาน ครูมูร็อบบีย์ได้ร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โดยใช้การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนัก การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนิเทศ สรุปแนวทางและผลการดำเนินงานของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร ดังนี้

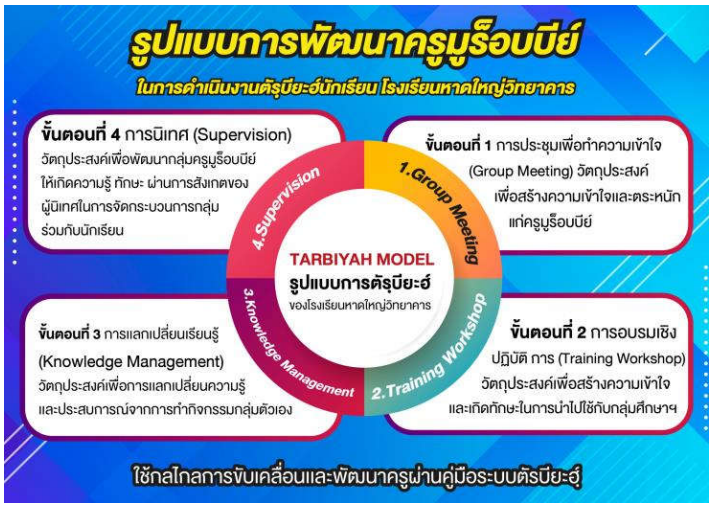

ภาพที่ 4 รูปแบบการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ ครูมูร็อบบีย์มีความพึงพอใจการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน ตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

การอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งผลให้ครูมูร็อบบีย์มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้ครูมูร็อบบีย์สามารถดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนกำหนดได้เป็นอย่างดี เนื่องจาก ครูเข้าใจบทบาทและเข้าใจหลักสูตร มีแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ สื่อหรือหลักสูตรชัดเจน มีการวางแผนและเตรียมการในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยได้จัดกิจกรรมที่ให้ครูมูร็อบบีย์ได้ศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกันก่อนนำไปสู่กิจกรรมกลุ่มนักเรียน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกัน และสอดคล้องต่อเนื่องกัน ได้จัดทีมนำหรือขับเคลื่อนงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน มีการประสานงานกันเป็นอย่างดีในแต่ละขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่การเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้ในด้านวิธีการ สื่อ การประเมินผล การจัดอบรมครูมูร็อบบีย์ในการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ของครูมูร็อบบีย์ และการติดตามผลประเมินการใช้หลักสูตรของครูมูร็อบบีย์ ครูมูร็อบบีย์สามารถนำหลักสูตรไปใช้ตามขั้นตอนที่ได้ออกแบบไว้ได้เป็นอย่างดี

การสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนต่อครูมูร็อบบบีย์ พบว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนงบประมาณและอยู่ในแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจน มีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่างๆ แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ

การที่ครูมูร็อบบีย์ได้ผ่านการอบรมการให้ความรู้ ความเข้าใจทักษะและเจตคติเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติการของครูมูร็อบบบีย์อย่างเป็นระบบ และมีการพัฒนาตัวครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน เช่น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

การนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนมีทีมงานตัรฺบียะฮ์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญการพิเศษ เพื่อให้การสนับสนุนและพัฒนาครู โดยทำหน้าที่นิเทศ ติดตามผลการนำหลักสูตรหรือคู่มือไปใช้ โดยพบว่าทีมนำจะร่วมติดตามครูมูร็อบบีย์อย่างใกล้ชิด

ครูมูร็อบบีย์ให้ความสำคัญมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตัวเอง ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการนำหลักสูตรไปใช้ของครูมูร็อบบีย์ เป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้การนำหลักสูตรหรือคู่มือไปใช้ประสบผลสำเร็จ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์เป็นระยะๆ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลต่างๆ มาประเมิน วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทั้งในแง่ของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและการวางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

สภาพการใช้คู่มือหรือหลักสูตรตัรฺบียะฮ์ที่โรงเรียนกำหนดของครูมูร็อบบีย์ พบว่า คู่มือหรือหลักสูตรมีการกำหนดหลักการ แนวคิดของหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน ตามแนวคิด Standard Based Curriculum วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมายของหลักสูตรมีความชัดเจน ทำให้ครูมูร็อบสามารถศึกษาทำความเข้าใจและดำเนินกิจกรรมได้อย่างง่ายดาย มีบางประเด็นที่มีรายละเอียดมากควรกำหนดให้สั้นกระชับ สมรรถนะสำคัญหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควรกำหนดให้ชัดเจนและครอบคลุม

กิจกรรมการเรียนรู้กำหนดไว้อย่างชัดเจนมาก มีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม กำหนดโครงสร้างเนื้อหา โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดประสบการณ์หรือแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบที่มีความชัดเจน ครูมูร็อบบีย์นำไปใช้ได้อย่างง่ายดาย กิจกรรมทุกแผนการจัดการเรียนรู้เน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มทุกคนอย่างทั่วถึง มีการมอบหมายให้แต่ละคนรับผิดชอบในการศึกษาเนื้อหา ค้นคว้าเพิ่มเติมก่อนถึงกิจกรรมพบปะประจำสัปดาห์ สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้รับเนื้อหาหลักในประเด็นต่างๆ ทุกคนได้ศึกษาและร่วมอภิปรายในกลุ่มอย่างต่อเนื่องส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้ แต่ละครั้งที่พบปะกันจะมีการแต่งตั้งผู้ดำเนินการรายการแต่ละครั้งไม่ซ้ำกัน ทำให้ทุกคนได้ฝึกการเป็นผู้นำกลุ่มอย่างต่อเนื่อง นอกจากดังกล่าวแล้ว กิจกรรมยังเน้นที่การแก้ปัญหาสมาชิก โดยครูมูร็อบบีย์จะทำหน้าที่ในการสอบถามปัญหาสมาชิกแต่ละคนเพื่อให้ทุกคนได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ระยะเวลาในการเจอกันกับนักเรียนของครูมูร็อบบีย์ 120 นาที (2 คาบเรียน) ถือว่าเหมาะสมเนื่องจากในแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ กำหนดเวลาแต่ละกิจกรรมตลอดการพบปะไว้อย่างชัดเจน

การบริหารจัดการหลักสูตรหรือการบริหารจัดการคู่มือตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ประจำกลุ่ม พบว่า มีคณะกรรมหรือทีมนำในการให้ความสะดวกต่างๆ กรณีที่บางกลุ่มครูมูร็อบบีย์ไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ในวันและเวลาดังกล่าว ทางคณะกรรมจะดำเนินการจัดคนแทนทันที

การจัดกิจกรรมกลุ่ม มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรหรือคู่มือที่โรงเรียนกำหนด ครูมูร็อบบีย์บางคนใช้เทคนิคที่แตกต่างกันแต่ยังอิงเนื้อหาและแนวทางที่กำหนดเป็นหลัก บางกลุ่มกระตุ้นนักเรียนด้วยกิจกรรมเสริม เกม เป็นต้น กิจกรรมส่วนใหญ่เน้นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม กระบวนการคิดแบบบูรณาการกับวิถีชีวิตของผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ครบถ้วน เนื้อหามีความสอดคล้อง และครูมูร็อบบีย์มีความเข้าใจกระบวนการออกแบบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ยังต้องปรับปรุงเนื่องจากเกณฑ์การประเมินผลแต่ละระดับในแผนการจัดการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน คุณภาพของนักเรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีระบุไว้ชัดเจนแต่ต้องออกแบบให้ง่ายสำหรับครูมูร็อบบีย์ในการนำมาใช้

การนิเทศ พบว่า ครูมูร็อบบีย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนเพิ่มขึ้น สามารถดำเนินกิจกรรมตามคู่มือหรือหลักสูตรการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จำนวน 13 คน แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 1 คน ครูมูร็อบบีย์จำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยใช้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ (group meeting) 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ (training workshop) 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge management) และ 4) การนิเทศ (supervision) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมผลการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินความพึงพอใจในการประชุมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน 2) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) แบบบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน และ 4) แบบบันทึกการนิเทศ (supervision)

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ร่วมกันสะท้อนผล สภาพปัจจุบันวิเคราะห์การขับเคลื่อนงานระบบตัรฺบียะฮ์นักเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ผ่านเวทีการประจำชุมประจำสัปดาห์ (KM : Knowledge Management) พบว่า ครูไม่สามารถดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนตามหลักสูตรกลุ่มศึกษาอิสลามที่กำหนดได้ เนื่องจากขาดทักษะ ขาดความเข้าใจใน การนำคู่มือตัรฺบียะฮ์ไปใช้ เครื่องมือในการขับเคลื่อนงานตัรฺบะยะฮ์นักเรียน ยังไม่สามารถตอบโจทย์ การนำสู่การปฏิบัติได้ การพัฒนาครูให้สามารถขับเคลื่อนงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาครูมูร็อบบีย์อย่างต่อเนื่อง ครูมูร็อบบีย์ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนยังขาดความรู้ องค์ความรู้อิสลาม ความเข้าใจ และทักษะในการนำการนำสื่อในการ ตัรฺบียะฮ์นักเรียน

จากการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา โดยใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วมผ่านการประชุมเพื่อทำ

ความเข้าใจ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และการนิเทศ ผลการดำเนินงานสรุปได้ ดังนี้

การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนัก ผลทำให้ครูมูร็อบบีย์สะท้อนผลตามประเด็นปัญหาที่พบจริง และสามารถนำโจทย์ปัญหาที่ได้จากการสะท้อนผ่านเวทีการประชุมครูมูร็อบบีย์มาออกแบบการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ส่งผลทำให้ครูมูร็อบบีย์มีความรู้สึกชัดเจนถึงความรับผิดชอบและได้รับความรู้ ความเข้าใจที่ยังไม่ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน

การอบรมเชิงปฏิบัติการ ผลทำให้ครูมูร็อบบีย์มีความเข้าใจเนื้อหา ขั้นตอนการตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์ แนวทางการตัรฺบียะฮ์นักเรียน เครื่องมือที่สำคัญในการตัรฺบียะฮ์นักเรียน ครูมูร็อบบีย์ที่เข้าร่วมมีความตั้งใจ พร้อมรับฟังคำบรรยาย ฝึกปฏิบัติจริงและนำไปใช้กับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลทำให้ครูมูร็อบบีย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นปัญหา และออกแบบการแก้ไขปัญหาการขับเคลื่อนงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ต่อนักเรียน ส่งผลทำให้ครูมูร็อบบีย์สามารถดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนสอดคล้องตามวิธีการของหลักสูตรหรือคู่มือตัรฺบียะฮ์ที่ทางโรงเรียนกำหนด

การนิเทศ ภายหลังจากผู้นิเทศหรือวิทยากรได้ร่วมติดตาม นิเทศครูมูร็อบบีย์สามารถพัฒนาการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ให้มีประสิทธิภาพ สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ยังเป็นปัญหาของการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ได้อย่างแท้จริง และครูมูร็อบบีย์สามารถนำข้อมูลต่างๆ จากผู้นิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนให้มีคุณภาพได้ เกิดสัมพันธภาพในการทำงานระหว่างผู้นิเทศและครูมูร็อบบีย์

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.4.1 ผลของการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินการตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา โดยใช้การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนิเทศ โดยจากผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.4.1.1 การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ ผลทำให้ครูสะท้อนผลตามประเด็นปัญหาที่พบจริง และสามารถนำโจทย์ปัญหาที่ได้จากการสะท้อนผ่านเวทีการประชุมครูมูร็อบบีย์มาออกแบบการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน ครูมูร็อบบีย์มีความรู้สึกชัดเจนถึงความรับผิดชอบและได้รับความรู้ ความเข้าใจที่ยังไม่ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอวยชัย ศรีตระกูล (2556 : 90-91) ที่ศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครู ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมสำคัญในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การ

ประสานงานเป็นหัวใจของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูต้องใช้ทักษะการประสานงานรอบด้าน ใช้เทคนิคการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างสัมพันธภาพอันดีเพื่อให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก บริบทโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารได้ให้บทบาทในการนำกลุ่มของครูมูร็อบบีย์อย่างต่อเนื่องเกือบ 10 ปีที่ผ่านมาทำให้การประชุมเพื่อสร้างความตระหนักแก่ครูมูร็อบบีย์จึงดำเนินการด้วยความง่ายดายและรวดเร็วในการขับเคลื่อนงาน

5.4.1.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูมูร็อบบีย์มีความเข้าใจเนื้อหา ขั้นตอนการตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์ แนวทางการตัรฺบียะฮ์นักเรียน เครื่องมือที่สำคัญในการตัรฺบียะฮ์นักเรียน ครูมูร็อบบีย์ที่เข้าร่วมมีความตั้งใจ พร้อมรับฟังคำบรรยาย ฝึกปฏิบัติจริงและนำไปใช้กับการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสดชื่น ดวงคำน้อย (2554 : 148) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการส่งผลทำให้ครูมีความเข้าใจประโยชน์และความจำเป็นของการนำไปใช้ของเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ครูได้รับการพัฒนา มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากทางกลุ่มงานที่รับผิดชอบได้มีการออกแบบให้ครูมูร็อบบีย์ดูแลติดตามนักเรียนทุกคนโดยพร้อมเพรียงกันทำให้ครูมูร็อบบีย์แต่ละท่านตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญที่จะนำไปใช้ในกลุ่มนักเรียนที่ตัวเองดูแลต่อไป

5.4.1.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า ครูมูร็อบบีย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ปัญหา และออกแบบการแก้ไขปัญหาการขับเคลื่อนงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ต่อนักเรียน ส่งผลทำให้ครูมูร็อบบีย์สามารถดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนสอดคล้องตามวิธีการของหลักสูตรที่ทางโรงเรียนกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของปุญชรัศมิ์ พันธุวัฒน์ (2560 : 56) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การที่ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิด มุมมองและความคิดเห็นร่วมกัน ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง จนเกิดนวัตกรรมโปรแกรมพร้าวคัดกรองที่ช่วยลดความซ้ำซ้อนในการทำงานของครูทำให้ครูมีเวลาในการพัฒนาตนเองและสามารถจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารกำหนดคาบแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับครูมูร็อบบีย์ทั้งหมดทุกสัปดาห์ในตารางเรียน ทำให้เกิดการสะท้อนผลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้งานตัรฺบียะฮ์ขับเคลื่อนเป็นงานปกติ

5.4.1.4 การนิเทศ พบว่า ภายหลังจากผู้นิเทศหรือวิทยากรได้ร่วมติดตาม นิเทศ ครูมูร็อบบีย์สามารถพัฒนาการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ให้มีประสิทธิภาพ สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ยังเป็นปัญหาของการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ของครูมูร็อบบีย์ได้อย่างแท้จริง และครูมูร็อบบีย์สามารถนำข้อมูลต่างๆ จากผู้นิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนให้มี

คุณภาพได้ เกิดสัมพันธภาพในการทำงานระหว่างผู้นิเทศและครูมูร็อบบีย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสดชื่น ดวงคำน้อย (2554 : 148) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คณะครูได้มีการนำเสนอปัญหาร่วมกันเมื่อพบปัญหาสามารถช่วยกันแก้ไขโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเองกับเพื่อนครู ทำให้สามารถช่วยเหลือ แก้ไข ปัญหากับนักเรียนได้ทันท่วงที เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคารกำหนดทีมนำในการขับเคลื่อนและมีการอบรมพัฒนาในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ เป้าหมายเพื่อให้ทีมนำสามารถเข้ากระบวนการตัรฺบียะฮ์ เข้าใจหลักสูตร เพื่อสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับครูท่านอื่นๆ ได้ สามารถนิเทศและสะท้อนผลให้กับครูร็อบบีย์ได้อย่างดีเยี่ยม

กล่าวโดยสรุป จากการพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา ส่งผลทำให้ครูมูร็อบบีย์เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักเกี่ยวกับการตัรฺบียะฮ์นักเรียน มีความมั่นใจ สามารถดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

5.5.1.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนของครูมูร็อบบีย์ ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ครูมูร็อบบีย์แต่ละคนได้สะท้อนผลประจำกลุ่มของตัวเอง ซึ่งอาจเกิดความผิดพลาด หรือมีวิธีการที่ดีแลกเปลี่ยนกันเพื่อนำประยุกต์ใช้ในกลุ่มของตนเองได้

5.5.1.2 การวิจัยควรศึกษาดูงานการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียนในโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.5.1.3 การดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ทุกขั้นตอน ควรเปิดโอกาสให้ครูมูร็อบบีย์ได้สะท้อนผล เสนอแนะแนวทาง การแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะทำให้ครูมูร็อบบีย์มีส่วนร่วมและเข้าใจการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์ได้ดีขึ้น

5.5.5.4 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ควรใช้หลักการความยืดหยุ่นมาปรับใช้กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ทั้งนี้เนื่องจากการลงปฏิบัติการจริงอาจจะคลาดเคลื่อนไปจากแผนงานที่วางไว้

5.5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป

5.5.2.1 ควรพัฒนาครูมูร็อบบีย์ในการดำเนินงานตัรฺบียะฮ์นักเรียน โรงเรียนเครือข่ายคุณภาพอัสสลาม

5.5.2.2 ควรพัฒนานักเรียนแกนนำในการเป็นครูมูร็อบบีย์ผู้ช่วยในการดำเนินตัรฺบียะฮ์นักเรียนในรูปแบบพี่ดูแลน้อง โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร

เอกสารประกอบ

(งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียน)

Proceedings

EDU SANDBOX

(INTER-UMMAH 2021)

การประชุมวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ ครั้งที่ 2
(INTER-UMMAH 2021) ประจำปี 2564

The 2nd National and International Conference for Ummah Network 2021
(INTER-UMMAH 2021) EDU SANDBOX COMPETENCY DEVELOPMENT
AND INNOVATIVE STRATEGIES FOR A NEW NORMAL AGENDA

December 11-12, 2021
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ผ่านระบบออนไลน์
https://iuc.in.th/

จัดโดย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ร่วมกับ
INTERNATIONAL CONFERENCE ON UNIVERSAL WELLBEING (ICUW)
THAI MUSLIM INTELLECTUAL FORUM (TMIF)
และฝ่ายส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันอัสสลาม

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 2 (INTER-UMMAH 2021) ประจำปี 2564

Proceedings of the 2nd National and International Conference for Ummah Network 2021 (INTER-UMMAH 2021) EDU SANDBOX: COMPETENCY DEVELOPMENT AND INNOVATIVE STRATEGIES FOR A NEW NORMAL AGENDA

ผ่านระบบออนไลน์ https://iuc.in.th

วันที่ 11-12 ธันวาคม 2564

ISBN.....

จัดทำโดย : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ปีที่พิมพ์ : 2021/2564

ผู้จัดจำหน่าย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

135/8 ม. 3 ต.เขาตูม อ.ยะรัง จ.ปัตตานี 94160

โทรศัพท์ 073-418610-4 ต่อ 1416

อีเมล์ edu.interummah@ftu.ac.th

พิมพ์ที่

.....

ที่อยู่.....

โทร. .....

อีเมล์ .....

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ/นานาชาติ ครั้งที่ 2 (INTER-UMMAH 2021): EDU SANDBOX: COMPETENCY DEVELOPMENT AND INNOVATIVE STRATEGIES FOR A NEW NORMAL AGENDA

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

11-12 ธันวาคม 2564

****

<u>วันที่ 11 ธันวาคม 2564</u>

เวลา 07.40 - 08.40 น. ลงทะเบียนในระบบ

เวลา 08.40 – 10.00 น. พิธีเปิด

08.40 - 08.50 น. อ่านคัมภีร์อัลกุรอาน

โดย ดร.มะซิดิ สาแล อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา

08.50 - 09.10 น. กล่าวต้อนรับ

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาหมัดอูมาร์ จะปะเกีย รองอธิการบดี

09.10 - 10.00 น. กล่าวพิธีเปิดพร้อมปาญกถาพิเศษ เรื่อง **“การศึกษาและสันติศึกษาในการเสริมสร้างสังคมสันติสุข”**

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา อธิการบดีมหาวิทยาลัยฟาฏอนี

เวลา 10.00 - 10.10 น. การแสดง Puisidra เรื่อง **“Guru Ummah Penyebar Salam kedanian ครูแห่งมนุษยชาติ ผู้นำพาความสันติสุข”**

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เภาซัน เจ๊ะแว หัวหน้าสาขาวิชาการสอนภาษามลายูและเทคโนโลยีการศึกษา

เวลา 10.10 - 10.50 น. ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง **“โอกาสและความท้าทายดาวะห์ในยุคโลกาภิวัฒน์**

โดย PROF.DR.KH.AHMAD SATORI ISMAIL GURU BESAR UNIVERSITAS ISLAM NEGERI SYARIF HIDAYATULAH CIPUTAT INDONESIA

เวลา 10.50 - 12.00 น. เสวนาเรื่อง **“การศึกษาในประเทศอาเซี่ยน: ความท้าทายและโอกาสในยุค New Normal”** โดย

Prof.Dr. Abdulhalim Ali Pengarah Pusat Ulul Albab, UPSI, Malaysia

Dr.Haji Adnan Bin Haji Basar, RA’ES Kolej Universiti Perguruan Ugama Seri Begawan,Brunai

Professor (Assistant) Dr.Ismail Suardi Wekke Institut Agama Islam Negeri Sorong

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มูฮามัสสกรี มันยูนุ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ดำเนินรายการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี หลังปูเต๊ะ รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และศิษย์เก่า

เวลา 12.00 - 13.00 น. ตามอัธยาศัย

เวลา 13.00 - 16.00 น. นำเสนอบทความตามห้องต่างๆ (ระดับนานาชาติ)

<u>วันที่ 12 ธันวาคม 2564</u>

เวลา 08.00 - 09.00 น. ลงทะเบียนในระบบ

เวลา 09.00 - 09.10 น. กล่าวต้อนรับ

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี หลังปูเต๊ะ รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และศิษย์เก่า/ประธาน TIMIF

เวลา 09.10 - 09.40 น. ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง "คนไทยในศตวรรษที่ 21"

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นบพรัก ประธานสภาคณบดีคณะคุรุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย

เวลา 09.40 - 09.50 น. รับฟังอนาชีด

เวลา 09.50 - 10.20 น. ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง "ประชาธิปไตยกับความยืดหยุ่นทางการศึกษา"

โดย PROF. IR. DR. ZAINUDDIN ABDULMANAN UNIVERSITY TEKNOLOGY MALAYSIA

เวลา 10.20 - 12.00 น. เสวนาเรื่อง **"การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์สู่สันติภาพในสถานศึกษาจังหวัดชายแดนใต้"** โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟี ลาเต๊ะ อาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ดร.อิสมาอีล ราโอบ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ดร. นิยอ บาฮา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต3

อาจารย์ฮารูน ราโอบ ผู้บริหารโรงเรียนธรรมศาสตร์ สตูล

ดำเนินรายการ โดย อาจารย์อับดุลเลาะ เซ็ง

เวลา 12.00 - 13.00 น. ตามอัธยาศัย

เวลา 13.00 - 15.00 น. นำเสนอบทความตามห้องต่างๆ (ระดับชาติ)

เวลา 15.00 - 15.30 น. สรุปผลการประชุมพร้อมปิดการประชุม

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูฮามัสสกรี มันยูนุ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

หมายเหตุ *กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม*

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

คณะศึกษาศาสตร์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูฮามัสสกรี มันยูนุ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุ่นทรง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวัจน์ สองเมือง
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รูฮานา สาแมง
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัฮซูม สะตีแม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุมีน๊ะห์ บูงอตาหยง
8. อาจารย์ ดร.มะยูตี ดือรามะ
9. อาจารย์ ดร.มูซักกีด หีมพินิจ
10. อาจารย์ ดร.อภิรักษ์ โต๊ะตาหยง
11. อาจารย์ ดร.อิสมาอีล ราโอบ
12. อาจารย์ ดร.สุไรยา หนิเร่
13. อาจารย์ ดร.มะซีดิ สาแล
14. อาจารย์ ดร.อับดุลรอฮมาน สามะอาลี

คณะอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์หมัด อัลฟารีตีย์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แวยูโซะ สิเดะ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอซีดะห์ หะนะกาแม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฆอซาลี เบ็ญหมัด

คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา บินหมัดหนี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ อุมา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี หลังปูเต๊ะ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เจะสูฮานา หวังพิทยา
5. อาจารย์ ดร.อับดุลอาซิ กะลูแป

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหีม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเฝือ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟี ลาเต๊ะ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูหัมมัดรอฟลี แวหะมะ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ เบ็ญฤทธิ์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรินฎา ปุติ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาบิล หะยีมะแซ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัฮดี แวดราแม
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ กาเต๊ะ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูฮัมหมัดอาฟีฟี อัซซอลีฮีย์
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศราวุธ เจะโส๊ะ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกตุ อัสมิมานะ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุสลัน อุทัย
16. อาจารย์ ดร.ซัมซู สาอุ
17. อาจารย์ ดร.สราวุธ สายทอง
18. อาจารย์ ดร.อับดุลฮากัม เฮ็งปิยา
19. อาจารย์ ดร.ฮานานมูฮิบบะตุดดีน นอจิ
20. อาจารย์ ดร.ประจวบ ทองศรี
21. อาจารย์ ดร.บายาตี ดือรามัน
22. อาจารย์ ดร.สุไม บิลไบ
23. อาจารย์ ดร.รุสดี ตาเห

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อานิส พัฒนปรีชาวงศ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ดอเล๊าะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูหำมัดสุใหมี เฮงยามา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกสรี ลัดเลีย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุไรรัตน์ ยามาเร็ง
4. อาจารย์ ดร.กูมัจดี ยามิรูเด็ง
5. อาจารย์ ดร.อิสมาแอ สนิ
6. อาจารย์ ดร.นัชชิมา บาเกาะ
7. อาจารย์ ดร.มูฮัมหมัด เนสะและ
8. อาจารย์ ดร.พิชญ์สินี ไสยสิทธิ์
9. อาจารย์ ดร.พารีดา หะยีเตะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บูฆอรี ยีหมะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี สาริปา

มหาวิทยาลัยทักษิณ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มูหำหมัด สาแลบิง
3. อาจารย์ ดร.กามารุดดีน อิสายะ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพร หมาดเด็น
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฮารีซอล ขุนอินคีรี

มหาวิทยาลัยนเรศวร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ มีสุวรรณ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ข
สารอธิการบดี	ค
กำหนดการโครงการ	ฉ
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ	ช
สารบัญ	ฐ

บทความการนำเสนอแบบบรรยาย (ระดับชาติ)

>> กลุ่มที่ 01: กลุ่มสาขาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี

I-PLC Model: รูปแบบการพัฒนาทักษะจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเชื่อมโยงหลักการอิสลาม 1

อับดุลเลาะ เจะมะ และมูฮามัสสกรี มันยูนุ

บทบาทหน้าที่ของครูในจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดยะลา 11

รัตติกานต์ เหล่ทองคำ, ปิยะนุช เสรีศรีสกุล, สุทธิชัย บุตรแขก,ประวิทย์ มะโนรัตน์, ธรณ์วิทย์ เติมวิทย์ขจร, ภาณุวัฒน์ ขวัญประกอบ, มะยูตี ดือรามะ

ถอดบทเรียนความสำเร็จในการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำโดยใช้กระบวนการตัรฺบียะฮ์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา 24

ยู่โสบ แขกพงศ์

การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบในการส่งงาน โดยใช้ใบงานแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Worksheets) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า (Covid-19) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านปูยุด 32

ฮานา มะเกะ และสะอาด อาแซ

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สาระการเรียนรู้อัลหะดีษ โดยใช้รูปแบบ KWL สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 44

แวดาห์รี เปาะแว และมูหำมัดสุใหมี เฮงยามา

Google workspace เพื่อการเรียนรู้ 55

มูจาฮีดะห์ อาลี และจารุวัจน์ สองเมือง

การจัดการเรียนรู้ภาษามลายูกลางด้วยสื่อดีจีทัลเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษามลายูกลางในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 69

เดช คำเคน , ผศ.ดร.จารุวัจน์ สองเมือง, ฮูนาดี มะสิละ, ซัยฟุดดีน แยนา

เทคโนโลยีดิจิทัลสู่การปฏิวัติระบบการศึกษาใหม่ 77

สุไหมี ขามิ จารุวัจน์ สองเมือง

การประเมินหลักสูตรบูรณาการหมวดการศึกษาทั่วไป กรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาฏอนี 91

ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ มะยุตี ดือรามะ วุฒิศักดิ์ พิศสุวรรณ อดุลย์ ภัยชำนาญ ฟาตีฮะห์ จะปะกียา

>> กลุ่มที่ 02: กลุ่มหลักสูตรและจัดการเรียนรู้

การศึกษาความสุขในการเรียนออนไลน์ ช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิท19 ของนักศึกษารายวิชา ED2400-001 ภาวะผู้นำสำหรับครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี 109

มุมีน๊ะห์ บูงอตาหยง, และสิริวรรณ ขุนดำ

แนวทางการจัดการเรียนการสอนการคัดลายมือภาษาอาหรับในสถานศึกษา 121

เดชา สารกิจ, อะห์มัด ยี่สุนทรง, จารุวัจน์ สองเมือง

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานการณ์โรคระบาดเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการสอน FG model 138

คอรีเยาะ เปาะอีแต, นูรีย๊ะห์ แมกอง, มัฮซูม สะตีแม, บิลกิส อัคเตอร์

การศึกษาคุณลักษณะวิชาชีพครูของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 151

อานีตา อาแวกือจิ , ฟิรดาวส์ ปิยานนท์พงศ์, อาฟีฟี ลาเต๊ะ

ปัญหาและแนวทางพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาอาหรับสำหรับการท่องเที่ยวในมหาวิทยาลัยฟาฏอนี 161

สิริวรรณ ขุนดำ, สุไรยา จะปะกียา, มุมีนะห์ บูงอตาหยง

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรน่า (โควิด–19) 167

คอรีฮะ สูโรโรจน์, มูรชีดี กาลอ, ยาซูลี บินดุเหล็ม, สุลัยมาน สะอะ, อาหมัด นีระ, อิสมาแอล เมาะแว, มะยูตี ดือรามะ

การศึกษาสภาพปัญหาความขัดแย้งของบุคลากรต่างวัยในสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดชายแดนใต้ 183

มีซาน แสงอารี และมุมีนะห์ บูงอตาหยง

การวิเคราะห์ลักษณะบุคลิกภาพของผู้ที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพครูพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 198

ณิชกานต์ ขุนเจริญ, ภัทราวดี สีแก้วเขียว, อรรถพล ลิวัญ, อาอีดะห์ ดือราแม, อาฟีฟี ลาเต๊ะ

การจัดการศึกษาตามแนวคิดของ อัล-ฆอซาลี 211

อับดุลรอฮมาน สามะอาลี

การพัฒนาการศึกษาด้วยวิธีการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยหิวะสัลลัม 219

อับดุลฟัตตาห์ จะปะกียา, กูซูซานา ยาวออาซัน, มะวัดดะห์ จะปะกียา

การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์ COVID 19 ตามแนวคิดการสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ : กรณีศึกษารายวิชาการพัฒนาศักยภาพแห่งตน 236

สรินฎา ปุติ และปรีนาภา ชูรัตน์

หลักสัจธรรมความเชื่ออิสลามสู่หลักการเรียนรู้เชิงปัญญาประจักษ์ 252

สุไหมี ขามิ และมูฮามัสสกรี มันยูนุ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (E-PLC) : แนวทางพัฒนาการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี 264

มาหามะรอสลี แมยู และมูฮามัสสกรี มันยูนุ

มโนทัศน์หลักสูตรบูรณาการอิสลามและการประยุกต์ใช้สำหรับหลักสูตรหมวดการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยฟาฏอนี 278

ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ, วุฒิศักดิ์ พิศสุวรรณ, ฟาตีฮะห์ จะปะกียา

>> กลุ่มที่ 03: กลุ่มวิจัย ประเมินและวัดผล

ปัญหาการเรียนการสอนและแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์วิชาวิทยาศาสตร์กับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 293

รอมสรรค์ เศะ และฮานีดา เมาะมิง

ปัจจัยที่ส่งผลให้ขาดการศึกษาต่อในระดับสูงของเยาวชนชุมชนในตำบลสะบารัง อำเภอเมืองปัตตานี กรณีศึกษาชุมชนปะการอ ถนนเจริญประดิษฐ์ ซอย 2 302

ฮานีฟ อาลี และยะหะยา นิแว

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษามลายู โดยใช้แบบฝึกการอ่านออกเสียงสะกดคำ Secepat Membaca ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี 6 314

อาตีก๊ะ ยูโซะ, แอสซูมานี มาโซ, มัฮซูม สะตีแม

การศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรสามัญบูรณาการอิสลามศึกษา และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรซานะวีย์ ที่มีต่อหลักสูตรอิสลามศึกษาในระดับอุดมศึกษา 330

อดิศักดิ์ นุชมี

การวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบคัดเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยฟาฏอนี : การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์ข้อสอบแนวใหม่ราชโมเดล 346

มะยูตี ดือรามะ, อดุลย์ ภัยชำนาญ, ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ, มะฮซูม สะตีแม, อภิรักษ์ โตะตาหยง

>> กลุ่มที่ 04: กลุ่มการจัดการศึกษาปฐมวัย

พัฒนาการเด็กปฐมวัยในมุมมองอิสลาม 358

ฮูดา ฆอแด๊ะ และมะยูตี ดือรามะ

การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิพากษ์ เพื่อเสริมสร้างการศึกษาและเข้าใจหลักการศาสนาอิสลาม 375

มุษลา สาเร๊ะ และจารุวัจน์ สองเมือง

การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านฝาง ตำบลตาแกะ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี 386

นูรุลฮัค มูซอ และมุมีนะห์ มูซอ

การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน โรงเรียนบ้านกูวิง ตำบลสาคอใต้ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี 398

นูรฮายาตี มูเซะ, อภิรักษ์ โต๊ะตาหยง, วันบายูรี คาเว็ง, คอยรียะห์ มะโซะ, นูรณี บูเกะมาตี

FBL ฟิฏเราะห์พื้นฐานชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี 408

รูฮานา สาแมง, วันบายูรี คาเว็ง, ฟาตีฮะห์ จะปะกียา, มุสลิม หะยีสะมะแอ

>> กลุ่มที่ 05: กลุ่มการจัดการเรียนรู้สุขศึกษา

การศึกษาสมรรถภาพทางกาย PUSH-UP ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาสุขศึกษา5 421

วิกรานต์ แสนวงศ์, รูฮานา สาแมง, อารีย์ อินสุวรรโณ, อับดุลเลาะ อูมาร์

ผลการจัดการเรียนรู้แบบ IIIP Model ในรายวิชาช่างขนมไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกโรงเรียนเบตง“วีระราษฎร์ประสาน 431

อาลัด สะตือมา, มะยูตี ดือรามะ, คึกฤทธิ์ ณ ปัตตานี

ผลของการใช้กิจกรรมนิทาน ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประถมศึกษา 445

ยูฮายณี ดาราแม, มัฮซูม สะตีแม, บิลกิส อัคเตอร์, นูรีย๊ะห์ แมกอง

การพัฒนาความสามารถในการทรงท่าขณะนั่งโดยใช้เก้าอี้สุขใจของนักเรียนสมองพิการระดับปานกลางศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา (ส่วนหน้า) 456

โซรานี หะมะ, อภิรักษ์ โต๊ะตาหยง, อัญรินทร์ เจ๊ะปือราเฮง, เดช คำเคน ,วันบายูรี คาเว็ง

การพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบการส่งงานในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรน่า (covid-19) โดยเรียนรู้ผ่านใบงาน แบบฝึกหัดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยวิธีการเสริมแรงทางบวก 469

นอร์ซัลวานี บินมาหะมะนอ, อภิรักษ์ โต๊ะตาหยง, ,วันบายุรี คาเว็ง, อัญรินทร์ เจ๊ะปือราเฮง, อมมุลอมมะห์ โตะหลง

ล้มแล้วลุกด้วยวงล้อยืดหยุ่นเพื่อสร้างสมดุลทักษะชีวิตและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต่อจิตใจของนักเรียนในสถานการณ์วิกฤตโควิด19 477

อภิรักษ์ โต๊ะตาหยง, ทิพวรรณ จันทมณีโชติ, อัญรินทร์ เจ๊ะปือราเฮง, คอยรียะห์ มะโซะ, วันบายุรี คาเว็ง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา เรื่อง การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(PBL) 486

นัสรียะ สะมาแอ และซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ

>> กลุ่มที่ 06: กลุ่มอิสลามศึกษา/สันติศึกษา/สังคมศึกษา

แนวคิดและความจำเป็นในการปรับใช้วะสะฎียะฮฺเพื่อการนำเสนอคำสอนอิสลาม 503

มนูศักดิ์ โต๊ะเถื่อน และอิสมาแอ กาเต๊ะ

การวิเคราะห์แนวทางการแต่งตั้งข้าราชการในสมัยการปกครองของเคาะลีฟะฮฺอุมัร อิบนุ ค็อฏฏอบ 516

อับดุลมาซิ หะยีสะมาแอ, แวยูโซะ สิเดะ, อับดุลย์ลาเต๊ะ สาและ, อาแว แมะอูมา

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการบริหารงานภายใต้ยุทธศาสตร์สันติสุขศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กรณีศึกษา อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส 528

ไพศาล ซาวัล, อับดุลเลาะ อุมา, อับดุลอาซิ กะลูแป

การเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ปี 2560-2562 545

มุสลิม จะปะกียา, ฮูเซน หมัดหมาน, อาหมัดอูมาร์ จะปะเกีย

การศึกษาปัจจัยแรงงานข้ามชาติในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา แรงงานลาวในพื้นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 558

กอมารุดดีน เต๊ะ, ศักรินทร์ บินเหล๊าะ, สันต์ชัย ยุติกา

ความเป็นอูคุวะฮฺอิสลามียะฮฺของนักศึกษาหญิงปีการศึกษา 2562สาขาวิชาอุศูลุดดีน คณะอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี 571

ฮามีดะห์ฮาสัน โต๊ะมะ , ฮามีดะห์ สาแม, อะหมัด จาปากียา, คอยรียะห์ มะโซะ

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนานักศึกษาต่างชาติ คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 587

ยาฮารี กาเซ็ง และยามูดิน สาและ

โมเดลสันติภาพ: รูปแบบและกลไกกระบวนการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้มัสยิดเป็นฐานในจังหวัดปัตตานี 599

ซุลกอรนัยน์ เบ็ญยา, อาแว แมะอูมา, มูฮัมหมัดอามีน คอยา

>> กลุ่มที่ 07: กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การแปรรูปไม้อัดประสิทธิภาพสูงจากชิ้นไม้ยางพาราเคลือบผิวหน้าด้วยไม้วีเนียร์ 616

อนุวัตร วอลี, นาบิล หะยีมะแซ, ชารีฟ เจ๊ะแม, อัรฟัน หะสีแม, ซบรี หะยีหมัด, ซากี นิเซ็ง

บทความภาคโปสเตอร์ (ระดับชาติ)

>> กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การศึกษาสมบัติทางกายภาพของแผ่นไม้อัดจากชิ้นไม้ไผ่โดยใช้สารยึดเกาะจากธรรมชาติ 626

อัรฟัน หะสีแม, อับดุลฆอนี เจะโซะ, นาบีฮะห์ โต๊ะลง, ฟาตีนี เจะสนิ

>> กลุ่มสังคมศาสตร์

แนวทางการออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายมุสลิมบนฐานวัฒนธรรมท้องถิ่นมลายูในพื้นที่จังหวัดปัตตานี 638

มูฮำหมัดอามีน หะยีหามะ, อนิสา บือหะ, ฮัสนีย์ หะยีหามะ

International (Oral Presentation)

>> Islamic Studies

قرانن دان سومباڠن توان كورو حاج محمد صالح بن حاج عبدالرحمن سايت دالم منچيتق جنراسي إسلام يڠ اوڠكول دسليندوڠ بايو، فطاني، سلاتن تايلند 649

Marwan Hayeemaming

منهج الشيخ وان أحمد الفطاني في تقرير لالهيات 661

Masidi Salae, Ahmad Kader, Samsoo Jehleng

العلاقة بين الأقلية المسلمة والمجتمع، تايلاند نموذجا 670

ABDELRAZAG SULIMAN MOHAMED AHMED, MUHAMMAD AMIN KHAYA

دور الخلفاء الراشدين في نشر القرآن الكريم 681

Muhamatsakree Manyunu, Elyas Sideh, Samsoo Jehleng

Rasulullah (s.a.w) Mencetak Peribadi Muslim Sakhsiah “Kaffah” 696

Ruhana Samaeng Abd.Karim Samaeng Huda Kodeah

>> Linguistics

عوامل شكلات تعلم وتعليم مهارة الإستماع عند طلبة مركز تعليم اللغة العربية لغير الناطقين بها للمستوى الرابع – معهد تعليم اللغات العالمية – جامعة فطاني 706

Yasir Wateh

الأخطاء اللغوية لدى طلبة قسم تعليم اللغة العربية في مادة الصرف ١ بكلية التربية، جامعة فطاني 721

Fathi Japakia, Fathiyah Japakia

المجاز عند ابن تيمية وابن القيم 731

Yuhari Maseng

Marjorie Kinnan Rawlings' A Mother in Mannville: An Islamic Reading 744

Bilkis Akhter

>> Social Science

التعليم التطبيقي للأخلاق الإسلامية في محيط دائرة الطلاب على أساس التصوف الاجتماعي في مدرسة مينجانتي بإندونيسيا 762

Subaidi , Abduaziz Kalupae , Fahu Almufid

MANAGEMENT OF PRIVATE SCHOOL EDUCATION FINANCING DURING THE COVID-19 PANDEMIC IN MEDAN CITY 777

Emilda Sulasmi , Suraiya Chapakiya

International (Poster)

>> Linguistics

لغوية وبلاغية في سورة الأنبياء (دراسة تحليلية) 787

Nabilah Bado, Muniroh Doloh

PENINGKATAN KEMAHIRAN MEMBACA BERDASARKAN KAEDAH BACAAN FONETIK BAHASA MELAYU TULISAN RUMI MURID-MURID SEKOLAH RENDAH SELATAN THAILAND 800

Suraiya Japakiya, Siriwan Khundam

>> Education

Online Game an Effective Tools in Learning and Teaching English Grammar for EFL Learners in 21st Century 811

khoyriyah Masoh, Apirak Tohtayoong

PERMASAALAHAN KURIKULUM BAHASA MELAYU SEKOLAH MENENGAH AGAMA SWASTA DI WILAYAH YALA, THAILAND (MALAY LANGUAGE CURRICULUM PROBLEMS OF PRIVATE RELIGIOUS SECONDARY SCHOOLS IN YALA REGION, THAILAND) **829**

Nurnee Buketmatee, Kusom Yamirudeng, Apirak Tohtayong

The Integration of Principles (5 Ts) and Methods Used by Prophet Mohammad P.B.U.H with the Current Approach (OBE) in the Teaching of the Holy Qur'an **840**

Rosadi Suema, Mariyae Baneng

ถอดบทเรียนความสำเร็จในการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำโดยใช้กระบวนการตัรฺบียะฮ์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา

Lessons learned from the successful development of student leaders using the tarbiyah process, Hatyaiwittayakarn School, Songkhla Province

ยู่โสบ แขกพงศ์ [10]
Yusuf Khaekpong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเน้นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Paticipatory Action Research : PAR) วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาบริบทและถอดบทเรียนความสำเร็จ เงื่อนไขและกระบวนการในการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำโดยใช้กระบวนการในการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำโดยใช้กระบวนการตัรฺบียะฮ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จำนวน 13 คน นักเรียนแกนนำจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ชิงลึก (In Depth Interview : ID) การสังเกต (Observe) กลยุทธ์ที่ใช้ ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Data analysis) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion : FGD)

จากผลการศึกษาบทเรียนความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับนักเรียนกลุ่มกนนนำโดยใช้กระบวนการตัรฺบียะฮ์กลุ่ม พบว่า ทางโรงเรียนมีคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิถีอิสลามในการดูแลนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน มีการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มได้แก่ กลุ่มใกล้ชิด กลุ่มใส่ใจ กลุ่มพัฒนา และกลุ่มแกนนำ โดยแต่ละกลุ่มจะมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม สำหรับกลุ่มแกนนำโรงเรียนมีกิจกรรมเฉพาะเพื่อพัฒนาทักษะด้านผู้นำ

สื่อตัรฺบียะฮ์ที่โรงเรียนนำมาพัฒนานักเรียนแกนนำประกอบด้วย การจัดกลุ่มศึกษาอิสลามทุกสัปดาห์ โดยมีครูมูร็อบบีย์ประจำกลุ่มดำเนินกิจกรรมไปตามแผนการจัดการเรียนรู้รายสัปดาห์ มีกียามมุลลัยเดือนละครั้ง มีการอบรม ตลอดปีการศึกษา มีทัศนศึกษาปีละหนึ่งครั้ง และมีการจัดค่ายพัฒนาภาวะผู้นำทุกๆปี นอกจากนี้ยังพบว่า ครูทุกคนโรงเรียนกำหนดให้ได้รับการฝึกฝนผ่านกระบวนการตัรฺบียะฮ์ผ่านสื่อเหมือนกับนักเรียน ทีมงานหลักในการขับเคลื่อนและพัฒนามีการประชุมติดตามผลทุกสัปดาห์เพื่อให้ผลสะท้อนกลับแก่ครูมูร็อบบีย์ในการต่อยอดกิจกรรมต่อไป นักเรียนแกนนำได้รับการพัฒนาและเวทีการฝึกประสบการณ์ผ่านการทำงานสภานักเรียน โดยมีครูมูร็อบบีย์เป็นผู้ดูแลติดตามผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร นักเรียนและผู้ปกครอง

[10] ผู้อำนวยการโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร
*Corresponding author E-mail: yusuf.k@hwks.ac.th

คำสำคัญ : บทเรียนความสำเร็จ, การพัฒนานักเรียน, นักเรียนแกนนำ, กระบวนการตัรฺบียะฮ์

ABSTRACT

This research uses a qualitative research model with an emphasis on participatory research. (Paticipatory Action Research: PAR) The instruments used in this research consist of In Depth Interview (ID) Observe Strategies that are used, strategies are used. The study included data analysis from related documents (data analysis), focus group discussion (FGD) by using the schedule guide method in advance. Success lesson conditions, and processes for developing student leadership groups using the tarbiyah process.

From the study of successful lessons learned with lead students using the group tarbiya process, it was found that the school had a manual for the Islamic student care system to take care of each group of students clearly. Students were screened into groups such as the close group, the caring group, the development group, and the leading group. For each group, there will be activities corresponding to each group of students, for school leadership groups; there are specific activities to develop leadership skills.

The materials used by the school to develop student leaders consist of a weekly Islamic study group that is organized with the group's teacher Murabbi carrying out the activities according to the weekly learning plan. There is Qiyam once a month and Daurah (training) throughout the school year. There are field trips once a year. And there is a leadership development camp every year. IT was also found that all teachers at the school are required to be trained through the tarbiyah process through the media as students. The core driving and development team hold weekly follow-up meetings to give feedback to Teacher Moo Robbie on further activities. Student leadership is developed as a platform for experiential training through student council work. Teacher Moo Robbie is monitored through collaboration between teachers, administrators, students, and parents.

Keyword: Success Lessons,Student Development, Student leaders, Tarbiyah Process

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาบุคลิกภาพของปัจเจกบุคคล ทัศนะหรือมุมมองเกี่ยวกับการศึกษาในแต่ละศาสนาและกลุ่มแนวคิดจะมีข้อแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแนวคิดทางปรัชญาหรือความเชื่อของศาสนาหรือกลุ่มแนวคิดนั้นๆ (ซอลีฮะห์ หะยะสะมะแอ,2556. บรรจง

บินกาซัน, 2546 : 437,อับดุลเล๊าะ หมัดอะดำและอะห์มัด ยี่สุ่นทรง. 2557; Abd al-Rahman al-nihlawi : 2003, Hasan Madmarn. 2001, Khan, Muhd Shasif, 1986)

อิสลามเป็นวิถีชีวิตที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาหาความรู้จึงเป็นกุญแจดอกสำคัญในการนำพาปัจเจกบุคคลสู่การศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงาม สอดคล้องกับค่านิยมอิสลามที่วางอยู่บนพื้นฐานของอัลกุรอ่านและอัซซุนนะฮ์ (วจนะและประพฤติปฏิบัติของท่านศาสนทูตมูฮัมหมัด-ขอความสันติจงประสบแก่ท่าน) สามารถเป็นบุคคลที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม ประเทศชาติและมนุษยชาติ (กฤษฎา เวลาดี และศุภิศรา มาศชาย, 2549: 1,มัสลัน มาหะมะ, 2551: 112)

การศึกษาจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้จากการได้รับการถ่ายทอดจากบุคคลหรือจากสื่อใดๆไปเพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งความรู้เหล่านี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ พัฒนาให้มนุษย์ได้เติบโตทั้งทางด้านสมอง สติปัญญา ควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาตามหลักสูตรที่มีการกำหนดองค์ความรู้ วิธีการศึกษา ระยะเวลา และจุดมุ่งหมายที่แน่นอน อีกทั้งมีการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามวัตถุประสงค์ได้อย่างเต็มที่ 2) การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นขององค์ความรู้ วิธีการศึกษา ระยะเวลา รูปแบบวิธีจัดการศึกษา ระยะเวลาตลอดจนการวัดผลประเมินผล 3) การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่กำหนดให้ผู้เรียนนั้นสามารถศึกษาเล่าเรียนได้ด้วยตนเอง ตามความพร้อม ความสนใจ โอกาส และศักยภาพของแต่ละบุคคล การศึกษาจึงส่งผลให้เกิดความรู้ ความรู้นั้นสามารถนำมาใช้พัฒนาคนให้มีความสามารถที่จะใช้ประกอบอาชีพและเอาตัวรอดได้ รวมทั้งช่วยขัดเกลาคนให้มีจิตสำนึกและคุณธรรม เป็นผู้เจริญทางปัญญาและจิตใจ ซึ่งคนเหล่านี้นอกจากจะสามารถพัฒนาตนเองแล้ว ยังส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศต่อไป (ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2552 : 1. นิเลาะ แวอุเซ็ง, 2551 : 42. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 8)

ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่รุมล้อมเร่งเราให้จิตใจของผู้คน เปรียบประดุจดังขนนกที่ถูกแรงลมกระทบปริวว่อน พลิกไปพลิกมา หาความสงบนิ่งตั้งมั่นอยู่บนความเที่ยงแท้ในแก่นสารสาระได้ยากยิ่ง การเผชิญหน้าระหว่างวัตถุนิยมกับจิตวิญญาณนับวันจะรุนแรงมากขึ้น จึงเป็นผลให้คนรุ่นใหม่ในโลกยุคของการแข่งขัน เสรีทางสื่อแนวคิดในแง่มุมต่างๆ จึงสะท้อนออกมาสู่ความแข็งกระด้างและก้าวร้าว (วิจารย์ พานิช, 2556; วรัท พฤกษากุลนันท์, 2549)

นักเรียนเสมือนความขาวบริสุทธิ์ที่จำเป็นต้องดูแลรักษาให้เขาได้เติบโตและดำรงอยู่ด้วยจิตสำนึกแห่งการเป็นผู้นำที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรมและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และต้องมุ่งมั่นให้เขาได้สืบสานเจตนารมณ์ อุดมการณ์ในการเป็นประชาชาติตัวอย่าง การปลูกฝังจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นภารกิจที่หนักอึ้ง วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์ (2554 : 11) ได้กล่าวว่าสิ่งที่ควรทำปรับกระบวนทัศน์ใหม่ที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อให้ทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนได้เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำพาผู้คน และสังคมที่ทรงคุณธรรม สงบสันติบนผืนแผ่นดินนี้และโลกหน้าที่ถาวรต่อไป (กมล รอดคล้าย, 2557: 5)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอีกกลไกที่มีความสำคัญต่อระบบการจัดการศึกษา ต้องออกแบบให้บูรณาการกับวิถีของผู้เรียนอย่างสมดุล ผ่านกระบวนการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะในการดูแลช่วยเหลือคุ้มครองนักเรียน ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกัน จัดระบบเฝ้าระวังอย่างเข้มแข็งภายในสถานศึกษา เช่น การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง การพัฒนานักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (กมล รอดคล้าย, 2557: 5) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการปรับพฤติกรรมของ Bandura (1977: 45-51) กล่าวถึงพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้โดยผ่านตัวแบบ ซึ่งบุคคลสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ เป็นกระบวนการทางการรู้คิดหรือพุทธิปัญญา (Cognitive Processes) เรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Observational Learning or Modeling) การเรียนรู้จากตัวแบบดังกล่าวมีกระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการใส่ใจ (Attention Process) กระบวนการจดจำ (Retention Process) กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกิจกรรมสำคัญที่นำนักเรียนเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้และการดูแลช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร (โรงเรียนในเครือสหกรณ์อิสสลามอัศศิดดีก จำกัด) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า โรงเรียนมีรูปแบบการพัฒนานักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มแกนนำที่มีระบบ มีแผนการดำเนินงานตามขั้นตอน ซึ่งถือได้ว่าการปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษา (ไมซาเร๊าะ ขุนรักษ์, 2557:23) และเป็นโรงเรียนต้นแบบที่ทางโรงเรียนในเครือข่ายคุณภาพอัสสลามมาศึกษาดูงานและนำระบบดังกล่าวไปประยุกต์ใช้จนถึงปัจจุบัน

จากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะดูแลกลุ่มงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิถีอิสลาม มีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับถอดบทเรียนความสำเร็จในการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำโดยใช้กระบวนการตัรบียะฮ์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อถอดบทเรียนความสำเร็จ เงื่อนไขและกระบวนการในการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำโดยใช้กระบวนการตัรบียะฮ์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา

วิธีการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR)เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ชิงลึก (In Depth Interview : ID) การสังเกต (Observe) กลยุทธ์ที่ใช้ ได้แก่การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Data analysis)การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion : FGD) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดประเด็นหรือแนวคำถาม (Schedule guide) ไว้ล่วงหน้า

กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายหลักที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จำนวน 13 คน นักเรียนแกนนำจำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
2. แบบสังเกต
3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
4. แบบบันทึกการตรวจสอบข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มตามประเด็นที่ค้นหา (Topic inquiry) และนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสังเคราะห์เนื้อหา (Synthesis) จากการสัมภาษณ์และการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการสนทนากลุ่มตามประเด็นที่ศึกษา นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาถอดบทเรียนความสำเร็จ เงื่อนไขและกระบวนการในการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำโดยใช้กระบวนการตัรบียะฮ์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา พบว่า โรงเรียนได้วิจัยเชิงคุณภาพที่เน้นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เครื่องมือในวิจัยครั้งนี้ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Data analysis) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ปรากฏ ดังนี้

1. สำหรับประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำ พบว่า โรงเรียนกำหนดโครงสร้างการดูแลนักเรียนกลุ่มแกนนำที่ชัดเจน มีการกำหนดทีมครูมูร็อบบีย์หลักในการดูแลติดตาม อบรม ฝึกทักษะที่จำเป็นด้านต่างๆ เช่น ทักษะด้านการการแก้ปัญหา ทักษะภาวะผู้นำ เป็นต้น การให้คำปรึกษา แก่นักเรียนแกนนำ มีการกำหนดแผนงาน กิจกรรม (Action Plan) สำหรับพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำตลอดปีการศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณให้นักเรียนกลุ่มแกนนำดำเนินกิจกรรม มีคู่มือระบบที่ขับเคลื่อนการทำงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับทำกิจกรรมแก่นักเรียนกลุ่มแกนนำมีกระบวนการ ขั้นตอนที่ชัดเจน

2. มีการจัดกลุ่มนักเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และมีการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพนักเรียนกลุ่มแกนนำผ่านคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิถีอิสลาม (ระบบตัรบียะฮ์) มีการกำหนดกรอบแนวคิดในการการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนและชัดเจน โดยแบ่งระดับกลุ่มนักเรียน คัดกรอง ออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ระดับกลุ่มใกล้ชิด ระดับกลุ่มใส่ใจ ระดับกลุ่มพัฒนา และระดับกลุ่มแกนนำ

3. รูปแบบกิจกรร เป็นกิจกรรมในแต่ละระดับจะมีความแตกต่างกัน สำหรับนักเรียนกลุ่มแกนนำจะแบ่งการดูแลย่อยๆ เป็นกลุ่มละ 7-12 คน (ดูแลผ่านกลุ่มศึกษาอิสลามหรือฮาลาเกาะฮ์) โดยมีกิจกรรมหลักตามกระบวนการตัรฺบียะฮ์ คือ

3.1 กลุ่มศึกษาอิสลาม (ฮาลาเกาะฮ์) ซึ่งถือเป็นเครื่องมือหรือกิจกรรมหลักที่สำคัญที่สุดในการตัรฺบียะฮ์และพัฒนาด้านจิตวิญญาณ ฝึกทักษะการนำกลุ่มของนักเรียนกลุ่มแกนนำโดยใช้กลุ่มศึกษาอัลกุรอ่านเป็นฐานในการพัฒนา โดยทางโรงเรียนได้จัดทำหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตรและแผนการจัดกิจกรรมรายคาบให้ครูมูร็อบบีย์นำไปใช้จัดกิจกรรมทุกๆสัปดาห์ๆละ 2 ชั่วโมง มีรูปแบบกิจกรรมกลุ่มที่ชัดเจน วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักเรียนกลุ่มแกนนำให้มีความรู้ ความเข้าใจวิถีอิสลามอย่างถูกต้องและครอบคลุม มีทักษะชีวิต คุณธรรมจริยธรรมตามวิถีอิสลาม มีภาวะผู้นำและเป็นสมาชิกที่ดีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

สำหรับรูปแบบในการดำเนินการจัดกลุ่มศึกษา นักเรียนจะเป็นผู้นำดำเนินกิจกรรมกลุ่มโดยแต่ละสัปดาห์จะสลับสับเปลี่ยนหมุนเรียนในการนำกลุ่ม แต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้เตรียมเนื้อหาเพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน สำหรับเนื้อหาจะเน้นการเรียนรู้เพื่อใช้ในวิถีชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาสู่การเป็นผู้นำ

3.2 กียามุลลัย เป็นกิจกรรมการตัรฺบียะฮ์ด้านจิตวิญญาณ มีการนอนค้างคืนพร้อมกันและตื่นช่วงท้ายของกลางคืนด้วยการสร้างบรรยากาศของการใช้ชีวิตร่วมกันกับการทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ โดยโรงเรียนกำหนดกิจกรรมดังกล่าวในตารางตลอดภาคการศึกษา กำหนดครูมูร็อบบีย์ควบคุมดูแล ติดตามทุกเดือนๆละ 1 ครั้ง

3.3 การอบรม (เดาเราะห์) เป็นกิจกรรมการพบปะเพื่อเสริมเนื้อหา สาระแก่ผู้เข้าร่วมด้วยความรู้ประสบการณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาทักษะ และเพิ่มพูนความรู้ที่ไม่สามารถดำเนินการได้โดยครูมูร็อบบีย์ประจำกลุ่ม โดยจัดภาคเรียนละ 2 ครั้ง

3.4 การทัศนศึกษา (เรียะละห์) เป็นเครื่องมือหรือกิจกรรมหนึ่งที่ทางโรงเรียนนำมาใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพในรูปแบบเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ โดยกิจกรรมเรียะละห์มอบหมายให้ครูมูร็อบบีย์ประจำกลุ่มดำเนินการภาคเรียนละ 1 ครั้ง และโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณในการสมทบกลุ่มละ 500 บาท

3.5 ค่ายประจำปี (มูค็อยยัม) เป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนกำหนดจัดขึ้น ปีละ 1 ครั้ง แก่นักเรียนกลุ่มแกนนำที่ต้องการมุ่งเน้นพัฒนาด้านร่างกายผ่านการจำลองแบบฝึก ความแข็งแรงด้านกายภาพ มุ่งสร้างระเบียบวินัยและการเชื่อฟัง (ตออัต) เพื่อให้นักเรียนกลุ่มแกนนำสามารถประยุกต์ใช้ เตรียมตัว เตรียมความพร้อมสู่สนามของการเป็นผู้นำด้านจิตอาสา หรือการเสียสละเพื่อสังคมโลก

4. การวัดและประเมินผล เพื่อติดตามนักเรียนกลุ่มแกนนำ พบว่า มีการวัดความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นประจำทุกเดือน เพื่อประเมินผลระหว่างการดำเนินกิจกรรม และมีการประเมินผลปลายภาคเพื่อเป็นการประมวลสิ่งที่นักเรียนได้รับทั้งหมด ทั้งด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย รวมไปถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามคุณลักษณะที่ดีของมุสลิม 10 ประการ

ผลที่ได้จากการประเมินติดตามนักเรียนในแต่ละสัปดาห์ครูมูร็อบบีย์จะมาช่วยสะท้อนผลในวงประชุมกลุ่มเพื่อติดตามแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นในการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำ และต่อยอดในการพัฒนานักเรียนในภาคการเรียนถัดไป มีการทำสอบทักษะและความรู้กับนักเรียนเดือนละครั้ง

5. ประเด็นอื่นๆ ที่ได้ทำกิจกรรมทั้งในเวลาเรียน และนอกเวลาเรียน พบว่า นักเรียนกลุ่มแกนนำจะได้รับโอกาสให้เข้ามาร่วมออกแบบ วางแผนกิจกรรม และดำเนินกิจกรรมต่างๆร่วมกับครูทำให้นักเรียนกลุ่มแกนนำ มีความรู้ ทักษะการคิดและทักษะ ด้านการปฏิบัติ จากการเรียนรู้การทำงาน ทักษะการตัดสินใจ และการจัดการความเสี่ยงต่างๆ จากครูมูร็อบบีย์ จึงสังเกตได้ว่านักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีทักษะชีวิตและมีภาวะผู้นำ

อภิปรายผล

ผลของการถอดบทเรียนความสำเร็จ เงื่อนไขและกระบวนการในการพัฒนานักเรียนกลุ่มแกนนำโดยใช้กระบวนการตัรบียะฮ์ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสงขลา การสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Data analysis) ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลและเอกสารมีรายละเอียดที่ครบถ้วน ทำให้การดำเนินกิจรรมต่างๆ กับนักเรียนกลุ่มแกนนำสามารถขับเคลื่อนไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ครูมูร็อบบีย์สามารถใช้เอกสร้างดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการทำความเข้าใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของผกามาศ บุญเผือก (2557 : 98) การศึกษาข้อมูลจะทำให้ทราบถึงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาซึ่งมีส่วนสำคัญมากในการปลูกฝังและพัฒนานักเรียน บนพื้นฐานของข้อมูลที่รอบด้าน จะส่งผลที่ดีต่อการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำผลการวิจัยไปใช้ควรศึกษาแนวคิด และนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่หรือบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงผลของการพัฒนานักเรียนด้วยระบบตัรบียะฮ์ว่าเกิดผลลัพธ์ต่อผู้เรียนอย่างไรบ้าง
2. ควรสร้างเครื่องมือในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม
3. ควรศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิถีอิสลามของโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร จังหวัดสขาที่ส่งผลต่อคุณภาพด้านบุคลิกภาพและการเป็นแบบอย่างสำหรับนักเรียนแกนนำ

เอกสารอ้างอิง

บรรจง บินกาซัน. (2546). *ตัฟฮีมุลกุรอาน.* กรุงเทพฯ : บริษัท ออฟเซ็ทเพรส จำกัด.

กฤษฎา เวลาดีและศุภิศรา มาศชาย . (2549). *การจัดการศึกษาแบบบูรณาการอิสลาม.*

อับดุลเล๊าะ หมัดอะด้ำ และอะห์มัด ยี่สุ่นทรง. (2557). *การจัดการศึกษาอิสลามในเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล.* การประชุมวิชาการระดับชาติด้านอิสลามศึกษาและมุสลิมศึกษาครั้งที่ 2 ประจำปี 2557 วันที่ 24 ธันวาคม 2557 ณ อาคารวิทยอิสลามศึกษานานาชาติวิทยาลัย

อิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.

นิเลาะ แวอุเซ็ง. (2551). *การบริหารการศึกษาในอิสลาม.* สงขลา : หาดใหญ่กราฟฟิก.

มัสลัน มาหะมะ. (2551). *อิสลามวิถีแห่งชีวิต.* สงขลา : สถาบันวิจัยระบบสุขภาพภาคใต้ (สวรส.ภาคใต้) . มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ผกามาศ บุญเผือก. (2557). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาโรงเรียนศึกษา เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ของโรงเรียนด้านกระบวนการวิธีวิจัยแบบผสมผสาน : กรณีศึกษาโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2557.

ศาลินา บุญเกื้อ และนันทกาณจน์ ชินประดิษฐ์. (2557). *การถอดบทเรียนและวิเคราะห์อัตลักษณ์ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา.*รายงานการวิจัย ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ.

ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ. (2552). *รายงานการวิจัย : การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการอิสลามานุวัตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศมาเลเซีย.* สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

วิจารณ์ พานิช. (2556). *สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ : เอส.อาร์.พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด

กมล รอดคล้าย. (2557). *คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

มยุรี สารีบุตร. (2560). ปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย* ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม (299-300).

ไมซาเร๊าะ ขุนรักษ์. (2557). *วิธีการตรีปียะฮฺนักเรียนในโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาคาร.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)

อัล-มุสลิมาต. (2553). *เลี้ยงลูกด้วยอิสลาม.* กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่องทางธรรม.

ชาเรน หมันเส็น. (2561). *32 คุณลักษณะนักศึกษาต้นแบบในอิสลาม.* กรุงเทพฯ : นัตวิดาการพิมพ์.

มันศูร อับดุลลอฮ์. (2557). *เทคนิคการสร้างคนตามวิถีอัลกุรอ่านและอัซซุนนะฮ์.* สงขลา : สำนักพิมพ์อาลีพานิชย์.

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์. (2554). *ทักษะแห่งอนาคต : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ : โอเพิลเวิร์ล.

Abd al-Rahman al-nihlawi. (2003). Usul al-Tarbiyah al-Islamiyah wa-Asalibiha : Fi-al-Baitu, wa-Madrosah, wa-Al-majtamia. Dasaska : Darul Fikri.

Hasan Madmarn. (2001). The Pondok & Madrasah in Patani. Pernerbit University Kerbangsaan Malasia.